

# 1993. évi LXXIX. törvény

## a közoktatásról

A Magyar Köztársaság Alkotmányában meghatározott művelődéshez való jog esélyegyenlőség alapján való gyakorlásának biztosítása, a lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságnak, a hazaszeretetre nevelésnek a közoktatásban való érvényesülése, a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a tanszabadság és a tanítás szabadságának érvényesítése, a gyermekek, tanulók, szülők és a közoktatásban foglalkoztatottak jogainak és kötelességeinek meghatározása, továbbá korszerű tudást biztosító közoktatási rendszer irányítása és működtetése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

### I. FEJEZET

#### ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

##### *A törvény szabályozási köre*

1. § E törvény szabályozása kiterjed az óvodai nevelésre, az iskolai nevelésre-oktatásra, a kollégiumi nevelés, továbbá az ezekkel összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységre, függetlenül attól, hogy azt milyen intézményben, szervezetben látják el, illetve ki az intézmény fenntartója.

##### *Alapelvek*

2. § (1) A közoktatás magában foglalja az óvodai nevelést, az iskolai nevelést és oktatást, valamint a kollégiumi nevelést. Az iskola a szakképzésről szóló törvényben foglalt feltételekkel vehet részt a szakképzés feladatainak megvalósításában. Az óvoda, az iskola és a kollégium az e törvényben meghatározottak szerint vehet részt a pedagógusképzésben és a pedagógus-továbbképzésben.

(2) A közoktatás intézményeiben - e törvény rendelkezéseinek megfelelően - mindenki nevelésben és oktatásban részesülhet.

(3) A közoktatás rendszerének működtetése az állam feladata.

(4) Az óvoda, az iskola, a kollégium - az e törvényben meghatározott feladatai ellátásának keretei között - felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a gyermek- és tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében

a) a gyermek, a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel,

b) a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját,

c) felkészíti a tanulót a családi életre, családtervezésre.

3. § (1) E törvény rendelkezéseinek megfelelően a közoktatás szakmailag önálló nevelési intézményei az óvodák, nevelési-oktatási intézményei az iskolai végzettséget, szakképesítést igazoló bizonyítvány kiadására jogosult iskolák, továbbá az alapfokú művészetoktatási intézmények és a kollégiumok.

(2) Közoktatási intézményt az állam, a helyi önkormányzat, a helyi kisebbségi önkormányzat, az országos kisebbségi önkormányzat, a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, továbbá a Magyar Köztársaság területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, alapítvány, egyesület és más jogi személy, továbbá természetes személy alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát - jogszabályban foglaltak szerint - megszerezte. A természetes személy egyéni vállalkozóként alapíthat és tarthat fenn közoktatási intézményt.

(3) Az állam az ingyenes és kötelező általános iskoláról az állami szervek és a helyi önkormányzatok intézményfenntartói tevékenysége, illetve az állami, a helyi önkormányzati feladatellátás keretében gondoskodik. E törvény szerint ingyenes továbbá az óvodai nevelés, az óvodai nevelést és az iskolai nevelést és oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele, továbbá a gimnáziumi, a szakközépiskolai, a szakmunkásképző iskolai, a szakiskolai nevelés és oktatás, valamint a kollégiumi ellátás.

4. § (1) Az állam és a helyi önkormányzat a nevelés és az oktatás terén vállalt feladatainak gyakorlása során köteles tiszteletben tartani a szülőknek, illetve a gyámnak (a továbbiakban együtt: szülő) azt a jogát, hogy vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő oktatásban és nevelésben részesülhessenek gyermekeik. A szülő ezt a jogát gyermeke érdekeinek megfelelően gyakorolja, oly módon, hogy tiszteletben tartja annak gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogát, továbbá véleményét - korától és érettségétől függően - figyelembe veszi.

(2) Az állami és a helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem. Az állami és a helyi önkormányzati iskola pedagógiai programjában biztosítani kell az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami és a helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programja, működése, tevékenysége és irányítása vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalhat állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia.

(3) Az iskolában gondoskodni kell az alapvető erkölcsi ismeretek elsajátításáról. Az állami és a helyi önkormányzati iskolák tananyagában biztosítani kell a vallások erkölcsi és művelődéstörténeti tartalmának tárgyszerű és elfogulatlan ismertetését.

(4) Az állami és a helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézményben lehetővé kell tenni, hogy a gyermek, illetőleg a tanuló az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatásban vegyen részt. Az egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást óvodában a szülők, iskolákban és kollégiumban a tanulók és a szülők igénye szerint szervezheti. A hit- és vallásoktatás az óvodában az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, az óvodai életrendet figyelembe véve, az iskolában pedig oly módon szervezhető, hogy alkalmazkodjon a kötelező tanórai foglalkozások rendjéhez. A hit- és vallásoktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és vallásoktatással összefüggő igazgatási cselekmények végzése, így különösen a hit- és vallásoktatásra való jelentkezés megszervezése, előmeneteli értesítések, bizonyítványok kiadása, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata. Az iskola, a kollégium, illetve az óvoda - a nevelési-oktatási intézményben rendelkezésre álló eszközökből - köteles biztosítani a hit- és vallásoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket. Az egyházi jogi személy által foglalkoztatott hitoktató alkalmazásakor az e törvény 17. §-ában foglaltakat nem kell alkalmazni. Az óvoda, az iskola és a kollégium az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatással kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködik az érdekelt egyházi jogi személlyel.

(5) Az államnak jogi lehetőséget kell teremtenie ahhoz, hogy nem állami, illetve nem önkormányzati óvodák, iskolák és kollégiumok jöhessenek létre. Az állam és a helyi önkormányzat azonban ilyen óvodák, iskolák és kollégiumok alapítására és fenntartására nem köteles.

(6) Az állam a nem állami, nem helyi önkormányzati közoktatási intézmény fenntartója részére a feladatellátáshoz az éves költségvetési törvényben megállapított mértékű költségvetési támogatást nyújt. A helyi önkormányzat vagy az állam a költségvetési támogatáshoz kiegészítő anyagi támogatást adhat, ha a nem állami, illetve nem önkormányzati közoktatási intézmény - az e törvényben szabályozott megállapodás alapján - állami, illetve helyi önkormányzati feladatot lát el. Nem jár költségvetési hozzájárulás a fenntartónak - kivéve, ha a fenntartó egyéni vállalkozóként kizárólag iskolát tart fenn - az iskolai rendszerű szakképzés gyakorlati képzésének ellátásához abban az esetben, ha a fenntartó szakképzési hozzájárulásra kötelezett.

(7) A közoktatásban tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt, valamint a nevelési-oktatási intézmény fenntartója alapján.

(8) A gyermek, tanuló hátrányos megkülönböztetésének minősül minden olyan - közvetlen vagy közvetett - különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye a közoktatás terén az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása.

(9) Közvetlen hátrányos megkülönböztetés különösen valamely személynek vagy csoportnak

a) kizárása az e törvény alapján igénybe vehető bármely szolgáltatásban való részvétel lehetőségéből,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala és minősége nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a kialakult szakmai gyakorlatnak, szakmai szabályoknak, szokásoknak, elvárásoknak és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(10) Közvetett hátrányos megkülönböztetés valamely személynek vagy csoportnak az emberi méltósággal össze nem egyeztethető helyzetbe való juttatása, így különösen a (7) bekezdésben meghatározott jellemzők

a) alapján történő elkülönítése egy adott nevelési-oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban vannak jelen, mint a többi gyermek, tanuló,

b) alapján történő kizárása - alkalmoszerűen vagy rendszeresen - a többi gyermekek, tanulók közül,

c) miatt történő zaklatása, megfélemlítése.

(11) Nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a nevelő és oktató munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő megkülönböztetés, ha az törvényes célok érdekében, a szükséges eszközök alkalmazásával történik, így különösen

a) a szülői kérelem alapján szervezett nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás,

b) a különleges gondozáshoz, rehabilitációs célú foglalkozáshoz való jog érvényesülése keretében biztosított ellátás,

c) a nem magyar nyelven és a két tanítási nyelven szervezett nevelés, nevelés és oktatás,

d) az e törvényben szabályozott felzárkóztató oktatás.

(12) A hátrányos megkülönböztetés következményeit orvosolni kell. A hátrányosan megkülönböztetett gyermek, tanuló jogsérelmének orvoslása nem járhat más gyermek, tanuló jogainak megsértésével, csorbításával. A hátrányos helyzet orvoslására az e törvényben szabályozott eljárás keretében kerülhet sor. Az e törvényben szabályozott eljárás lefolytatása - függetlenül annak eredményétől - nem zárja ki a személyhez fűződő jogok bíróság előtt történő érvényesítésének lehetőségét.

(13) A közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe. A közoktatásban a gyermek mindenképp felett álló érdeke, különösen, hogy

a) az e törvényben meghatározott szolgáltatásokat megfelelő színvonalon biztosítsák részére oly módon, hogy annak igénybevétele ne jelentsen számára aránytalan terhet,

b) az e törvényben meghatározottak szerint minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez,

c) ügyeiben méltányosan, humánusan, valamennyi tényező figyelembevételével, a többi gyermek érdekeinek mérlegelésével, a rendelkezésre álló lehetőségek közül számára legkedvezőbbet választva döntsenek.”

**5. §** Az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés nyelve a magyar, illetve a nemzeti és etnikai kisebbségek nyelve. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, tanulók - a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott választás alapján - anyanyelvükön, illetőleg anyanyelvükön és magyarul vagy magyar nyelven részesülhetnek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, illetve kollégiumi nevelésben. A nevelés, oktatás - részben vagy egészben - más nyelven is folyhat.

### *A tankötelezettség*

**6. §** (1) A Magyar Köztársaságban - az e törvényben meghatározottak szerint - minden gyermek tanköteles.

(2) A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban az évben, amelyben a hatodik, legkésőbb, amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévre, aki augusztus 31. utáni időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanítási év első tanítási napján kezdődik.

(3) A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló tizenennyolcadik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a huszadik életévét betölti.

(4) Az iskola igazgatója dönt

a) a tankötelezettség kezdetéről az óvoda véleménye alapján, illetőleg ha a gyermek nem járt óvodába vagy az óvoda kezdeményezi a nevelési tanácsadó véleménye alapján; a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján;

b) a tankötelezettség meghosszabbításáról a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság vagy az országos és szakértői rehabilitációs tevékenységet végző szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.”

(6) Tizenhatodik életévének betöltése után kérelmére megszűnik annak a tankötelezettsége, aki érettségi vizsgát tett, vagy államilag elismert szakképesítést szerzett, illetve házasságkötés révén nagykorúvá vált, vagy gyermekének

eltartásáról gondoskodik. A kérelmet a tanuló és - a nagykorúvá vált tanuló kivételével - a szülő közösen nyújthatja be. A kérelmet az iskola igazgatója írásban tudomásul veszi.

7. § (1) A tankötelezettség - a szülő választása alapján - iskolába járással vagy magántanulóként teljesíthető.

(2) Ha az iskola igazgatója vagy a gyámhatóság megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes önkormányzat jegyzőjét. A jegyző dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét.

(3) A tankötelezettség az általános iskolában és az ötödik évfolyamtól kezdődően a gimnáziumban teljesíthető. A tankötelezettség - ha e törvény másképp nem rendelkezik - a kilencedik évfolyamtól kezdődően a szakközépiskolában és szakiskolában is teljesíthető.

### *A nevelő és oktató munka pedagógiai szakaszai, követelményrendszere és az állami vizsgák rendszere*

8. § (1) A nevelési-oktatási intézményekben folyó nevelő-oktató munka szakaszai a következők:

- a) az óvodai nevelés szakasza,
- b) az alapfokú nevelés-oktatás szakasza,
- c) a középfokú nevelés-oktatás szakasza [a továbbiakban a b)-c) pont alattiak együtt: az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakasza],
- d) az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza.

(2) Az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését az e törvény 6. §-ának (2) bekezdése szerint nem kezdi meg.

(3) Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza négy részre tagolódik, a következők szerint:

a) az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó, az óvodából az iskolába átvezető bevezető,

b) a harmadik évfolyamon kezdődő és negyedik évfolyam végéig tartó, az elemi szintű készségek, képességek megalapozását szolgáló kezdő,

c) az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó, a készségek képességek továbbfejlődését szolgáló alapozó,

d) a hetedik évfolyamon kezdődő és nyolcadik évfolyam végéig tartó, a készségek, képességek megszilárdulását szolgáló fejlesztő

szakaszra. A bevezető és a kezdő szakasz teljes idejében és az alapozó szakasz kötelező tanórai foglalkozások időkeretének legalább ötven százalékában nem szakrendszerű oktatás, az alapozó szakasz fennmaradó időkeretében és a fejlesztő szakaszban szakrendszerű oktatás folyik.

(4) A középfokú nevelés-oktatás szakasza a kilencedik évfolyamon kezdődik és szakiskolában a tizedik, középiskolában a tizenkettedik vagy a tizenharmadik évfolyam végén fejeződik be. A középfokú nevelés-oktatás szakasza két részre tagolódik a következők szerint:

a) a kilencedik évfolyamon kezdődő és a tizedik vagy a tizenegyedik évfolyam végéig tartó, az általános műveltséget megalapozó,

b) a tizenegyedik vagy a tizenkettedik évfolyamon kezdődő és a tizenkettedik, illetve a tizenharmadik évfolyam végéig tartó az általános műveltséget – a tanuló érdeklődésnek, adottságának megfelelően - elmélyítő

szakaszra.

(5) Az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszán belül az egyes iskolai évfolyamok tananyagai és követelményei folyamatosan egymásra épülnek.

( 6.) Az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a középfokú nevelés-oktatás szakasza után kezdődik, és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzési évfolyamon fejeződik be.

( 7.) Az óvodai nevelés szakaszának alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg e törvény preambulumban, 4. §-ának (1) bekezdésében, 10. §-ának (1)-(2) bekezdésében és 13. §-ában foglalt elvekkel és jogokkal összhangban.

( 8.) Az óvodai nevelő munka az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő óvodai nevelési program alapján folyik. Az Óvodai nevelés országos alapprogramját a Kormány adja ki. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának a Kormány részére történő benyújtása előtt be kell szerezni az Országos Köznevelési Tanács egyetértését, a Közneveléspolitikai Tanács véleményét, valamint a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelést érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését.

9(9) Az általános műveltséget megalapozó szakaszban az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a Nemzeti alaptanterv biztosítja. A Nemzeti alaptanterv kötelező rendelkezéseket állapíthat meg az oktatás-szervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására. A Nemzeti alaptanterv végrehajtását az oktatási miniszter által kiadott kerettantervek segítik.

(10) A Nemzeti alaptanterv műveltségi területenként határozza meg az általános műveltséget megalapozó szakaszon folyó nevelő-oktató munka kötelező és közös céljait, a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló ismeret-, készség- és képességjellegű követelményeit e törvény preambulumaival, 4. §-ának (1)-(3) bekezdésében, 10. §-ának (1)-(3) bekezdésében és 13. §-ában foglalt elvekkel és jogokkal összhangban.

( 11) A Nemzeti alaptanterv tartalmazza

a) a nemzeti és etnikai kisebbségi iskolai nevelés-oktatás,

b) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása sajátos tantervi követelményeinek alapelveit.

(12) A Nemzeti alaptantervet a Kormány adja ki. A Nemzeti alaptanterv Kormány részére történő benyújtása előtt be kell szerezni az Országos Köznevelési Tanács egyetértését és a Közneveléspolitikai Tanács véleményét, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelő-oktató munkát érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését.

8/A. § (1) A kerettanterv ajánlást tartalmaz

a) a tantárgyak rendszerére, a követelmények teljesítésére rendelkezésre álló időkeret felosztására,

b) szakiskolában a pályaorientációra, a szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatásra, továbbá az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás és a pályaorientáció, a szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatás, illetve a szakmai elméleti és gyakorlati képzés időbeli tagolására, időkereteire, arányaira,

c) szakközépiskolában a pályaorientációra, a szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatásra, továbbá az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás és a pályaorientáció, a szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatás, illetve a szakmai elméleti és gyakorlati képzés időbeli tagolására, időkereteire, arányaira.

(2) Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A pedagógiai program magában foglalja a nevelési programot és a helyi tantervet, továbbá a szakképzésben részt vevő iskolákban a szakmai programot.

**8/B. §** (1) A nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelést biztosító óvoda, iskolai nevelést és oktatást végző iskola a 8. § (2)-(9) bekezdésében és a 8/A. § (1)-(4) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy az óvodai nevelési program, illetve az iskolai helyi tanterv elkészítésénél figyelembe veszi a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét, illetve a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvét is. Az irányelveket az oktatási miniszter adja ki az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértésével, az Országos Köznevelési Tanács és a Közneveléspolitikai Tanács véleményének kikérése után.

(2) A két tanítási nyelvű iskolákban a 8. § (2)-(9) bekezdésében és a 8/A. § (1)-(4) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a helyi tanterv elkészítésénél az iskola figyelembe veszi a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvében foglaltakat is.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését biztosító óvoda, valamint nevelését és oktatását végző iskola a 8. § (2)-(9) bekezdésében és a 8/A. § (1)-(4) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy az óvodai nevelési program, illetve az iskolai helyi tanterv elkészítésénél figyelembe veszi a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét, illetve a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvét is. A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében, illetve a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvében meghatározottak szerint a siket gyermek óvodai nevelése, iskolai nevelése és oktatása jelnyelven is folyhat. Az irányelvek részeként ki kell adni a Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált nevelésének, nevelésének és oktatásának irányelvét.

(4) A kollégiumok a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltaknak megfelelően készítik el a pedagógiai programjukat. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának tartalmaznia kell a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók kulturális, anyanyelvi nevelésének feladatait is.

(5) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka tekintetében a 8. §-ban, az (5) bekezdés kivételével a 8/A. §-ban, valamint a 8/B. § (1)-(4) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók. Az alapfokú művészetoktatási intézményben a 8/A. § (5) bekezdésben foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a helyi tanterv az oktatási miniszter által - művészeti áganként - kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül. A művészeti ágak a következők: zeneművészet, táncművészet, képző-, iparművészet, színművészet-bábművészet művészeti ágak.

(6) Az oktatási miniszter az (1)-(5) bekezdésben szabályozott irányelveket, tantervi programot az Országos Köznevelési Tanács egyetértésének beszerzése és a Közneveléspolitikai Tanács véleményének kikérése után adja ki.

(7) A kerettanterveket az oktatási miniszter adja ki az Országos Köznevelési Tanács egyetértésének és a Közneveléspolitikai Tanács véleményének, továbbá nemzeti, etnikai kisebbségi oktatást érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértésének kikérése után. A kerettantervnek, az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga vizsgakövetelményeinek összhangban kell állniuk egymással.

(8) A szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszban a nevelő-oktató munka az iskola pedagógiai programjának részét alkotó szakmai program alapján folyik. A szakmai tantárgyak központi programjának (tantervének) [a továbbiakban: központi program (tanterv)] kiadásáról a szakképzésről szóló 1993. évi LXXXVI. törvény rendelkezik. A központi programban (tantervben) meghatározhatók - az oktatási miniszter egyetértésével - szakmai előkészítő ismeretek is.

**9. §** (1) Az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga állami vizsga, melyet országosan egységes vizsgakövetelmények (a továbbiakban: központi vizsgakövetelmények) szerint kell megtartani. Az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit a vizsgaszabályzat követelményei alapján kell meghatározni. Az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit az iskola - a vizsgaszabályzatban foglaltak szerint - a helyi tantervében meghatározottak alapján helyi vizsgakövetelményekkel egészítheti ki. A központi vizsgakövetelmények megállapítása és kihirdetése, az értékelés szabályozása az állam feladata. A vizsgát - ha az érettségi vizsga vizsgaszabályzata másképp nem rendelkezik - az iskola szervezi. A szóbeli vizsgák nyilvánosak. A nyilvánosságot a vizsgabizottság elnöke korlátozhatja, illetve kizárhatja, ha azt a vizsga rendjének fenntartása indokolja. A vizsga az oktatás nyelvén - magyarul, a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvén, illetve más idegen nyelven - folyik. A vizsgázó - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - megtekintheti írásbeli dolgozatát, és csatolhatja az értékeléssel kapcsolatos véleményét.

(2) Az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga megszervezésére, lebonyolítására, a vizsgatantárgyak követelményeire, a vizsgázók teljesítményének értékelésére, a jelentkezésre és az ügyvitelre vonatkozó rendelkezéseket az alpműveltségi vizsga, illetve az érettségi vizsga vizsgaszabályzata határozza meg. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatát a Kormány rendeletben adja ki. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának a Kormány részére történő benyújtása előtt be kell szerezni az Országos Köznevelési Tanács és a Közneveléspolitikai Tanács véleményét, a nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelést és oktatást érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését.

(3) A tanuló - tanulói jogviszonyának fennállása alatt abban az iskolában, amelyben a vizsgára történő jelentkezéshez szükséges tanulmányait befejezte - a tizedik évfolyam követelményeinek teljesítése után alpműveltségi vizsgát - ha az érettségi vizsga vizsgaszabályzata másképp nem rendelkezik - a tizenkettedik, e törvényben meghatározott esetben a tizenharmadik évfolyam követelményeinek teljesítése után érettségi vizsgát tehet.

(4) A tanulói jogviszony megszűnése után bármelyik, a bizonyítvány kiállítására jogosult iskolában tehető alpműveltségi vizsga, illetve érettségi vizsga. Érettségi vizsga tehető a tanulói jogviszony fennállása alatt és a tanulói jogviszony megszűnését követően az érettségi vizsgaszabályzatában meghatározott vizsgaközpontban is. Az alpműveltségi vizsgát és az érettségi vizsgát minden esetben a vizsga időpontjában érvényes vizsgakövetelmények szerint kell letenni.

(5) Az érettségi vizsgán a tanuló kötelező és választható tantárgyakból ad számot tudásáról. Kötelező tantárgyak a következők: magyar nyelv és irodalom, történelem, emellett a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban résztvevők számára anyanyelv és irodalom, továbbá - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - matematika, valamint - a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban résztvevők kivételével - idegen nyelv. Az érettségi vizsga egyes tantárgyaiból eltérő szintű követelmények alapján tehető vizsga.

(6) Ha a tanuló a vizsgát megkezdte, de nem fejezte be, és a vizsgakövetelmények nem változtak - ha jogszabály másképp nem rendelkezik -, azokból az ismeretekből, amelyekből már számot adott a tudásáról, nem kell újból vizsgáznia.

(7) Az alpműveltségi vizsga alapján kiállított bizonyítvány az általános műveltséget megalapozó ismeretek, készségek, képességek elsajátítását tanúsítja. Az alpműveltségi vizsga letételéről kiállított bizonyítvány jogszabályban meghatározottak szerint szakmai vizsga letételére, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(8) Az érettségi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít, és felsőoktatási intézménybe való felvételre, továbbá jogszabályban meghatározottak szerint szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munka betöltésére, tevékenység folytatására jogosít. A felsőoktatási

intézmény határozza meg, hogy a felvételhez az érettségi vizsga egyes vizsga tantárgyaiból milyen szintű követelményekre épülő vizsgát, tanulmányi és vizsga eredményeket kell teljesíteni. Az érettségi vizsga egyes vizsgatantárgyaiból letett vizsga – az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint – megismételhető.

(9) Az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítések megszerzésére szervezett szakmai vizsga állami vizsga. A tanuló a szakképzés utolsó évfolyama követelményeinek teljesítése után - a (3)-(4) és a (6) bekezdésben meghatározottak szerint - szakmai vizsgát tehet. A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei meghatározásáról és kiadásáról, a tanulói jogviszony megszűnése után az iskolarendszeren kívüli szakmai vizsga letételének lehetőségéről, a szakmai vizsga megszervezéséről, a szakképesítést tanúsító bizonyítványok kiadásáról a szakképzésre vonatkozó jogszabályok rendelkeznek.

(10) Az alapképzési vizsga, az érettségi vizsga és a szakmai vizsga vizsgabizottsága a Magyar Köztársaság címerét tartalmazó körbélyegzőt használ.

## II. FEJEZET

### *A GYERMEK, A TANULÓ ÉS A SZÜLŐ JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI*

#### *A gyermekek, a tanulók jogai és kötelességei*

**10. §** (1) A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

(2) A gyermek, illetve a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek és a tanuló nem vethető alá testi fenyegetésnek, kényszernek, kegyetlen, embertelen megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

(3) A gyermeknek, tanulónak joga, hogy

a) képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt;

b) nemzeti, illetőleg etnikai hovatartozásának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön;

c) részére az állami és helyi önkormányzati iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a tanítás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék;

d) nem állami, nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményben vegye igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást, továbbá, hogy az állami, illetve önkormányzati nevelési-oktatási intézményben hit- és vallásoktatásban vegyen részt;

e) személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi életéhez és magánélethez való jogát az óvoda, az iskola, illetve a kollégium tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható másokat e jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, illetve a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását;

f) állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

(4) A gyermek, tanuló joga, hogy a nevelési-oktatási intézményben, családjának anyagi helyzetétől függően, kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön az e törvényben meghatározott, a gyermekeket, tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre.

**11. § (1)** A tanuló joga különösen, hogy

- a) kollégiumi, napköziotthoni, tanulószobai ellátásban részesüljön;
- b) válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül;
- c) igénybe vegye az iskolában és kollégiumban rendelkezésre álló eszközöket, az iskola és kollégium létesítményeit (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai központ, sport- és szabadidő-létesítmények stb.);
- d) rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön;
- e) hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz, tájékoztassák a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról;
- f) részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek - ha törvény másképp nem rendelkezik -, az iskolán kívüli társadalmi szervezeteknek;
- g) az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdéssel, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról; az iskola, kollégium működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola, a kollégium vezetőihez, pedagógusaihoz, az iskolaszékhez, a kollégiumi székhez, s arra legkésőbb a megkereséstől számított harminc napon belül - az iskolaszéktől, kollégiumi széktől a harmincadik napot követő első ülésén - érdemi választ kapjon;
- h) vallási, világnézeti vagy más meggyőződését, nemzeti vagy etnikai önazonosságát tiszteletben tartsák, és azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza a társai tanuláshoz való jogának gyakorlását;
- i) a levelezéshez, továbbá kollégiumban a lakáshoz való jogát tiszteletben tartsák, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának gyakorlását;
- j) jogszabályban meghatározottak szerint vendégtanulói jogviszonyt létesítsen;
- k) tanulmányai során - a pedagógiai programban és az érettségi vizsgaszabályzatban meghatározott keretek között - megválassza azokat a tantárgyakat, amelyeket tanulni kíván, valamint, ha erre lehetőség van, megválassza a tantárgyakat tanító pedagógust.
- l) jogai megsértése esetén - jogszabályban meghatározottak szerint - eljárást indítson, továbbá igénybe vegye a nyilvánosságot;
- m) személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában;
- n) magántanuló legyen, továbbá, hogy kérje a tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését;
- o) kérelmére - jogszabályban meghatározott eljárás szerint - független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról;
- p) kérje az átvételét másik, azonos vagy más típusú nevelési-oktatási intézménybe;
- r) különbözőzeti vizsga vagy évfolyamismétlés nélkül folytathassa tanulmányait akkor is, ha az állandó lakóhelyén nem működik olyan iskola, amelyikben a tankötelezettség végéig biztosított az iskolai nevelés és oktatás;
- s) választó és választható legyen a diákképviselőtbe;
- t) a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselőtért, illetve e törvényben meghatározottak szerint kérje az őt ért sérelem orvoslását;
- u) kérelmére, indokolt esetben szociális ösztöndíjban, illetve szociális támogatásban részesüljön.

(2) A szakközépiskola, a szakmunkásképző iskola és a szakiskola tanulóját a gyakorlati képzés keretében az érdekvédelem és a munkavédelem tekintetében megilletik mindazok a jogok, amelyeket a Munka Törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére [Mt. 18. §, 19. §, 21. §, 22. § (1)-(2) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 26-27. §, 102. § (2) bekezdés és a (3) bekezdésének b)-c) pontja, 128. § (2) bekezdés]. A tanuló foglalkoztatására alkalmazni kell továbbá a Munka Törvénykönyve 104. §-ának (1)-(4) bekezdését, 124. §-ának (1) bekezdését, 125. §-ának (1)-(2) bekezdését, valamint a munkavédelemre vonatkozó jogszabályokat. A tanulószerveződés megkötésekor, az abból eredő jogok és kötelezettségek teljesítésekor alkalmazni kell a Munka Törvénykönyvének a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezéseit [Mt. 5. § (1)-(3) és (7)-(8) bekezdés]. A tanuló a gyakorlati képzéssel kapcsolatos igényeinek érvényesítése érdekében - a munkaügyi jogvitára vonatkozó rendelkezések szerint (Mt. 199-202. §) - jogvitát kezdeményezhet. E rendelkezések alkalmazásában munkavállalón a tanulót,

munkáltatón a gyakorlati képzés szervezőjét, munkaviszonyon a tanulói jogviszonyt, szakszervezeten a tanulói szakszervezetet kell érteni.

(3) A szakképzésben részt vevő tanuló a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint jogosult juttatásokra és kedvezményekre. A juttatásokat és kedvezményeket a gyakorlati képzés szervezője köteles biztosítani.

(4) Ha a szakközépiskola, a szakmunkásképző iskola vagy a szakiskola tanulója tanulószerveződés alapján vesz részt a gyakorlati képzésben, tanulói jogviszonyával összefüggésben a szakképzési törvény rendelkezéseit is alkalmazni kell.

(5) A szakképzésben részt vevő tanuló javára az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősségbiztosítást kötni.

(6) Nagykorú és cselekvőképes tanuló esetén e törvénynek a szülő jogaira és kötelességeire vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni. Ha e törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály a szülő, a szülői szervezet (közösség) vagy a szülők képviselője részére jogot vagy kötelezettséget állapít meg, nagykorú tanuló esetén a jogok gyakorlása, a kötelezettségek teljesítése a tanulót - az iskolaszékbe történő delegálás kivételével -, a diákönkormányzatot, a tanulók képviselőjét illeti meg, illetve terheli. Ha a nagykorú tanuló önálló jövedelemmel nem rendelkezik, és a szülővel közös háztartásban él, a tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszony megszűnésével, a tanuló tanulmányi kötelezettségének teljesítésével és a fizetési kötelezettséggel járó iskolai, kollégiumi döntésekről a szülőt is értesíteni kell.

(7) Az e törvényben meghatározott jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetőleg teljesíteni. A jogok rendeltetésszerű gyakorlása során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermeki és tanulói jogok érvényesítésére. A jog gyakorlása akkor nem tekinthető rendeltetésszerűnek, ha az az e törvényben és a szakképzésről szóló törvényben, illetve az e törvények végrehajtására kiadott jogszabályokban biztosított jogok csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségek korlátozására, a véleménynyilvánítás elfojtására, a tájékozódási jog korlátozására irányul, vagy erre vezet. A rendeltetésellenes joggyakorlást haladéktalanul meg kell szüntetni, és hátrányos következményeit - az e törvényben, illetve a szakképzésről szóló törvényben szabályozott eljárás keretében - orvosolni kell. Az eljárásban a gyermek, tanuló javára kell dönteni, ha a tényállás nem tisztázható megnyugtatóan.

## 12. § A tanuló kötelessége, hogy

(1) a) részt vegyen a kötelező és a választott foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon;

b) eleget tegyen - rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően - tanulmányi kötelezettségének;

c) életkorához és fejlettségéhez igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett közreműködjön az iskolai, kollégiumi közösségi élet szervezésével, felügyeletével összefüggő feladatok ellátásában, környezetének rendben tartásában, az általa alkalmazott eszközök és igénybe vett foglalkozási helyek karbantartásában, a tanítási órák, kollégiumi foglalkozások megtartásának előkészítésében, lezárásában;

d) megtartsa az iskolai tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, a kollégiumi foglalkozások, az iskola és a kollégium helyiségei és az iskolához, kollégiumhoz tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, az iskola, a kollégium szabályzatainak előírásait;

e) óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola, kollégium alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve balesetet észlelt, továbbá - amennyiben állapota lehetővé teszi -, ha megsérült;

f) megőrizze, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit;

g) az iskola, kollégium vezetői, tanárai, alkalmazottai, tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

h) megtartsa az iskolai, kollégiumi szervezeti és működési szabályzatban, továbbá a házirendben foglaltakat.

(2) Eltérő megállapodás hiányában a tanuló jogutódjaként az iskola, kollégium szerzi meg a vagyoni jogokat minden olyan a birtokába került dolog felett, amelyet a tanuló állított elő, a tanuló jogviszonyából, kollégiumi tagsági viszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, illetve a tanulói, kollégiumi tagsági jogviszonyhoz kapcsolódó, azonban az abból származó kötelezettségekhez nem kötődő feladatok teljesítésekor. A tanuló igazolt költségeinek megtérítését kérheti. A tanulót megfelelő díjazás illeti meg, ha az iskola, kollégium a vagyoni jogokat másra ruházza át.

(3) Ha az iskola, kollégium a dologgal kapcsolatos vagyoni jogokat nem szerzi meg, köteles azt a tanuló részére – az iratkezelésre vonatkozó rendelkezések megtartása mellett – visszaadni. Az őrzésre egyebekben a felelős őrzés szabályait [Ptk.196. §] kell alkalmazni.

(4) Megfelelő díjazás illeti meg a tanulót, ha a tanulói jogviszonyából, kollégiumi jogviszonyából származó kötelezettségeinek teljesítésekor az iskola, kollégium működési körén kívül old meg olyan feladatot, amelynek pénzben kifejezhető értéke van.

(5) A (2)-(4) bekezdésben szabályozott megfelelő díjazásként a tanuló teljesítményéhez és az abból származó nyereséghez igazodó ösztöndíjat (a továbbiakban: teljesítmény utáni ösztöndíj) kell fizetni. A teljesítmény utáni ösztöndíjként kifizethető keret megállapításának szabályait, továbbá a kifizetés nyilvántartásának rendjét az iskola, kollégium gazdálkodási szabályzatában, az egy tanuló részére kifizethető összeg megállapításának és kifizetésének szabályait az iskola, kollégium házirendjében kell meghatározni.

(6) A teljesítmény utáni ösztöndíj mentes a közterhektől. A teljesítmény utáni ösztöndíj kifizetésének alapjául szolgáló tevékenységgel szolgálati idő nem szerezhető. A teljesítmény utáni ösztöndíj kifizetéséhez írásbeli megállapodás megkötésére nincs szükség, a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét azonban írásban tájékoztatni kell az ösztöndíj összegéről, továbbá a kifizetés jogalapjáról. A tanuló illetve a kiskorú tanuló szülőjének a kérésére a teljesítmény ösztöndíj megállapításáról az iskolának, kollégiumnak részletes írásbeli tájékoztatást kell adnia. A teljesítmény ösztöndíjjal kapcsolatos vitás kérdések elbírálása a polgári bíróságok hatáskörébe tartozik. A teljesítmény utáni ösztöndíjra vonatkozó rendelkezések - a szakképzésben részt vevő tanulókat megillető juttatások tekintetében - nem alkalmazhatók arra a tanulóra, aki a szakképzésben tanuló szerződés alapján vesz részt.

(7) A tanuló az iskola által vállalt kötelezettségek teljesítésében az iskolával kötött írásbeli megállapodás alapján működhet közre.

(8) A tanuló - külön jogszabályban meghatározottak szerint - jogosult részt venni az iskolaszövetkezet alapításában, továbbá iskolaszövetkezeti tagsági jogviszonyt létesíthet és az iskolaszövetkezet céljainak megvalósításában személyes közreműködéssel részt vehet. A személyes közreműködésért - a szövetkezet alapszabályában meghatározottak szerint - részére díjazás állapítható meg és fizethető ki.

### *A szülő jogai és kötelességei*

**13. §** (1) A szülőt megilleti a nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga. A nevelési, nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga alapján gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat óvodát, iskolát, kollégiumot.

(2) A szülők joga, hogy gyermekük számára nem állami, illetve nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményt válasszanak, továbbá - az, hogy e törvényben foglaltak szerint - nem állami, illetve nem helyi önkormányzati óvodát, iskolát alapítsanak, vagy annak alapításában részt vegyenek.

(3) A szülő joga igényelni, hogy az óvoda a nevelési programjában és tevékenységében, az iskola és kollégium pedagógiai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalú módon közvetítse, továbbá, hogy az állami, illetve önkormányzati nevelési-oktatási intézményben a hit- és vallásoktatást lehetővé tegyék.

(4) A szülő (1)-(3) bekezdésben meghatározott jogai nem korlátozhatják gyermeke gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogát, melynek gyakorlását - a gyermek érettségének megfelelően - a szülő irányíthatja. Attól az évtől kezdve, amelyben a gyermek tizennegyedik életévét eléri - ha nem cselekvőképtelen -, a szülő az iskolaválasztás jogát gyermekével közösen gyakorolhatja.

(5) A szülő joga, hogy gyermeke lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén a polgármester segítségét kérje ahhoz, hogy gyermeke különbözeti vizsga vagy évfolyamismétlés nélkül folytathassa tanulmányait, ha a településen nem működik olyan iskola, amelyik a tankötelezettség végéig biztosítja az iskolai nevelést és oktatást. A sajátos nevelési igényű gyermek lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén a polgármester segítségét kérheti ahhoz, hogy gyermeke óvodai neveléséhez, iskolai neveléséhez-oktatásához szükséges feltételeket a településen megteremtse.

**14. §** (1) A szülő joga különösen, hogy

a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,

b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,

c) írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított harminc napon belül az óvodaszéktől, iskolaszéktől, kollégiumi széktől legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,

d) a nevelési-oktatási intézmény által meghatározott feltételek mellett kérje, hogy gyermeke a nem kötelező foglalkozásokat igénybe vehesse, illetve ilyen foglalkozás megszervezését kezdeményezze,

e) a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,

f) kezdeményezze az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék létrehozását, és részt vegyen a szülői képviselők megválasztásában, mint választó és mint megválasztható személy,

g) kezdeményezze szülői szervezet (közösség) létrehozását, és közreműködjön annak tevékenységében,

h) személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában.

(2) A szülő kötelessége különösen, hogy

a) biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét - e törvény 24. §-ának (2)-(3) bekezdésében meghatározottak szerint -, továbbá tankötelezettségének vagy képzési kötelezettségének teljesítését,

b) megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében,

c) megtegyen minden tőle elvárhatót gyermeke fejlődéséért,

d) rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal,

e) elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola, a kollégium rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

### III. FEJEZET

## *A KÖZOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK*

## *A közoktatásban alkalmazottak köre*

**15. §** (1) Nevelő-oktató munka - óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás, pedagógiai szakszolgálat keretében gyermekekkel, tanulókkal való pedagógiai célú közvetlen foglalkozás - pedagógus-munkakörben - az óraadó tanár kivételével, közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban - látható el. Pedagógus-munkakörben az e törvényben, illetve más jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező személy (a továbbiakban: pedagógus) foglalkoztatható. Pedagógus-munkakör ellátására - az óraadó tanár kivételével - polgári jogi jogviszony nem létesíthető. A pedagógusok tevékenységét szakértők és szaktanácsadók segítik.

(2) A pedagógiai szakszolgálatokat és pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - szakirányú felsőfokú végzettségű szakember végzi.

(3) A nevelő és oktató munkát, a pedagógiai szakszolgálatokat és a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátását felsőfokú végzettségű és más végzettségű szakember segíti. A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők, pedagógusok, valamint a nevelő és oktató munkát segítőik körét e törvény *1. számú melléklete* határozza meg.

(4) A közoktatási intézmények feladatainak ellátásában gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak vesznek részt.

(5) A közoktatási intézményben végzett munka jellegén, illetve természetén nem változtat az a körülmény, hogy a közoktatási intézménynek ki a fenntartója.

## *Alkalmazási feltételek, a munkavégzés egyes szabályai*

**16. §** (1) A közoktatási intézmény munkavállalói, illetőleg közalkalmazottai (a továbbiakban: alkalmazott) tekintetében - a munkáltatótól függően - a Munka Törvénykönyvét vagy a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt e törvény rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni.

(2) A közoktatásban az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott

a) rendelkezzen az előírt iskolai végzettséggel, szakképesítéssel;

b) büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen.

(3) A pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodainevelőmunka, illetve az iskolai és kollégiumi nevelő és oktató munka, valamint a pedagógiai szakszolgálat során a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő közvetlen foglalkozás keretében ellátott tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a pedagógus munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaideje a kötelező órából, valamint a nevelő-, illetve nevelő és oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll. A pedagógus kötelező óráját a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozásra, illetőleg a tanórai foglalkozás keretében való nevelésre, oktatásra köteles fordítani.

(5) A nevelési-oktatási intézményekben és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a pedagógus foglalkoztatása - a 17. §-ban meghatározott feltételek szerint - pedagógus-munkakörben vagy szakvizsgázott pedagógus munkakörben történik. A 17. § (1)-(4) bekezdésben foglaltakat az óraadó tanár tekintetében is alkalmazni kell.

**17. §** (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben az alkalmazható, aki az e törvényben meghatározott felsőfokú iskolai (egyetemi vagy főiskolai szintű) végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik. A megfelelő felsőfokú iskolai végzettségek és szakképzettségek a következők:

a) óvodában óvodapedagógusi, konduktor-óvodapedagógusi,

b) az iskolai oktatás első-negyedik évfolyamán tanítói, konduktor-tanítói, konduktori (a továbbiakban a konduktori és a konduktor-tanítói végzettség együtt: konduktor), a művészetek, a nemzetiségi és etnikai kisebbségi nyelv és irodalom tantárgyakhoz tanítói vagy tanári;

c) az iskolai oktatás ötödik-hatodik évfolyamán a nem szakrendszerű oktatásban tanítói, a szakrendszerű oktatásban a tantárgynak megfelelő szakos tanári vagy a műveltségi terület tantárgycsoportjának megfelelő képesítést nyújtó tanítói;

d) az iskolai oktatás hetedik-nyolcadik, továbbá a középiskola kivételével a kilencedik-tizedik évfolyamán a tantárgynak megfelelő szakos tanári;

e) középiskolában a kilencedik évfolyamtól kezdődően a tantárgynak, megfelelő szakos egyetemi szintű tanári vagy készségtárgyak esetén a tantárgynak megfelelő tanári;

f)

g) szakközépiskolában és szakiskolában a szakmai elméleti tantárgyat vagy szakmai előkészítő ismeretet, valamint a szakmai alapoó és a pályaaorientáció ismeretet oktató pedagógusnak a képzés szakirányának megfelelő tanári vagy a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú, a pályaaorientáció és a szakmai alapoó oktatásban, továbbá a d) pontban meghatározott;

h)

i) szakközépiskolában és szakiskolában a gyakorlati képzést végző pedagógusnak, továbbá gimnáziumban a munkába állást előkészítő, illetve segítő elméleti és gyakorlati foglalkozást tartó pedagógusnak a képzés szakirányának megfelelő tanári vagy a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú;

j) napközi otthoni és tanulószobai foglalkozáson az iskolatípusnak, kollégiumban az érdekelt iskolának megfelelő, a b)-f) pontban felsorolt vagy szociálpedagógus, pedagógiai szakpszichológus, pedagógia szakos, illetve nevelőtanár szakos;

k) alapfokú művészetoktatási intézményben, művészeti szakközépiskolában, szakiskolában a művészeti szakmai tantárgyakat oktató pedagógusnak a művészeti tárgynak megfelelő felsőfokú iskolai; művészeti szakközépiskolában - ha van a képzés szakirányának megfelelő egyetemi szintű képzés - a tizenegyedik évfolyamtól egyetemi szintű tanári, illetve a művészeti területnek megfelelő egyetemi szintű;

l) a j) pontban fel nem sorolt tanórán kívüli foglalkozás megtartásához a foglalkozás tartalmi követelményeihez igazodó, a b)-j) pontban felsorolt;

m) iskolai, kollégiumi könyvtárostannak (tanítónak) az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító a h)-e), illetve j) pontban felsorolt tanítói, tanári és könyvtáros végzettség és szakképzettség.

(2) Idegen nyelv oktatására - minden iskolatípusban - alkalmazható, aki nyelvtanári vagy idegen nyelv- és irodalom szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

(3) Ha az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás, kollégiumi nevelés nyelve a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelve, illetve nem magyar nyelv, az adott nyelven folyó nevelő és oktató munkához pedagógus-munkakörben - a nevelési-oktatási intézmény típusához igazodva - az alkalmazható, aki

a) nemzetiségi óvodapedagógus, nemzetiségi tanítói oklevéllel rendelkezik,

b) az (1) bekezdésben meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel, valamint az iskolai és kollégiumi nevelés-oktatás nyelvének tanítására jogosító tanítói, tanári, nyelvtanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik,

c) az (1) bekezdés d)-e) pontjában meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, továbbá az alapképzésben vagy a szakirányú továbbképzésben elsajátította az adott tantárgy kisebbségi oktatásához szükséges nyelvi ismereteket,

d) a Magyar Köztársaságban honosított, az (1) bekezdés szerinti pedagógus-munkakör betöltésére jogosító, a tanítás nyelvének megfelelő oklevéllel rendelkezik.

(4) Iskolapszichológusként az alkalmazható, aki pedagógiai szakpszichológus végzettséggel és szakképzettséggel, vagy pszichológus és pedagógus végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

(5) Azt, aki az (1)-(4) bekezdésben előírt felsőfokú iskolai végzettsége és szakképzettsége mellett egyetemi vagy főiskolai szakirányú továbbképzésben pedagógus-szakvizsgát (a továbbiakban: pedagógus-szakvizsga) tett, szakvizsgázott pedagógus-munkakörben kell foglalkoztatni.

(6) A pedagógus-szakvizsgára történő felkészülés

a) hozzájárul az alapképzésben megszerzett ismeretek és jártasság megújításához, kiegészítéséhez, a pedagógus-munkakörrel együtt járó feladatok ellátásához szükséges gyakorlat, képesség, pedagógus pályára való alkalmasság fejlesztéséhez,

b) hozzájárulhat a vezetői, a szakértői, a vizsgaelnöki, a vezetőtanári (gyakorlatvezető óvónői, tanítói) tevékenységhez, a pedagógiai szakmai szolgáltatások, a pedagógiai szakszolgálatok ellátásához szükséges ismeretek megszerzéséhez, továbbá

c) az alapképzésben szerzett ismeretekhez szorosan nem kötődő új ismereteket nyújthat.

(7) A tantárgyi modulok (tánc és dráma, hon és népismeret, egészségtan, mozgókép és médiaismeret, etika, társadalomismeret stb.) oktatására az adott ismereteket magába foglaló, feldolgozó tantárgy tanítására jogosító, az adott iskolatípusban és évfolyamon pedagógus-munkakör betöltésére jogosító felsőfokú iskolai végzettség és szakképzettség jogosít.

(8) A pedagógust, ha nem rendelkezik legalább öt év pedagógus-munkakörben szerzett gyakorlattal vagy pedagógus-szakvizsgálattal, a munkáltató csak abban az esetben alkalmazhatja határozatlan időre, ha egy évre szóló munkaszerződés, közalkalmazotti kinevezés, óraadói megbízás keretében történő foglalkoztatás során meggyőződött szakmai alkalmasságáról.

(9) Pedagógusképző felsőoktatási intézmény hallgatójának óvodai, iskolai gyakorlati képzésének vezetésére vagy pedagógusok továbbképzésére vezető tanári (gyakorlatvezető óvónői, tanítói), továbbá szaktanácsadói megbízást az kaphat, akinek pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú iskolai végzettsége és szakképzettsége, továbbá pedagógus-szakvizsgálata, valamint a nevelő-oktató munkában eltöltött legalább ötéves szakmai gyakorlata van.

(10) A nem felsőoktatási intézmény által fenntartott óvodában vagy iskolában a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény hallgatójának óvodai gyakorlati foglalkozásával, pedagógiai gyakorlatával kapcsolatos feladatok ellátásában, továbbá a pedagógusok továbbképzésében a vezető tanár (gyakorlatvezető óvónő, tanító) részt vehet

a) a felsőoktatási intézmény és a nevelési-oktatási intézmény megállapodása;

b) a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás;

c) a nevelési-oktatási intézmény fenntartójával kötött megállapodás

alapján.

(11) A szaktanácsadói feladatok ellátásában a megbízóval kötött megállapodás alapján lehet részt venni.

## *A nevelési-oktatási intézményvezetői megbízás feltételei*

### **18. §**

(1) Nevelési-oktatási intézményben az intézményvezetői megbízás feltétele:

a) az adott nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges - a 17. § (1)-(2) bekezdésben felsorolt - felsőfokú iskolai végzettség és szakképzettség, továbbá pedagógus-szakvizsga, középiskolában - ha e törvény másképp nem rendelkezik - egyetemi szintű tanári végzettség és szakképzettség, továbbá pedagógus-szakvizsga;

b) legalább öt év - a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel - pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlat;

c) a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre szóló alkalmazás, illetve a megbízással egyidejűleg pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre szóló alkalmazás.

(2) Ha a nevelési-oktatási intézményben az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás kizárólag nemzetiségi, illetve kisebbségi nyelven folyik, vagy a tanulók több mint fele két nyelven - nemzetiségi, illetve kisebbségi nyelven és magyarul - tanul, vezetői megbízást az kaphat, aki - az (1) bekezdésben meghatározottakon túl - rendelkezik az e törvény 17. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feltételekkel. Azonos feltételek esetén előnyben kell részesíteni azt, aki a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozik.

(3) A kizárólag sajátosnevelésiigényűgyermek, tanulól nevelését, oktatását ellátó nevelési-oktatási intézményben intézményvezetői megbízást az kaphat, aki a gyermekek, tanulók fogyatékoságának típusa szerinti gyógypedagógiai tanári, konduktori, konduktor-tanítói, terapeuta végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá pedagógus-szakvizsgálattal rendelkezik.

(4) Ha nincs a képzés szakirányának megfelelő egyetemi szintű tanárképzés, szakközépiskola vezetésével megbízható az is, aki a képzés szakirányának megfelelő egyetemi

szintű végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá e mellett pedagógus-szakvizsgával vagy azzal egyenértékű oklevéllel rendelkezik.

(5) Szakmai gyakorlatként óvodában óvodapedagógus munkakörben, más nevelési-oktatási intézményben pedagógus munkakörben, valamint felsőfokú oktatási intézményben oktatói munkakörben eltöltött időt lehet figyelembe venni. A szakmai gyakorlat időtartamába nem számít be a közalkalmazotti jogviszonynak, illetve munkaviszonynak harminc napot meghaladó szünetelésének időtartama. A szakmai gyakorlat időtartamába nem számítható be a pedagógus-munkakörben eltöltött idő, ha a pedagógus foglalkoztatása nem érte el a munkakörre megállapított heti kötelező óraszám huszonöt százalékát.

(6) Az intézményvezetői megbízásnál szakmai gyakorlatként elfogadható

a)

b) a pedagógiai szakszolgálatban és a pedagógiai-szakmai szolgálat ellátását nyújtó munkakörben,

c) szakiskolában és szakközépiskolában a nem iskolai gyakorlati képzésben szakoktatói vagy gyakorlati oktatásvezetői munkakörben,

d) művészeti szakiskolában és szakközépiskolában, valamint alapkörű művészetoktatási intézményben a képzés szakirányának megfelelő művészeti pályán

eltöltött idő is, ha a pályázó rendelkezik legalább három év - az (5) bekezdésben meghatározott - szakmai gyakorlattal.

(7) Többcélú intézményben vezetői megbízást az kaphat, aki bármelyik, az intézmény által ellátott feladatra létesíthető intézmény vezetői megbízásához szükséges feltételekkel rendelkezik. Ha a feltételek bármelyike egyetemi végzettséget ír elő, a vezetői megbízáshoz erre van szükség.

(8) Az intézményvezető kiválasztása - ha e törvény másképp nem rendelkezik - nyilvános pályázat útján történik.

## *A pedagógus jogai és kötelességei*

**19. §** (1) A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy

a) személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,

b) a nevelési, illetve pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza,

c) a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével, az iskolaszék - annak hiányában a szülői szervezet (közösség) - által meghatározott keretek között megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

d) a 4. § (2) bekezdésében foglaltak megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, illetve nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a gyermeket, tanulót,

e) irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját,

f) minősítse a tanulók teljesítményét,

g) hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez,

h) a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,

i) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

j) szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőként részt vegyen helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában.

(2) A pedagógus a nevelési program, illetve a pedagógia program végrehajtásával kapcsolatos, a szülőre fizetési kötelezettséget hárító döntésénél figyelembe veszi az óvodai csoportba, iskolai osztályba, kollégiumi csoportba járó minden egyes gyermek, tanuló családjának anyagi helyzetét.

(3) A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus - a minőség, típus és ár megjelölése nélkül - olyan tanulmányi eszköz, taneszköz, ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanítási órán egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell. Az e körbe nem tartozó eszközök biztosítása az iskola feladata.

(4) Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés - a szülő fizetési kötelezettsége mellett - nem változtatható meg.

(5) Az iskolaszék - annak hiányában a szülői szervezet (közösség) - a tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések szülőkre áthárítható kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg.

6 Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban pedagógus-munkakörben foglalkoztatnak, továbbá, akit pedagógus-munkakörből helyeztek nyugállományba, megilleti az a jog, hogy az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, múzeumokat és más kiállító termeket ingyenesen látogassa. E jogosultságot a munkáltató, illetve nyugdíjas esetén az utolsó munkáltató által kiállított okirattal kell igazolni. Az okirat felmutatásával igazolhatja a pedagógus azt is, hogy jogosult igénybe venni a pedagógusok részére jogszabály vagy helyi önkormányzat által biztosított más kedvezményeket. Az igazolvány közokirat. Az igazolvány-nyomtatvány előállításához és forgalmazásához az oktatási miniszter engedélye szükséges.

( 7.) Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban pedagógus munkakörben foglalkoztatnak, megilleti az a jog, hogy - jogszabályban meghatározottak szerint - évenként az éves költségvetési törvényben normatív, kötött felhasználású támogatásként megállapított összegnek megfelelő hozzájárulást vegyen igénybe szakirodalom (könyv, tankönyv, jegyzet, folyóirat, elektronikus ismerethordozók stb.) vásárlásához, illetve a könyvtári beiratkozáshoz.

( 8.) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a gyermek, tanuló testi épségének megővéséről, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,

b) nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanuló társaihoz,

c) a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön; ha észleli, hogy a gyermek, illetve a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,

d) közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,

e) a gyermek, tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására.

f) a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megővése vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,

g) a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,

h) a gyermekek, tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,

i) a gyermekek, tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja.

( 9) A pedagógus hét évenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. A továbbképzésben részt vevő, tanulmányait sikeresen befejező pedagógust - jogszabályban meghatározottak szerint - anyagi elismerésben kell részesíteni. Megszüntethető - az Mt. 89. § (3) bekezdése, illetve a Kjt. 30. §-ának (1) bekezdésének d) pontjára hivatkozással - annak a pedagógusnak a

munkaviszonya, illetve közalkalmazotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, illetve tanulmányait nem fejezte be sikeresen. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát vagy egyéb jogszabályban meghatározott vizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.

## IV. FEJEZET

### *A KÖZOKTATÁS RENDSZERE*

#### *A közoktatás intézményei*

**20. § (1)** A közoktatás nevelő, valamint nevelő és oktató intézményei:

- a) óvoda;
  - b) általános iskola;
  - c) szakmunkásképző iskola, szakiskola (a továbbiakban együtt: szakiskola);
  - d) gimnázium, szakközépiskola (a továbbiakban együtt: középiskola);
  - e) alapfokú művészetoktatási intézmény [a továbbiakban b)-e) pont alattiak együtt: iskola];
  - f) gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény;
  - g) diákotthon és kollégium [a továbbiakban: kollégium; az a)-g) pont alattiak együtt: nevelési-oktatási intézmény].
- (2) Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény: a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott óvoda, általános iskola, középiskola, speciális szakiskola, készségfejlesztő speciális szakiskola, előkészítő szakiskola, kollégium.

**21. §** A közoktatás pedagógiai szakszolgálatának intézményei:

- gyógypedagógiai tanácsadó, korai fejlesztő és gondozó központ;
- tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság;
- nevelési tanácsadó,
- logopédiai intézet,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó,
- konduktív pedagógiai intézmény.

**22. § (1)** Pedagógiai szakmai-szolgáltató intézmények: az önkormányzati és az országos pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények.

(2) Szolgáltató intézmények: a központi műhelyek.

(3) A közoktatási intézmény több különböző típusú közoktatási intézmény feladatait is elláthatja (a továbbiakban: többcélú intézmény; a 20-22. § alattiak együtt: közoktatási intézmény).

(4) Közoktatási intézmény nem közoktatási feladatot ellátó intézménnyel e törvényben meghatározott esetben, formában és eljárás megtartásával vonható össze.

**23. § (1)** Az oktatási miniszter a 20-22. §-ban meghatározottakon kívül más közoktatási intézményt alapíthat, illetve alapítását engedélyezheti, ha az megfelel e törvény, valamint a szakképzési törvény előírásainak, továbbá engedélyezheti olyan sajátos pedagógiai program alapján nevelő és oktató általános iskola, középiskola alapítását, amelynek nem célja, hogy a tanulót felkészítse az alapműveltségi vizsgára, illetve az érettségi vizsgára. Középiskola részére csak akkor engedélyezhető, hogy a tanulót ne készítse fel az alapműveltségi vizsgára, ha érettségi vizsgára sem készít fel. A kérelemhez mellékelni kell a közoktatási intézmény alapításával, tevékenységével, óvoda és iskola esetén az átadni kívánt ismeretekkel kapcsolatos programot. Ha az iskola nem készít fel az alapműveltségi vizsgára, illetve az érettségi vizsgára, e törvény 9. §-ának (1)-(3) bekezdésében, 46. §-ában foglaltakat nem kell alkalmazni.

(2) Óvodai nevelés, iskolai nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés, pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatás a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a 20-23. §-ban felsorolt közoktatási intézményben látható el.

(3) Óvodai nevelés, iskolai nevelés-oktatás ellátható a többcélú gyermekvédelmi intézmény szervezeti és szakmai tekintetében önálló intézményegységének keretei között, a pedagógiai szakszolgáltatások pedig az e törvény 30. §-ában meghatározottak szerint is.

(4) A 20. § (1) bekezdés b)-d) és f) pontjában felsorolt iskolák - külön jogszabályban meghatározottak szerint - elláthatják a sportiskola feladatait is.

### *Az egyes közoktatási intézmények*

#### *Az óvoda*

24. § (1) „Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség - e törvény 6. §-ának (2) bekezdésében meghatározottak szerinti - kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

(2) Az óvoda, a gyermek hároméves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

(3) A gyermek - ha e törvény másképp nem rendelkezik – attól az évtől, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától köteles óvodai nevelésben részt venni.

(4) A (3) bekezdésben meghatározottak alapján a gyermek napi négy órát köteles részt venni az óvodai nevelésben.

(5) Az óvodai foglalkozásokat oly módon kell megszervezni, hogy az óvoda a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainak. Az e törvényben meghatározott óvodai feladatok ellátásához igénybe vehető heti időkeret ötven óra, melyet indokolt esetben meg kell növelni a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz szükséges idővel.

(6) A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti. Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, továbbá a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában. A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet. A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be. A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság - szakvéleményének megküldésével - értesíti a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

### *Az iskolai nevelés és oktatás közös szabályai*

**25. § (1)** A tanulók rendszeres nevelés-oktatása, alpműveltségi vizsgára, érettségi vizsgára, illetve szakmai vizsgára történő felkészítése az iskola feladata. A szakmai vizsgára történő felkészítésben e törvény és a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint részt vehetnek a jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, illetőleg egyéni vállalkozók.

(2) A tanuló alpműveltségi vizsgára, illetve érettségi vizsgára, továbbá szakmai vizsgára történő felkészítése a kötelező tanórai foglalkozások keretében történik. Az alpműveltségi vizsgára, illetve érettségi vizsgára, továbbá a szakmai vizsgára történő felkészülést az iskola a nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások keretében segíti.

(3) Az iskolai évfolyamok számozása - az (6) bekezdésben meghatározott kivétellel - az általános iskola első évfolyamától kezdődően a középiskolai tanulmányok utolsó évfolyamáig folyamatos.

(4) Az iskolai oktatásban az első évfolyamtól kezdődően - az iskolatípustól függően - a tizedik, a tizenkettedik, illetőleg a tizenharmadik évfolyamig bezárólag - az alapfokú művészetoktatási intézmény kivételével - a tankötelezettség teljesítését szolgáló, az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás folyik. A nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít. A tizedik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alpműveltségi vizsgára történő jelentkezésre jogosít.

(5) Iskolai rendszerű szakképzésbe annak a tanévnek az első napjától lehet bekapcsolódni, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. Az iskolai rendszerű szakképzés (a továbbiakban: szakképzés) - jogszabályban meghatározottak szerint - az alapfokú iskolai végzettség megszerzése előtt, az alapfokú iskolai végzettség megszerzését követően a tizedik évfolyam befejezése után, a középiskolai érettségi vizsgára történő felkészítés utolsó évfolyamának befejezése után vagy az érettségi vizsgát követően készíthet fel szakmai vizsgára, illetve - ha e törvény megengedi - munkába álláshoz, önálló életkezdéshez szükséges ismeretekre. E bekezdésben foglaltakat a művészeti szakmai vizsgára történő felkészítés esetén nem kell alkalmazni.

(6) A szakképzésben - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az iskolai évfolyamok számozása egytől kezdődik és törttel alkalmazásával kiegészül a (3) bekezdés alapján soron következő sorszámmal (a továbbiakban: szakképzési évfolyam). A szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg, hogy az állam által elismert szakképesítések megszerzéséhez szükséges tanulmányok milyen iskolai, szakmai előképzettséggel kezdhetők meg, továbbá, hogy az (5) bekezdésben meghatározottak szerint mikor kezdődhet a szakképzés, valamint a szakképzési évfolyamok számát.

### *Az általános iskola*

**26. § (1)** Az általános iskolának - a (2)-(3) bekezdésben meghatározott kivétellel - nyolc évfolyama van.

(2)

(3) Nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működhet az általános iskola akkor, ha a középtávú beiskolázási terv [88. § (2) bek.] előrejelzése alapján a tanulólétszám nem teszi lehetővé a hiányzó évfolyam indítását, feltéve, hogy a helyi önkormányzat a feladatellátási kötelezettségét így is teljesíti.

(4) Az általános iskolában alapfokú nevelés-oktatás folyik.

(5) Az általános iskolában a tanuló az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészül középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

(6) Az általános iskola tanulója - az átvételre és a felvételre vonatkozó rendelkezések szerint (42. §, 46. §, 66-67. §) - folytathatja tanulmányait másik általános iskola, szakiskola vagy középiskola megfelelő évfolyamán.

### *A szakiskola*

**27. § (1)** A szakiskolának - a (7)-(8), a (10) és a (12)-(14) bekezdésben meghatározott kivétellel - kilencedik-tizedik és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott - számú szakképzési évfolyama van.

(2) A kilencedik-tizedik évfolyamon az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás folyik; továbbá pályaorientáció, szakmai előkészítő ismeretek oktatása és szakmai alapozó oktatás is folyhat.

(3) A szakképzési évfolyamokon - az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, a középiskola utolsó évfolyamának befejezéséhez vagy az érettségi vizsga letételéhez nem kötött szakképzettségek körében - a szakmai és vizsgakövetelmények alapján szakmai vizsgára való felkészítés folyik.

(4) A szakképzési évfolyamokon azoknak a tanulóknak, akik nem rendelkeznek alpműveltségi vizsgával - amennyiben a szakmai vizsga letételének előfeltétele ennek megléte - alpműveltségi vizsgára történő felkészítés is folyik.

(6) A szakiskola tanulója - az átvételre és a felvételre vonatkozó rendelkezések szerint (42. §, 46. §, 66-67. §) - folytathatja tanulmányait másik szakiskola, általános iskola, középiskola megfelelő évfolyamán.

(7) Ha a szakiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel, a szakiskolára vonatkozó rendelkezéseket a következő eltéréssel kell alkalmazni:

a) a tanuló a tankötelezettség megszűnése előtt, az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszban is bekapcsolódhat a szakképzésbe,

b) a szakiskolában a nevelő és oktató munka - a központi program (tanterv) szerint - az ötödik, a hetedik vagy a kilencedik évfolyamtól kezdődhet,

c) a szakképzés követelményeinek elsajátítása az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz követelményeinek elsajátításával egyidejűleg is folyhat (a továbbiakban: párhuzamos oktatás),

d) párhuzamos oktatás esetén a tanuló az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz és a szakképzés követelményeit ugyanabban az iskolában, eltérő évfolyamokon is teljesítheti,

e) párhuzamos oktatás esetén a tanuló szakmai vizsgát a tizedik évfolyam sikeres befejezését követően tehet,

f) ha a szakmai gyakorlat keretében a tanuló művészeti előadásra készül fel, a szakmai gyakorlat ideje igazodik a próbák és az előadás idejéhez,

g) a párhuzamos oktatásban az évfolyamok számozására e törvény 25. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A szakképző évfolyamok számozására és az évfolyamok számának meghatározására a 25. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni akkor, ha a szakképzést az előírt iskolai végzettséggel rendelkezők részére kiegészítő képzésként szervezik meg.

(8) Az, aki nem fejezte be az általános iskola nyolcadik évfolyamát és elmúlt tizenhat éves, a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében felzárkóztató oktatásban vehet részt. A felzárkóztató oktatás egy vagy két évig (tíz vagy húsz hónapig) tart. A tanuló a felzárkóztató oktatás keretében elsajátítja azokat az ismereteket, amelyek a szakképzés megkezdéséhez szükségesek. A tanuló a felzárkóztató oktatás sikeres befejezése után a szakképzési évfolyamon, évfolyamokon felkészül a szakmai vizsga letételére. Ha a tanuló az általános iskola hatodik évfolyamát sikeresen befejezte, a két éves (húsz hónapos) felzárkóztató oktatás befejezéséről kiállított bizonyítvány alapfokú iskola végzettséget tanúsít. Ha a tanuló az általános iskola hat évfolyamánál kevesebb évfolyamot fejezett be sikeresen, a két éves (húsz hónapos) felzárkóztató oktatás után alapfokú iskolai végzettség hiányában is megkezdheti tanulmányait az alapfokú iskola végzettséghez kötött szakképesítés megszerzése céljából, feltéve, hogy a szakképzési évfolyamok számát eggyel megnövelik, és minden szakképzési évfolyamon legalább háromszázötven órában biztosítják az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakasza követelményeinek az elsajátítását. Az alapfokú iskolai végzettség meglétéhez kötött szakképesítést igazoló bizonyítvány ebben az esetben alapfokú iskolai végzettséget is tanúsít. Ha a tanuló az e bekezdésben meghatározottak szerint nem szerezhetsz vagy nem kíván alapfokú iskolai végzettséget szerezni, a felzárkóztató oktatásban egy évig (tíz hónapig) tartó szakképzést előkészítő évfolyam keretében a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges alkalmasságot, ügyességet (kompetenciát) szerzi meg, és a szakképzési évfolyamon az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott az alkalmasság, ügyesség (kompetencia) meglétéhez kötött

szakképesítés megszerzésére készülhet fel. Az, aki az e bekezdésben meghatározottak szerint alapfokú iskola végzettséget szerzett, a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében megkezdheti tanulmányait a szakképzési évfolyamon a tizedik évfolyam elvégzéséhez kötött szakképesítés megszerzésére céljából, feltéve, hogy a szakképzési évfolyamok számát eggyel megnövelik, és a tanuló részére minden szakképzési évfolyamon legalább háromszázötven órában tanítják a nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszának követelményeit is. Az e bekezdésben szabályozott oktatást az oktatási miniszter által e törvény 95. §-a (1) bekezdésnek j) pontja alapján kiadott pedagógiai rendszer alapján kell megszervezni.

(9) A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása céljából a szakiskola speciális szakiskolaként vagy készségfejlesztő speciális szakiskolaként is működhet.

#### (10) A szakiskola

a) speciális szakiskolaként működik, ha a többi tanulóval fogyatékosága miatt együtt haladásra képteleneket készít fel szakmai vizsgára, vagy nyújt részükre munkába álláshoz és életkezdéshez szükséges ismereteket, ebben az esetben a szakképzési évfolyamok száma kettő,

b) készségfejlesztő speciális szakiskolaként működik, ha a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását. Ebben az esetben a szakképzési évfolyamok száma kettő.

(11) A speciális szakiskola (tagozat, osztály, csoport) működésére, a tanulók jogállására, Munkaerő-piaci Alapból történő támogatására a szakiskolákra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. E rendelkezéseket kell alkalmazni a készségfejlesztő speciális szakiskolára is abban az esetben, ha a tanulók a tanítási év átlagában a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint legalább heti tizenöt óra gyakorlati képzésben vesznek részt.

(12) Az értelmi fogyatékos tanulók képességét fejlesztő szakiskola (tagozat, osztály) előkészítő szakiskolaként (tagozatként; osztályként) működik, ha a nevelés-oktatás kizárólag a kilencedik-tizedik évfolyamon folyik. A tanuló a kilencedik-tizedik évfolyamon felkészülhet az alpműveltségi vizsga letételére, továbbá a speciális szakiskola vagy a készségfejlesztő szakiskola szakképzési évfolyamán történő továbbtanulásra.

(13) Kizárólag szakképzési évfolyammal akkor működhet a szakiskola, ha olyan tanulókat készít fel a szakmai vizsgára, akik eredményesen befejezték a tizedik évfolyamot, vagy teljesítették a tankötelezettségüket.

(14) A (8) bekezdésben szabályozott felzárkóztató oktatást a kilencedik évfolyamon kell megszervezni, amely – az oktatási miniszter által kiadott pedagógiai rendszer szerint - egy vagy két évig (tíz vagy húsz hónapig) tart. A (9)-(10) bekezdésben szabályozott szakiskola kilencedik évfolyammal működik, amelynek időtartama két évig (húsz hónapig) tart abban az esetben, ha olyan tanulókat készít fel, akik nem rendelkeznek alapfokú iskolai végzettséggel.

### *A gimnázium*

**28. §** (1) A gimnáziumnak - a (2) és (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - négy évfolyama van. A négy évfolyamos gimnáziumban a nevelés és oktatás a kilencedik évfolyamon kezdődik és a tizenkettedik évfolyamon fejeződik be.

(2) Hat vagy nyolc évfolyammal működhet a gimnázium, ha a középtávú beiskolázási terv [88. § (2) bek.] előrejelzése alapján a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges feltételek ily módon teremthetők meg, és fővárosi, megyei szinten megoldható azoknak a tanulóknak a gimnáziumi felvétele, akik gimnáziumi tanulmányaikat a kilencedik évfolyamon szeretnék megkezdeni. A nevelés és oktatás a hat évfolyamos gimnáziumban a hetedik, a nyolc évfolyamos gimnáziumban az ötödik évfolyamon kezdődik, és - a hat, illetve a nyolc évfolyamos gimnáziumban is - a tizenkettedik évfolyamon fejeződik be. A hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnáziumban - ha jogszabály előírja - a nevelést-oktatást négy évfolyamon is meg kell szervezni, az (1) bekezdésben meghatározottak szerint.

(4) Ha az (1)-(2) bekezdésben meghatározott gimnáziumban a nevelő és oktató munka két tanítási nyelven (magyarul és idegen nyelven, beleértve a nemzetiségi és a kisebbségi nyelvet is) folyik (a továbbiakban: két tanítási nyelven folyó oktatás) - a Két tanítási nyelvű iskolák irányelve, illetve a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvében meghatározottak szerint -, a nevelés és oktatás a tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be. Tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be a nevelés és oktatás a gimnáziumban akkor is, ha a kilencedik évfolyamon legalább a kötelező tanórai foglalkozások negyven százalékának megfelelő időkeretben idegen nyelvből, beleértve a nemzetiségi és a kisebbségi nyelvet is, intenzív nyelvi felkészítés folyik, továbbá a gimnázium a tizedik-tizenharmadik évfolyamon emelt szintű oktatás keretében felkészíti a tanulót az adott nyelvből az emelt szintű érettségi vizsga letételére. A nyelvi előkészítésre fel nem használt időkeret legalább tizenöt százalékát informatikai ismeretek oktatására, a többi időkeretet pedig a meglévő ismeretek szinten tartására kell fordítani.

(5) A gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik (a továbbiakban: középiskolai nevelés és oktatás). A gimnáziumban a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően munkába állást előkészítő, illetve segítő elméleti és gyakorlati tanítási óra is tartható.

(6) A gimnáziumban a tanuló felkészül az érettségi vizsgára, valamint felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra.

(7) A gimnázium tanulója - az átvételre és a felvételre vonatkozó rendelkezések szerint (42. §, 46. §, 66-67. §) - folytathatja tanulmányait az általános iskola, másik gimnázium, szakközépiskola, szakiskola megfelelő évfolyamán.

## *A szakközépiskola*

**29. § (1)** A szakközépiskolának - a (2) és a (8)-(9) bekezdésben meghatározott kivétellel - érettségire felkészítő, általános műveltséget megalapozó - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - négy középiskolai évfolyama van. A kilencedik évfolyamtól kezdődően a kerettantervben meghatározott szakmai orientáció, a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően - az Országos Képzési Jegyzék szerinti - elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás is folyhat. A középiskolai nevelés-oktatás a kilencedik évfolyamon kezdődik és a tizenkettedik, illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott esetben a tizenharmadik évfolyamon fejeződik be. A szakmai vizsgára felkészítő, szakképzési évfolyamok számát az Országos Képzési Jegyzék határozza meg. A gyakorlati képzésről külön jogszabály rendelkezik. Ahol e törvény szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatásról rendelkezik, azon érteni kell a szakmai orientációt és a szakmacsoportos alapozó oktatást is.

(2) Ha a szakközépiskolában a nevelő és oktató munka két tanítási nyelven folyik - a Kéttanítási nyelvű iskolák irányelve, illetve a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvében meghatározottak szerint -, a középiskolai évfolyamon a nevelés és oktatás a tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be. Tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be a nevelés és oktatás a szakközépiskolában akkor is, ha a kilencedik évfolyamon legalább a kötelező tanórai foglalkozások ötven százalékának megfelelő időkeretben idegen nyelvből, beleértve a nemzetiségi és a kisebbségi nyelvet is, intenzív nyelvi felkészítés folyik, továbbá a szakközépiskola a tizedik-tizenharmadik évfolyamon emelt szintű oktatás keretében felkészíti a tanulót az adott nyelvből az emelt szintű érettségi vizsga letételére, legalább tizenöt százalékát informatikai ismeretek oktatására, a többi időkeretet pedig a meglévő ismeretek szinten tartására kell fordítani. A szakképzési évfolyamok száma egy évfolyammal megnövelhető, ha az oktatás két tanítási nyelven folyik.

(4) A szakközépiskola a szakképzési évfolyamon az Országos Képzési Jegyzékben meghatározottak szerint az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez, illetve középiskolai végzettséghez kötött szakképesítések körében felkészít szakmai vizsgára.

(5) A szakközépiskolában a tanuló a középiskolai évfolyamon befejezi az alpműveltségi vizsgára való felkészülést, továbbá felkészül az érettségi vizsgára, valamint felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra, és előkészül a szakképzésbe való bekapcsolódásra.

(6) A tanuló dönt arról, hogy érettségi vizsgát vagy az érettségi vizsgát követően szakmai vizsgát, illetve - ha a szakképzésre vonatkozó jogszabály lehetővé teszi - csak szakmai vizsgát tesz.

(7) A szakközépiskola tanulója - az átvételre és a felvételre vonatkozó rendelkezések szerint (42. §, 46. §, 66-67. §) - folytathatja tanulmányait másik szakközépiskola, gimnázium, szakiskola megfelelő évfolyamán.

(8) Ha a szakközépiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel

a) párhuzamos oktatás esetén - a központi programban (tantervben) meghatározottak szerint - a középiskolai évfolyamokon a nevelő és oktató munka az ötödik, hetedik vagy a kilencedik évfolyamon kezdődhet, és a tizenharmadik évfolyamon fejeződhet be,

b) a szakképzés megszervezésére e törvény 27. §-a (7) bekezdésének a) pontjában, valamint a c)-d) és f)-g) pontjában foglaltakat kell alkalmazni,

c) a tanuló a szakmai vizsgát az érettségi vizsgát követően teszi le.

(9) Kizárólag szakképzési évfolyammal működhet a szakközépiskola, ha érettségi bizonyítvánnyal rendelkező tanulókat készít fel szakmai vizsgára.

### *A különleges gondozáshoz, a rehabilitációs célú foglalkoztatáshoz való jog, a gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény, a képzési kötelezettség*

**30. §** (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igény jogosultságát megállapították. A különleges gondozást - a gyermek, tanuló életkorától és állapotától függően, a 35. § (2) bekezdésében meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint - a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani. A korai fejlesztés és gondozás megvalósítható otthoni ellátás, bölcsődei gondozás, fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában nyújtott gondozás, gyermekotthonban nyújtott gondozás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás keretében biztosított fejlesztés és gondozás, konduktív pedagógiai ellátás keretében.

(2) A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelése és oktatása, továbbá kollégiumi nevelése – az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban, óvodai tagozaton, iskolai tagozaton, osztályban, csoportban – vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt – azonos óvodai csoportban, óvodai tagozaton, illetve iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók – külön vagy közös – nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, illetve kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

A gyermek külön óvodai nevelését végző óvodai csoportot, óvodai tagozatot, illetve a tanulók külön iskolai nevelését és oktatását végző iskolai tagozatot, osztályt, csoportot - a gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézménnyel [20. § (2) bek.] egyezően - a fogyatékoság típusának megfelelően kell létrehozni. A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesül.

(3) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézménynek rendelkeznie kell azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátáshoz szükségesek. A nevelési-oktatási intézményt a szülő választja ki a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján.

(4) A gyermek, tanuló érdekében a jegyző kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, illetve a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be [a továbbiakban a (3) bekezdés szerint kiválasztott, illetve a (4) bekezdés szerint a jegyző által kijelölt nevelési-oktatási intézmény: kijelölt nevelési-oktatási intézmény, kijelölt óvoda, kijelölt iskola].

(5) Ha a gyermeket a kijelölt nevelési-oktatási intézmény nem tudja felvenni, a szakértői véleményt adó intézmény megkísérel másik, a sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező nevelési-oktatási intézményt találni. Ha így sem oldható meg a gyermek, a tanuló elhelyezése, a szakértői véleményt adó intézmény meghatározza, hogy a gyermek, a tanuló milyen módon kapcsolódhat be a nevelésbe és az oktatásba, és a gyermeket, a tanulót előjegyzésbe veszi mindaddig, ameddig felvételét nem sikerül megoldani.

(6) Ha a gyermek tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, attól az évtől, amelyben az ötödik életévét betölti, az óvodai nevelési év első napjától kezdődően a fejlődését biztosító fejlesztő felkészítésben vesz részt (a továbbiakban a fejlesztő felkészítésben való részvételi kötelezettség: képzési kötelezettség). A képzési kötelezettség a tankötelezettség fennállásának végéig tart. A képzési kötelezettség idejének meghosszabbításáról a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. A fejlesztő felkészítés megvalósítható otthoni ellátás, fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában nyújtott gondozás, fogyatékosok rehabilitációs intézményében, fogyatékosok nappali intézményében nyújtott gondozás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás keretében biztosított fejlesztés és gondozás, konduktív pedagógiai ellátás, illetőleg a gyermek hat éves koráig bölcsődei gondozás keretében. A jegyző a (4) bekezdésben meghatározottak szerint kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg a szakértői vizsgálaton, illetőleg, hogy gyermeke részére a szakértői véleményben meghatározottak szerint biztosítsa a fejlesztő felkészítésben való részvételt.

(7) A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő rehabilitációs célú foglalkoztatásra jogosult. A rehabilitációs célú foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

(8) Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzd vagy sajátos nevelési igényű a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

(9) . A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola - az e törvény 52.§-nak (7) bekezdésében, valamint (11) bekezdésének c) pontjában meghatározott időkeret terhére - egyéni foglalkozást szervez részére.

Az egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján - segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez. Az alpműveltségi vizsgán és az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - másik tantárgyat választhat. A tanuló részére a felvételi vizsgán, az osztályozó vizsgán, a köztes vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, az alpműveltségi vizsgán, illetve az érettségi vizsgán, a szakmai vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

(10) A korai fejlesztés és gondozás, továbbá a képzési kötelezettség feladatait pedagógus-munkakörben gyógypedagógus (terapeuta) konduktor vagy gyógypedagógus (terapeuta), illetve konduktor irányításával, szükség esetén közreműködésével szociálpedagógus, óvodapedagógus, tanító, tanár; nem pedagógus-munkakörben gyógypedagógus (terapeuta) vagy konduktor irányításával szociális munkás, gyógytornász, ápoló, gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, bölcsődei gondozó láthatja el.

(11) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú iskolai végzettségek és szakképzettségek a következők:

a) ha az óvodai foglalkozás, a tanórai foglalkozás elsődleges célja a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése, továbbá az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs óvodai foglalkozásokhoz, tanórai foglalkozásokhoz a fogyatékosok típusának megfelelő gyógypedagógiai tanári, konduktori, konduktor-tanítói, terapeuta vagy a 17. § (1) bekezdésében meghatározott végzettség, szakképzettség és egyetemi, főiskolai szakirányú továbbképzés keretében szerzett - a tevékenység folytatására jogosító - szakképzettség,

b) ha az óvodai foglalkozás, a tanórai foglalkozás elsődlegesen nem a fogyatékból eredő hátrány csökkentését, a tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja, továbbá a tanórán kívüli foglalkozáshoz, a kollégiumi foglalkozáshoz az a) pontban meghatározott vagy a 17. § (1) bekezdésében meghatározott végzettség és szakképzettség.

(12) Ha a (11) bekezdés b) pontja alapján a pedagógus-munkakört a 17. § (1) bekezdésében meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezővel töltik be, biztosítani kell, hogy a sajátos nevelési igény típusának megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus (terapeuta) vagy konduktor segítse a többi pedagógus munkáját.

(13) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben - az e törvény 18. § (1) bekezdésének a) pontjában a középiskolákra vonatkozó rendelkezések megtartásával - intézményi vezetői megbízást kaphat az is, aki gyógypedagógiai tanári, konduktori, konduktor-tanítói, terapeuta felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

### *Az alapfokú művészetoktatási intézmény*

**31. § (1)** Az alapfokú művészetoktatási intézményben művészeti nevelés és oktatás folyik. Az alapfokú művészeti oktatás megalapozza a művészi kifejező készségeket, illetve előkészít, felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Az alapfokú művészetoktatási intézményben a tankötelezettség nem teljesíthető, illetve a tanuló nem készülhet fel az alpműveltségi vizsga letételére.

(2) Az alapfokú művészetoktatási intézménynek - az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában meghatározottak szerint - legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, melynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

(3) A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni.

### *A kollégium*

**32. § (1)** A kollégium feladata megteremteni a feltételeket az iskolai tanulmányok folytatásához azoknak,

a) akiknek a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, nemzeti vagy etnikai kisebbségi nyelven, illetve gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanuláshoz a lakóhelyükön nincs lehetőségük, illetve

b) akiknek a tanuláshoz megfelelő feltételeket a szülő nem tudja biztosítani.

(2) A kollégium feladata a tanuló

a) humánus légkörben folyó nevelése, személyiségének fejlesztése, képességeinek és érdeklődésének megfelelően tehetségének kibontakoztatása, iskolai tanulmányainak segítése,

b) sportolási, művelődési és önképzési lehetőségének biztosítása,

c) öntevékenységeinek, együttműködési készségeinek fejlesztése, önállóságának, felelősségtudatának fejlesztése,

d) pályaválasztáshoz, középiskolai kollégium esetén a tanuló önálló életkezdéséhez szükséges ismeretek, képességek megszerzésének elősegítése.

(3) A kollégium kapcsolatot tart a tanuló szülőjével, iskolájával.

### *A többcélú intézmény*

**33. § (1)** A többcélú intézmény lehet

a) egységes iskola vagy összetett iskola,

b) közös igazgatású közoktatási intézmény,

c) általános művelődési központ (a továbbiakban: ÁMK).

(2) Többcélú intézmény akkor létesíthető, ha a létesítés és a működés anyagi, tárgyi, technikai és személyi feltételei valamennyi feladat ellátásához biztosítva vannak.

(3) Az egységes iskola és az összetett iskola pedagógiai feladatellátás tekintetében szervezetenként egységes intézmény. Az egységes iskola a különböző típusú iskolák feladatait egységes közös és ehhez kapcsolódó iskolatípus szerint elkülönülő tananyag és követelményrendszer alkalmazásával látja el. Az összetett iskola a különböző típusú iskolák feladatait az egyes feladatoknak megfelelő külön tananyag és követelményrendszer alkalmazásával valósítja meg.

(4) A közös igazgatású közoktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében különböző típusú közoktatási intézmények feladatait látja el. A közös igazgatású közoktatási intézményben egységes vagy összetett iskola feladatait ellátó intézményegység is működhet. A közös igazgatású közoktatási intézményben - az e törvény 34. §-ának a), d)-f) pontjában meghatározott feladatok ellátására - egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményegység is működhet. A közös igazgatású közoktatási intézményben a nevelő és oktató munkához kapcsolódó, - e törvény 121. § (1) bekezdésének 25. pontjában felsorolt - nem közoktatási tevékenységet ellátó intézményegység is működhet.

(5) Az általános művelődési központ szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében a közoktatási feladatok, továbbá a kulturális, művészeti, közművelődési, sportfeladatok közül legalább egyet-egyét ellát. Az általános művelődési központban egységes vagy összetett iskola feladatait, továbbá a nevelő és oktató munkához kapcsolódó, - 121. § (1) bekezdésének 25. pontjában felsorolt - nem közoktatási tevékenységet ellátó intézményegység is működhet. Az általános művelődési központban - a (4) bekezdésben meghatározottak szerint - egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményegység is működhet.

(6) A szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységben vezetői megbízást az kaphat, aki rendelkezik az azonos feladatot ellátó önálló intézmény vezetői megbízásához szükséges feltételekkel. A nyilvános pályázatra vonatkozó rendelkezéseket az e bekezdésben szabályozott vezetői megbízás esetén is alkalmazni kell.

(7) A többcélú intézményben egy szervezeti és működési szabályzatot és egy pedagógiai programot, az általános művelődési központban pedagógiai-művelődési programot kell készíteni.

(8) A közös igazgatású közoktatási intézményben a pedagógiai program alapján, az általános művelődési központban a pedagógiai-művelődési program alapján a különböző tevékenységet folytató intézményegységek egymással együttműködnek, tevékenységüket összehangolják.

(9) A közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ vezetését, az intézményegységek munkájának összehangolását - az egyes intézményegységek azonos számú képviselőiből álló - igazgatótanács segíti, továbbá vezetői és szakértői testület segítheti. Az igazgatótanács - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vesz a munkáltatói jogkör gyakorlásában.

(10) A közös igazgatású közoktatási intézményben és az általános művelődési központban - az érdekeltek egyhangú döntése alapján - egységes, minden intézményegységre kiterjedő jogkörrel működő intézményi szülői szervezet (közösség), az általános művelődési központban ÁMK szülői szervezet (közösség); intézményi diákönkormányzat, az általános művelődési központban ÁMK diákönkormányzat; intézményi szék, az általános művelődési központban ÁMK szék, vagy intézményegységenként működő szülők óvodai, iskolai, kollégiumi szervezete (közössége); iskolai, kollégiumi diákönkormányzat; óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék hozható létre.

(11) Az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményegység részt vehet a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés feladatainak ellátásában, az utazó szakember-hálózat működtetésében, a többi gyermekkel, tanulóval együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban nevelésben-oktatásban részt vevő gyermek, tanuló ellátásában.

(12) A közös igazgatású közoktatási intézményben és az általános művelődési központban a nem közoktatási szolgáltatások körébe tartozó feladatok ellátására és irányítására a tevékenységre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az általános művelődési központ létrehozásakor és működésekor e törvény 18. §-ának (7)-(8) bekezdésében, 37-38. §-ában, 40. §-ának (1)-(3) bekezdésében, 54. §-ában, valamint 102. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat valamennyi intézményegység tekintetében alkalmazni kell. Ha a közös igazgatású közös intézményben vagy az általános művelődési központban a nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem közoktatási tevékenységet ellátó intézményegység is működik, annak létesítésére, tevékenységének engedélyezésére az adott feladat ellátására létrehozható intézmény engedélyezésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

## *A pedagógiai szakszolgálatok*

**34. §** A szülő és a pedagógus nevelő munkáját és a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását pedagógiai szakszolgálat segíti. Pedagógiai szakszolgálat

a) a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás;

b) fejlesztő felkészítés;

c) a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység, továbbá az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység;

d) a nevelési tanácsadás;

e) a logopédiai ellátás;

f) a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás; g) a konduktív pedagógiai ellátás;

h) a gyógytestnevelés.

**35. §** (1) A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás feladata a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek korai fejlesztése és gondozása a szülő bevonásával, a szülő részére tanácsadás nyújtása. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, akkor vehet részt korai fejlesztésben és gondozásban, ha nem kapcsolódhat be az óvodai nevelésbe.

(2) A fejlesztő felkészítés feladata, hogy azoknak a gyermekeknek, akik tankötelezettségüket fogyatékoság miatt nem tudják teljesíteni, biztosítsa a fejlődésükhöz szükséges felkészítést, a szülő részére tanácsadás nyújtásával.

(3) A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében kell

a) a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra,

b) vizsgálni a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét.

(4) A nevelési tanácsadás feladata a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése, a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége azt szükségessé teszi.

(5) A logopédiai szolgáltatás feladata a beszédindítás, beszédhibák javítása, nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, dyslexia megelőzése és gyógyítása.

(6) A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása.

(7) A konduktív pedagógiai szakszolgálat feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása.

(8) A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja.

8) Pedagógiai szakszolgálatot az láthat el, aki rendelkezik a jogszabályban előírt feltételekkel.

## *A pedagógiai-szakmai szolgáltatások*

**36. §** (1) A közoktatási intézmények és fenntartói, valamint a pedagógusok munkáját, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik.

(2) Pedagógiai-szakmai szolgáltatás

a) a pedagógiai értékelés, melynek feladata mérni és értékelni a nevelési-oktatási intézményben végzett nevelő- és oktatómunka eredményességét, és segíteni a helyi, a térségi és az országos közoktatási feladatellátás szervezését;

b) a szaktanácsadás, amelynek feladata az oktatási, pedagógiai módszerek megismertetése és terjesztése;

c) a pedagógiai tájékoztatás, amelynek feladata a szakmai információk, adatok és tanügyi dokumentumok (tantervek, tankönyvek, segédletek stb.) gyűjtése, őrzése, feldolgozása és használatba adása, tájékoztatás nyújtása;

d) az igazgatási, pedagógiai szolgáltatás, melynek feladata programok, tantervek készítése, iskolaszervezeti tanácsadás, közgazdasági, jogi stb. információk közvetítése, tantervek, tankönyvek, taneszközök megismertetése, felhasználásuk segítése, az óvodai nevelési program, az iskolai és kollégiumi pedagógiai program készítésében való közreműködés;

g) a tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat, amelynek feladata a tanulók, a tanulóközösségek, a diákönkormányzatok segítése, a jogaik érvényesítéséhez szükséges ismeretek nyújtásával, tanügyigazgatási, közgazdasági, jogi stb. információk közvetítésével.

(3) A pedagógia-szakmai szolgáltatásokat az igényeknek megfelelően kell szervezni.

(4) Pedagógiai-szakmai szolgáltatást az láthat el, aki rendelkezik a jogszabályban meghatározott feltételekkel.

(5) Az oktatási miniszter, szakképzés szakmai tantárgyai tekintetében a szakképzési törvény alapján illetékes miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter) - azokban az esetekben, amikor az oktatás csak egy vagy néhány iskolában folyik - határozza meg, hogy melyek azok a tantárgyak, szakterületek, amelyekben a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat országosan szervezik meg. Az oktatási miniszter - a szakképzési törvényben meghatározott hatáskörében foglaltak szerint - a szakképesítésért felelős miniszter kijelöli a szolgáltatást nyújtó intézményt, illetve erre a célra intézményt létesít és tart fenn.

(6) A nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelést, iskolai nevelést és oktatást, diákotthoni nevelést segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások országos megszervezéséről - az (5) bekezdésben szabályozott munkamegosztás szerint - gondoskodni kell.

(7)

## V. FEJEZET

### *A KÖZOKTATÁSI RENDSZER INTÉZMÉNYEINEK MŰKÖDÉSE*

#### *A működés általános szabályai*

**37. §** (1) A közoktatási intézmény e törvényben meghatározott közoktatási feladatok ellátására létesített intézmény. A közoktatási intézmény jogi személy.

(2) A közoktatási intézmény alapítását az alapító okirat aláírását követő harminc napon belül az alapító okirat, továbbá - ha a fenntartó a tevékenységet nem jogszabály felhatalmazása alapján látja el - a közoktatási szolgáltató tevékenység folytatására jogosító okirat megküldésével, nyilvántartásba vétel céljából be kell jelenteni. A bejelentést költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnél, más esetben a jegyzőnél, főjegyzőnél kell teljesíteni a következők szerint: óvoda, általános iskola esetén a székhely szerint illetékes jegyzőnél, alapfokú művészetoktatási intézmény, középiskola, szakiskola, kollégium, gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény, több célú intézmény és a többi közoktatási intézmény esetén a székhely szerint illetékes főjegyzőnél. A nyilvántartásba vétellel összefüggő eljárás költségeit a kérelem benyújtója viseli.

(3) A nyilvántartásba vétel jogszabálysértés esetén tagadható meg.

(4) A közoktatási intézmény - az alapító okirata aláírásának napjára visszamenő hatállyal - a nyilvántartásba vétellel jön létre.

(5) A közoktatási intézmény alapító okirata tartalmazza az intézmény típusát, nevét, alaptevékenységét, nemzeti etnikai, kisebbségi és más feladatait, tagintézményét, a feladatellátást szolgáló vagyont, a vagyon feletti rendelkezés jogát, a gazdálkodással összefüggő jogosítványokat, az alapító nevét, az intézmény székhelyének és telephelyének címét, nevelési-oktatási intézmény esetén a tagozat megnevezését, iskola esetén az évfolyamok számát.

(6) A nyilvántartásban szereplő adatok nyilvánosak. A bejegyzett adatokban bekövetkezett változásokat - a (2) bekezdésben meghatározottak szerint - be kell jelenteni.

(7) Ha a közoktatási intézményt a jegyző, főjegyző vette nyilvántartásba, székhelyének változása esetén a (2) bekezdésben foglaltak szerint újra nyilvántartásba kell venni abban az esetben, ha a jegyző illetékessége is megváltozik. Az ismételt nyilvántartásba vétel a közoktatási intézmény létrejöttének időpontját nem érinti.

(8) A közoktatási intézmény a nyilvántartásból való törléssel - a törlés napján - megszűnik. Törölni kell a nyilvántartásból a közoktatási intézményt, ha a fenntartó jogutód nélkül megszűnik vagy megszűnik a fenntartónak a közoktatás-szolgáltatás szervezési joga, illetve e jogának gyakorlásával felhagy, továbbá ha bejelenti, hogy fenntartói jogát nem kívánja tovább gyakorolni, kivéve, ha a fenntartói jog e törvényben meghatározottak szerint új fenntartóra száll át. Törölni kell a nyilvántartásból azt a közoktatási intézményt is, amelyet a

fenntartója megszűntetett, vagy egy nevelési, tanítási évnél hosszabb ideig nem működtetett, továbbá, amelynek törlését a bíróság elrendeli.

(9) Ha a közoktatási intézményt állami szerv vagy helyi önkormányzat tartja fenn, alapító okiratának tartalmára, nyilvántartásba vételére és törlésére jogszabály további rendelkezéseket állapíthat meg.

(10) A helyi kisebbségi önkormányzat és az országos kisebbségi önkormányzat által alapított és fenntartott közoktatási intézményre - ha törvény vagy kormányrendelet másképp nem rendelkezik - a helyi önkormányzatok által létesített és fenntartott közoktatási intézményekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

**38. § (1)** A közoktatási intézménynek rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel. A közoktatási intézmény az alapító, illetőleg a fenntartó szerv által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik feladatainak ellátásáról. A közoktatási intézmények fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben kell előirányozni.

(2) A közoktatási intézmény - ha nem sérti az alapfeladatainak ellátását -, anyagi haszonszerzésre irányuló tevékenységet is folytathat. Az ebből a tevékenységből származó nyereséget - ha azt a közoktatási intézmény alapfeladatainak ellátásához, vagy a tevékenységben részt vevő tanulók díjazására használják fel - a közoktatási intézmény alapfeladatainak ellátására szolgáló költségvetés megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni, és azt az intézménytől nem lehet elvonni.

**39. § (1)** A nevelési-oktatási intézmények szakmai tekintetben önállóak. Szervezetükkel és működésükkel kapcsolatosan minden olyan ügyben döntenek, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörébe.

(2) A nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vesznek a pedagógusok, a tanulók és a szülők, illetőleg képviselőik.

(3) A nevelési-oktatási intézményekben az alapszolgáltatás ellátásához szükséges vezetők, pedagógusok, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő és más alkalmazottak létszámát az *1. számú melléklet* határozza meg.

(4) A nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, területén párt vagy - létesítő okirata szerint - párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá az alatt az idő alatt, amelyben az óvoda, iskola, kollégium ellátja a gyermekek, tanulók felügyeletét párt vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható.

## *A működés rendje*

**40. § (1)** A közoktatási intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

(2) A közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát a közoktatási intézmény vezetője készíti el, és nevelési-oktatási intézményben a nevelőtestület, más közoktatási intézményben a szakalkalmazotti értekezlet fogadja el. Elfogadásakor és módosításakor nevelési-oktatási intézményben az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék, továbbá az iskolai vagy a kollégiumi diákönkormányzat - jogszabályban meghatározottak szerint - egyetértési jogot gyakorol. A közös igazgatású közoktatási intézmény és általános művelődési központ szervezeti és működési szabályzata tartalmazza a működés közös szabályait és - intézményegységeként külön-külön - az egyes intézményegységek működését meghatározó előírásokat.

(3) A szervezeti és működési szabályzat az intézmény fenntartójának jóváhagyásával válik érvényessé.

(4) E törvény alapján a közoktatási intézményben a *2. számú mellékletben* meghatározott adatokat kell nyilvántartani és kezelni.

(5) A közoktatási intézmény jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni, és az Országos statisztikai adatgyűjtési programban, illetve a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott adatokat köteles szolgáltatni. A nevelési-oktatási intézmény - a jogszabályban meghatározottak szerint - vizsgálja és nyilvántartja a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesíti az előírt bejelentési kötelezettséget, és a balesetről készített jegyzőkönyvet megküldi a fenntartónak, helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény esetén a fenntartó önkormányzat jegyzőjének, főjegyzőjének. A közoktatási intézmény, továbbá az e törvény 30. §-a alapján a közoktatás feladatainak ellátásában közreműködő nem közoktatási intézmény köteles a

közoktatás információs rendszerébe bejelentkezni, és a közoktatás információs rendszere részére közérdekű adatokat szolgáltatni.

(6) A Magyar Köztársaság címere elhelyezhető a közoktatási intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló helyiségeiben, címtábláján, épületének homlokzatán, továbbá feltüntethető a körbélyegzőjén.

(7) Az iskola és a kollégium házirendje állapítja meg, hogy - a tanulmányi kötelezettségek teljesítésén kívül - az e törvényben, továbbá jogszabályokban meghatározott tanulói jogokat és kötelezettségeket milyen módon lehet gyakorolni, illetve kell végrehajtani. Az iskola és a kollégium házirendje állapítja meg továbbá az iskolai, kollégiumi tanulói munkarendet, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, a kollégiumi foglalkozások rendjét, a kollégiumi lakhatás ideje alatti kollégiumon kívüli tartózkodás során elvárható tanulói magatartást, az iskola és a kollégium helyiségei és az iskolához, kollégiumhoz tartozó területek használatának rendjét, az iskola, kollégium által szervezett, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó iskolán, kollégiumon kívüli rendezvényeken elvárható tanulói magatartást. Az óvoda házirendje a gyermeki jogok és köteleességek gyakorlásával a gyermek óvodai élet rendjével kapcsolatos rendelkezéseket állapítja meg. A házirend előírhatja az óvodába, iskolába, kollégiumba bevitt dolgok megőrzőben (öltözőben) való elhelyezését, illetve a bevitel bejelentését. A házirend az óvodai bejáráshoz, illetve a tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszonyból származó jogok és kötelezettségek gyakorlásához, teljesítéséhez nem szükséges dolgok bevitelét megtilthatja, korlátozhatja, vagy feltételhez kötheti. Ha az előírt szabályokat megszegik, a bekövetkezett kárért a nevelési-oktatási intézmény csak szándékos károkozása esetén felel. A házirendet az óvoda, az iskola, a kollégium vezetője készíti el, és a nevelő testület fogadja el. A házirend elfogadásakor, illetve módosításakor az iskolaszék, kollégiumszék, óvodaszék, továbbá az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol.

(8) A közoktatási intézmény feladatai gazdaságos, hatékony, törvényes és szakszerű végrehajtásának folyamatos javítása, fejlesztése céljából minőségfejlesztési programot készít és végrehajtásához minőségfejlesztési rendszert működtet. A minőségfejlesztési programot a közoktatási intézmény vezetőjének irányításával az alkalmazotti közösség készíti el, és nevelési-oktatási intézményben a nevelőtestület, más közoktatási intézményben a szakalkalmazotti értekezlet fogadja el. Elfogadásakor és módosításakor az iskolaszék, annak hiányában a szülői szervezet (közösség) egyetértési jogot gyakorol. A minőségfejlesztési program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

(9) A szervezeti és működési szabályzatot, a házirendet, és a minőségfejlesztési programot nyilvánosságra kell hozni.

( 10 ) Az iskola sportlétesítményeit akkor engedheti át más használatába, ha az nem veszélyezteti az iskolai sportkör működését.

**41. §** (1) A nevelési-oktatási intézményekben a gyermekek nevelését, a tanulók nevelését és oktatását, a lelkiismereti szabadság és a különböző világnézetűek közötti türelmesség elve alapján kell szervezni.

(2) A nevelési-oktatási intézményekben tiszteletben kell tartani a gyermek, tanuló, szülő, alkalmazott lelkiismereti és vallásszabadságát.

(3) A gyermek, tanuló, a szülő és az alkalmazott nem készíthető lelkiismereti, világnézeti, politikai meggyőződésének megvallására, megtagadására.

(4) A gyermeket, tanulót, a szülőt és az alkalmazottat nem érheti hátrány világnézeti, lelkiismereti, politikai meggyőződése miatt.

(5) A nevelési-oktatási intézménynek gondoskodnia kell a rábízott gyermekek, tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló- és gyermekbaleseteket előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről, a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy az óvodába járó gyermek, valamint a tankötelezettség végéig az általános iskolába, középiskolába, szakiskolába járó tanuló évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálaton vegyen részt.

(6) A nevelési-oktatási intézmény ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési zavarok korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, tanuló érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

**42. § (1)** Az iskola - e törvényben foglalt kivétellel - meghatározhatja a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit (a továbbiakban: felvételi követelmények). Az iskola a felvételi követelményeket a felvételi tájékoztatóban, a tanév rendjében meghatározott időben köteles nyilvánosságra hozni.

(2) Ha az iskola felvételi vizsgát tart, a felvételi vizsgát az iskola pedagógusaiból álló bizottság előtt kell letenni. A bizottság tagjait az igazgató bizza meg. Felvételi vizsga a tanév rendjében meghatározott körben és módon szervezhető.

(3) A gyakorlati képzési feladatokat az iskola vagy az iskolával kötött megállapodás, illetve tanulószerveződés alapján a gyakorlati képzés feltételeivel rendelkező jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, illetőleg egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gyakorlati képzés szervezője) végzi. A megállapodás megkötésére, továbbá a tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre (a továbbiakban: tanulószerveződés) a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha a gyakorlati képzés szervezője nem állami szerv, illetve nem helyi önkormányzat és - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint - iskolai tanműhelyt (tangazdaságot, tanboltot, tankórtermet, tankertet, tanudvart, tankonyhát, tanlaboratóriumot, demonstrációs termet, gyakorló- és szaktantermet stb.) hoz létre, nyilvántartásba vételére, működése megkezdésének engedélyezésére, közoktatási megállapodás megkötésére a nem helyi önkormányzatok által fenntartott iskolákra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A szakiskolában és a szakközépiskolában folyó gyakorlati képzésre a szakképzésre vonatkozó jogszabályoknak

a) a gyakorlati képzés feltételeinek biztosítására;

b) a szakmai követelmény teljesítésére

megállapított rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) A fenntartó a pedagógiai-szakmai szolgáltatás keretében szervezett pedagógus-képzés, -továbbképzés feladataiban való közreműködés céljából fenntartói gyakorló közoktatási intézményt hozhat létre. A vezető tanári (gyakorlatvezető óvónői, tanítói) tevékenység ellátására vonatkozó követelményeket [17. § (9) bekezdés] ezekben a közoktatási intézményekben is alkalmazni kell.

**43. § (1)** A kollégiumot a fenntartó kijelölheti arra, hogy kiemelkedő képességű tanulókkal foglalkozzon.

(2) A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjék az iskolák munkarendjéhez. A tanulók hazautazása a tanítási évben nem lehet kötelező, és csak a házirendben meghatározott esetben tiltható meg. A hazautazás megtiltása nem lehet fegyelmezési eszköz.

### *A nevelési és pedagógiai program*

**44. § (1)** A nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka nevelési, illetve pedagógiai program szerint folyik. A nevelési, illetve pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a nevelési program és a pedagógiai program jóváhagyása előtt köteles - az Országos szakértői névjegyzékben szereplő - szakértő véleményét beszerezni.

(2) A nevelési, illetve pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és

oktató munkához szükség van. Tájékoztatni kell őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez

**45. §** (1) Az óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján nevelési programot készít, vagy az ily módon készített nevelési programok közül választ.

(2) Az iskola pedagógiai programot, annak részeként - ha e törvény másként nem rendelkezik - a Nemzeti alaptanterv alapján helyi tantervet készít, vagy az ilyen módon készített helyi tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként a pedagógiai programjába. Az iskola az oktatási miniszter által kiadott kerettanterv alapján is elkészítheti helyi tantervét, illetve a kerettantervet is beépítheti helyi tantervként a pedagógiai programjába. A középiskola a helyi tantervének elkészítéséhez figyelembe veszi az érettségi vizsga vizsgatárgyainak vizsgakövetelményeit is.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézmény a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába.

(4) Az iskola valamennyi évfolyamát átfogó helyi tantervet használ. A többcélú intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai nevelési programot, illetve iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ. Az általános művelődési központban működő nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programja része a nem közoktatási feladatot ellátó intézményegység tevékenységét is meghatározó pedagógiai-művelődési programnak. A pedagógiai-művelődési programnak biztosítania kell a közoktatási szolgáltatások és a nem közoktatási szolgáltatások egységes elvek szerinti megvalósítását.

(5)

(6) Az iskolában a szakképzési évfolyamon folyó szakképzés szakmai programjának elkészítésére a szakképzésre vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) Ha a tanuló az iskola és a gyakorlati képzés szervezője által kötött megállapodás alapján vesz részt az iskolán kívül gyakorlati képzésben, az iskola és a gyakorlati képzés szervezője egyeztetni az iskolában folyó szakmai elméleti és a gyakorlati képzés programját.

**46. §** Az iskola helyi tantervének - a szakképzés kivételével - biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözőzeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel.

**47. §** Az óvoda nevelési programja tartalmazza:

- a) az óvoda nevelési alapelveit, célkitűzéseit,
- b) azokat a nevelési feladatokat, amelyek biztosítják a gyermek fejlődését, közösségi életre felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását,
- c) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- d) a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit,
- e) nemzeti vagy etnikai kisebbségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a kisebbség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- f) az óvodában folyó nevelő munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszerét,
- g) a nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

**48. §** (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

- a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül
  - az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
  - a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
  - a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,
  - a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
  - a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet,
  - a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat,
  - a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot,
  - a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
  - az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszerét,
  - a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét,
  - a szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit.

b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját,
- a középszintű érettségi vizsga témaköreit,
- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás esetén a nemzeti, etnikai kisebbség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagot,
- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben és oktatásban részt vevő tanulók részére a magyar nyelv és kultúra elsajátítását biztosító tananyagot; a nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,

c)-d)

e) szakközépiskola és szakiskola esetén a szakmai programot.

(2) Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskolai egészségnevelés és a környezeti nevelési programját.

( 3) Ha az általános iskolában a művészetek műveltségi területen emelt szintű oktatás folyik, továbbá ha a szakiskola vagy a szakközépiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel, az iskola, valamint az alapfokú művészetoktatási intézmény pedagógiai programja előírhatja, hogy a tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon (zenekar, kórus, tánckar stb.).

( 4) Az összetett iskola, a közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ a különböző iskolatípusok nevelési és oktatási céljainak megvalósításához külön-külön helyi tantervet alkalmaz. Az egységes iskola a különböző iskolatípusok nevelési és oktatási céljainak megvalósításához egy helyi tantervet alkalmaz, amelyik tartalmazza a minden tanuló részére átadásra kerülő közös, továbbá az egyes iskolatípusok nevelési és oktatási céljaira épülő kiegészítő tananyagot és követelményeket, valamint azokat a tanulmányi feltételeket, amelyek alapján be lehet kapcsolódni a kiegészítő tananyag és követelmények elsajátításába.

( 5) A szakmai előkészítő ismereteket a központi program (tanterv) vagy a Nemzeti alaptanterv, illetve az érettségi vizsga vizsgatantárgyainak követelményei alapján építi be helyi tantervébe az iskola.

( 6) Az alapfokú művészetoktatási intézmény pedagógiai programjának tartalmaznia kell az egyes művészeti tevékenység oktatásának cél- és feladatrendszerét, az egyes tanszakok óraszámait és követelményeit, a tehetséggondozás feladatait, továbbá az (1) bekezdés b) pontjának első, második és harmadik gondolatjelében, továbbá - a magatartás értékelésére és minősítésére vonatkozó előírások kivételével - a negyedik gondolatjelében meghatározottakat.

**49. § (1)** A kollégium - a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltak alapján - pedagógiai programot készít, figyelembe véve az érdekelt iskolák pedagógiai programját.

(2) A kollégium pedagógiai programja tartalmazza:

- a) a kollégium nevelési alapelveit, célkitűzéseit,
- b) a tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit,
- c) a tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elveit,
- d) nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatait,
- e) a hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások tervét,
- f) a kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszereit, eszközeit, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit,
- g) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet,
- h) a kollégium hagyományait és továbbfejlesztésének tervét,
- i) az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formáit,
- j) a kollégiumban folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszerét,

k) a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

#### 50. §

##### A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

a) óvodai nevelése esetén az óvoda nevelési programja tartalmazza a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet is;

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv tartalmazza a sajátos nevelési igény típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is. A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

51. § (1) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

(2) Ha az iskola nem készít fel alapműveltségi vizsgára, illetve érettségi vizsgára, a felvételi tájékoztatójában erre fel kell hívnia a figyelmet.

##### *A tanítási év rendje, a tanítási, képzési idő, a tanórán kívüli foglalkozások*

52. § (1) Az iskolában a szorgalmi idő, tanítási év minden év szeptemberének első munkanapján kezdődik és - az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga s a szakmai vizsga évét kivéve - minden év június hónap 15-én, illetve, ha ez a nap nem munkanap, a június 15-ét megelőző munkanapon fejeződik be. A szakközépiskola és a szakiskola szakképzési évfolyamain a tanítási év - a tanév rendjében meghatározottak szerint - februárban is megkezdhető (keresztféléves oktatás szervezés). Az iskolában a tanítást - ha a törvény másképp nem rendelkezik - a nappali oktatás munkarendje [121. § (1) bekezdésének 26. alpontja] szerint, a nem kötelező tanórai foglalkozások, a tanórán kívüli foglalkozások, az osztálybontások, egyéni foglalkozások és az iskolai alapszolgáltatások biztosításával [121. § (1) bekezdésének 1. alpontja] kell megszervezni (a továbbiakban: nappali rendszerű iskolai oktatás). Nappali rendszerű iskolai oktatásban a tanuló abban az évben kezdhet utoljára tanévet, amelyben betölti

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén a tizenhatodik,

b)

c) középiskola és szakiskola esetén a huszonkettedik

életévét. A c) pontban meghatározott határidő egy évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik életévében kezdte meg, továbbá, ha olyan szakképzésben vesz részt, amelyben a szakképzési évfolyamok száma meghaladja a kettőt. A sajátos nevelési igényű tanuló esetén, valamint a súlyos beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, az a)-c) pontban meghatározott életkorhoz három évet hozzá kell számítani

(2) A tanév, ezen belül a tanítási év rendjét az oktatási miniszter állapítja meg (tanév rendje). A tanév rendjében kell meghatározni a tanév szervezésével kapcsolatos feladatokat, így különösen a tanév kezdő és befejező napját, azt az időszakot, amelynek keretében az iskolai nevelés és oktatás folyik (szorgalmi idő, tanítási év), a tanítási szünetek szervezésének időszakát és időtartamát, a felvételi kérelmek elbírálásának, az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga és a szakmai vizsga időszakát. A tanév rendjében foglaltak minden iskolára kötelezőek. Az iskola - a tanév rendjében meghatározottak figyelembevételével - éves munkatervet készít, amely tartalmazza a szabadon meghatározható tanítás nélküli munkanapokat és tanítási szünnapokat.

(3) A tanuló kötelező tanórai foglalkozása - a (4) és (6) bekezdés kivételével - nem lehet több

a) az első-második évfolyamon napi négy tanítási óránál;

b) a harmadik-negyedik évfolyamon napi négy vagy öt (heti átlagban négy és fél) tanítási óránál;

c) az ötödik-hatodik évfolyamon napi öt tanítási óránál;

d) a hetedik-nyolcadik évfolyamon napi öt vagy hat (heti átlagban öt és fél) tanítási óránál;

e) a kilencedik-tizenharmadik évfolyamon napi hat tanítási óránál;

f) a szakképzésben az iskolai és iskolán kívüli gyakorlati képzés a szakképzési törvényben meghatározott időnél;

g) szakképzési évfolyamon, a szakmai elméleti tanítási órák száma napi hét tanítási óránál, egy tanítási napon a szakmai elméleti és szakmai gyakorlati tanítási órák száma napi nyolc tanítási óránál; ha a szakiskola vagy a

szakközépiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel, párhuzamos oktatás esetén heti átlagban napi nyolc tanítási óránál. Ha a szakiskola vagy a szakközépiskola párhuzamos oktatás keretében készít fel a művészeti szakmai vizsgára, a tanítási év átlagában az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz követelményeinek átadására fordított tanítási órák száma nem lehet kevesebb - a (3) bekezdés b)-e) pontjában - az évfolyamra meghatározott tanórai foglalkozás ötven százalékánál.

(4) A nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben, oktatásban a (3) bekezdésben meghatározott kötelező tanórai foglalkozások időtartama tíz százalékkal megemelkedik.

(5) A tanuló kötelező tanórai foglalkozása az e törvény 27. §-ának (8) bekezdése szerinti felzárkóztató oktatás esetén napi hét tanítási óránál, nem lehet több.

(6) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére a (3) bekezdésben meghatározott tanórai foglalkozásokon túl kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkerete a (3) bekezdésben az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra

- a) tizenöt százaléka értelmi fogyatékos tanuló,
- b) tizenöt százaléka - az autista kivételével - más fogyatékos tanuló,
- c) huszonöt százaléka a gyengénlátó tanuló,
- d) negyven százaléka a mozgásfogyatékos, a vak, a nagyothalló, a beszéd fogyatékos tanuló,
- e) ötven százaléka a siket és az autista tanuló

esetén. A heti időkeretet abban az esetben, ha a tanulót külön osztályban tanítják, osztályonként kell megállapítani. Ha a tanulót a többi, nem fogyatékos tanulóval közösen - egy osztályban tanítják -, a heti órakeretet nyolc fős csoportokra kell meghatározni oly módon, hogy az azonos ellátásra jogosult tanulók számát elosztják nyolccal. A csoportra jutó időkeret akkor is felhasználható, ha az osztás alapján a csoportban nincs nyolc tanuló. Ennél a számításnál a tanulói létszámot a tényleges létszám alapján kell számításba venni. Ha az iskolában az osztályt több különböző évfolyamra járó tanulóból szervezik meg (a továbbiakban: összevont osztály), és az egyes évfolyamokra a (3) bekezdés eltérő mértékű heti kötelező tanórai foglalkozást állapít meg, a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás heti időkeretét a magasabb évfolyamra megállapított heti kötelező tanórai foglalkozás mértéke alapján kell meghatározni. A heti időkeret az egyes évfolyamok, osztályok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. A közép súlyos értelmi fogyatékos tanuló részére az iskola a nevelési-oktatási feladatokat egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs célú tanórai foglalkozás keretében szervezi meg a (3) bekezdésben és e bekezdés a) pontjában meghatározott időkeretben [a továbbiakban a (3)-(5) bekezdés alatti foglalkozások: kötelező tanórai foglalkozások].

(7) Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából (a továbbiakban: nem kötelező tanórai foglalkozás). Ha az igazgató a fenntartó egyetértésével nagyobb időkeretet nem állapít meg, a nem kötelező tanórai foglalkozások heti időkerete - osztályonként - a (3)-(5) bekezdésben az évfolyamra meghatározott heti kötelező tanórai foglalkozások

- a) az első-negyedik évfolyamon tíz,
- b) az ötödik-hatodik évfolyamon huszonöt,
- c) a hetedik-nyolcadik évfolyamon harminc,
- d) a kilencedik-tizedik évfolyamon negyvenöt,
- e) a tizenegyedik-tizenharmadik évfolyamon hatvan,
- f) a szakképzési évfolyamon öt

százaléka. Ha az összevont osztályban az egyes évfolyamokra a (3) bekezdés eltérő mértékű heti kötelező tanórai foglalkozást állapít meg, a nem kötelező tanórai foglalkozás heti időkeretét a magasabb évfolyamra megállapított heti kötelező tanórai foglalkozás mértéke alapján kell meghatározni. A heti időkeret az egyes évfolyamok, osztályok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. Az iskola a nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeretet a tanórán kívüli foglalkozások megtartásához és az osztálybontáshoz is igénybe veheti. Az e bekezdésben meghatározott időkeretből az iskolában igénybe vehető osztályonként heti egy óra az osztály közösségi programjának és a tanulókkal való egyéni törődés feladatainak megoldásához.

(8) A gyógytestnevelés megszervezéséhez tizenhatfős csoportonként - az iskola órakeretén felül - heti három óra áll rendelkezésre.

(9) Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében köteles gondoskodni a könnyített testnevelés szervezéséről. Az iskola köteles megteremteni a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket, valamint

köteles biztosítani - ha az iskolában legalább négy évfolyam és annak keretén belül évfolyamonként legalább egy-egy osztály működik - az iskolai sportkör működését. A mindennapi testedzéshez szükséges időkeretet a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret terhére kell megteremteni. Az iskola a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezéséhez rendelkezésre álló időkeret terhére szervezi meg az iskolai sportkör foglalkozásait. A mindennapi testedzés megszervezésébe az iskolai sportkör foglalkozásait be kell számítani. Az iskolai sportkör feladatait - az iskolával kötött megállapodás alapján - az iskolában működő diáksport egyesület is elláthatja.

(10) Az általános iskola első-negyedik évfolyamain minden olyan tanítási napon, amelyen nincs testnevelési óra, meg kell szervezni - a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó - játékos, egészségfejlesztő testmozgást. A játékos, egészségfejlesztő testmozgást, ha az időjárási viszonyok engedik, szabadban kell megtartani. A játékos, egészségfejlesztő testmozgás ideje naponként legalább harminc perc, amelyet több, legalább tizenöt perces foglalkozás keretében is meg lehet tartani. A játékos, egészségfejlesztő testmozgást a tanítási órák részeként és az óráközi szünetek idejének legfeljebb ötven százalékának felhasználásával kell megszervezni.

(11) Egyéni - egy-három tanuló részére szervezett - foglalkozás tartható

a) az alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágában - az előképző kivételével - a tanórai foglalkozások megszervezésére rendelkezésre álló órakeret terhére heti három órában, ha a tanuló részére a tanítási év átlagában legalább heti négy foglalkozás biztosított, heti másfél órában, ha a tanuló részére a tanítási év átlagában nem biztosított a heti négy foglalkozás,

b) a szakközépiskolában és szakiskolában a kötelező és a nem kötelező tanítási óra megszervezésére rendelkezésre álló órakeret terhére tanulónként heti öt órában, ha az iskola zeneművészeti vagy artista szakmai vizsgára készít fel,

c) a fel nem sorolt többi iskolában a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló órakereten felül - a (3) bekezdésben meghatározott - heti kötelező tanórai foglalkozások öt százalékában a tehetség kibontakoztatása, illetve a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása céljából,

d) az a)-c) pontban meghatározottakon túl az iskola határozza meg, hogy a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezésére rendelkezésre álló időkeret hány százalékát használja fel egyéni foglalkozás megszervezésére.

(12) Az egyéni foglalkozásra rendelkezésre álló órakeretet annyi órával kell csökkenteni, ahány egyéni foglalkozást szerveztek. Az időkeret az iskolán belül az egyes évfolyamok és tanítási hetek, a kötelező és nem kötelező, valamint a tanórán kívüli foglalkozások között szabadon átcsoportosítható.

(13) Az e törvény 120. §-ának (1) bekezdése alapján, vagy súlyos betegsége miatt magántanulónként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló órakereten felül - átlag - heti tíz óra áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

(14) Az iskola határozza meg, hogy a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezésére rendelkezésre álló időkeret hány százalékát használja fel osztálybontás alkalmazásával, s milyen tanórai foglalkozás megtartásához. A rendelkezésre álló időkeretet a kialakított tanulócsoporthoz tartott órák számának megfelelően csökkenteni kell.

(15) Az iskolában a tanítási év ötnapos tanítási hetekből áll. A szombat és a vasárnap tanítás nélküli pihenőnap. Tanítás nélküli pihenőnap jár a tanulónak a munkaszüneti napokon is. A tanítási időbeosztás a munkaszüneti napok miatti munkaidő-beosztásnak megfelelően változik, a tanítási év utolsó napját követően pedig legalább harminc összefüggő nappal álló nyári szünetet kell biztosítani.

(16) Az iskolaszék és az iskolai diákönkormányzat kezdeményezésére, a fenntartó egyetértésével a tanítási hetek - a szombat igénybevételével - hat tanítási nappal is megszervezhetők abban az esetben, ha a tanulók részére legalább negyvenkettő óra megszakítás nélküli heti pihenőidő és az elmaradt heti pihenőnapok igénybevétele - egy vagy több összefüggő tanítási szünetként - a tanítási félév során biztosítható. A fenntartó egyetértésével az iskola igazgatója - az elmaradt heti pihenőnapok igénybevételének biztosítása nélkül is - elrendelheti a hat tanítási nappal álló tanítási hét megszervezését, illetve a (3) bekezdésben meghatározott időkeretet meghaladó tanítás megszervezését, ha a rendkívüli tanítási szünet miatt az előírt követelmények átadását, elsajátítását nem lehet megoldani. A tanulónak - a tanév rendjében meghatározottak szerint - a tanítási évben legalább három alkalommal, két esetben legkevesebb hat, egy esetben legkevesebb négy összefüggő nappal álló tanítási szünetet kell biztosítani.

(17) Az e §-ban foglaltakat a a) (2) és (11) bekezdés kivételével az alapfokú művészetoktatási intézmények tekintetében nem kell alkalmazni. Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a tanítási időbeosztást - a tanév rendjére, a tanítás nélküli pihenőnapra és a tanítási szünetre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével - az iskola állapítja meg.

(18) Szakképzésben a szakmai gyakorlat megszervezésére a szakképzésre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

**53. §** (1) Az iskola - a tanórai foglalkozások mellett - a tanulók érdeklődése, igényei szerint tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

(2) Tanórán kívüli foglalkozás

a) a napközis és tanulószobai foglalkozás;

b) a szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoport [a továbbiakban a b) pont alattiak együtt: diákkör];

c) az iskolai sportkör;

d) a tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknapi;

e) az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, a kulturális, illetőleg sportrendezvény.

(3) Az iskola köteles - a szülő igénye alapján - a felügyeletre szoruló tanuló részére a tizedik évfolyam befejezéséig, gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskolában valamennyi évfolyamon napközis, illetve tanulószobai foglalkozást szervezni.

(4) A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozásokat olyan módon kell megszervezni, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, a kilencedik-tizedik évfolyamon napi két óra áll rendelkezésre, mely időkeretet indokolt esetben meg kell növelni a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz szükséges idővel. A heti időkeretet a kialakított napközis, illetve tanulószobai csoportokra kell meghatározni. A heti időkeret az egyes évfolyamok, csoportok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható.

(5) Az alapfokú művészetoktatási intézmények tekintetében az (1)-(4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni. Az alapfokú művészetoktatási intézményben tanórán kívüli foglalkozás is szervezhető.

(6) Az iskolában, kollégiumban működő iskolai, kollégiumi könyvtárnak, könyvtárszobának lehetővé kell tennie, hogy szolgáltatásait a tanulók és a pedagógusok minden tanítási napon, kollégiumban pedig mindazokon a napokon, amikor a tanulók bent tartózkodnak a kollégiumban, igénybe tudják venni.

(7) A kollégium a kollégiumba felvett és az externátusi elhelyezésben részesülő tanulók részére felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő foglalkozásokat, továbbá a szabadidő eltöltését szolgáló a (2) bekezdés b) és d) pontjában felsorolt foglalkozásokat és a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez. A kollégiumi felkészítő foglalkozások szervezéséhez rendelkezésre álló időkeret nem lehet kevesebb - kollégiumi csoportonként - heti tizennégy óránál, a többi kollégiumi foglalkozásra rendelkezésre álló időkeret pedig - kollégiumi csoportonként - heti tíz óránál. A heti időkeret a kollégiumi feladatok, az egyes tanulócsoporthoz, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. A kollégiumi foglalkozásokat csoportos és egyéni foglalkozás keretében lehet megszervezni. Az egyéni foglalkozások szervezésénél az e törvény 52. § -a (11) bekezdésének b) pontjában és (12) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.

(8) A kollégiumban biztosítani kell a pedagógiai felügyeletet azoknak a tanulóknak, akik nem tartózkodnak az iskolában, illetve nem vesznek részt kollégiumi foglalkozáson. A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy a tanuló elhatározása szerint rendszeresen hazalátogathasson. A hazautazás tanítási évben - beleértve az évközi szünetek idejét is - nem lehet kötelező.

(9) Az összefüggő, a napi három órát meghaladó napközis, tanulószobai és a kollégiumi foglalkozások között biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos testmozgást. A játékos testmozgást, ha az időjárási viszonyok megengedik, szabadban kell megszervezni. A játékos testmozgás ideje legalább napi negyvenöt perc.

## *A közoktatási intézmény vezetője*

**54. § (1)** A közoktatási intézmény vezetője felelős az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, a takarékos gazdálkodásért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, és dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály vagy kollektív szerződés (közalkalmazotti szabályzat) nem utal más hatáskörébe. Az alkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében jogkörét jogszabályban előírt egyeztetési kötelezettség megtartásával gyakorolja. A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel továbbá a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségfejlesztési rendszerének működéséért, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért, a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért. A nevelési-oktatási intézmény vezetője rendkívüli szünetet rendelhet el, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem biztosítható, vagy az intézkedés elmaradása jelentős veszéllyel, illetve helyrehozhatatlan kárral járna. Intézkedéséhez be kell szerezni a fenntartó egyetértését, illetve, ha ez nem lehetséges, a fenntartót haladéktalanul értesítenie kell.

(2) A közoktatási intézmény vezetője képviseli az intézményt.

(3) A közoktatási intézmény vezetője az (1)-(2) bekezdésben meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja.

**55. § (1) a)** Az önálló intézményként működő

- óvoda élén óvodavezető,
- iskola, kollégium és más közoktatási intézmény élén igazgató,
- országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézmény élén - a munkáltató döntésétől függően - igazgató vagy főigazgató áll.

b) Az önálló intézmény tagintézményeként vagy intézményegységeként működő

- kollégium élén kollégiumvezető,
- más közoktatási intézmény élén tagintézmény-vezető vagy intézményegység-vezető áll.

(2) A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének feladatkörébe tartozik különösen

- a) a nevelőtestület vezetése;
- b) a nevelő és oktató munka irányítása és ellenőrzése;
- c) a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk szakszerű megszervezése és ellenőrzése;
- d) a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása;
- e) az iskolaszékkel, a munkavállalói érdekképviselői szervekkel és a diákönkormányzatokkal, illetve szülői szervezetekkel (közösségekkel) való együttműködés;
- f) a nemzeti és iskolai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezése;
- g) a gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása;
- h) a tanuló- és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása.

(3) Nem lehet az (1) bekezdésben meghatározott vezető a közoktatási intézmény fenntartója, illetve, aki közoktatási intézmény fenntartójánál vezető állású munkavállaló, vezetői megbízással rendelkező köztisztviselő, közalkalmazott.

## *A nevelőtestület*

**56. § (1)** A nevelőtestület a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak közössége, nevelési és oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

(2) A nevelőtestület tagja a nevelési-oktatási intézmény valamennyi pedagógus-munkakört betöltő alkalmazottja, gazdasági vezetője, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő felsőfokú iskolai végzettségű alkalmazottja.

(3) A nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete a nevelési és oktatási kérdésekben, a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, valamint e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyébként pedig véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

**57. § (1)** A nevelőtestület döntési jogkörébe tartozik

- a) a , nevelési illetve a pedagógiai program és módosításának elfogadása;
- b) a szervezeti és működési szabályzat és módosításának elfogadása;
- c) a nevelési-oktatási intézmény éves munkatervének elkészítése;
- d) a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása;
- e) a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztása;
- f) a házirend elfogadása;
- g) a tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapítása;
- h) a tanulók fegyelmi ügyeiben való döntés, a tanulók osztályozóvizsgára bocsátása;
- i) az intézményvezetői, intézményegység-vezetői pályázathoz készített vezetési programmal összefüggő szakmai vélemény kialakítása;
- j) jogszabályban meghatározott más ügyek.

(2) A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni a nevelőtestület véleményét a tantárgyfelosztás elfogadása előtt, az egyes pedagógusok külön megbízásainak elosztása során, valamint az igazgatóhelyettesek megbízása, illetve a megbízás visszavonása előtt.

(3) A nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete dönt

a) a foglalkozási, illetve a pedagógiai program, valamint a szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásának megtagadása esetén a döntés ellen a bírósághoz történő kereset benyújtásáról;

b) a minőségfejlesztési program elfogadásáról.

(4) A nevelőtestület a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból - meghatározott időre vagy alkalmilag - bizottságot hozhat létre, illetve egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a szakmai munkaközösségre, az iskolaszékre vagy a diákönkormányzatra. Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles - a nevelőtestület által meghatározott időközönként és módon - azokról az ügyekről, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár. E rendelkezéseket nem lehet alkalmazni a foglalkozási, illetve a pedagógiai program, továbbá a szervezeti és működési szabályzat elfogadásánál.

(5) A közös igazgatású közoktatási intézményben és az általános művelődési központban azokban az ügyekben, amelyek

a) csak egy - nevelési-oktatási intézmény feladatát ellátó - intézményegységet érintenek, az intézményegységben,

b) több - nevelési-oktatási intézmény feladatát ellátó - intézményegységet érintenek, valamennyi érdekelt intézményegységben

foglalkoztatott - az 56. § (2) bekezdésében felsorolt - alkalmazottakból, az intézmény vezetőjéből és gazdasági vezetőjéből álló nevelőtestület jár el.

(6) Az óraadó tanár a nevelőtestület döntési jogkörébe tartozó ügyekben - az (1) bekezdés g)-h) pontjába tartozó ügyek kivételével - nem rendelkezik szavazati joggal.

(7) Ha a közoktatási intézmény (intézményegység, tagintézmény) nem nevelési-oktatási intézmény, továbbá a közös igazgatású közoktatási intézményben és az általános művelődési központban az intézmény egységét érintő kérdésekben a nevelőtestületet megillető jogosítványokat - kivéve azokat, amelyek a tanulói jogviszonnyal kapcsolatosak - a szakalkalmazotti értekezlet [121. § (1) bekezdés 31. alpontja] gyakorolja.

## *A szakmai munkaközösség*

**58. § (1)** A nevelési-oktatási intézmény pedagógusai szakmai munkaközösségeket hozhatnak létre. A munkaközösség szakmai, módszertani kérdésekben segítséget ad a nevelési-oktatási intézményben folyó nevelő és oktató munka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez. A pedagógusok kezdeményezésére intézmények közötti munkaközösség is létrehozható.

(2) Az óvodában, iskolában, kollégiumban az azonos feladatok ellátására, illetve tantárgyanként vagy műveltségi területenként egy szakmai munkaközösség hozható létre. Külön szakmai munkaközösség működhet a tagintézményben és a tagozaton.

## *A szülői szervezet*

**59. § (1)** Az óvodában, az iskolában és a kollégiumban a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.

(2) Ha az óvodában, iskolában, kollégiumban több szülői szervezet (közösség) működik, az a szülői szervezet (közösség) járhat el az óvoda, az iskola, illetőleg a kollégium valamennyi szülőjének a képviselőjében, amelyiket az óvodába, iskolába, kollégiumba felvett tanulók szüleinek több mint ötven százaléka választott meg. Ilyen szülői szervezet (közösség) hiányában a szülői szervezetek (közösségek) a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízzhatják valamelyik szülői szervezetet (közösséget) a képviselői ellátására (a továbbiakban: óvodai, iskolai, illetve kollégiumi szülői szervezet).

(3) A szülői szervezet (közösség) dönt saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról.

(4) Az óvodai, iskolai, kollégiumi szülői szervezet (közösség) kezdeményezheti az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék létrehozását, továbbá dönt arról, hogy ki lássa el a szülők képviselőjét az óvodaszékben, iskolaszékben, kollégiumi székben.

(5) Az óvodai, iskolai, kollégiumi szülői szervezet (közösség) figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét, és megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet, továbbá a gyermekek, tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelés-oktatási intézmény vezetőjétől, valamint képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein. Az iskolai szülői szervezet (közösség) - e törvényben meghatározottak szerint - egyetértési jogot gyakorol a pedagógiai program elkészítésekor.

(6) Jogszabály, továbbá az óvoda, iskola, kollégium szervezeti és működési szabályzata a szülői szervezet (közösség) részére további jogokat állapíthat meg.

### *Az iskolaszék*

**60. §** (1) Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartók, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítására iskolaszék alakulhat.

(2) Az iskolaszékbe a szülők, a nevelőtestület, az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőt küldhet.

(3) Egy-egy képviselőt delegálhat az iskolaszékbe az érdekelt

a) fenntartó,

b) nevelőotthon, gyermek- és ifjúságvédő intézet,

c) helyi kisebbségi önkormányzat, térségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos kisebbségi önkormányzat, ha nem az iskola fenntartója,

d) szakiskolában és szakközépiskolában a területi gazdasági kamara.

(4) Az iskolaszék létrehozását kezdeményezheti

a) a nevelőtestület tagjainak legalább húsz százaléka,

b) az iskolai szülői szervezet (közösség) képviselője, ennek hiányában az intézménybe járó tanulók szüleinek legalább húsz százaléka,

c) az iskolai diákönkormányzat képviselője, iskolai diákönkormányzat hiányában az iskolába járó tanulók legalább húsz százaléka [a továbbiakban: az a)-c) pont alattiak együtt: érdekeltek].

(5) Az iskolaszékbe

a) a szülők képviselőit az iskolai szülői szervezet (közösség), ennek hiányában az iskolában tanuló gyermekek szülei,

b) a nevelőtestület képviselőit a nevelőtestület tagjai,

c) az iskolai diákönkormányzat képviselőit az iskolai diákönkormányzat tagjai, iskolai diákönkormányzat hiányában az iskolába járó tanulók választják.

(6) Az iskolaszéket létre kell hozni, ha az érdekeltek közül legalább kettőnek a képviselői kezdeményezik megalkotását, és részt vesznek munkájában.

(7) Ha az iskolaszék létrehozását az iskolai szülői szervezet (közösség) képviselője, ennek hiányában a szülők legalább húsz százaléka, illetve az iskolai diákönkormányzat képviselője, iskolai diákönkormányzat hiányában az iskolába járó tanulók legalább húsz százaléka kezdeményezi, a nevelőtestület képviselőinek közre kell működniük az iskolaszék megalkotásában és munkájában.

(8) Az iskolaszékben - az (5) bekezdés a) pontjában meghatározott választás alapján - a szülők képviselőjében eljárhat az is, akinek gyermeke nem tanul az iskolában.

(9) Az iskolaszékben - az (5) bekezdés c) pontjában meghatározott választás alapján - a diákönkormányzat képviselőjében eljárhat az a nagykorú személy is, aki az iskolának nem tanulója, nem alkalmazottja, illetőleg, akinek gyermeke nem tanul az iskolában.

(10) Az iskola igazgatója, ha bármelyik érdekelt kezdeményezi az iskolaszék létrehozását, a kezdeményezéstől számított harminc napon belül az iskolaszék munkájában részt vevő érdekeltek által delegált, azonos számú képviselőből álló bizottságot hoz létre az iskolaszék megalakításának előkészítéséhez.

**61. § (1)** Az iskolaszék döntési jogkörébe tartozik működési rendjének és munkaprogramjának elfogadása, tisztségviselőinek megválasztása, továbbá azok az ügyek, amelyekben a nevelőtestület vagy a nem önkormányzati fenntartó döntési jogát az iskolaszékre átruházza.

(2) Az iskolaszék részt vesz a tanulók jogainak érvényesítésével, kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a nevelési-oktatási intézmény által hozott döntések, intézkedések ellen benyújtott kérelmek elbírálásában.

(3) Az iskolaszék egyetértési jogot gyakorol

a) jogszabályban meghatározott kérdésekben a szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor;

b) a házirend elfogadásakor;

c) a minőségfejlesztési program elfogadásakor;

d) a vállalkozás alapján folyó oktatás és az azzal összefüggő szolgáltatás igénybevétele feltételeinek meghatározásakor.

(4) Az iskolaszék meghatározhatja - az étkezési költségterítés kivételével - azokat a korlátokat, amelyek keretei között a szülők részére fizetési kötelezettséggel járó döntést hozhat az iskola.

(5) Az iskolaszék véleményt nyilváníthat a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni az iskolaszék véleményét a pedagógiai program elfogadása, továbbá a 81. § (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott közoktatási megállapodás megkötése előtt.

(6) Az iskolaszék javaslattevő jogkörrel rendelkezik a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben különös tekintettel a nevelési-oktatási intézmény irányítását, a vezető személyét, az intézmény egészét vagy a tanulók nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

(7) Az iskolaszék feladatai ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.

(8) Az óvodaszék, kollégiumi szék, intézményi szék, ÁMK szék megalakulására, működésére, jogállására, feladataira az iskolaszékre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az óvodaszék tekintetében a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, az ÁMK szék tevékenysége kiterjed a nem közoktatási feladatokat ellátó intézményegységekre is, és tagjai közé - az érdekeltek megállapodása alapján - a 60. § (4) bekezdésében felsoroltak mellett más szerv, szervezet is delegálhat egy képviselőt.

### *A tanulók közösségei, a diákönkormányzat*

**62. § (1)** Az iskola, a kollégium tanulói közös tevékenységük megszervezésére - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre.

(2) A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

**63. § (1)** A tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti, aki - a diákönkormányzat megbízása alapján - eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében is.

(2) Ha az iskolában, kollégiumban több diákönkormányzat tevékenykedik, az járhat el a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyekben, amelyik megválasztásában a legtöbb tanuló vett részt, feltéve, hogy ily módon a tanulók több mint ötven százalékának képviselője biztosított. Ilyen diákönkormányzat hiányában az iskolában, kollégiumban működő diákönkormányzatok a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik diákönkormányzatot (a továbbiakban: iskolai, kollégiumi diákönkormányzat).

(3) A diákönkormányzat - a nevelőtestület véleményének kikérésével - dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai, kollégiumi diákönkormányzati tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer (iskolaújság, iskolarádió stb.) szerkesztősége tanulói vezetőjének (felelős szerkesztőjének), munkatársainak megbízásáról.

(4) A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő, vagy ellentétes az iskola szervezeti és működési szabályzatával, illetve házirendjével. A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásáról a nevelőtestületnek beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. A szervezeti és működési szabályzatot, illetve módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

(5) A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

(6) A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola, kollégium működését.

(7) Az iskolában, kollégiumban évente legalább egy alkalommal diákközsgyűlést kell szervezni a diákönkormányzat működésének és a tanulói jogok érvényesülésének áttekintése céljából.

**64. §** (1) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, illetve ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

(2) Az iskolai, a kollégiumi diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a tanulókat érintő következő kérdésekben:

a) jogszabályban meghatározott ügyekben az iskolai szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor;

b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor;

c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;

d)

(3) Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a házirend elfogadásakor, illetve módosításakor.

(4) Az intézményi diákönkormányzat és az ÁMK diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására az iskolai, kollégiumi diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

### *Az óvodai felvétel, a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági viszony keletkezése*

**65. §** (1) Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.

(2) A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, illetőleg, ahol szülője dolgozik. Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvodavezető, több óvoda esetén az óvoda fenntartója bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre. Az óvoda - beleértve a kijelölt óvodát is - köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki a törvény 24. §-ának (2) bekezdése alapján köteles óvodába járni, ha lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (kötelező felvételt biztosító óvoda). A kijelölt óvoda [30. § (4) bek.], ha a gyermeket nem köteles felvenni, átvenni, a gyermek felvételét csak helyhiány miatt tagadhatja meg.

A kötelező felvételt biztosító óvoda nem tagadhatja meg annak a gyermeknek a felvételét, aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41. §-a alapján jogosult a gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akinek a felvételét a gyámhatóság kezdeményezte. A gyámhatóság döntésének meghozatala előtt meggyőződik arról, hogy rendelkezésre áll-e a gyermek felvételéhez szükséges hely.

(3) Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével. Az óvodai csoportok szervezésének szabályait e törvény 3. számú melléklete határozza meg.

**66. §** (1) A tanuló (magántanuló) az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt a 42. § (1)-(2) bekezdésében és a 46-47. §-ban meghatározottak alapján. Általános iskolában felvételi vizsga nem szervezhető.

(2) Az általános iskola - beleértve a kijelölt iskolát is - köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (kötelező felvételt biztosító iskola). A fenntartó a szakiskolát - kilencedik-tizedik évfolyamon - kijelölheti kötelező felvételt biztosító iskolának. A kijelölt iskola [30. § (4) bek.], ha nem kötelező felvételt biztosító iskola, a tanuló felvételét csak helyhiány miatt tagadhatja meg. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó jelentkezőt - ha a felvételi követelményeknek megfelel - a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, illetőleg a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén és magyarul tanító iskolába (tagozatra, osztályba, csoportba) fel, illetve át kell venni.

(3) A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, illetőleg az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

(4) Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a községi, városi, fővárosi kerületi, megyei jogú városi önkormányzat által meghatározott időszakban kell beírni. A beíratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

(5) Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével - az igazgató dönt. Az osztályok, csoportok szervezésének szabályait e törvény 3. számú melléklete határozza meg.

(6) A gyámhatóság kezdeményezése esetén nem tagadhatja meg a tanuló napközis foglalkozásra, iskolaotthonos osztályba való felvételét. A gyámhatóság döntésének meghozatala előtt meggyőződik arról, hogy rendelkezésre áll-e a tanuló felvételéhez szükséges hely.

**67. §** (1) A szakképzésre vonatkozó jogszabály határozza meg a szakképzésben való részvétel iskolai, szakmai előképzettség szerinti feltételeit. A munkába álláshoz, az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek elsajátításában, aki már nem tanköteles, részt vehet akkor is, ha nem rendelkezik alapfokú iskolai végzettséggel.

(2) Ha a szakiskola vagy a szakközépiskola olyan szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez egészségügyi követelményeknek, pályaalkalmassági követelményeknek kell megfelelni, az első szakképzési évfolyamra való felvételnél, átvételnél, illetőleg a továbbhaladásnál az egészségügyi és a pályaalkalmasságra vonatkozó szakvéleményt figyelembe kell venni.

(3) Ha a szakiskola vagy a szakközépiskola olyan szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, a tanulót az első szakképzési évfolyamra akkor lehet felvenni, átvenni, illetve a továbbhaladását engedélyezni, ha a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit teljesítette. Nem utasítható el a szakképzési évfolyamra történő felvétele, átvétele, továbbhaladása annak, aki tanulószerveződést kötött, feltéve, hogy az előírt iskolai, szakmai előképzettséggel rendelkezik, megfelel az életkori feltételeknek, továbbá az előírt pályaalkalmassági, szakmai alkalmassági és egészségügyi követelményeknek. Ha a tanulószerveződés megkötésének előfeltétele a pályaalkalmassági, szakmai alkalmassági követelményeknek való megfelelés volt, az iskola - kivéve, ha a vizsga két évnél régebben történt - annak eredménye alapján dönt a felvételtől, átvételtől, továbbhaladásról. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit az iskola igazgatója és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg.

(4) A pályaalkalmassági követelményeket és a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.

(5) A szakképzésben való részvételre a szakképzésre vonatkozó jogszabály további feltételeket állapíthat meg.

**68. §** (1) A tanuló az iskola útján vagy közvetlenül kérheti kollégiumi felvételét, illetve externátusi elhelyezését.

(2) Az önálló kollégiumba való felvételtől a kollégium igazgatója, a nem önálló kollégiumba való felvételtől pedig a kollégium vezetőjének egyetértésével az iskola igazgatója dönt. A kollégiumba felvett tanulók foglalkozásra történő beosztásáról a kollégium igazgatója, illetve vezetője dönt, a kollégiumi nevelőtestület véleményének kikérésével. A kollégiumi foglalkozások szervezésének szabályait a 3. számú melléklet határozza meg.

(3) A gyámhatóság kezdeményezésére a tanulót fel kell venni a kollégiumba. Ha a tanulót a gyámhatóság védelembe vette az erről rendelkező határozat ilyen tartalmú rendelkezése alapján externátusi elhelyezés biztosítható akkor is, ha egyébként a kollégiumi elhelyezésre is lehetőség lenne. A gyámhatóság döntésének meghozatala előtt meggyőződik arról, hogy rendelkezésre áll-e a tanuló felvételéhez szükséges hely. Fel kell venni a kollégiumba azt a tanulót is, akinek az intézeti elhelyezése nagykorúság miatt szűnt meg.

(4) A kollégiumi felvétel, externátusi elhelyezés, a (3) bekezdésben meghatározott esetben a tanulói jogviszony fennállásáig, egyébként egy tanévre szól. A kollégiumi felvétel, externátusi elhelyezés iránti kérelem elfogadása, illetve elutasítása nem lehet fegyelmezési eszköz.

### *A gyermek, tanuló kötelességének teljesítése*

#### **69. §**

(1) A gyermeket, kérelemre - ha családi körülményei, képességének kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja - az óvoda vezetője felmentheti az alól, hogy e törvény 24. §-ának (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben vegyen részt.

(2) Az igazgató - a gyakorlati képzés kivételével - a tanulót kérelmére - részben vagy egészben - felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségi tárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

(3) A magántanulót az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

(4) Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon, ad számot tudásáról.

(5) Szünetel a tanulói jogviszonya annak, akinek engedélyezték, hogy tanulmányait megszakítsa, illetőleg, akit fegyelmi határozattal a tanév folytatásától eltiltottak. A tanulónak a tanulói jogviszony szünetelése alatt is joga, hogy látogassa az iskola létesítményeit, tájékoztatást kapjon az őt érintő kérdésekben, kérje átvételét másik iskolába. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a tanulói jogviszony szünetelése alatt is gyakorolhatja.

**70. §** (1) A pedagógus - ha a pedagógiai program másképp nem rendelkezik - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2);
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

(3) Az iskola pedagógiai programja, az évközi érdemjegyek és az év végi osztályzatok helyett a tanuló teljesítményének, szorgalmának, magatartásának értékelésére, minősítésére a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, illetőleg szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Ha az iskola nem alkalmazza az (1)-(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni. Az iskola pedagógiai

programja meghatározhatja azokat a tananyagokat, tantárgyakat, amelyekből a tanuló teljesítményét, előmenetelét nem kell értékelni, illetve minősíteni, továbbá eltekinthet a magatartás és szorgalom értékelésétől és minősítésétől. Nem mellőzhető azonban a tanuló teljesítményének, előmenetelének értékelése és minősítése azokból a tantárgyakból, amelyek követelményeiből állami vizsgát kell, illetve lehet tenni. A szakiskola pedagógiai programjában kell meghatározni, hogy a szakmai előkészítő és szakmai alapozó oktatás, illetve a szakközépiskola pedagógiai programjában kell meghatározni, hogy a szakmai orientáció és a szakmacsoportos alapozó oktatás keretében átadásra kerülő ismereteket hány tantárgy keretei között értékelik és minősítik.

(4) Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

(5) A tanuló értékelésekor, minősítésekor az (1) és (4) bekezdésben meghatározottakat - az érdemjegy és az osztályzat alkalmazására vonatkozó rendelkezések kivételével - akkor is alkalmazni kell, ha az iskola nem használja az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megjelölést.

(6) Ha a tanuló gyakorlati képzését nem az iskola tartja, a gyakorlati képzés keretében végzett tevékenységével összefüggésben teljesítményét, magatartását és szorgalmát a gyakorlati képzés szervezője értékeli a (2) bekezdésében foglaltak szerint. A tanuló félévi és év végi osztályzatát - a gyakorlati képzés szervezőjének értékelése alapján - a nevelőtestület állapítja meg, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, szakmai vizsgára bocsátásáról. Ha az iskola köztes vizsgát szervez, a tanuló félévi és év végi osztályzatát a gyakorlati képzés szervezőjének értékelése és a köztes vizsga eredménye alapján kell megállapítani. Az (1) és (4) bekezdésben foglaltakat a nem iskolai gyakorlati képzésben részt vevő tanuló tekintetében is alkalmazni kell.

(7) Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint, a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást (a továbbiakban: egyéni továbbhaladás) engedélyez.

(8) Ha a tanulót mentesítették az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot a többi tanulóval azonos osztályban előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be. Az előkészítő évfolyam során a tanuló játékos felkészítés keretében készül az iskolai követelmények teljesítésére. Az előkészítő évfolyam megszervezhető a délelőtti napközis foglalkozások keretében is. Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte.

(9) Egyéni továbbhaladás esetén - a (7) bekezdésben meghatározott szakértői vélemény alapján - az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többieket. Az egyéni továbbhaladás - valamennyi vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat.

(10) Az előkészítő év - a (7) bekezdésben meghatározott szakértői vélemény alapján - az első félévet követő hónap utolsó tanítási napjáig átváltoztatható egyéni továbbhaladásra.

**71. (1)** A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló az első-negyedik évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. E rendelkezést kell alkalmazni az idegen nyelv tekintetében is, az idegen nyelv tanulásának első és második évében. Ha az iskola szakképzési évfolyamába való lépés előfeltétele az alapkülszolgálati vizsga vagy az érettségi vizsga megléte, a tanuló akkor is megkezdheti tanulmányait a szakképzési évfolyamon, ha a vizsgát megkezdte, de nem fejezte be. Tanulmányait azonban az

adott évfolyamon csak akkor fejezheti be, ha a tanítási év első félévének utolsó napjáig az alpműveltségi vizsga bizonyítványt, illetve az érettségi bizonyítványt megszerezte

(2) Az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába lépő tanulót nem kell beírni.

(3) A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

(4) Ha a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt [121. § (1) bekezdés 38. pont] a tanköteles tanuló második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot, az iskolának - az e törvény 52. §-ának (7) bekezdésében, valamint (10) bekezdésének c) pontjában meghatározott időkeret terhére - lehetővé kell tennie, hogy az adott tantárgyból, tantárgyakból egyéni foglalkozásokon is részt vegyen.

(5) A tanuló részére kérelemre - a szakképzés kivételével - engedélyezhető egy vagy több évfolyam megismétlése, abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.

(6) Az alapfokú művészetoktatási intézmény alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki - jogszabályban meghatározottak szerint szervezett - művészeti alapvizsgát tett.

**72. § (1)** A tanuló az egyes évfolyamok, továbbá az alpműveltségi vizsga, az érettségi vizsga és a szakmai vizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat. A bizonyítványt magyarul, illetve ha az iskolai oktatás - részben vagy egészben - a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, illetőleg más idegen nyelven folyik, két nyelven, magyarul és a nemzeti vagy etnikai kisebbség, illetve az idegen nyelven kell kiállítani. A bizonyítvány-nyomtatvány tartalmazza a Magyar Köztársaság címerét.

Az iskolában csak olyan bizonyítvány, nyomtatvány, illetve bizonyítvány kiállításához szükséges nyomtatvány alkalmazható, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott. A bizonyítvány-nyomtatvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatvány előállításához, forgalmazásához az Oktatási Minisztérium engedélye szükséges. Az iskolai nyomtatványok - az év végi bizonyítvány és az állami vizsga teljesítéséről kiállított bizonyítvány kivételével - az Oktatási Minisztérium által jóváhagyott rendszer alkalmazásával, a személyiségi, adatvédelmi és biztonságvédelmi követelmények megtartásával elektronikus úton is elkészíthetők és tárolhatók. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt azonban nyomtatott formában is elő kell állítani és meg kell őrizni.

(3) A kiadott érettségi bizonyítványokról és a szakképesítést tanúsító bizonyítványokról - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - központi nyilvántartást kell vezetni.

**73. §** Ha a szakiskola, illetőleg a szakközépiskola párhuzamos oktatás keretében művészeti szakmai vizsgára készít fel, a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz követelményei és a szakképzés követelményei tekintetében külön-külön is lehet dönteni és bizonyítványt kiállítani.

### *Az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági viszony megszűnése*

**74. § (1)** Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha

a) a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján;

b) a szülő írásban bejelenti, hogy gyermeke kimarad, a bejelentésben megjelölt napon;

c) az óvodai elhelyezést fizetési hátralék miatt az óvodavezető - a szülő eredménytelen felszólítása és a gyermek szociális helyzetének vizsgálata után - megszüntette, a megszűnés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján;

d) a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján;

e) a gyermeket nem vették fel az iskolába annak a nevelési évnek az utolsó napján, amelyben a nyolcadik életévét betölti.

(2) Megszűnik az óvodai elhelyezés akkor is, ha a gyermek a jogszabályban meghatározottnál igazolatlanul többet van távol az óvodai foglalkozásokról.

(3) Az (1) bekezdés b)-c) pontjában és a (2) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók, ha a gyermek a gyámhatóság intézkedésére került felvételre az óvodába, továbbá, ha a gyermek e

törvény 24. §-ának (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben. Az (1) bekezdés c) pontjában, valamint (2) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók akkor sem, ha a gyermek részére az óvodai nevelés keretében biztosítják a napközbeni felügyelet ellátását.

**75. § (1) Megszűnik a tanulói jogviszony**

- a) ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján;
- b) az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján;
- c) a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni;
- d) gimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján;
- e) szakközépiskolai tanulmányok esetén az utolsó középiskolai évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján, ha a tanuló a szakképzésben nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább;
- f) szakiskolában és szakközépiskolában folyó szakképzésben
  - az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,
  - ha a tanuló a gyakorlati képzésben tanulószereződés alapján vesz részt, az első szakmai vizsga utolsó napján,
  - ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált,és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, vagy a tanuló nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább;
- g) az alapfokú művészetoktatási intézményben, ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, valamint az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján és az i) pontban megjelölt esetben;
- h) a tankötelezettség megszűnése után - ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad -, a bejelentés tudomásulvételének napján;
- i) ha a tanuló tanulói jogviszonyát - a tanköteles tanuló kivételével - fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján. E rendelkezések akkor alkalmazhatók, ha a tanuló e törvény 115.§-ban meghatározottak szerint térítésszám-fizetési kötelezettség vagy 116.§-ban meghatározottak szerint tandíjfizetési kötelezettség mellett vesz részt az iskolai oktatásban.

(2) A tankötelezettség megszűnése után az iskola kérelem hiányában is megszüntetheti a tanulói jogviszonyt, ha a tanuló nem végezte el legalább a nyolcadik évfolyamot és az iskolában nem folyik felnőttoktatás, illetve ott a tanuló nem kívánja folytatni a tanulmányait.

(3) Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya - a tanköteles tanuló kivételével - ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

(4) Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

(5) Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette. Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulónak a tanulói jogviszonya is, aki az e törvény 52. §-ának (1) bekezdésében meghatározottak szerint nappali rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, illetve a tanuló abban nem kíván részt venni.

(6) A tanulói jogviszony megszüntetésére az egységes iskolában a középiskolára, az összetett iskolában, továbbá a közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ iskolai feladatát ellátó intézményegységeiben az ellátott feladatoknak megfelelő iskolatípusra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(7) A tanuló kollégiumi tagsága megszűnik

a) az e törvény 68.§-nak (3) bekezdésében meghatározott esetben a tanulói jogviszony megszűnésével, egyébként a tanév végén;

- b) a kollégiumból kizáró fegyelmi határozat jogerőre emelkedésével;
- c) ha a tanuló kollégiumi tagságát fizetési hátralék miatt az igazgató - a szülő, tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után - megszünteti, a megszűnés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján;
- d) ha a tanuló kollégiumi tagságáról írásban, a szülő egyetértésével lemond, a nyilatkozatban megjelölt napon;
- e) ha a tanulót másik kollégium átvette, az átvétel napján.

(8) A (7) bekezdés b)-c) pontjában foglaltakat nem lehet alkalmazni abban az esetben, ha a kollégiumi tagsági viszony fennállása nélkül a tanuló nem tudja teljesíteni tankötelezettségét. Abban az esetben, ha a tanuló felvételére a gyámhatóság intézkedése alapján került sor a (7) bekezdés c) pontjában meghatározottak nem, a d) pontjában meghatározottak pedig a gyámhatóság egyetértésével alkalmazhatók.

(9) Kiskorú tanuló - a tankötelezettség megszűnése után is - a szülő egyetértésével tehet olyan nyilatkozatot, amelynek következtében megszűnik a tanulói jogviszonya vagy a kollégiumi tagsági jogviszonya.

(10) Megszűnik az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony, ha a nevelési-oktatási intézmény jogutód nélkül megszűnik.

### *A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége, a nevelési-oktatási intézmény kártérítési felelőssége*

**76. §** (1) Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

(2) A fegyelmi büntetés lehet

- a) megrovás;
- b) szigorú megrovás;
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása;
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába;
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától;
- f) kizárás az iskolából.

(3) Tanköteles tanulóval szemben a (2) bekezdés e)-f) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés nem alkalmazható. A (2) bekezdés d) pontjában szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra, továbbá teljesítmény utáni ösztöndíjra nem alkalmazható.

(4) A szakközépiskola és a szakiskola tanulója ellen folytatott fegyelmi eljárásba, ha a tanuló tanulószerveződést kötött, be kell vonni az területi gazdasági kamarát.

(5) A kollégium tagja ellen a kollégium rendjének megsértéséért

- a) megrovás;
- b) szigorú megrovás;
- c) kizárás

fegyelmi büntetés szabható ki.

(6) A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

(7) A fegyelmi eljárás megindításáról - az indok megjelölésével - a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését, előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárás során a tanulót a szülő, illetőleg más megbízott is képviselheti. A fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a tanuló, illetve a szülő vagy a megbízott ismételt, szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg. A tanuló, kiskorú tanuló esetén a tanuló vagy a szülő kezdeményezésére a fegyelmi eljárást meg kell indítani és le kell folytatni.

(8) A tanulóval szemben ugyanazért a köteleességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg. Ha a köteleességszegés miatt az iskolában és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának - a nevelési-oktatási intézmények eltérő megállapodásának hiányában - a fegyelmi büntetést abban a nevelési-oktatási intézményben lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult.

(9) A gyakorlati képzés keretében elkövetett köteleességszegésért a fegyelmi eljárást az iskolában kell lefolytatni.

(10) Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet. A fegyelmi eljárás lefolytatásának szabályait jogszabály határozza meg.

(11) Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem végződött felmentéssel (az indítvány elutasításával), a határidő a jogerős határozatnak a közlésétől számít.

(12) Ha a tanulóval szemben élet elleni bűncselekmény, súlyos testi sértés vagy más erőszakos bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás, az iskola igazgatója kötelezheti, hogy tanulmányait magántanulóként folytassa. Ha a tanuló kiskorú, döntéséhez beszerzi a gyámhatóság véleményét, továbbá a gyámhatóság kezdeményezésére gondoskodik a tanuló napközbeni felügyeletének ellátásáról. A tanuló osztályozó vizsgára történő felkészítéséről az iskolának kell gondoskodnia.

77. § (1) Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a nevelési-oktatási intézménynek, illetve a gyakorlati képzés szervezőjének jogellenesen kárt okoz, a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének szabályai szerint kell helytállnia.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a kártérítés mértéke nem haladhatja meg

a) gondatlan károkozás esetén a kötelező legkisebb munkabér - a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított - egy havi összegének ötven százalékát,

b) ha a tanuló cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, szándékos károkozás esetén az okozott kár, legfeljebb azonban a kötelező legkisebb munkabér - a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított - öt havi összegét.

(3) Az óvoda, az iskola, a kollégium, illetve a gyakorlati képzés szervezője a gyermeknek, tanulónak az óvodai elhelyezéssel, tanulói jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonnyal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni azzal a kiegészítéssel, hogy a nevelési-oktatási intézmény, illetve a gyakorlati képzés szervezője felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(4) Ha a szakközépiskola, illetve a szakiskola tanulója tanulószerveződést kötött, a gyakorlati képzés szervezőjének, illetve a tanulónak okozott kár megtérítésére a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

### *A tanulók elfoglaltságához igazodó iskolai nevelésre és oktatásra vonatkozó külön rendelkezések*

78.

(1) Attól a tanévtől kezdve, amelyben a tizenhatodik életévét betölti az, aki nappali rendszerű iskolai oktatásban nem tud vagy nem akar részt venni, a munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez, életkorához igazodó iskolai oktatásban (a továbbiakban: felnőttoktatás) kezdheti meg, illetve folytathatja tanulmányait.

(2) Az iskolai tanulmányok attól az évtől kezdődően, amelyben a tanuló

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,

b)

c) középiskola és szakiskola esetén huszonharmadik

életévét betölti, kizárólag felnőttoktatás keretében folytatható. A c) pontban meghatározott határidő egy évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik életévében kezdte meg, továbbá, ha olyan szakképzésben vesz részt, amelyben a szakképzési évfolyamok száma meghaladja a kettőt. sajátos nevelési igényű tanuló esetén, valamint a súlyos beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, az a)-c) pontban meghatározott életkorhoz három évet hozzá kell számítani.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő után a tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló közösen - dönti el, hogy az iskolai tanulmányait a (2) bekezdésben meghatározott időpontig a nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy a felnőttoktatásban folytatja-e, azzal a megkötéssel, hogy annak a tanévnek a végéig, amelyben a tizennyolcadik életévét betölti csak a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett oktatásban vehet részt.

(4) A felnőttoktatás megszervezhető

a) az e célra létesített - e törvény 20. §-a (1) bekezdésének b)-d) és f) pontjában felsorolt - iskolákban, illetve

b) a nappali rendszerű iskolai oktatás céljára létesített iskolának a felnőttoktatási tagozatán, osztályában, csoportjában.

(5) A felnőttoktatásban a tizenhat-húsz éves tanulók részére ifjúsági osztály, csoport szervezhető.

(6) A felnőttoktatásban a nevelés és oktatás megszervezhető a nappali oktatás munkarendje, továbbá esti, levelező vagy más sajátos (például távoktatás) munkarendje szerint. Nappali oktatás munkarendje szerint azok részére szervezhető meg az oktatás, akik az 52. § (1) bekezdésében foglaltak alapján nappali rendszerű iskolai oktatásban vehetnek részt.

(7) A felnőttoktatásban

a) az iskolai nevelés és oktatás a tanulók egyéni felkészülésére is épülhet,

b) ha a tanítást nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezik, a tanév rendjében meghatározott tanítási napot az egyéni felkészülés keretében tanulásra fordított - az iskola által előírt - napokkal együtt kell számítani, s nem kell alkalmazni az ötnapos tanítási hétre vonatkozó rendelkezéseket,

c) a nem kötelező tanórai foglalkozásra, az osztálybontásra és egyéni foglalkozásra, a tanórán kívüli foglalkozásra, a mindennapos testedzésre vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem kötelező.

d) a tanuló akkor veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, ha nappali oktatás munkarendje szerint folytatja tanulmányait. Ha a tanuló nem veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, abban a kérdésben, hogy különleges gondozásra jogosult-e, az illetékes szakorvos szakvéleménye alapján kell dönteni.

## *A nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézményekre vonatkozó külön szabályok*

**79. §** (1) Ha a nevelési-oktatási intézményt nem helyi önkormányzat alapítja, működésének megkezdéséhez engedély szükséges.

(2) Az engedély kiadása iránti kérelemhez csatolni kell a nevelési-oktatási intézmény alapító okiratát, foglalkozási, illetve pedagógiai programját, továbbá azokat az okiratokat, amelyekből megállapítható, hogy a működés megkezdéséhez, a nevelő és oktató munkához szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak. A kérelem és mellékletei jogszabályban meghatározott formában nyújthatók be.

(3) Az engedély kiadásáról óvoda, általános iskola esetén az intézmény székhelye szerint illetékes jegyző, alapfokú művészetoktatási intézmény, középiskola, szakiskola, gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény, több célú intézmény nevelési-oktatási intézménye és kollégium esetén az intézmény székhelye szerint illetékes főjegyző dönt. A jegyző, főjegyző döntése előtt a (4) bekezdés a) pontja tekintetében köteles szakértői véleményt beszerezni.

Szakértői véleményt az Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértő adhat. Az engedély kiadásával összefüggő eljárás költségeit a kérelem benyújtója viseli.

(4) Az engedély kiadása akkor tagadható meg, ha a nevelési-oktatási intézmény

a) nevelési, illetve pedagógiai programja az e törvényben, szakmai programja a szakképzésről szóló törvényben meghatározottaknak nem felel meg;

b) nem rendelkezik a működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, illetőleg a költségvetésből nem állapítható meg, hogy a feladata ellátásához szükséges költségeket milyen forrásból biztosítják

(5) A nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges engedély akkor adható ki, ha a nevelési-oktatási intézmény állandó székhellyel rendelkezik, továbbá legalább egy, az e törvény 3. számú mellékletében meghatározott átlaglétszám befogadására alkalmas óvodai csoport, kollégiumi csoport, évfolyamonként egy-egy iskolai osztály működtetésére alapították, és az ehhez szükséges - jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak. E rendelkezések alkalmazásában a székhely akkor tekinthető állandónak, ha a működéshez szükséges engedély kiadásának időpontjában a fenntartó a feladat ellátásához szükséges helyiségek feletti rendelkezés jogával legalább három évig rendelkezik.

(6) Ha a nevelési-oktatási intézmény tevékenysége, illetve székhelye megváltozik az (1) bekezdésben meghatározott engedélyt a fenntartónak ismételten be kell szereznie.

(7) Ha a jegyző, főjegyző elutasítja a működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadását, a nevelési-oktatási intézmény nyilvántartásba vételét is meg kell tagadnia; ha a nevelési-oktatási intézményt már nyilvántartásba vette, törli a nyilvántartásból. Költségvetési szerv esetén a jegyző, főjegyző megkeresi a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervet a törlés céljából.

**80. §** (1) A jegyző, főjegyző a 79. § (3) bekezdésében meghatározott munkarend szerint látja el a nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését.

(2) A jegyző, főjegyző a hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e.

(3) A jegyző, főjegyző a törvényességi ellenőrzés körében - megfelelő határidő biztosításával - felhívja a fenntartót a törvénytértés megszüntetésére. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a jegyző, főjegyző kezdeményezheti a törvénytértő intézkedés, döntés, mulasztás bírósági megállapítását. A pert a törvénytértés megszüntetésére meghatározott határidő lejártától számított harminc napon belül kell kezdeményezni. Ha a bíróság megállapítja a törvénytértést, és azt a fenntartó a bíróság által megállapított határidőn belül nem szünteti meg, a jegyző, főjegyző a működéshez szükséges engedélyt visszavonja, és a nevelési-oktatási intézményt törli a nyilvántartásból, illetve költségvetési szerv esetén megkeresi a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervet a nyilvántartásból való törlés céljából.

(4) A törvényességi ellenőrzést ellátó jegyző, főjegyző a nevelési-oktatási intézmény működését felfüggesztheti, ha az ott folyó nevelő és oktató munka a közbiztonságot, a közrendet, a közegészségügyet, a közérkölcst sérti, vagy mások jogai, szabadságjogai ellen irányul, továbbá, ha a nevelési-oktatási intézmény a feladatainak ellátásához szükséges feltételekkel nem rendelkezik. A működés felfüggesztése előtt - kivéve, ha a késedelem jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral, illetve veszéllyel járna - megfelelő határidő biztosításával fel kell hívni a fenntartót a kifogásolt tevékenység megszüntetésére, illetve a hiányosságok pótlására. A jegyző, főjegyző elrendelheti a határozat azonnali végrehajtását. A jegyző, főjegyző a határozat jogerőre emelkedését követő tizenöt napon belül - kivéve, ha annak oka megszűnt - köteles a (3) bekezdés szerint a pert megindítani, s az ott szabályozottak szerint eljárni.

(5) Ha nevelési-oktatási intézménynek a székhelyén kívül másik telephelye is van, a telephelyre a 79. §-ban foglaltak szerint engedélyt kell kérni a telephely szerint illetékes jegyzőtől, főjegyzőtől. A jegyző, főjegyző a telephelyen működő tagintézmény tekintetében ellátja az (1)-(4) bekezdésben meghatározott hatáskört, azzal az eltéréssel, hogy a nyilvántartásból történő törlésről - megkeresésére - a székhely szerint illetékes jegyző, főjegyző intézkedik.

(6) A jegyző, főjegyző - a jogerős államigazgatási határozat megküldésével - intézkedik a normatív költségvetési hozzájárulás folyósításának felfüggesztésére, ha a fenntartó a (3)-(4) bekezdésben szabályozott felhívása ellenére a törvénytértést, a kifogásolt tevékenységet nem szüntette meg, és ezért kezdeményezte a bíróságnál a törvénytértés megállapítását.

**81. §** (1) Ha a nevelési-oktatási intézményt nem helyi önkormányzat, illetve nem állami szerv tartja fenn

a) a nevelési-oktatási intézmény vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működhet, és ennek megfelelően a felvétel előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását, a nevelési, illetve pedagógiai programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő filozófiai, etikai, kulturális ismereteket, és korlátozhatja, kizárhatja az e törvény 19. §-a (1) bekezdésének d) pontjában szabályozott jog gyakorlását, a szervezeti és működési szabályzatban az alkalmazottakra, a házirendben a gyermekekre, tanulókra a vallásgyakorlással összefüggésben jogokat és kötelezettségeket állapíthat meg;

b) és az iskola tananyagában a hitoktatás tantárgy szerepel, a hitoktatónak, illetve a hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói vagy hittantanári, illetve a hitélettel kapcsolatos felsőfokú (pl. lelkész, teológus) képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie;

c) nem kell alkalmazni az iskolaalapításhoz és fenntartáshoz a középtávú beiskolázási tervre [26.§ (3) bek., 28.§ (2) bek.] vonatkozó rendelkezéseket, a gyermekek, tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül a 46.§-t, a 65.§ (2) bekezdésének első, valamint harmadik-hatodik mondatát, a 66.§ (2) bekezdését, valamint a 68.§ (3) bekezdését, továbbá a (4) bekezdésének első mondatát; a gyermekek napközbeni felügyeletének ellátására vonatkozó rendelkezéseket [24.§ (4) bek. és 53.§ (3)-(4) bek.]; a vezetői kiválasztásra vonatkozó rendelkezések közül a 18.§ (8) bekezdését; az osztály-, csoportlétszámokat meghatározó 3. számú mellékletet, a maximális létszámra vonatkozó rendelkezések kivételével;

d) az óvodai, iskolai, kollégiumi felvétel, továbbá az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony, illetőleg a kollégiumi tagsági viszony fenntartása - írásbeli megállapodásban - fizetési kötelezettséghez köthető, az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági jogviszony megszüntetésével kapcsolatosan - írásbeli megállapodásban - e törvény 74-75. §-ától el lehet térni;

e) a nevelési-oktatási intézmény - a fenntartó és a feladat ellátásáért felelős helyi önkormányzat között létrejött írásbeli megállapodás (a továbbiakban: közoktatási megállapodás) keretei között - részt vehet az e törvényben meghatározott önkormányzati feladatok megvalósításában. A közoktatási megállapodás keretében a nevelés és oktatás a gyermekek, tanulók számára ingyenessé válik, és a megállapodás keretei között nem lehet alkalmazni a d) pontban foglaltakat. Az e törvény 86. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására a fővárosi, megyei, megyei jogú városi önkormányzattal lehet közoktatási megállapodást kötni.

(2) Ha az (1) bekezdés e) pontja alapján kötött közoktatási megállapodás alapján az önkormányzati feladatellátásban olyan nevelési-oktatási intézmény működik közre, amelyik vallásilag vagy világnézetiileg elkötelezett, a megállapodás megkötése nem mentesíti a helyi önkormányzatot a feladatellátási kötelezettsége alól azon gyermekek tekintetében, akiknek a szülei nem akarják vallási, illetve világnézetiileg elkötelezett iskolába járatni gyermeküket. Ezekre a szülőkre, gyermekekre, illetve tanulókra a közoktatási megállapodás miatt aránytalan teher nem hárulhat.

(3) A közoktatási megállapodás tartalmát a felek szabadon állapítják meg azzal a megkötéssel, hogy a megállapodásnak tartalmaznia kell:

a) a nevelési és oktatási feladatokat;

b) a gyermekek, tanulók számát;

c) az óvodai nevelési feladatokban, illetve a tankötelezettség teljesítésével és az iskolai neveléssel és oktatással összefüggő feladatokban való részvételt, s ezzel összefüggésben a fenntartói irányítás egyes jogosítványai gyakorlásának a megbízóra történő esetleges átruházását;

d) azt az időszakot, amelyre a szerződést kötötték;

e) a fenntartó által a feladatellátáshoz igénybe vehető forrásokat, valamint az ehhez nyújtott kiegészítő támogatás összegét, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek a megállapodás alapján a gyermekek, tanulók, szülők részére ingyenessé válnak, illetőleg amelyeket térítési díjért vehetnek igénybe.

(4) A kiegészítő támogatás összegét oly módon kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye az átvállalt feladatoknak - a megállapodásban meghatározott gyermek, illetve tanulólétszám keretein belül - e törvény 114-115. §-ában és 117. §-ában meghatározottak szerinti ingyenes, illetve térítési díj ellenében való ellátását.

(5) A közoktatási megállapodásban kikötött időszakra biztosítani kell, hogy az érdekelt gyermekek az óvodát, illetőleg a tanulók az iskolai tanulmányaikat a megállapodás alapján be tudják fejezni.

(6) A közoktatási megállapodásra egyebekben a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének a megbízásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) A közoktatási megállapodást a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

(8) Az oktatási miniszter is köthet közoktatási megállapodást akkor, ha a közoktatási intézmény térségi vagy országos feladatot lát el, feltéve, hogy a közoktatási intézmény fenntartója - az (1) bekezdés e) pontja szerint - sikertelenül kezdeményezte a közoktatási megállapodás megkötését.

(9) Szakközépiskola vagy szakiskola esetén az oktatási miniszter a szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben köthet közoktatási megállapodást.

(10) A miniszter az országos kisebbségi önkormányzattal is köthet közoktatási megállapodást. Az oktatási miniszter köteles közoktatási megállapodást kötni az országos kisebbségi önkormányzattal, ha nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó iskolai, kollégiumi feladatok ellátása az önkormányzati feladatellátás keretében nem megoldott, és az iskola, kollégium országos feladatot lát el. A helyi önkormányzat, amennyiben a tulajdonában, fenntartásában lévő közoktatási intézmény tulajdoni, fenntartói jogát az országos kisebbségi önkormányzatnak átengedi, köteles a (3)-(4) bekezdésben foglaltak szerint közoktatási megállapodást kötni.

(11) Ha az egyházi jogi személy a Kormánnyal a közoktatási feladatok ellátására is kiterjedő megállapodást kötött - a (13) bekezdésben meghatározott intézményátadás kivételével -, a fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmény tekintetében - a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat részére megküldött - egyoldalú nyilatkozatával vállalhatja az önkormányzati feladatellátásban való közreműködést. A Magyar Katolikus Egyház az egyoldalú nyilatkozat megtételére a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján jogosult. A nyilatkozatnak a (3) bekezdés a)-d) pontjában foglaltakat kell tartalmaznia, elkészítésénél az (5) bekezdésben, teljesítésénél a (6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni. A települési önkormányzat a nyilatkozatot három munkanapon belül megküldi a fővárosi, megyei önkormányzat részére. Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: egyházi közcélú tevékenység anyagi feltételeiről szóló törvény) 6. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott kiegészítő támogatásról a központi költségvetés terhére kell gondoskodni, a nyilatkozat megküldését követően induló tanítási évtől kezdődően.

(12) Az oktatási miniszter - kivéve, ha a nevelési-oktatási intézmény a (13) bekezdés hatálya alá tartozik - köteles közoktatási megállapodást kötni az egyházi jogi személlyel, ha az általa fenntartott iskola, kollégium országos feladatot lát el. Az oktatási miniszter a (11) bekezdésben meghatározott megállapodás alapján - az egyházi jogi személy kérésére - közoktatási megállapodást köt a pedagógiai-szakmai szolgáltatás, illetve a pedagógiai szakszolgálat ellátására. Az oktatási miniszter pedagógiai-szakmai szolgáltatásra, illetve pedagógiai szakszolgálat ellátására akkor köteles közoktatási megállapodást kötni, ha e feladatok ellátásához a költségvetésről szóló törvény nem biztosít normatív hozzájárulást.

(13) Ha az ingatlan nem tartozik a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1997. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló törvény) hatálya alá és a helyi önkormányzat a fenntartásában lévő, az ingatlanban működő nevelési-oktatási intézményét az egyházi jogi személy fenntartásába adja - az átvevő egyházi jogi személy megkeresésére - köteles közoktatási megállapodást kötni. Az átvételhez és a közoktatási megállapodás megkötéséhez csatolni kell - ha nem az kezdeményezi - a (11) bekezdésben felsorolt megállapodást kötő egyházi jogi személynél a megállapodást aláíró, egyéb esetben az egyházi jogi személy önálló szervezete (szerzetesi szervezet stb.) bírósági nyilvántartásba vételekor nyilatkozattételre jogosult szervének (a továbbiakban együtt: nyilatkozattételre jogosult egyházi szerv) egyetértő nyilatkozatát. A közoktatási megállapodás alapján az egyházi jogi személy jogosulttá válik a kiegészítő támogatásra a közoktatási megállapodás aláírását követő tanítási évtől kezdődően. A kiegészítő támogatást a központi költségvetés terhére kell kifizetni és az e törvény 118. § (9) bekezdése szerint az áradó helyi önkormányzattal elszámolni.

(14) Ha az oktatási miniszter köt közoktatási megállapodást, annak egy példányát megküldi a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes fővárosi, megyei önkormányzat részére.

(15) A feladatellátásért felelős helyi önkormányzat, az e törvény 86.§-nak (3) bekezdésében meghatározott feladatok tekintetében a fővárosi, megyei, megyei jogú városi önkormányzat köteles közoktatási megállapodást kötni, ha a sajátos nevelési igényű vagy a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló részére - a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs szakértői bizottság szakvéleményében foglaltaknak megfelelően - a helyi önkormányzati intézményrendszer nem tud megfelelő óvodát, iskolát vagy kollégiumot biztosítani, és ezért a szülő gyermekét nem állami, nem helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézménybe íratta be. A közoktatási megállapodást a szülő kezdeményezésére kell megkötni. Vita esetén, abban a kérdésben, hogy a közoktatási

megállapodás megkötésének kezdeményezése indokolt volt-e, a polgári bíróság dönt, soron kívül. E rendelkezéseket kell alkalmazni a súlyosan beteg gyermek, tanuló óvodai nevelésének, iskolai oktatásának, kollégiumi nevelésének megszervezésére is.

**82. §** (1) Ha a pedagógiai szakszolgálat intézményét vagy a pedagógiai szakmai szolgáltató intézményt nem a helyi önkormányzat vagy nem állami szerv tartja fenn, tevékenységére alkalmazni kell a 80. § (1)-(3) bekezdését és (5) bekezdésének második mondatát, a 81. § (1) bekezdésének *e*) pontjában, valamint (7)-(8) és (10) bekezdésében foglaltakat. A pedagógiai szakszolgálatokért, illetve a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokért fizetési kötelezettség köthető ki. Az e bekezdésben meghatározott hatásköröket - a közoktatási megállapodás megkötésének kivételével - a főjegyző gyakorolja.

(2) A 81. § (8)-(10) bekezdésében és az e §-ban meghatározott közoktatási megállapodás megkötéséhez be kell szerezni a pénzügyminiszter egyetértését.

(3) Az országos kisebbségi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézmények tekintetében a székhely szerint illetékes főjegyző ellátja az e törvény 80. §-ában, valamint az (1) bekezdésben meghatározott jogköröket.

### *Eljárási szabályok*

**83. §** (1) A nevelési-oktatási intézmény a gyermekkel, a tanulóval kapcsolatos döntéseit - jogszabályban meghatározott esetben és formában - írásban közli a tanulóval, illetve a szülővel.

(2) A tanuló, a szülő, az óvoda, az iskola, a kollégium döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - a gyermek, tanuló érdekében eljárást indíthat, kivéve a magatartás, a szorgalom, valamint a tanulmányok értékelését és minősítését. Eljárás indítható a magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése ellen is, ha a minősítés nem az iskola által alkalmazott helyi tantervben meghatározottak alapján történt, illetve a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

(3) Az eljárást megindító kérelem, ha

a) egyéni érdeksérelemre hivatkozással nyújtják be, felülbírálati kérelem;

b) jogszabálysértésre hivatkozással nyújtják be, törvényességi kérelem.

(4) A fenntartó képviselője jár el, és hoz másodfokú döntést

a) a törvényességi kérelem; továbbá

b) az óvodai felvételekkel és az óvodából való kizárással, a tanulói jogviszony, valamint a kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a tanulói fegyelmi ügyekkel kapcsolatban benyújtott felülbírálati kérelem tekintetében.

(5) A fenntartó képviselője a (4) bekezdésben meghatározott eljárásban a kérelmet elutasíthatja, vagy a döntést jogszabálysértés vagy egyéni érdeksérelem esetén

a) megváltoztathatja, illetve

b) megsemmisítheti és a nevelési-oktatási intézményt új döntés meghozatalára utasíthatja.

(6) A felülbírálati kérelmet - a (4) bekezdésben felsorolt felülbírálati kérelmek kivételével - az iskolaszék, illetve, ha ilyen nem működik, a nevelőtestület tagjaiból álló, legalább három tagú bizottság vizsgálja meg. A vizsgálat eredményeképpen az iskolaszék, illetve a bizottság

a) a felülbírálati kérelmet elutasítja;

b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja;

c) a hozott döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új döntés meghozatalára utasítja.

(7) A felülbírálati kérelem és a törvényességi kérelem benyújtásával kapcsolatos határidő számítására, a mulasztásra, a kérelem elbírálásával kapcsolatos eljárásra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a rendelkezéseit kell alkalmazni.

(8) A tanuló, a szülő a fenntartónak a törvényességi kérelem, továbbá - a 76. § (2) bekezdésének *a*)-*b*) pontjában és a 76. § (5) bekezdésének *a*)-*b*) pontjában meghatározott fegyelmi ügyek kivételével - a felülbírálati kérelem

tárgyában hozott döntésének bírósági felülvizsgálatát kérheti, a közléstől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre és tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközésre hivatkozással.

( 9 ) A nevelési-oktatási intézmény döntése jogerős, ha a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem nyújtottak be eljárást megindító kérelmet, vagy az eljárást megindító kérelem benyújtásáról lemondtak. A másodfokú döntés a közléssel válik jogerőssé. A közlésre az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A jogerős döntés végrehajtható, kivéve, ha bírósági felülvizsgálatát kérték. A másodfokú döntés azonnali végrehajtását rendelheti el a döntéshozó, ha azt a nevelési-oktatási intézménybe járó többi tanuló nyomós érdeke indokolja.

( 10 ) A közoktatásban intézkedésre jogosult személy vagy szervezet a diákönkormányzat, a nevelőtestület, az iskolaszék, szülői szervezet (közösség) javaslatára, harminc napon belül, a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ köteles adni.

**84. §** (1) Ha a fenntartó a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programját, az általános művelődési központ pedagógiai-művelődési programját vagy a közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát nem hagyja jóvá, a nevelőtestület, szakalkalmazotti értekezlet - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a döntés felülvizsgálatát a közléstől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a bíróságtól.

(2) Az iskolaszék és a diákönkormányzat, szülői szervezet (közösség) jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz törvényességi kérelmet nyújthat be. A fenntartó döntése ellen - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - az (1) bekezdésben foglaltak szerint a bírósághoz lehet fordulni.

(3) Ha az (1)-(2) bekezdés szerinti döntést a fenntartó önkormányzat képviselőtestülete (közgyűlése) hozta, a megyei (fővárosi) közigazgatási hivatalnál törvényességi ellenőrzést lehet kezdeményezni.

(4) A 83. § (7) bekezdésében és az (1)-(2) bekezdésben meghatározott bírósági ügyekben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetét kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(5) A független vizsgabizottság, az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga és a szakmai vizsga vizsgabizottságának döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen a szülő, illetve a tanuló a Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközponthoz - a döntést követő három munkanapon belül - jogszabálysértésre hivatkozással törvényességi kérelmet nyújthat be. A törvényességi kérelmet a Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont három munkanapon belül bírálja el. Eljárására e törvény 83.§-nak (5) és (7)-(9) bekezdését, 84.§-nak (4) bekezdését kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a törvényességi kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs.

(6) Az, aki nevelési-oktatási intézményben a közoktatással kapcsolatos döntés meghozatalakor egyetértési jog gyakorlója, nyilatkozatát harminc napon belül teheti meg. Ez a határidő - a határidő lejártá előtt, a másik félhez intézett nyilatkozattal, legfeljebb egy alkalommal - harminc nappal meghosszabbítható. A határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak nincs helye. A határidő számítására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha az egyetértési jog gyakorlása során az érdekelték közötti vitás kérdés egymás közötti egyeztetéssel nem oldható meg, a nevelési-oktatási intézményben kilenc tagból álló bizottságot kell létrehozni. A bizottságba három-három tagot delegál a nevelőtestület és az egyetértési jog gyakorlója. Három tagot pedig a nevelési-oktatási intézmény fenntartója kér fel - a nevelési-oktatási intézmény költségvetése terhére - az Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértők közül. A bizottság maga határozza meg működésének rendjét azzal a megkötéssel, hogy döntését egyszerű szótöbbséggel hozza. A döntés az egyetértést pótolja.

(7) A hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütköző, illetve a gyermek mindenképp felett álló érdekével ellentétes döntés semmis. A semmis döntés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat.

(8) A semmisség megállapítását, ha a döntést

a) nevelési-oktatási intézmény hozta meghatározott személy, személyek ügyében a (4) bekezdésben szabályozott eljárás keretében,

b) pontosan meg nem határozható személy, személyek ügyében hozták, vagy az e §-ban meghatározott eljárás keretében nem támadható meg - ha e törvény másképp nem rendelkezik - közvetlenül a bíróságtól kell kérni.

(9) Ha nem állapítható meg, hogy a döntés kit érint, a semmisség megállapítását bárki kérheti, más esetben pedig az, akit a döntés érint. A semmisség megállapítása határidő nélkül kezdeményezhető, feltéve, hogy a döntéshozóval folytatott előzetes egyeztető eljárás nem vezetett eredményre. Ha a döntést helyi önkormányzat, illetve szervei hozták, megtámadására a helyi önkormányzatokról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A semmisség megállapítására indított eljárásban a döntéshozónak kell bizonyítania, hogy nem áll fenn a semmisségi ok.

(10) Ha jogszabály a közoktatással összefüggő valamely döntés meghozatalát előzetes vélemény, egyetértés, szakvélemény beszerzéséhez köti, az e rendelkezés megsértésével hozott döntés megtámadható. A sikeresen megtámadott döntés a meghozatalának időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelenné válik. Megtámadásra a sérelmet szenvedett fél és az jogosult, akinek a megtámadáshoz törvényes érdeke fűződik. A megtámadást három hónapon belül írásban kell közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében tizenöt napon belül érvényesíteni. Az érvénytelenség megállapítását a (10) bekezdésben meghatározottak szerint lehet kezdeményezni. A három hónapos határidő a döntésnek az érdekelt részére történő közlésének napján kezdődik. Ha ez a nap nem állapítható meg, a közlés napja a döntés meghozatalát követő hetedik munkanap. A megtámadáshoz biztosított határidő jogvesztő, igazolásnak helye nincs.

(11) A semmis és az érvénytelen döntés a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat nem érinti.

## VI. FEJEZET

### *A KÖZOKTATÁS SZERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA*

#### *A közoktatás közfeladatai, a helyi önkormányzatok feladatellátási kötelezettsége*

**85. §** (1) A helyi önkormányzatok az e törvényben meghatározottak szerint látják el a közoktatással kapcsolatos feladataikat.

(2) A közoktatás feladatainak megoldásában az állam intézmény alapításával és fenntartásával, illetve nem állami vagy nem helyi önkormányzati alapítású intézmény fenntartójával kötött megállapodással közvetlenül is részt vesz.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott közoktatási feladatok teljesítésében - nevelési-oktatási intézmény, illetve pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény létesítésével és fenntartásával - jogi személyek és természetes személyek is részt vehetnek.

(4) . A helyi önkormányzat önállóan vagy más helyi önkormányzattal közösen köteles a közoktatási feladatai megszervezéséhez szükséges önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet (a továbbiakban: önkormányzati intézkedési terv) készíteni. Az önkormányzati intézkedési tervnek figyelembe kell vennie a fővárosi, megyei fejlesztési tervet. Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell, hogy az önkormányzat a kötelező feladatait milyen módon látja el, illetőleg milyen nem

kötelező feladatokat kíván a helyi önkormányzat ellátni. Tartalmaznia kell továbbá az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, fejlesztésével, átszervezésével összefüggő elképzeléseket. Az intézkedési terv elkészítésekor be kell szerezni - a nemzeti, etnikai kisebbséget érintő kérdésekben - a helyi kisebbségi önkormányzat egyetértését. Az intézkedési terv elkészítéséhez ki kell kérni a településen működő közoktatási intézmények vezetőinek, továbbá a szülői és diákszervezetek, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartók, a települési szintű szakszervezetek, - ha nem működik helyi kisebbségi önkormányzat - az érdekelt országos kisebbségi önkormányzat véleményét. A helyi önkormányzat a helyi intézkedési terv végrehajtását legalább kétévenként értékeli és szükség szerint felülvizsgálja. A helyi önkormányzat az e törvény 103. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján vizsgálja, hogy a nevelési, illetve pedagógiai program megfelel-e az önkormányzati intézkedési tervben foglaltaknak.

(5) A helyi önkormányzati intézményfenntartó - a (4) bekezdésében szabályozott intézkedési terv részeként - elkészíti az önkormányzati, közoktatási intézményrendszer működésének minőségfejlesztési programját. Az önkormányzati minőségfejlesztési program az önkormányzati, közoktatási rendszer egészére határozza meg a fenntartó elvárásait az egyes intézményeknek a fenntartói elvárásokkal kapcsolatos feladatait, a közoktatás rendszerének és a közoktatást érintő más ágazatok - gyermek- és ifjúságvédelem, szociálpolitika, munkaerő-gazdálkodás, közművelődés, egészségügy - kapcsolatait, a fenntartói irányítás keretében tervezett szakmai, törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét.

**86. §** (1) A községi, a városi, a fővárosi kerületi és a megyei jogú városi önkormányzat köteles gondoskodni az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbség által lakott településen a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozók óvodai neveléséről és az általános iskolai neveléséről és oktatásáról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség magában foglalja a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátását is, amennyiben azok a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhetők, oktathatók.

(3) A megyei önkormányzat, továbbá - ha a (4) bekezdés másképp nem rendelkezik - a fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni

- a) a kollégiumi és a nemzeti és etnikai kisebbségi kollégiumi ellátásról,
- b) a középiskolai és a szakiskolai ellátásról,
- c) a nemzeti és etnikai kisebbség középiskolai és szakiskolai ellátásáról,
- d) a felnőttoktatásról,
- e) az alapfokú művészetoktatásról,
- f) a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadásról, a nevelési tanácsadásról, a logopédiai szolgáltatásról, a gyógytestnevelésről

abban az esetben, ha a községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzat a feladat ellátását nem vállalja, illetve a feladat ellátása a megye, főváros területén nem megoldott.

(4) Ha a fővárosi önkormányzat és fővárosi kerületi önkormányzat között létrejött megállapodás másképp nem rendelkezik, a fővárosi kerületi önkormányzat köteles gondoskodni:

- a) az enyhe értelmi fogyatékos tanulók általános iskolai oktatásáról;
- b) az alapfokú művészetoktatásról;
- c) az általános iskolai felnőttoktatásról;
- d) a nevelési tanácsadásról, logopédiai szolgáltatásról és gyógytestnevelésről.

(5) Ha az ugyanazon nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó tanulók létszáma nem teszi lehetővé, hogy egy településen belül a kisebbségi oktatást megszervezzék, az érintett országos kisebbségi önkormányzat kezdeményezésére a fővárosi, megyei önkormányzat - jogszabályban meghatározottak szerint - megszervezi az általános műveltséget megalapozó szakasz követelményeihez kapcsolódóan az anyanyelv és népismeret

követelményeinek oktatását (a továbbiakban: kiegészítő kisebbségi oktatás). A kiegészítő kisebbségi oktatás megszervezhető egy adott iskola tagozataként, külön nyelvoktató kisebbségi iskola létrehozásával vagy utazó pedagógusok alkalmazásával.

**87. § (1)** A megyei önkormányzat, továbbá - ha a (2) bekezdés másképp nem rendelkezik - a fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni

a) az általános iskolát követően azoknak a tanulóknak különbözeti vizsga vagy évfolyamismétlés nélküli iskolaváltásáról, akiknek a lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén, a tankötelezettség végéig nem biztosítottak az iskolai nevelés és oktatás feltételei,

b) a középiskolai és a szakiskolai felvételekkel összefüggő tájékoztató tevékenységről,

c) az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatásról,

d) a gyermekgyógyüdülőkből, egészségügyi intézményekben rehabilitációs intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez szükséges oktatásról,

e) azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak óvodai, iskolai, kollégiumi ellátásáról, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt,

f) a képzési kötelezettség teljesítéséhez szükséges feltételekről,

g) gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás megszervezéséről, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységről, továbbá a konduktív pedagógiai ellátásról,

h) az e)-f) pontban meghatározott feladatok, továbbá a gyógytestnevelés feladatainak ellátásához szükséges utazó szakember hálózat működtetéséről.

(2) Ha a fővárosi önkormányzat és a fővárosi kerületi önkormányzat között létrejött megállapodás másképp nem rendelkezik, a fővárosi kerületi önkormányzat köteles gondoskodni az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatás ellátásáról az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás tekintetében.

(3) A fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni a sajátos nevelési igény megállapításához szükséges országos szakértői és rehabilitációs tevékenység ellátásáról. Az országos szakértői és rehabilitációs feladatokat jogszabály határozza meg.

(4) A fővárosi, megyei önkormányzat - jogszabályban meghatározottak szerint - gondoskodik a pedagógusok fővárosi, megyei állandó helyettesítési rendszerének működtetéséről.

**88. § (1)** A fővárosi önkormányzat a fővárosi kerületi önkormányzatok, a megyei önkormányzat a megye területén működő helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével - a közoktatási feladatok megszervezéséhez szükséges önkormányzati döntés előkészítését szolgáló - feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet (a továbbiakban: fejlesztési terv) készít. A fejlesztési terv készítésénél a fővárosi, megyei statisztikai hivatal, munkaügyi központ (a továbbiakban együtt: közreműködők), a területi gazdasági kamara, a fővárosi, megyei szülői és diákszervezet, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartók, a fővárosi, megyei szintű pedagógus szakszervezet véleményét ki kell kérni. A fejlesztési tervet a megyei önkormányzat és a megyei jogú város saját területére elkészíti, majd az egyeztető bizottságban együttesen hagyja jóvá. A megyei fejlesztési tervben önálló fejezetként jelenik meg az e törvény 86-87. §-ában meghatározott kötelező megyei önkormányzati feladatok ellátására, ennek keretei között a nyolcadik évfolyam elvégzése után középfokú tanulmányok folytatása iránti igények teljesítésére vonatkozó terv. A megyei fejlesztési tervnek az oktatási feladatok ellátása tekintetében tartalmaznia kell az önkormányzatok együttműködésének alapelveit, az oktatási intézményrendszer átjárhatóságának biztosítékait és feltételeit. A fejlesztési terv elkészítéséhez véleményt nyilváníthat, és az elkészítésében közreműködhet az érdekelt helyi kisebbségi önkormányzat. A fejlesztési terv elkészítéséhez be kell szerezni az országos kisebbségi önkormányzat véleményét. A fővárosi önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat megkeresésére a közreműködők kötelesek a fejlesztési terv elkészítéséhez szükséges adatokat szolgáltatni. A fővárosi fejlesztési tervet a fővárosi önkormányzat, a megyei fejlesztési tervet a megyei önkormányzat ajánlás formájában, határozattal adja ki. E bekezdés alkalmazásában szülői és diákszervezet, pedagógus szakmai szervezet az a szervezet, amelyik alapszabályának és bírósági nyilvántartásba vételének igazolásával a fővárosi, megyei önkormányzatnál bejelentkezett.

(2) A fejlesztési terv tartalmazza a közoktatás-szolgáltatás megszervezésének helyzetértékelését, a megoldásra váró feladatokat, továbbá a főváros, illetve a megye területére vonatkozó középtávú beiskolázási tervet. A fejlesztési tervet oly módon kell elkészíteni, hogy meg lehessen állapítani az egyes önkormányzatok milyen módon tesznek eleget a közoktatással összefüggő feladatellátási kötelezettségüknek, továbbá az egyes településeken állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek, tanulók hol vehetik igénybe az e törvényben meghatározott közoktatás-szolgáltatásokat, különös tekintettel a kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát és a pedagógiai szakszolgálatokat. A beiskolázási tervben kell meghatározni - a tanulói létszám várható alakulására tekintettel - az egyes iskolatípusok összes befogadó képességét, az egyes iskoláknak a tankötelezettség

teljesítésében, illetőleg a továbbtanulás feltételeinek megteremtésében való feladatát. A nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési terv elkészítésénél és módosításánál figyelembe kell venni, ha közoktatási megállapodás keretében közreműködik a helyi önkormányzati kötelező feladat ellátásában, illetve a 81. § (11) bekezdésében meghatározott esetben a fenntartó nyilatkozatát a települési önkormányzathoz eljuttatta, vagy az oktatási miniszterrel közoktatási megállapodást kötött. Közoktatási megállapodás, illetve nyilatkozat hiányában a nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési tervben nem lehet feltüntetni.

(3) A fejlesztési terv legalább hatéves időszakra készül. A fejlesztési tervet legalább négyévenként át kell tekinteni, továbbá akkor is, ha azt az érintett helyi önkormányzatok vagy a helyi kisebbségi, illetve országos kisebbségi önkormányzatok, illetve az összes érdekeltek legalább öt százaléka kéri.

(4) Az önkormányzatok feladataikat intézmény létesítésével, fenntartásával, társulásban való részvétellel vagy más önkormányzattal, illetve fenntartóval kötött megállapodás útján láthatják el. Amennyiben az e törvényben meghatározott feladatokat az önkormányzatok társulás útján látják el, a társulási szerződésben meg kell állapodniuk a költségek viseléséről és megosztásáról is.

(5) A helyi önkormányzat új közoktatási intézményt akkor létesíthet, a meglévő intézmény feladatát akkor bővítheti, ha a működés megkezdéséhez, illetve az új feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek, valamint a költségvetési fedezet rendelkezésre áll, illetve megteremthető. A döntéshez be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat - fejlesztési tervre épített - szakvéleményét.

(6) A helyi önkormányzat a közoktatási intézményét, illetve egyes szolgáltatás ellátását - részben vagy egészben - akkor szüntetheti meg, közoktatási intézményét akkor szervezheti át, ha az adott tevékenységről, szolgáltatásról továbbra is megfelelő színvonalon gondoskodik oly módon, hogy annak igénybevétele a gyermeknek, tanulónak, szülőnek nem jelent aránytalan terhet. Ennek eldöntéséhez be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat - fejlesztési tervre épített - szakvéleményét. E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha a helyi önkormányzat a feladatellátásához rendelkezésre bocsátott vagyont, illetve a vagyon feletti rendelkezés jogát vonja meg a közoktatási intézménytől.

(7) A helyi önkormányzat a tulajdonában lévő nevelési-oktatási intézmény tulajdoni vagy fenntartói jogát részben vagy egészben akkor engedheti át világnézeti alapon szerveződő vagy más fenntartóknak, ha azoknak a gyermekeknek, tanulónak, akiknek a szülei nem akarják az elkötelezett, illetve az átadott nevelési-oktatási intézménybe jártni gyermeküket, a szolgáltatást továbbra is megfelelő színvonalon biztosítja oly módon, hogy annak igénybevétele a gyermeknek, tanulónak, szülőnek nem jelent aránytalan terhet. Ennek eldöntéséhez be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat - fejlesztési tervre épített - szakvéleményét.

(8) Ha a helyi önkormányzat a fővárosi, megyei önkormányzat fejlesztési tervre épített szakvéleményében foglaltakkal ellentétesen közoktatási intézményét meg kívánja szüntetni, illetve a nevelési-oktatási intézmény tulajdoni vagy fenntartói jogát nem állami szerv vagy nem helyi önkormányzati fenntartó részére részben vagy egészben át kívánja engedni, a döntéshez a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 15. §-ának (2) bekezdésében szabályozott minősített többségre van szükség. Az ily módon hozott döntésnél is figyelembe kell venni a (6)-(7) bekezdésben foglaltakat.

(9) Ha községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzat a tulajdonában lévő közoktatási intézménnyel a 86. § (3) bekezdésében felsorolt feladat ellátását nem vállalja, értesíti a fővárosi, megyei önkormányzatot a feladat átadásáról, amely a (6) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével, a 102. § (3) bekezdésében meghatározott eljárás megtartásával dönt arról, hogy szükséges-e az átvett feladathoz a feladatot ellátó intézmény további működtetése. A fővárosi, megyei önkormányzat kérésére a feladatot átadó önkormányzat az átadott feladat ellátását szolgáló intézmény vagyonát köteles használatra átengedni a fővárosi, megyei önkormányzatnak. Az átadás ingyenesen történik. A feladat és a használat átadásának időpontja - a felek eltérő megállapodásának hiányában - nevelési-oktatási feladat és intézmény esetén a bejelentést követő év július 1-je, más közoktatási feladat és intézmény esetén pedig a bejelentést követő év január 1-je. Ha a feladatot többcélú intézmény keretében látja el a községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzat, és a feladat ellátását szolgáló intézményi vagyon nem osztható meg, a fővárosi, megyei önkormányzat kérésére az intézmény teljes vagyonát - az intézmény által ellátott feladatokkal együtt - használatra át kell engedni. Az e bekezdésben szabályozott használatba adás ideje tíz évnél nem lehet rövidebb. A használatba adásra egyebekben a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni.

(10) Ha a fővárosi, megyei önkormányzat a (9) bekezdésben meghatározottak szerint nem kéri a használati jog átengedését, az intézmény vagyona csak akkor idegeníthető el, ha a tulajdonos helyi önkormányzat a 86. § (1) bekezdésében meghatározott feladatainak intézményfenntartóként tesz eleget. Az intézmény elidegenítésekor elővásárlási jog illeti meg azt, aki az intézményi vagyont továbbra is közoktatási feladat ellátására használja fel. Az így megvásárolt ingatlanra tíz évre szóló elidegenítési és terhelési tilalmat kell bejegyezni.

(11) A fővárosi, megyei fenntartású közoktatási intézmény megszüntetéséhez, tulajdoni vagy fenntartói jogának nem állami, nem helyi önkormányzati fenntartónak részben vagy egészben történő átengedéséhez a közgyűlés (8) bekezdésében meghatározottak szerint hozott döntésére van szükség abban az esetben, ha a döntés nincs összhangban a fejlesztési tervben foglaltakkal. Ebben a kérdésben - megyei fenntartású közoktatási intézmény esetén - az egyeztető bizottság véleményét kell beszerezni.

(12) Ha az óvodában, iskolában nemzeti vagy etnikai kisebbségi óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás folyik, a (6)-(7) és (9) bekezdésben meghatározott döntéshez a helyi önkormányzatnak be kell szereznie az intézmény székhelye szerint illetékes helyi kisebbségi önkormányzat egyetértését és az országos kisebbségi önkormányzat véleményét.

(13) Ha a nevelési-oktatási intézmény jogutódlással szűnik meg, a megszűnés nem érinti a gyermek óvodai elhelyezését, tanulói jogviszonyát, kollégiumi tagsági viszonyát. Abban az esetben, ha a szülő nem akarja a jogutód nevelési-oktatási intézménybe járatni gyermekét, továbbá, ha a nevelési-oktatási intézmény jogutód nélkül szűnik meg, a helyi önkormányzat a (6)-(7) bekezdésben foglaltak figyelembevételével megjelöli azt a nevelési-oktatási intézményt, amelybe a szülő - a nevelési-oktatási intézmény megszűnése előtt - kérheti gyermeke átvételét. A megjelölt nevelési-oktatási intézmény vezetője a gyermek, tanuló felvételét csak helyhiány miatt tagadhatja meg.

**89. §** A közoktatási feladatok zavartalan biztosítása érdekében a fővárosi, megyei önkormányzat a főváros, megye területén működő önkormányzatokkal együttműködési megállapodás megkötését kezdeményezi a közoktatással összefüggő - körzeti jellegű - szolgáltatások megszervezésére, így különösen

a) a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatok (iskolahálózat kialakítása, a kilencedik, tizedik évfolyamon folyó oktatás biztosítása, beiratkozás, áthelyezés, a pedagógiai szakszolgálatok működtetése) ellátására;

b) a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, tanulók, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátásának megoldására;

c) a képzési kötelezettséghez szükséges feltételek megteremtésére, az utazó gyógypedagógusi, logopédusi, konduktori hálózat működtetésére;

d) az iskolaváltás biztosítása különbözeti vizsga, illetőleg évfolyamisméltás nélkül azoknak, akiknek az állandó lakóhelyén nem biztosítottak az iskolai nevelés és oktatás feltételei a tankötelezettség végéig;

e) a középiskolai és a szakiskolai felvételi ügyekkel kapcsolatos kérdések rendezésére, sajátos feladatok megoldására;

f) a körzeti szolgáltatást ellátó intézmény ( sajátos nevelési igényű gyermekeket tanulókat fogadó iskola, diákotthon és kollégium beszédjavító intézet stb.) működési (felvételi) körzetének megállapítására, fenntartásához, működtetéséhez szükséges hozzájárulás megállapítására.

## **90.**

(1) A közoktatási intézményt fenntartó helyi önkormányzatnak meg kell határoznia azt a működési (felvételi) körzetet, amelyben élő gyermekek, tanulók felvételét, átvételét az óvoda, iskola nem tagadhatja meg [65.§ (2) bek. és 66.§ (2) bek.]; továbbá – a fővárosi, megyei fejlesztési tervvel összhangban a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét, valamint az óvoda nyitva tartásának rendjét, és a helyben szokásos módon gondoskodik ezek közzétételéről. A pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetének meghatározásához be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat – fejlesztési tervre épített – szakvéleményét.

(2) A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését ellátó óvoda, óvodai tagozat, óvodai csoport, iskola, iskolai tagozat, osztály, csoport, továbbá a logopédiai intézet működési (felvételi) körzetének megállapításához a fenntartó helyi önkormányzatnak be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat – fejlesztési tervre épített – szakvéleményét, továbbá az érdekelt önkormányzatok véleményét.

(3) A fővárosi, megyei önkormányzat által fenntartott sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását több megyére, országrészre kiterjedően ellátó nevelési-oktatási intézmény működési (felvételi) körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az Oktatási Minisztérium véleményét.

(4) A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési (felvételi) körzetének meghatározása előtt a helyi önkormányzat beszerzi az érdekelt helyi kisebbségi önkormányzat, térségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos kisebbségi önkormányzat egyetértését.

(5) A középiskolai és a szakiskolai felvételekkel összefüggő tájékoztató elkészítéséhez be kell szerezni a fővárosi, megyei munkaügyi központtól az iskolákba felvehető tanulók létszámát befolyásoló információkat a foglalkoztatásszerkezet várható változásáról.

**91. § (1) A főjegyző**

*a)*

*b)* rendkívüli szünet elrendelését kezdeményezi az oktatási miniszternél, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a megye, főváros területén a nevelési-oktatási intézmények működtetése nem lehetséges; a főjegyző kezdeményezéséhez - kivéve, ha a késlekedés jelentős veszéllyel vagy helyrehozhatatlan kárral járna - beszerzi az érdekelt önkormányzatok jegyzőinek véleményét; ha a vélemény beszerzésére nem volt lehetőség, a főjegyző az intézkedéséről azonnal értesíti az érdekelt önkormányzatok jegyzőit.

(2) A főjegyző, továbbá a megyei jogú város jegyzője

*a)* közreműködik - az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint - az érettségi vizsgák előkészítésében, megtartásában;

*b)* közreműködik a közoktatási információs rendszer működtetésében.

(3) A főjegyző elkészíti és vezeti a nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézmények jegyzékét, és minden év augusztus 31-éig megküldi a fővárosi, megyei egészségbiztosítási pénztárnak, továbbá a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményen keresztül gondoskodik arról, hogy azt az érdekeltek megtekinthessék.

(4) A közoktatási intézményt fenntartó, önkormányzati társulás esetén a megállapodásban megjelölt önkormányzat jegyzője, főjegyzője

*a)* közreműködik az óvodákban, iskolákban, kollégiumokban folyó pedagógiai tevékenységgel összefüggő mérési, értékelési feladatok szervezésében;

*b)* elbírálja a 83. § (4) bekezdésében felsorolt kérelmeket;

*c)* az alapműveltségi vizsga vizsgaszabályzatában foglaltak szerint közreműködik az alapműveltségi vizsga előkészítésében, megtartásában;

*d)* ellátja a helyi önkormányzat fenntartásában lévő közoktatási intézmény vezetőjének kiválasztásával kapcsolatos nyilvános pályázati eljárás lefolytatásával összefüggő előkészítő feladatokat;

*e)* tájékoztatja az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottságot arról, hogy melyik az az - e törvény 30. §-ának (1)-(2) bekezdésében felsorolt - intézmény, amelyik rendelkezik a fogyatékos gyermek, tanuló különleges gondozásának ellátásához szükséges feltételekkel;

*f)* segíti és ellenőrzi a nevelési-oktatási intézményeknek a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésére irányuló tevékenységét, a tanuló- és gyermekbalesetek jegyzőkönyveit félévenként megküldi az Oktatási Minisztériumba;

*g)* közreműködik a közoktatás információs rendszerének működtetésében, a fenntartói irányítással összefüggő döntések, intézkedések előkészítésében, végrehajtásában, illetve gyakorolja a fenntartói irányítás e törvényben meghatározott jogosítványait;

*h)* ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály a hatáskörébe, feladatkörébe utal.

(5) A jegyző a nem helyi önkormányzatok által fenntartott óvodák és általános iskolák nyilvántartásba vételével, nyilvántartásból való törlésével, továbbá a működés megkezdésének engedélyezésével, az engedély visszavonásával kapcsolatban hozott jogerős határozatának egy példányát megküldi a főjegyzőnek.

(6) Az (2) bekezdés *a)-b)* pontjában és a (4) bekezdés *a)* és *c)* pontjában meghatározott feladat ellátásához a jegyző, főjegyző jogszabályban meghatározottak szerint igénybe veszi, ennek hiányában megállapodás alapján igénybe veheti az e törvényben szabályozott névjegyzékekben szereplő szakértő, illetve a pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézmény közreműködését.

(7) A gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes

a) polgármester a tankötelezettség ideje alatt segítséget nyújt a szülőnek gyermeke iskolai elhelyezéséhez és utaztatásához, ha a településen nem működik a tankötelezettség végéig nevelő és oktató iskola;

b) jegyző

- az óvodai nevelés keretében folyó iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételre köteles, a tanköteles és a képzési kötelezettség alá eső gyermekekről, tanulókról nyilvántartást vezet, és figyelemmel kíséri az e törvény 14. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítését,

- az óvodás és a tanköteles gyermekekről vezetett nyilvántartást megküldi a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes óvodának, általános iskolának,

- bejelentésre vagy hivatalból elrendeli az óvodai nevelés keretében folyó iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételt, a tankötelezettség vagy a képzési kötelezettség teljesítését, ha a szülő nem tesz eleget kötelességének.

- bejelentésre vagy hivatalból elrendeli, hogy a szülő gyermekével jelenjen meg a nevelési tanácsadáson, illetőleg a szakértői és rehabilitációs bizottság vizsgálatán, amennyiben arra a tankötelezettség teljesítése érdekében szükség van.

(8) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek esetén a jegyző a településen működő nevelési-oktatási intézményekben rendkívüli szünet elrendelését kezdeményezi az oktatási miniszternél. Intézkedése előtt - kivéve, ha a késlekedés jelentős veszéllyel vagy helyrehozhatatlan kárral járna - beszerzi az érdekelt intézményfenntartók véleményét; ha a vélemény beszerzésére nem volt lehetőség, intézkedéséről azonnal értesíti az érdekelt intézményfenntartókat.

(9) A lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes önkormányzat - ha e törvény másképp nem rendelkezik - megtéríti a kötelező felvételt biztosító óvodába, illetve a kötelező felvételt biztosító iskolába való utazás költségeit, továbbá szükség esetén gondoskodik kísérő személyről a gyermek, tanuló részére, ha az óvoda, iskola a településen kívül található, és az óvodába, iskolába való utaztatást az önkormányzat nem biztosítja.

*Az ágazati irányítás, az oktatási miniszter és a kormány szabályozási feladatai*

**92. §** (1) Az oktatási miniszter e törvényben meghatározottak szerint ellátja a közoktatás ágazati irányítását.

(2) Az oktatási miniszter ágazati irányító hatásköre kiterjed e törvény hatálya alá tartozó valamennyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy a tevékenységet milyen intézményben, szervezetben látják el, illetőleg ki az intézmény fenntartója.

(3) A szakközépiskolában és a szakiskolában folyó szakképzés tekintetében az irányítási hatásköröket a szakképzési törvény határozza meg.

**93. §** (1) Az oktatási miniszter

a) kiadja - az Országos Köznevelési Tanács egyetértésével és a Közoktatáspolitikai Tanács véleményének kikérése után - a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvét, a Sajátos nevelési igényű gyermekek, a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját, a kerettanterveket, az Alapfokú művészetoktatás követelményeit és tantervi programját, a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvét, továbbá ellátja a felülvizsgálatukkal kapcsolatos feladatokat; a kerettanterv és a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja nemzeti, etnikai kisebbségi nevelést-oktatást érintő kérdéseiben, továbbá a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásához be kell szerezni az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését;

b) rendszeresen, de legalább háromévenként - az Országos Köznevelési Tanács és az Országos Kisebbségi Bizottság közreműködésével - értékeli az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Nemzeti alaptanterv bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, szükség esetén - az Országos Köznevelési Tanács egyetértésével, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket, tanulókat érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértésével, továbbá a Közoktatáspolitikai Tanács véleményének kikérésével kezdeményezi a Kormánytól a szükséges módosítást; továbbá gondoskodik - nemzeti, etnikai kisebbség óvodai neveléséhez, iskolai neveléséhez és oktatásához az országos kisebbségi önkormányzat bevonásával - óvodai nevelési programok és iskolai tantervek kidolgoztatásáról;

c) meghatározza az alapműveltségi vizsga és az érettségi vizsga követelményeit, és ellátja az azok felülvizsgálatával kapcsolatos feladatokat;

d) közreműködik a tankönyvkiadáshoz biztosított állami kezességvállalású hitel és vissza nem térítendő támogatás nyújtásának előkészítésében; jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi a tankönyv kiadását és a tankönyv forgalmazását;

e) gondoskodik - az országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról;

f) az Országos Köznevelési Tanács közreműködésével dönt a könyv tankönyvjegyzékbe történő felvételéről, továbbá gondoskodik a tankönyvjegyzék közzétételéről, és kiadja a közoktatási intézmények kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékét;

g) gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai munka országos, térségi, megyei, fővárosi szintű szakmai ellenőrzéséről, értékeléséről, az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont közreműködésével;

h) jóváhagyja az iskolák által használt bizonyítvány-nyomtatványokat és a kiállítások alapjául szolgáló nyomtatványokat, engedélyezi előállításukat és forgalomba hozatalukat;

i) létrehozza és működteti az oktatási jogok miniszteri biztosának hivatalát;

j) meghatározza a közoktatási intézmény tervezésével, egészséges és biztonságos üzemeltetésével, továbbá a berendezésével, taneszköz-ellátottságával kapcsolatos követelményeket;

k) javaslatot tesz statisztikai adatszolgáltatásra;

l) működteti a közoktatás információs rendszerét;

m) ellátja a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprészének kezelésével és felhasználásával kapcsolatos - jogszabályban meghatározott - feladatokat;

n) ellátja a területfejlesztéshez kapcsolódó oktatáspolitikai feladatokat.

(2) Az Oktatási Minisztérium a költségvetésének terhére országos és térségi szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai mérések, átvilágítások, elemzések készítését rendelheti el, továbbá felkérheti a fenntartót, hogy a fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézményben végeztesen szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai mérést, átvilágítást, elemzést, és ennek eredményéről tájékoztassa. Ha a fenntartó a felkérésnek nem tesz eleget, az oktatási miniszter intézkedésére az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont jár el.

(3) Az oktatási miniszter a pedagógus-továbbképzés programjai jóváhagyásával összefüggő döntés-előkészítés céljából Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testületet hoz létre. A Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület létrehozásáról és működéséről jogszabály rendelkezik. A Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület évente legalább két alkalommal tájékoztatja működéséről az Országos Pedagógus-továbbképzési Bizottságot.

(4) Az oktatási miniszter köteles a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának c) pontjában meghatározott jogköre alapján kezdeményezni a közigazgatási hivatal vezetőjénél, hogy határidő kitűzésével hívja fel az érintett helyi önkormányzatot a közoktatás feladatainak ellátásával összefüggő törvénysértés megszüntetésére, és amennyiben a felhívás nem vezet eredményre - az ügy jellegétől függően -, indítson eljárást az Állami Számvevőszéknél, az Alkotmánybíróságnál, illetve a bíróságnál.

(5) Az oktatási miniszter, ha megítélése szerint a közoktatási intézmény működése, működtetése jogsértő, tájékoztatja a jegyzőt, főjegyzőt, hogy a nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézmények tekintetében gyakorolni tudja az e törvény 80. §-ában meghatározott jogkörét.

(6) A szakképzés irányításával kapcsolatos hatásköröket az oktatási miniszter és a szakképesítésért felelős miniszterek a szakképzésről szóló törvényben meghatározottak szerint gyakorolják.

#### **94. § (1) Az oktatási miniszter szabályozza**

a) a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve, a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja, a kerettantervek, továbbá az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadását és bevezetését, a 93. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott eljárási szabályok megtartásával; a kerettantervek és a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja nemzeti, etnikai kisebbségi nevelést-oktatást érintő kérdéseiben, továbbá

a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai oktatásának irányelve kiadásához be kell szerezni az országos kisebbségi önkormányzat egyetértését;

b) a közoktatási intézmények működésének szakmai szabályait, a tanév rendjét, a közoktatási intézmények vezetői megbízásával kapcsolatos eljárást; a nevelési-oktatási intézmények névhasználatával kapcsolatos kérdéseket, a diáksporthozjárások és a nevelési-oktatási intézmények kapcsolatát, a közoktatási intézmények ügyintézésének, iratkezelésének általános szabályait, valamint a tanügyi nyilvántartásokat, az adatkezelés rendjét, a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos feladatokat, illetőleg a balesetek kivizsgálásával, nyilvántartásával és jelentésével összefüggő tevékenységet;

c) a minőségfejlesztési feladatok ellátásának rendjét, az Országos Szakértői Névjegyzékben lévő szakértői tevékenységet, a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület létrehozását és működését;

d) a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével és oktatásával kapcsolatos szakértői vélemény, továbbá a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekekkel kapcsolatos szakértői vélemény elkészítésével összefüggő eljárást, a szakértői és rehabilitációs bizottság működését, az országos és más szakértői és rehabilitációs feladatokat;

e) az óvodai foglalkozáson való részvétel, a tankötelezettség, a képzési kötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatokat, a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos egyes kérdéseket, a tanulókat megillető juttatásokat, kedvezményeket;

g) az érettségi vizsga kivételével a vizsgák rendjét, továbbá az érettségi vizsga vizsgakövetelményeinek kiadását;

h) a nem helyi önkormányzat által alapított nevelési-oktatási intézmény működése megkezdéséhez szükséges engedély kiadásával kapcsolatos mellékleteket, a pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátásában való közreműködés feltételeit;

i) az Országos szakértői névjegyzék és az Országos vizsgáztatási névjegyzék elkészítését és a névjegyzékre történő felvétel eljárási kérdéseit, valamint a felvétel meghosszabbításának feltételeit;

j) a közoktatással összefüggő feladatok ellátását szolgáló képzéseket;

k)

l) azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítést meg kell állapítani, valamint a kereset-kiegészítés legkisebb összegét.

(2) Az oktatási miniszter az (1) bekezdésben meghatározott jogkörét - a szakképzés tekintetében - a szakképesítésért felelős miniszterekkel egyetértésben gyakorolja.

(3) A Kormány rendeletben szabályozza

a) az Óvodai nevelés országos alapprogramjának bevezetését és kiadását;

b) a Nemzeti alaptanterv bevezetését és kiadását;

c) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának bevezetését és kiadását;

d) a diákigazolvány kiadásával és használatával kapcsolatos kérdéseket;

e) a pedagógusok fővárosi, megyei állandó helyettesítési rendszerének létrehozását és működtetését;

f) a pedagógus-szakvizsga bevezetését, a pedagógus továbbképzés rendszerét, a továbbképzésben résztvevők juttatásait, kedvezményeit;

g) a pedagógusok részére pedagógiai szakirodalom (könyv, tankönyv, jegyzet, folyóirat stb.) vásárlásához nyújtott hozzájárulás igénybevételének feltételeit és a költségek elszámolásának szabályait.

h) a közoktatás információs rendszerének létrehozását, működtetését, az információs rendszerbe történő adatszolgáltatás rendjét;

i) a pedagógusigazolvány igénybevételének feltételeit az igazolvány kiadásának és kezelésének szabályait;

j) a nem önkormányzati intézményfenntartókat megillető állami hozzájárulások és támogatások igénybevételének és elszámolásának rendjét, szabályait;

k) a Köznevelési Fejlesztési Alap működésének részletes szabályait.

(4) Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának és a Nemzeti alaptanterv Kormány részére történő benyújtásához be kell szerezni az Országos Köznevelési Tanács egyetértését, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelését, iskolai nevelését-oktatását érintő kérdésekben az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését, valamint a Közneveléspolitikai Tanács véleményét.

(5) A (3) bekezdés a)-c) és f) pontjában meghatározott kormányrendeleteknek a Kormány részére történő benyújtásához - a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelését, iskolai nevelését, oktatását érintő kérdésekben - be kell szerezni az országos kisebbségi önkormányzatok egyetértését.

(6) Az oktatási miniszter az Országos Köznevelési Tanács javaslatára kinevezi, illetve felmenti az oktatási jogok miniszteri biztosát, továbbá az Országos Köznevelési Tanács javaslatára jóváhagyja az oktatási jogok miniszteri biztos hivatalának költségvetését.

**95. § (1)** Az oktatási miniszter köznevelésfejlesztéssel kapcsolatos feladata

a) a köznevelés hosszú és középtávú fejlesztési terveinek kidolgozása;  
b) az országos vizsgarendszer létrehozása, működtetése, fejlesztése és korszerűsítése,  
c) az iskolahálózat és iskolaszervezet alakulásához fejlesztési program kidolgozása, az átalakulása figyelemmel kísérése;

d) a köznevelésben jelentkező pedagógiai problémák vizsgálata, pedagógiai megoldások és eljárások kifejlesztése;  
e) a neveléstudományi kutatások anyagi, intézményi feltételeinek biztosítása;  
f) a pedagógusok, a köznevelési intézményvezetők ismereteinek megújításához szükséges továbbképzés feltételeinek megteremtése, továbbá a köznevelés állami és önkormányzati irányítási feladataiban közreműködők továbbképzésének segítése;

g) a fővárosi, megyei fejlesztési, illetőleg az önkormányzati intézkedési tervek előkészítéséhez szakmai segítség nyújtása;

h) a minőségfejlesztés rendszerének kiépítéséhez, működtetéséhez szükséges országos szolgáltató rendszer létrehozása és működtetése;

i) a hátrányos helyzetű és roma gyermekek, tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos feladatok végrehajtását segítő országos szolgáltató rendszer kiépítése és működtetése;

j) a pedagógiai rendszerek (oktatási programok) - így különösen ajánlott pedagógiai program és tanterv, valamint az erre épülő tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer, továbbá a gyakorlati alkalmazást lehetővé tevő, illetve segítő akkreditált pedagógusképzési és -továbbképzési kínálat, pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység - kidolgozása, kiadása;

k) a vizsgaelnöki és a szakértői tevékenység szakmai feltételeinek megteremtése, fejlesztése;

l) az országos pedagógiai - szakmai szolgáltatás rendszerének kiépítése, működtetése;

m) a pedagógia módszerek - így különösen a tanoda, erdei iskola - elterjedésének támogatása;

n) a Köznevelési Fejlesztési Alap működtetése és az alap igénybevitelével a köznevelés fejlesztésére az Oktatási Minisztérium fejezetében megtervezett összegek nyilvános pályázati eljárás keretében történő elosztása;

o) évenként országos és térségi mérési, értékelési feladatok elrendelése, és megtartásukhoz szükséges feltételek biztosítása.

(2) Az oktatási miniszter (1) bekezdésben meghatározott feladatának ellátásában közreműködnek az országos pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmények.

(3) Az oktatási miniszter - az Országos Diákjogi Tanács közreműködésével - három évenként összehívja az iskolai, kollégiumi diákönkormányzatok - amelyek nevelési-oktatási intézményben diákönkormányzat nem működik, az iskolai, kollégiumi tanulóközösségek legalább húszszázalékos tanulói részvétellel megtartott tanulói közgyűlésen megválasztott - küldötteiből álló diákparlamentet. A diákparlament a diákok közoktatással kapcsolatos országos tájékoztató fóruma, amely az Országos Diákjogi Tanács előterjesztésében áttekinti a tanulói jogok érvényesülését, és ajánlást fogadhat el, melyben megfogalmazza véleményét, javaslatát.

(4) Az oktatási miniszter határozattal

a) kérelemre vagy hivatalból intézkedik az alapműveltségi vizsga, illetve az érettségi vizsga megszervezésével, megtartásával összefüggésben, ha az intézkedés megtétele nélkül országos szinten veszélybe kerül az alapműveltségi vizsga, illetve az érettségi vizsga jogszabályok szerinti lebonyolítása,

b) rendkívüli szünetet rendelhet el - a főjegyző, jegyző kezdeményezésére - az ország, a megye, főváros vagy egyes település nevelési-oktatási intézményeiben.

(5) Az oktatási miniszter - ha e nélkül a szükséges intézkedés megtételére nincs lehetőség - a (4) bekezdésben meghatározott intézkedései során a vizsgaszabályzatban, illetőleg a tanév rendjében foglaltaktól - az adott ügy elintézéséhez szükséges mértékben - eltérő intézkedést is hozhat. Az oktatási miniszter döntését három munkanapon belül köteles meghozni. A határozat előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítható.

(6) Az oktatási miniszter - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvényben szabályzott eljárás keretében - megvonhatja az iskolától az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, a szakmai vizsga megszervezésének jogát, továbbá megsemmisítheti az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, a szakmai vizsga eredményét, valamint a kiállított bizonyítványt érvénytelenné nyilváníthatja, ha bebizonyosodik, hogy a vizsgát jogellenesen szervezték meg, illetve a bizonyítványt jogellenesen állították ki. Az érvénytelenné nyilvánított bizonyítványt be kell vonni, és meg kell semmisíteni. Az oktatási miniszter az e bekezdésben szabályozott intézkedését - indokolás nélkül - a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában közzéteszi. Az oktatási miniszter a szakmai vizsgával és a szakképesítést tanúsító bizonyítvánnyal kapcsolatos döntésének meghozatala előtt beszerzi a szakképzésért felelős miniszter egyetértését.

#### *Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont*

**95/A. § (1)** A Kormány Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont elnevezéssel központi költségvetési szervet hoz létre, amely központi hivatalként működik, irányítását az oktatási miniszter látja el. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont feladatait országos illetékességgel látja el.

(2) Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont feladatai különösen:

a) ellátja a közoktatás ágazati irányításának keretei között az ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási feladatok irányítását, szervezését, koordinálását;

b) közreműködik a miniszter hatáskörébe tartozó, e törvényben meghatározott hatósági feladatok ellátásában;

c) a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint közreműködik az alapműveltségi vizsga és az érettségi vizsga megszervezésében, a jogorvoslati kérelmek elbírálásában, működteti a tanulmányok alatti vizsgák független vizsgabizottságát;

d) ellátja az Országos szakértői és vizsgáztatási névjegyzékkel összefüggő feladatokat;

e) közreműködik az ágazati irányítás keretében tartozó területfejlesztéssel és az ahhoz kapcsolódó finanszírozással összefüggő feladatokat;

f) közreműködik a közoktatás információs rendszerének működtetésével összefüggő feladatok ellátásában.

(3) Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai neveléssel, iskolai oktatással, kollégiumi neveléssel kapcsolatos feladatainak ellátásakor együttműködik az Országos Kisebbségi Bizottsággal.

(4) Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont létrehozását, működését, részletes feladat- és hatáskörét a Kormány rendeletben szabályozza.

#### *Az Országos Köznevelési Tanács*

**96. § (1)** A közoktatással kapcsolatos döntések szakmai előkészítésében Országos Köznevelési Tanács működik közre. Az Országos Köznevelési Tanács döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő országos szakértői testület.

(2) Az Országos Köznevelési Tanács figyelemmel kíséri a közoktatás helyzetét, javaslatot készít, állást foglal a közoktatással összefüggő oktatáspolitikai, kutatási és fejlesztési kérdésekben.

(3) Az Országos Köznevelési Tanács feladata különösen

a) állást foglal a tantervi szabályozás kérdéseiben,

b) figyelemmel kíséri és véleményezi az Óvodai nevelés országos alapprogramjának, a Nemzeti alaptantervnek, a kerettantervnek a kiadását, alkalmazását, egyetértési jogot gyakorol felülvizsgálatukkor,

c) figyelemmel kíséri és véleményezi a tankönyvellátást és a tankönyvvé nyilvánítás folyamatát,

d) figyelemmel kíséri a közoktatás színvonalának alakulását, a közoktatás fejlesztését szolgáló kutatási feladatokat kezdeményez,

e) javaslatot tesz a közoktatást érintő szakmai kérdésekben, az oktatási miniszternek,

f) évente jelentést tesz közzé a közoktatás helyzetéről,

g) figyelemmel kíséri és véleményezi a pedagógus-továbbképzés rendszerének működését, különös tekintettel a továbbképzések akkreditációs eljárására, javaslatot tesz az oktatási jogok miniszteri biztosának személyére, és évente véleményezi az oktatási jogok miniszteri biztosának beszámolóját, továbbá javaslatot tesz az oktatási jogok miniszteri biztosának felmentésére.

(4) Az Országos Köznevelési Tanácsnak huszonhárom rendes és nyolc póttagja van. Az Országos Köznevelési Tanács tagjait az oktatási miniszter kéri fel a következők szerint: három tagját saját választása, tíz tagját és három póttagját az országos pedagógiai szakmai szervezetek, hat tagját és három póttagját a pedagógusképző felsőoktatási intézmények, két tagját és egy póttagját a Magyar Tudományos Akadémia, két tagját és egy póttagját az országos munkaadói szövetségek és munkaadói kamarák jelölése alapján. A felkérés - a miniszter által választott tagok kivételével, akiknek felkérése az érintett miniszter megbízásának lejártával megszűnik - öt évre szól. A jelölésben azok az országos pedagógiai szakmai szervezetek vehetnek részt, amelyek alapszabályuk és bírósági nyilvántartásba vételük igazolásával az Országos Köznevelési Tanács titkárságán bejelentkeztek. Az országos pedagógiai szakmai szervezetek és a pedagógusképző felsőoktatási intézmények által delegált tagokat a következő eljárás szerint kell megállapítani:

a) minden érdekelt egy-egy jelöltre tehet javaslatot,

b) a jelöléseket - szétválasztva az országos pedagógiai szakmai szervezetek, illetve a pedagógusképző felsőoktatási intézmények jelöltjeit - az Oktatási Minisztérium összegyűjti és megküldi a javaslattevőknek,

c) a javaslattevő megjelöli azt a tíz, illetve hat személyt, akit az Országos Köznevelési Tanácsba javasol,

d) az Országos Köznevelési Tanács rendes tagja - az országos pedagógiai szakmai szervezetek jelöltjei közül - az a tíz, illetve - a pedagógusképző felsőoktatási intézmények jelöltjei közül - az a hat személy lesz, aki a legtöbb szavazatot kapta, póttagja pedig a további három-három jelölt, azonos számú szavazatok esetén a sorrendet sorsolással kell eldönteni,

e) a szavazatok összesítését és a sorsolást - közjegyző jelenlétében - az Oktatási Minisztérium végzi.

(5) Az Országos Köznevelési Tanács keretei között állandó és ideiglenes szakmai és szakértői bizottságok működhetnek. Az Országos Köznevelési Tanács állandó bizottságai:

a) Országos Pedagógus-továbbképzési Bizottság, amelynek feladata a pedagógusok, a közoktatási intézményvezetők, a közoktatás állami és önkormányzati irányítási feladataiban közreműködők továbbképzését, átképzését szolgáló továbbképzési rendszer működésének figyelemmel kísérése. Az Országos Pedagógus-továbbképzési Bizottság nyolc tagból áll, melyből ötöt az Országos Köznevelési Tanács, egyet-egyét a belügyminiszter, az oktatási miniszter, illetve a pénzügyminiszter delegál. Az Országos Pedagógus-továbbképzési Bizottság véleményét ki kell kérni a pedagógus-továbbképzés rendszerét és működését érintő kérdésekben.

b) Országos Érettségi Vizsgabizottság, az érettségi vizsga követelményeinek meghatározásával kapcsolatos előkészítő feladatok ellátására. Az Országos Érettségi Vizsgabizottság hat tagú, melyből három tagot az Országos Köznevelési Tanács, három tagot a Felsőoktatási és Tudományos Tanács delegál.

(6) Az (5) bekezdésben szabályozott állandó bizottságok tagjainak megbízása - a miniszterek által delegált tagok kivételével, akiknek a megbízatása a miniszter megbízásának lejártával megszűnik - az Országos Köznevelési Tanács tagjai megbízásával azonos időtartamig szól.

(7) Az Országos Köznevelési Tanács, illetve bizottságai megválasztják tisztségviselőiket, meghatározzák működésük rendjét, ennek keretein belül meghatározhatják a megbízatás megszűnésének egyéb eseteit.

(8) Az Országos Köznevelési Tanács munkáját titkárság segíti. Az Országos Köznevelési Tanács működéséhez szükséges feltételekről az Oktatási Minisztérium gondoskodik.

## *A Közoktatáspolitikai Tanács*

**97. § (1)** A Közneveléspolitikai Tanács az oktatási miniszter közneveléspolitikai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő testülete. A Közneveléspolitikai Tanács a (2) bekezdésben felsorolt bármely tagjának kezdeményezésére jogosult állást foglalni, javaslatot tenni - a közalkalmazotti jogviszonnyal és a munkaviszonnyal kapcsolatos érdekegyeztetés körébe tartozó kérdések kivételével - a köznevelést érintő bármilyen kérdésben.

(2) A Közneveléspolitikai Tanács tagjai

a) az országos pedagógus szakmai szervezetek,

b) az országos pedagógus szakszervezetek,

c) az országos szülői szervezetek,

d) az országos diákszervezetek,

e) a helyi önkormányzatok érdekképviselői szervezetei,

f) az országos kisebbségi önkormányzatok,

g) a nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók,

négy-négy, továbbá

h) az Oktatási Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztérium, országos hatáskörű szerv egy-egy delegált képviselője. E bekezdés alkalmazásában pedagógus szakmai szervezeten, szülői szervezeten, diákszervezeten azt a szervezetet kell érteni, amelyik alapszabályának és bírósági nyilvántartásba vételének igazolásával a Közneveléspolitikai Tanács titkárságán bejelentkezett.

(3) A Közneveléspolitikai Tanács megválasztja tisztségviselőit, meghatározza működésének rendjét.

(4) A Közneveléspolitikai Tanács munkáját titkárság segíti. A Közneveléspolitikai Tanács működéséhez szükséges feltételekről az Oktatási Minisztérium gondoskodik.

### *Szakmai bizottságok*

**98. § (1)** Az oktatási miniszternek a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai neveléssel, iskolai oktatással, kollégiumi neveléssel kapcsolatos döntéseinek előkészítésében Országos Kisebbségi Bizottság vesz részt. Az Országos Kisebbségi Bizottságba egy-egy tagot delegál minden országos kisebbségi önkormányzat. Az Országos Kisebbségi Bizottság jogállása - ha e törvény másképp nem rendelkezik - megegyezik az Országos Köznevelési Tanács jogállásával. Az Országos Kisebbségi Bizottság véleményét ki kell kérni a nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai oktatáshoz készült könyv tankönyvvé nyilvánítása előtt.

(2) Az oktatási miniszter tanulói jogokkal összefüggő döntéseinek előkészítésében Országos Diákjogi Tanács működik közre. Az Országos Diákjogi Tanács véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet, állást foglalhat a tanulói jogokat érintő bármilyen kérdésben. Az Országos Diákjogi Tanács kilenc tagból áll, amelynek három tagját az oktatási miniszter, három tagját a hat-tizenéves, három tagját pedig a tizenöt-tizennyolc éves tanulók képviselőit ellátó országos diákszervezetek delegálják. E bekezdés alkalmazásában országos diákszervezet az, amelyben a tagok többsége az adott korosztályból kerül ki, továbbá alapszabályában meghatározott célja szerint, valamint tevékenységében a tanulók képviselőit vagy annak elősegítését látja el.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben szabályozott bizottságok tagjainak megbízása - a miniszter által delegált tagok kivételével, akiknek a megbízása a miniszter megbízásának lejártával megszűnik - a delegálók által meghatározott ideig, legfeljebb azonban három évre szól. A bizottságok megválasztják tisztségviselőiket, meghatározzák működésük rendjét, ennek keretein belül meghatározhatják a megbízás megszűnésének egyéb eseteit. A bizottságok működéséhez szükséges feltételeket az Oktatási Minisztérium biztosítja.

### *A köznevelés országos mérési feladatai*

**99. § (1)** A köznevelés országos mérési feladatai különösen: az országos vizsgarendszer működtetése, összehangolása, az alapképzettség vizsgálata és az érettségi vizsga követelményeinek meghatározása és felülvizsgálata, az országos vizsgarendszer fejlesztése és korszerűsítése, az értékelési tevékenység fejlesztése.

(2) A köznevelési intézmények országos, térségi, megyei, fővárosi szintű szakmai ellenőrzését az országos mérési feladatokon keresztül kell megvalósítani.

(3) Az ágazati irányítás keretei között az ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási és minőségfejlesztési feladatok végrehajtására az országos mérési feladatok keretei között kerülhet sor.

(4) Az országos mérési feladatok végrehajtásában közreműködhet – az oktatási miniszter felkérése szerint – az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont, az országos pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézmény. A feladatok végrehajtásában – a fenntartóval kötött megállapodás alapján – közreműködhet az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézmény. Az országos pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézményt az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont is megbízhatja a feladatokban való közreműködésre. Az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézmény fenntartójával az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont köthet megállapodást.

**100. §** Az országos pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézményt az oktatási miniszter, szakképzés esetén - a szakképzési törvényben meghatározott hatáskörében foglaltak szerint - a szakképesítésért felelős miniszter jelöli ki.

### *Az Országos szakértői és vizsgáztatási névjegyzék*

**101. §** (1) Az Országos szakértői névjegyzék tartalmazza azok nevét, szakterületét, lakcímét és munkahelyét, akik a nevelési-oktatási intézményben szakmai ellenőrzésben vehetnek részt.

(2) Az Országos vizsgáztatási névjegyzék az (1) bekezdésben szabályozottak szerint tartalmazza azok adatait, akik alapműveltségi vizsga vagy érettségi vizsga vizsgaelnöki megbízást kaphatnak.

(3) Az Országos szakértői névjegyzékbe az vehető fel, aki büntetlen előéletű és

- a vezető tanári (gyakorlatvezető óvónői, tanítói) megbízáshoz szükséges pedagógusképesítéssel és pedagógus-, illetve oktatói munkakörben szerzett tíz év gyakorlattal rendelkezik, illetve
- szakirányú felsőfokú végzettséggel és szakterületén szerzett tízéves gyakorlattal rendelkezik, és szakterületének elismert képviselője.

(4) Az Országos vizsgáztatási névjegyzékbe az vehető fel, aki az e törvény 17. §-a (1) bekezdésének d)-e) pontjában meghatározott tanári, érettségi vizsga esetén egyetemi szintű tanári - mérnöktanári, műszaki tanári - végzettséggel és szakképesítéssel, továbbá pedagógus szakvizsgával és tíz év pedagógus-munkakörben, érettségi vizsga esetén középiskolai pedagógus-munkakörben vagy pedagógusképző felsőoktatási intézmény oktatói munkakörben szerzett gyakorlattal rendelkezik.

(5) Az (1)-(2) bekezdésben említett névjegyzékbe való felvétel az első alkalommal öt évre szól, amely ismételtlen meghosszabbítható. A meghosszabbítást külön jogszabály továbbképzéshez, szakvizsga letételéhez kötheti.

(6) Az (1)-(2) bekezdésben említett névjegyzékbe nyilvános pályázat útján lehet felvételt nyerni. A pályázatokat az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni. Szakképzés tekintetében az Országos szakértői névjegyzéket a szakképesítésért felelős miniszter készíti el, és adja ki.

(7) A nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés, iskolai nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás tekintetében szakértői feladatot és érettségi vizsgaelnöki feladatot az láthat el, aki a (3)-(4) bekezdésben meghatározott gyakorlatot a nemzeti, etnikai nevelésben-oktatásban szerezte.

(8) Az Országos szakértői névjegyzéket és az Országos vizsgáztatási névjegyzéket - a szakképzés kivételével - az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont állítja össze és gondozza. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont ellátja az Országos szakértői névjegyzékben és az Országos vizsgáztatási névjegyzékben szereplők továbbképzésével kapcsolatos feladatokat, valamint kivizsgálja a tevékenységükkel összefüggő bejelentéseket.

(9) Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont a (8) bekezdésben szabályozott kivizsgálás eredményeképpen elrendelheti az Országos Szakértői Névjegyzékből, illetve az Országos Vizsgáztatási Névjegyzékből való törlését az érintett vizsgaelnöknek, illetve szakértőnek.

## *A fenntartói irányítás*

**102. §** (1) Ha a fenntartó három vagy annál több nevelési-oktatási intézményt tart fenn, köteles közoktatási ügyekkel foglalkozó bizottságot létesíteni és működtetni. Ha a fenntartó legalább hat évfolyammal működő általános iskolát vagy középiskolát, illetve szakiskolát tart fenn, a fenntartói irányítással összefüggő döntés-előkészítő munkában - az e törvény 17. §-a alapján pedagógus-munkakör betöltésére jogosító - felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező személynek kell közreműködnie.

(2) A fenntartó

a) dönt a közoktatási intézmény létesítéséről, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról, az óvodába történő jelentkezés módjáról, a nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai felvételének időpontjáról, az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról;

b) meghatározza a közoktatási intézmény költségvetését, továbbá a kérhető költségtérítés és tandíj megállapításának szabályait, a szociális alapon adható kedvezmények feltételeit;

c) meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát, továbbá engedélyezi az átlagléttszámtól való eltérést, meghatározza az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, a kollégiumban szervezhető csoportok számát, továbbá engedélyezi az átlagléttszámtól való eltérést;

d) működteti a minőségfejlesztés rendszerét, továbbá rendszeresen - négy évenként legalább egy alkalommal - ellenőrzi a közoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét, nevelési-oktatási intézményben továbbá a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket; ha a fenntartó nem helyi önkormányzat, a tanuló- és gyermekbalesetet jelenti a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes fővárosi, megyei főjegyzőnek;

e) megbízza a közoktatási intézmény vezetőjét, és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat;

f) jóváhagyja a közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát, valamint a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programját, az általános művelődési központ pedagógiai-művelődési programját, jogszabályban meghatározott esetben munkatervét, minőségfejlesztési programját;

g) értékeli a nevelési-oktatási intézmény foglalkozási, illetve pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét.

(3) A fenntartó a közoktatási intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése előtt beszerzi az intézmény alkalmazotti közösségének, az iskolaszéknek, az iskolai szülői szervezetnek (közösségnek), az iskolai diákönkormányzatnak, a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, illetve a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén és magyarul nevelő és oktató nevelési-oktatási intézmény esetén - ha nem rendelkezik egyetértési joggal - a helyi kisebbségi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat hiányában a kisebbség helyi szószólója, illetőleg ennek hiányában az adott kisebbség helyi egyesületének, szakközépiskola és szakiskola esetén a fővárosi, megyei gazdasági kamara véleményét.

(4) A magyar nyelvi előkészítés, illetve a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén folyó nevelés és oktatás iránti igényt a képviselő-testület (közgyűlés) évente köteles felmérni az érdekelt helyi kisebbségi önkormányzat, illetve közgyűlés esetén az országos kisebbségi önkormányzat bevonásával.

(5) A fenntartó a közoktatási intézmény részére új feladatot az ellátáshoz szükséges feltételek biztosításával állapíthat meg.

(6)

(7) Ha a fenntartó helyi önkormányzat, az iskolák pedagógiai programjának jóváhagyásánál vizsgálhatja, hogy a helyi tanterv az e törvény 46. §-ában foglaltak szerint biztosítja-e az iskolaváltást, a tanuló átvételét az általa fenntartott iskolákban.

(8) A fenntartó - a nevelési-oktatási intézmény költségvetésében - gondoskodik az iskolaszék, a szülői szervezet (közösség), továbbá az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat működési feltételeiről.

(9) A fenntartó tanítási évben (szorgalmi időben), továbbá - a július-augusztus hónapok kivételével - nevelési évben

a) iskolát nem indíthat, továbbá iskolát, kollégiumot, óvodát nem szervezhet át, nem szüntethet meg, fenntartói jogát nem adhatja át,

b) iskolai osztályt, kollégiumi csoportot, óvodai csoportot nem szerveztethet át, és nem szüntethet meg,

c) az iskola, kollégium, óvoda feladatait nem változtathatja meg.

10) A fenntartói jog átadásának tilalmára vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni a fenntartó jogutódlással történő megszűnésekor, az önkormányzatok szétválásával összefüggő vagyonmegosztáskor. A fenntartó a nevelési-oktatási intézmény gazdálkodási jogkörére vonatkozó rendelkezéseit a (9) bekezdésben meghatározott időszakon kívül, a költségvetési év első napjától kezdődően is megváltoztathatja, feltéve, hogy a döntését legkésőbb a (9) bekezdésben meghatározott időszak végére meghozza és közli a nevelési-oktatási intézmény vezetőjével.

(11) Ha a fenntartó helyi önkormányzat, a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, kollégiumi nevelésben közreműködő nevelési-oktatási intézmény, az érintett gyermekek, tanulók ellátásában közreműködő pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény

a) létesítéséhez, megszüntetéséhez, tevékenységi körének módosításához, nevének megállapításához,

b) költségvetésének meghatározásához és módosításához,

c) az intézményben folyó szakmai munka értékeléséhez,

d) a szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásához,

e) a nevelési program, a pedagógiai program, a pedagógiai-művelődési program jóváhagyásához, és végrehajtásának értékeléséhez

beszerzi az érintett helyi kisebbségi önkormányzat, térségi és országos feladatot ellátó közoktatási intézmény esetén az országos kisebbségi önkormányzat egyetértését. Kisebbségi oktatási intézményben [121. § (6) bek.] - az előzőekben meghatározott munkamegosztás szerint - be kell szerezni a kisebbségi önkormányzat egyetértését a vezető megbízása és megbízásának megszüntetése előtt is.

**103. § (1)** A fenntartó a szervezeti és működési szabályzat, a minőségfejlesztési program jóváhagyását akkor tagadhatja meg, ha az jogszabályt sért. A szervezeti és működési szabályzatot, a minőségfejlesztési programot, illetve ezek módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a fenntartó harminc napon belül, helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény esetén – ha a döntést a képviselő-testület (közgyűlés) hozza – a harmincadik napot követő első képviselő-testületi (közgyűlési) ülésen nem nyilatkozik.

(2) A fenntartó a nevelési, illetve pedagógiai program jóváhagyását akkor tagadhatja meg, ha az

a) nem felel meg az e törvényben előírt követelményeknek;

b) olyan többletfeladatokat tartalmaz, amelyekhez a feltételek nem biztosítottak, és annak megteremtését nem vállalja, illetve nem tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket - a szükséges feltételek biztosítása mellett - meghatározott.

(3) A nevelési, illetve pedagógiai programot, annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a fenntartó harminc napon belül, helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény esetén - ha a döntést a képviselő-testület (közgyűlés) hozza - a harmincadik napot követő első képviselő-testületi (közgyűlési) ülésen sem nyilatkozik.

(4) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott határidő számítására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha a fenntartó ötnél több nevelési-oktatási intézményt tart fenn, és jogszabály változása vagy más oknál fogva valamennyi intézménynek felül kell vizsgálnia a szervezeti és működési szabályzatát, nevelési programját, illetve pedagógiai programját, minőségfejlesztési programját, meghatározhatja azt az ütemtervet, időpontot, amikor a nevelési-oktatási intézménynek a benyújtást teljesítenie kell. A határidőt ebben az esetben ettől az időponttól kell számítani akkor is, ha a nevelési-oktatási intézmény korábbi időpontban nyújtotta be a szervezeti és működési szabályzatát, a nevelési, illetve a pedagógiai programját, a minőségfejlesztési programját jóváhagyás céljából

**104. § (1)** A törvényesség biztosítása keretében kell

a) ellenőrizni a házirend, valamint - a kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat kivételével - más belső szabályzatok elfogadására előírt eljárási rendelkezések megtartását, a szabályzatban foglaltak jogszerűségét, a működés és döntéshozatal jogszerűségét, így különösen a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és

ifjúságvédelmi feladatok ellátásával, a nevelő- és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével összefüggő tevékenységet;

b) elbírálni a 83. § (4) bekezdésében meghatározott kérelmeket.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában szabályozott ellenőrzés eredményeképpen a fenntartó felhívja a közoktatási intézmény vezetőjét a jogszabálysértő döntés orvoslására. Ha a felhívás nem vezet eredményre, a jogszabálysértő döntést megsemmisíti, és a közoktatási intézmény vezetőjét új döntés, illetve az elmulasztott intézkedés meghozatalára utasítja. Ezeket a rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásának megtagadása esetén is alkalmazni kell. Nem alkalmazhatók az e bekezdésben foglaltak, ha a döntés meghozatala óta több mint egy év eltelt, vagy ha a döntést a bíróság felülvizsgálta, továbbá, ha a döntés megsemmisítése jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene. Ezekben az esetekben a fenntartó tájékoztatja a közoktatási intézmény vezetőjét megállapításairól, s a helyes eljárásról.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában szabályozott jogkörben helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény esetén a jegyző, főjegyző, más fenntartó esetén jogi egyetemen vagy Államigazgatási Főiskolán szerzett, illetve a döntéshozó nevelési-oktatási intézményben igazgatói munkakör betöltésére jogosító felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező személy járhat el. (4) A fenntartó a nevelési, illetve pedagógiai program végrehajtását, a közoktatási intézményben folyó szakmai munka eredményességét

a) az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó intézmény által végzett pedagógiai mérések, értékelések, illetőleg az Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértő által készített szakértői vélemény, továbbá az alapműveltségi vizsga és az érettségi vizsga eredményei, illetve

b) a közoktatási intézmény által készített beszámoló;

c) az iskolaszék véleményezése  
alapján értékelheti.

(5) A közoktatási intézmény tanévenként, évenként egy alkalommal kötelezhető arra, hogy tevékenységéről átfogó beszámolót adjon a fenntartónak.

**106. §** A fenntartói irányítás nem sértheti a nevelési-oktatási intézmény szakmai önállóságát, az intézmény szakmai döntési hatásköreit.

### *A közoktatási intézmény ellenőrzése*

**107. §** (1) A közoktatási intézmény szakmai ellenőrzésében - a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel - az vehet részt, aki szerepel az Országos szakértői névjegyzékben.

(2) Ha a szakmai ellenőrzés nemzeti, etnikai kisebbségi feladatot ellátó közoktatási intézményben folyik

a) az ellenőrzést a nemzeti, etnikai kisebbség nyelvét beszélő szakértő vezetheti, ha nincs ilyen szakértő, a vizsgálatot nemzeti, etnikai kisebbség nyelvét beszélő pedagógus bevonásával kell végezni;

b) a szakmai ellenőrzésről értesíteni kell az országos kisebbségi önkormányzatot, amelyik az e törvény 101. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feltétellel rendelkező képviselőjével - akkor is, ha az nem szerepel az Országos szakértői névjegyzékben - részt vehet a szakmai ellenőrzésben.

(3) A szakmai ellenőrzés megkezdése előtt legalább hét nappal az ellenőrzés vezetőjének egyeztetnie kell a közoktatási intézmény vezetőjével és azzal, aki az ellenőrzést kezdeményezte, a szakmai ellenőrzés időtartamát, formáját, módszereit, az ellenőrzés időpontját, továbbá, hogy az érdekelt milyen módon nyilváníthatnak véleményt az ellenőrzés megállapításairól. A (8) bekezdés a)-b) pontban meghatározott esetben a szakmai ellenőrzés megkezdése előtt legalább hét nappal értesíteni kell a közoktatási intézmény fenntartóját, tájékoztatva arról, hogy a szakmai ellenőrzés lefolytatásánál jelen lehet.

(4) A szakmai ellenőrzés megállapításait megkapja az, akit az ellenőrzés érintett, továbbá az, akinek a kezdeményezésére az ellenőrzés indult, valamint a (8) bekezdés f) pontja kivételével a fenntartó. Ha az ellenőrzés nemzeti, etnikai kisebbségi feladatot ellátó közoktatási intézményben folyik, a szakmai ellenőrzés megállapításait meg kell küldeni az érdekelt helyi kisebbségi önkormányzatnak, valamint az országos kisebbségi önkormányzatnak.

(5) Az, aki az ellenőrzés megállapításaival nem ért egyet, másik szakmai ellenőrzés keretében kérheti annak felülvizsgálatát.

(6) Az értékelés eredményeképpen a fenntartó - ha az intézkedésre nem ő jogosult - megfelelő határidő biztosítása mellett felhívja a közoktatási intézmény vezetőjét, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

(7) A szakmai ellenőrzés megállapításait a személyiségvédelemre vonatkozó jogszabályok megtartásával kell nyilvánosságra hozni.

(8) Szakmai ellenőrzést - a költségek biztosítása mellett - indíthat

a) országos, térségi, megyei, fővárosi szinten az oktatási miniszter, szakképzés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter az országos oktatáspolitikai célkitűzések előkészítése vagy a célkitűzések megvalósulásának megismerése, továbbá az országos kisebbségi önkormányzat a közoktatás nemzeti, etnikai kisebbségi feladatai végrehajtásának értékelése,

b) megyei, fővárosi szinten a fővárosi, megyei önkormányzat a megyei, fővárosi fejlesztési terv, és az oktatáspolitikai célkitűzések előkészítése, megvalósulásának megismerése,

c) települési szinten a községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat a helyi oktatáspolitikai célkitűzések előkészítése, megvalósulásuk megismerése, a helyi kisebbségi önkormányzat a település nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai neveléssel, iskolai neveléssel és oktatással összefüggő feladatok végrehajtásának áttekintése,

d) intézményi szinten a fenntartó, a helyi oktatáspolitikai célkitűzések előkészítése, vagy a célkitűzések megvalósulásának megismerése, illetve az egyes intézményekben végzett nevelő és oktató munka színvonalának értékelése,

e) a közoktatási intézmény vezetője az intézményben végzett nevelő és oktató munka, egyes alkalmazott munkája színvonalának külső szakértővel történő értékelése,

f) a közoktatási intézmény alkalmazottja saját munkájának értékelése céljából.

(9) A közoktatási intézményben folyó törvényességi ellenőrzésnél a (2)-(6) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy az előzetes egyeztetésre vonatkozó rendelkezéseket nem kell megtartani, ha az az ellenőrzés eredményességét veszélyezteti.

(10) A közoktatási intézményben szakmai ellenőrzést végző személynek, illetve a törvényességi ellenőrzést végző személynek, szervezetnek nincs döntési, intézkedési jogköre.

(11) A munkaügyi felügyelő hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a nevelési-oktatási intézményekben a maximális osztály, csoport létszámra vonatkozó rendelkezések, a gyermek- és tanulói balesetvédelemre vonatkozó rendelkezések, a tanulói terhelésre vonatkozó rendelkezések megtartását, s e körben gyakorolja a szabálysértési hatósági jogköröket. Eljárására az (1) és (4)-(5) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni. A munkaügyi felügyelő eljárása hivatalból vagy az oktatási miniszter, illetve a fenntartó kezdeményezésére indul. A hatósági ellenőrzés költségeit – az oktatási miniszterrel egyeztetett munkaterv alapján - hivatalból indított, illetve az oktatási miniszter által kezdeményezett eljárásban az Oktatási Minisztérium, egyéb esetben a fenntartó, illetve a felügyelet viseli.

## VII. FEJEZET

### NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ RENDELKEZÉSEK

#### *Külföldi nevelési-oktatási intézmények Magyarországon, magyar nevelési-oktatási intézmények külföldön*

**108. §** (1) A Magyar Köztársaság területén külföldi nevelési-oktatási intézmény akkor működhet, illetve akkor adhat ki külföldi bizonyítványt, ha abban az államban, ahonnan származik, az intézményt nevelési-oktatási intézménynek, az általa kiadott bizonyítványt pedig az ilyen nevelési-oktatási intézménynek megfelelő bizonyítványnak jogszerűen elismerik, s az elismerést hitelt érdemlően bizonyították. E rendelkezéseket a nemzetközi iskolák tekintetében is alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy az elismerést az érintett nemzetközi szervezetnek kell kiadni.

(2) A nevelési-oktatási intézményt az oktatási miniszter veszi nyilvántartásba, illetőleg adja meg a fenntartónak a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt. A fenntartó - ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik - e törvény 37. §-ának (2) bekezdése alapján a nyilvántartásba vétel, 79. §-ának (1)-(2) bekezdése alapján pedig a

működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadását kérheti. A külföldi nevelési-oktatási intézmény alapítására, az intézményben folyó nevelő és oktató munkára, valamint annak ellenőrzésére, a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő ügyekre és döntésekre annak az államnak az előírásait kell alkalmazni, amelyik a nevelési-oktatási intézményt sajátjának elismerte. Az e törvény 80. §-ában meghatározott törvényességi ellenőrzést az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont látja el.

(3) Magyar állampolgár a tankötelezettségét az (1) bekezdés szerinti iskolában, továbbá külföldön működő iskolában is teljesítheti. A külföldön létesített tanulói jogviszonyról a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyző állít ki igazolást.

(4) Az (1) bekezdésben megjelölt nevelési-oktatási intézmény Magyarországon nemzetközi szerződés alapján is létrejöhet és működhet. A nemzetközi szerződés alapján létrejött és működő nevelési-oktatási intézményeket az oktatási miniszter hivatalból felveszi a (2) bekezdésben szabályozott nyilvántartásba. A nemzetközi szerződés alapján létrejött és működő nevelési-oktatási intézmények törvényességi ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket a nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(5) Magyar állami óvodát, általános iskolát, középiskolát és kollégiumot külföldön az Oktatási Minisztérium, létesíthet és tarthat fenn, ha a működés helye szerinti állam belső joga vagy nemzetközi szerződés ezt lehetővé teszi.

(6) Magyar nevelési-oktatási intézmény külföldön az oktatási miniszter által adott engedéllyel alapítható, ha a működés helye szerinti állam belső joga vagy nemzetközi szerződés ezt lehetővé teszi, s ezt hitelt érdemlően bizonyítják. Ha a magyar nevelési-oktatási intézmény székhelye külföldön, magyar külképviseleten van, a nyilvántartásba vétellel és a működés megkezdésével kapcsolatos engedélyezési eljárásra a (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni. A külföldön működő magyar nevelési-oktatási intézmény létesítéséhez és működéséhez adott engedélyben meg kell határozni az alapítás és működés feltételeit. A külföldön működő magyar nevelési-oktatási intézményt az oktatási miniszter nyilvántartásba veszi és gyakorolja az e törvény 80. §-ában meghatározott jogköröket.

(7) Az e törvény 4. §-ának (6) bekezdésében szabályozott költségvetési támogatás az (1) bekezdésben meghatározott nevelési-oktatási intézménybe felvett magyar állampolgárok után, valamint a 110. §-ban meghatározottak szerint a nem magyar állampolgárok után is megilleti a fenntartót. Megilleti a fenntartót a költségvetési támogatás a külföldön, magyar külképviseleten működő - a (6) bekezdés alapján engedélyezett - óvodába, iskolába felvett magyar állampolgár után is, ha szülője hivatalos állami kiküldetés alapján tartózkodik külföldön.

(8) A Magyar Köztársaság területén az (1) bekezdésben meghatározott közoktatási intézményeken kívül más közoktatási intézmény is működhet, ha a közoktatási intézményt az Oktatási Minisztérium - az e törvény 37. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint - nyilvántartásba vette.

(9) A külföldi közoktatási intézmény, illetőleg a nemzetközi iskola fenntartójával az oktatási miniszter köthet közoktatási megállapodást.

(10) Az e §-ban szabályozott nevelési-oktatási intézménynek kötelesek bejelentkezni és adatot szolgáltatni a közoktatás információs rendszerének.

(11) A Magyar Köztársaság területén tartózkodó menedékesek gyermekei részére az oktatási miniszter - a belügyminiszter egyetértésével - ideiglenes működési engedély kiadásával engedélyezheti nevelési-oktatási intézmény működését az (1)-(2) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában is. Az ideiglenes működési engedély egy évre szól és több alkalommal is meghosszabbítható. Az ideiglenes működési engedély iránti kérelmet a Belügyminisztérium nyújtja be. Az ideiglenes működési engedély kiadásával egyidejűleg a nevelési-oktatási intézményt nyilvántartásba kell venni. Az ideiglenes működési engedélyben az oktatási miniszter tudomásul veszi, hogy az ideiglenes menedéket élvezők a Magyar Köztársaság területén gyermekeik részére megszervezték az óvodai nevelést vagy iskolai oktatást. Az ideiglenes működési engedély nem jelenti annak elismerését, hogy a nevelési-oktatási intézmény megfelel annak az országnak az előírásainak, ahonnan az ideiglenes menedéket élvezők a Magyar Köztársaság területére érkeztek, továbbá nem jelenti az iskola által kiállított bizonyítványnak a Magyar Köztársaság részéről történő elismerését.

## *Magyar állampolgárok külföldi tanulmányai*

**109. §** (1) Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldön.

(2) Magyar állampolgár tankötelezettségét külföldi nevelési-oktatási intézményben is teljesítheti.

(3) A lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező, tanköteles tanuló esetén a tanulmányok külföldön történő folytatását - a tanköteles gyermek nyilvántartása céljából - be kell jelenteni a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes községi, városi, fővárosi kerületi, megyei jogú városi önkormányzat jegyzőjének, illetőleg, ha a tanuló már hazai iskolába beiratkozott, az iskola igazgatójának.

(4) Az állandó lakóhellyel rendelkező tanulónak a külföldi tanulmányok alatt szünetel a magyarországi tanulói jogviszonya.

## *Nem magyar állampolgárok magyarországi tanulmányai és a külföldön megkezdett tanulmányok magyarországi folytatása*

**110. §** (1) A nem magyar állampolgár akkor tanköteles Magyarországon, ha menedékjogot kérelmező, menekült, menedékes (a továbbiakban: menekült), illetőleg bevándorolt, letelepedett, humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező kísérő nélküli kiskorú, továbbá, ha szülőjével együtt tartózkodási engedéllyel rendelkezik. A feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézménybe történő felvételénél igazolni kell.

(2) Ha a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás ideje

a) az egy évet nem haladja meg, a szülő kérésére,

b) az egy évet meghaladja, e törvény erejénél fogva válik a gyermek tankötelessé. Az a) pontban foglaltakat a tartózkodási vízummal rendelkezők esetében is alkalmazni kell.

(3) A nem magyar állampolgár mindaddig, ameddig megfelel az (1)-(2) bekezdésben meghatározott feltételeknek az óvodai nevelést, az iskolai nevelést és oktatást, a pedagógiai szakszolgálatokat a tankötelezettség fennállása alatt, továbbá a tankötelezettség ideje alatt megkezdett és a tankötelezettség megszűnése után folytatott tanulmányok alatt a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel veheti igénybe.

(4) Az a nem magyar állampolgár, aki az Oktatási Minisztérium meghívólevelével rendelkezik, a meghívólevelében meghatározott ellátást a magyar állampolgárokkal azonos feltételek szerint veheti igénybe.

(5) A Magyarországon működő diplomáciai vagy konzuli képviselő tagjának gyermeke - ha nem tartozik az (1)-(2) bekezdés hatálya alá - viszonyosság alapján mentesül az e törvényben meghatározott térítési díj és tandíj megfizetése alól. A viszonyosság kérdéseiben a Külügyminisztérium foglal állást.

(6) Az a nem magyar állampolgár, aki nem tartozik az (1)-(4) bekezdésben foglaltak hatálya alá - ha nemzetközi szerződés vagy jogszabály másképpen nem rendelkezik, illetve az ingyenességet biztosító viszonyosság hiányában - az óvodai, iskolai és kollégiumi ellátásért, továbbá a pedagógiai szakszolgálat igénybevételéért díjat fizet. A díj nem haladhatja meg a szakmai feladatra jutó folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadát. A közoktatási intézmény vezetője a díjat a fenntartó által meghatározott szabályok alapján csökkentheti, illetve elengedheti.

(7) A Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától az Európai Közösségek tagállamainak állampolgárai a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel vehetik igénybe az e törvényben biztosított szolgáltatásokat.

(8) A (7) bekezdésben meghatározott időponttól kezdődően az Európai Közösség tagállamának állampolgárai részére biztosítani kell a magyar nyelv elsajátításához szükséges feltételeket, továbbá iskolai tanulmányaik keretei között anyanyelvének gyakorlását és a honismereti követelmények elsajátítását. A magyar nyelv elsajátítására vonatkozó rendelkezéseket más, nem magyar állampolgár tekintetében is alkalmazni kell. E feladat ellátásáról - a helyi

önkormányzatok közötti eltérő megállapodás hiányában - a fővárosi, megyei önkormányzatnak kell gondoskodnia.

**111. §** (1) A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar közoktatás iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt.

(2) Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi az oktatási miniszter, szakképzés esetén a szakképesítésért felelős miniszter véleményét.

### *Elismerés és honosítás*

#### **112. §**

#### *Az oktatási intézmények iratainak külföldre vitele*

**113. §** Ha az iskolák okiratait külföldön kívánják felhasználni, azokat hitelesíteni kell, illetve megfelelő felülhitelesítéssel kell ellátni, feltéve, hogy nemzetközi szerződés másképpen nem rendelkezik. A hitelesítést az iskola fenntartója, helyi önkormányzat által fenntartott iskola esetén a jegyző (főjegyző) végzi el, és az Oktatási Minisztérium, a Külügyminisztérium és az okirat felhasználása szerinti állam magyarországi külképviselete hitelesíti felül.

## **VIII. FEJEZET**

### *A KÖZOKTATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK ELVEI*

#### *Az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások*

**114. §** (1) A helyi önkormányzatok és az állami szervek által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben, továbbá a helyi önkormányzati feladatellátás keretében ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások:

a) az óvodában

- az óvodai foglalkozások [24. § (1) bekezdés] szükség esetén logopédiai, dyslexia-megelőző foglalkozás, a sajátos nevelési igényű gyermeknek napi két óra felzárkóztató foglalkozás,

- a gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete,

- az óvoda létesítményeinek, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételéhez;

b) az általános iskolában, illetve az általános műveltséget megalapozó évfolyamokon minden esetben, továbbá - a 115-116. §-ban meghatározott kivétellel - a szakiskolában és a középiskolában

- a tanórai foglalkozások [52. § (3)-(11) bekezdés];

- a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban az első és a második szakképesítésre való felkészülés, valamint ennek keretében és - a 27. § (8) és (10) bekezdésében meghatározott esetben - a felzárkóztató oktatásban, illetve a munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek átadásakor a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz;

- az első-tizedik évfolyamon az évfolyamismétlés, a tizenegy-tizenharmadik évfolyamon és a szakképzési évfolyamon első alkalommal évfolyamismétlés, továbbá második és további alkalommal az évfolyamismétlés abban az esetben, ha arra nem azért van szükség, mert a tanuló a tanulmányi követelményeket nem teljesítette;

- az 52. § (7) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett tanórán kívüli foglalkozás, beleértve a tanulmányi és szakmai versenyeket, diáknapokat, az énekkart, kórust, a pedagógiai programban szereplő más művészeti tevékenységet, az iskolai sportkört, a mindennapos testedzést, a házibajnokságot, az iskolák közötti versenyt, bajnokságokat is;

- a tanítás kezdete előtti, az étkezés ideje alatti felügyelet, továbbá a tizedik évfolyam végéig a napközis és tanulószobai foglalkozás;

- a felvételi vizsga, az osztályozó vizsga, a köztes vizsga, a különbözeti vizsga, a javítóvizsga, a szakmai alkalmassági vizsga, pályalkalmassági vizsgálat;

- a tanulói jogviszony fennállása alatt az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, az első és második szakmai vizsga; valamint a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett vizsga esetén a pótlóvizsga és első alkalommal a javítóvizsga;

- az iskolai létesítményeknek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai központ, sport- és szabadidő létesítmények), eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételéhez;

c) kollégiumban a b) pontban meghatározott oktatásban való részvétel esetén

- a kollégiumi foglalkozások [53. § (7) bekezdés];

- a lakhatási feltételek - jogszabályban meghatározott szakmai normatíváinak megfelelő - biztosítása;

- a folyamatos pedagógiai és a rendszeres egészségügyi felügyelet;

- a kollégium létesítményeinek, eszközeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai központ, sport- és szabadidős létesítmények stb.) használata az ingyenes szolgáltatások, a lakhatás igénybevételekor;

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékos tanuló esetén az állapotának megfelelő teljes ellátás.

(2) A sajátos nevelési igényű tanuló esetén az oktatásban való részvétel és a kollégiumi ellátás minden esetben ingyenes.

(3) Ingyenes a fejlesztő felkészítés [30. § (6) bekezdés], a pedagógiai szakszolgálatok (34. §) igénybevétele.

(4) Az ingyenes szolgáltatások körében a nevelési program, pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó intézményen kívüli, kulturális, művészeti, sport vagy más foglalkozást, kirándulást, erdei iskolát a nevelési-oktatási intézmény költségvetésének terhére lehet megszervezni. A szülői szervezet (közösség) vagy a diákönkormányzat a szülők által nyújtott önkéntes hozzájárulással segítheti az e bekezdésben felsorolt programokhoz szükséges költségvetési fedezet előteremtését. A programokon való részvétel azonban nem köthető önkéntes hozzájárulás fizetéséhez. Az iskolaszék meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési-oktatási intézmény által szervezett program megvalósításánál nem lehet túllépni.

### *A térítésidő-fizetési kötelezettség*

**115. §** (1) A helyi önkormányzatok és az állami szervek által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben, továbbá a helyi önkormányzati feladatellátás keretében térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatások:

a)

b) a 114. §-ban fel nem sorolt, tanórán kívüli foglalkozások, az iskolai oktatás tizenegyedik évfolyamától és az iskolai szakképzési évfolyamon a napközis foglalkozás és a tanulószoba;

c) az alapfokú művészetoktatási intézményben

- heti hat tanórai foglalkozás a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, évenkénti egy meghallgatás (vizsga) és egy művészi előadás, egy alkalommal - tanulmányi eredmények nem teljesítése miatt - az évfolyam megismétlése,

- az iskola létesítményeinek, felszereléseinek igénybevétele, használata e szolgáltatások körében;

d) a - nappali oktatás munkarendje szerint szervezett oktatás kivételével - felnőttoktatásban a tizenegyedik évfolyamtól a gimnáziumban és a szakközépiskolában, valamint a szakközépiskolában vagy szakiskolában első szakképesítés megszerzésekor a szakképzési évfolyamon a 114. § (1) bekezdésének b)-c) pontjában felsoroltak.

e) gimnáziumban, szakközépiskolában a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában a szakképzési évfolyamon tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az évfolyam második alkalommal történő megismétlésekor a 114. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározottak;

f)

(2) Az (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat a felnőttoktatásban részt vevők tekintetében is alkalmazni kell.

(3) A gyermek, tanuló a nevelési-oktatási intézményben igénybe vett étkezésért jogszabályban meghatározottak szerint térítési díjat fizet.

### *A tandíjfizetési kötelezettség*

**116. §** (1) A helyi önkormányzatok és az állami szervek által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben, továbbá a helyi önkormányzati feladatellátás keretében tandíjért igénybe vehető szolgáltatások:

a) alapfokú művészetoktatásban a 115. §-ban meghatározottakat meghaladó tanórai foglalkozás, a huszonkettedik életév elérésétől pedig minden tanórai foglalkozás;

b) a 114-115. §-ban meghatározott kivétellel szakképesítés megszerzésekor a 114. § (1) bekezdésének b)-c) pontjában felsoroltak;

c) az óvodában, az iskolában, a kollégiumban a nevelési, illetőleg a pedagógiai programhoz, a helyi tantervhez (alaptevékenységhez) nem kapcsolódó nevelés és oktatás, valamint az ezzel összefüggő más szolgáltatás;

d) gimnáziumban, szakközépiskolában a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően, továbbá a szakközépiskolában vagy a szakiskolában a szakképzési évfolyamon tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az évfolyam harmadik és további alkalommal történő megismétlésekor a 114. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározottak;

e) a tanulói jogviszony megszűnése után megkezdett alapműveltségi vizsga, érettségi vizsga és szakmai vizsga - beleértve a javító- és pótlóvizsgát is -, továbbá a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett, de be nem fejezett vizsga esetén a második vagy további javítóvizsga.

(2) Az (1) bekezdés d)-e) pontjában foglaltakat a felnőttoktatásban részt vevők tekintetében is alkalmazni kell.

### *A térítési díj és a tandíj mértéke*

**117. §** (1) A térítési díj tanévenként, a szakmai feladatra - a tanévkezdéskor számított - folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadának

a) tizenöt-huszonöt százaléka a 115. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetben;

b) öt-tíz százaléka a 115. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott esetben, tizennyolc éven aluli tanulónál;

c) tizenöt-harminc százaléka a 115. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott esetben, tizennyolc éven felüli, de huszonkettő éven aluli tanulónál;

d) húsz-negyven százaléka a 115. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott esetben;

e) huszonöt-ötven százaléka a 115. § (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott esetben.

(2) A térítési díjat - a fenntartó által meghatározottak szerint - a tanulmányi eredménytől függően csökkenteni kell.

(3) A tandíj tanévenként nem haladhatja meg a szakmai feladatra - a tanévkezdéskor számított - folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadát. A tandíjat - a vállalkozás alapján folyó nevelés, oktatás kivételével - a tanulmányi eredménytől függően csökkenteni kell.

(4) A fenntartó határozza meg azokat a szabályokat - a vállalkozás alapján folyó nevelés, oktatás, illetve az ezzel összefüggő más szolgáltatás kivételével -, amelyek alapján az óvoda vezetője, az iskola igazgatója, a kollégium vezetője dönt a 114. §-ban meghatározottakon kívüli további ingyenes ellátásról, a térítési díj és a tandíj összegéről, a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről és a befizetés módjáról.

(5) Az alapító okirat szerint vállalkozás alapján folyó nevelés és oktatás, illetve az ezzel összefüggő szolgáltatás igénybevételeivel kapcsolatos tandíjról, a kedvezményekről, és a befizetés módjáról az óvoda vezetője, az iskola igazgatója, illetve a kollégium vezetője dönt.

### *A finanszírozás egyéb kérdései*

**118. §** (1) A közoktatás rendszerének működéséhez szükséges fedezetet az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja, melyet a tanuló által igénybe vett szolgáltatás díja és a közoktatási intézmény más saját bevétele egészíthet ki.

(2) A közoktatás feladatainak ellátását szolgáló költségvetési hozzájárulás összegét az éves költségvetési törvényben kell meghatározni.

(3) A központi költségvetés az állami szervek és a helyi önkormányzatok, valamint a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók részére az általuk fenntartott nevelési-oktatási intézmények működéséhez - a gyermek-, tanulói létszámot, valamint az ellátott feladatokat figyelembe véve - normatív költségvetési hozzájárulást biztosít.

(4) A helyi önkormányzatok részére megállapított, az e törvényben meghatározott feladatokhoz kapcsolódó normatív költségvetési hozzájárulásoknak, az átengedett és a saját bevételekkel együtt biztosítania kell a feladat ellátásához szükséges anyagi fedezetet. A normatív hozzájárulások összegének el kell érniük az előző évi normatív hozzájárulások összegét. A nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartó részére megállapított normatív költségvetési hozzájárulás összege nem lehet kevesebb, mint a helyi önkormányzat részére ugyanazon jogcímen megállapított normatív hozzájárulás. Az éves költségvetésről szóló törvény a társasági

adóról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek és egyéni vállalkozók tekintetében eltérő szabályokat állapíthat meg.

(5) Az éves költségvetési tervben kell meghatározni annak a támogatásnak az összegét, amelyet az iskolafenntartó - más célra fel nem használható támogatásként - kap a piaci áron forgalomba kerülő tanulói tankönyvek megvásárlásának támogatásához. A támogatás módjáról a nevelőtestület a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény 6-7. §-ában meghatározottak szerint dönt. Az iskolának a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény 8. §-ának (4) bekezdésében meghatározottak szerint gondoskodnia kell az ingyenes tankönyvellátásról. Az éves költségvetési törvényben kell meghatározni annak a támogatásnak az összegét is, amelyet a nevelési-oktatási intézmény fenntartója - más célra fel nem használható támogatásként kap - az étkezés támogatásához. A támogatásról az intézmény vezetője dönt a gyermek védelméről szóló törvény 148. §-a (5)-(6) bekezdésében meghatározott kedvezmények figyelembevételével.

(6) Az e törvény

- 24. §-ának (4) bekezdésében az óvodai foglalkozások, továbbá az 53. §-ának (4) bekezdésében a napközis vagy tanulószobai foglalkozás megszervezéséhez meghatározott időkeretet a szociális igazgatási feladatok ellátására rendelkezésre álló forrásokból meg kell növelni - és a szociális kiadások között elszámolni - abban az esetben, ha a gyermek napközbeni ellátása ezt szükségessé teszi, továbbá az

- 52. §-ának (7)-(8) bekezdésében, valamint (10)-(12) bekezdésében az iskolai nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások, egyéni foglalkozások, gyógytestnevelés megszervezéséhez, osztálybontásokhoz meghatározott időkeret,

- 53. §-ának (7) bekezdésében a kollégiumi foglalkozások megszervezésére meghatározott időkeret,

- az *1. számú melléklet* alapján kötelezően foglalkoztatott vezetői és alkalmazotti létszám és a kötelező óraszám terhére szabadon felhasználható időkeret

a fenntartó egyetértésével megnövelhető, illetve a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező órászáma csökkenthető, valamint a *3. számú mellékletben* meghatározott óvodai csoport, iskolai osztály létszáma a maximális létszámhoz képest csökkenthető (többletszolgáltatások), ha az ehhez szükséges fedezetet a fenntartó többletköltségvetési támogatás nélkül, vagy a nevelési-oktatási intézmény saját forrásaiból biztosítja.

(7) Az egyházi jogi személyek által fenntartott közoktatási intézmény után járó költségvetési hozzájárulás meghatározásánál e törvény rendelkezései mellett figyelembe kell venni a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény rendelkezéseit is.

(8) E törvény 114-116. §-ában foglaltakat alkalmazni kell, ha a fenntartó a 81. § (11) bekezdése alapján nyilatkozatát megküldte a települési önkormányzat részére.

(9) Az egyházi közcélú tevékenység anyagi feltételeiről szóló törvény 6. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott kiegészítő támogatás összegét az átadó helyi önkormányzat - az átengedett és saját bevételeiből - köteles átutalni a hozzájárulást folyósító szerv részére, illetve az átengedett bevételeit mindaddig, ameddig a közoktatási megállapodás érvényes, a kiegészítő támogatás összegével csökkenteni kell, ha a helyi önkormányzat az egyházi jogi személlyel az e törvény 81. §-ának (13) bekezdésében meghatározottak alapján közoktatási megállapodást kötött és az egyházi jogi személy az e bekezdésben meghatározottak szerint nem válik jogosulttá arra, hogy az e törvény 81. §-ának (11) bekezdése szerint egyoldalú nyilatkozatot tegyen. A közoktatási megállapodás megkötését követő második év után a nyilatkozattételre jogosult egyházi szerv kezdeményezheti az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontnál, hogy az e törvény 81. §-ának (11) bekezdésében meghatározottak szerint egyoldalú nyilatkozatot tehessen. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont a hozzájárulást megadja, ha a nevelési-oktatási intézményben - az intézmény legalább hetven százalékos kihasználtsága mellett - az osztály, csoport létszám eléri az e törvény 3. számú mellékletében előírt átlagléttszám kilencven százalékát. Az egyoldalú nyilatkozat benyújtását követő nevelési, oktatási évtől kezdődően a fenntartó az egyoldalú nyilatkozat alapján jogosulttá válik a kiegészítő hozzájárulásra, a közoktatási megállapodás pedig bármelyik fél - az egyoldalú nyilatkozat megtételét követő hatvan napon belül - azonnali hatállyal felmondhatja. Ha az egyházi jogi személy nem kapta meg az egyoldalú nyilatkozattételhez szükséges hozzájárulást, egy év eltelte után ismét kezdeményezheti a hozzájárulás megadását. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontnak a nyilatkozattételhez szükséges hozzájárulás megadásával kapcsolatos eljárására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvényt kell alkalmazni. E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha az egyházi jogi személy nem tartozik az e

törvény 81. §-a (11)-(12) bekezdésének hatálya alá, és az egyházi jogi személy által létesített nevelési-oktatási intézmény által ellátott feladatokra köt közoktatási megállapodást - közös megegyezéssel - a helyi önkormányzat és az egyházi jogi személy.

(10) A közoktatási intézmény vezetője keresetkiegészítéssel ismerheti el meghatározott munkateljesítmény elérését, illetve - a helyettesítést kivéve - az átmeneti többletfeladatok ellátását, így különösen a pedagógiai fejlesztő tevékenységet, a nevelés céljait szolgáló tanórán kívüli foglalkozás terén nyújtott minőségi munkavégzést (a továbbiakban: kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés). A kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés megállapítható - a közoktatási intézmény bármely alkalmazottja részére - egy alkalomra, illetőleg meghatározott időre. A meghatározott időre szóló keresetkiegészítést havi rendszerességgel kell kifizetni. A havi rendszerességgel fizetett keresetkiegészítés egy nevelési évnél, tanítási évnél hosszabb időre nem szólhat, de több alkalommal is megállapítható. A kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés feltételeit - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a kollektív szerződésben, ennek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

(11) Az intézményfenntartó valamennyi közoktatási intézményét figyelembe véve megtervezi a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés fedezetét. Az összeg meghatározásának számítási alapja az éves költségvetésről szóló törvényben egy főre meghatározott összeg és a nevelési-oktatási intézményekben, valamint a pedagógiai szakszolgáltatást ellátó intézményekben pedagógus munkakörben, a pedagógiai szakmai szolgáltató intézményekben pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben foglalkoztatottak létszámának szorzata.

(12) A fenntartó a (11) bekezdés szerint meghatározott összeget az érintettek létszámának megfelelően osztja szét az intézmények között.

**119. § (1)** A megyében a megyei és a megyei jogú városi, a fővárosban a fővárosi önkormányzat közalapítványt hoz létre a közoktatás - fejlesztési tervben jóváhagyott - körzeti, térségi és országos feladatainak támogatásához. A közalapítvány bevételei a központi költségvetés éves költségvetési törvényben megállapított mértékű hozzájárulása, törvényben vagy kormányrendeletben előírt egyéb befizetések, illetve természetes személyek, jogi személyek vagy ezek jogi személyiség nélküli társaságainak önkéntes befizetései, valamint az alapító okiratában meghatározott egyéb bevételek. Az összeg felosztásába be kell vonni a fővárosi, megyei gazdasági kamarákat, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartókat is. A közalapítvány részben vagy egészben kizárhatja a támogatottak köréből azt a közoktatási intézményt, amelynek fenntartója a fejlesztési tervben foglaltakat nem fogadja el. A közalapítvány működéséhez szükséges költségeket a közalapítvány bevételeiből kell fedezni.

(2) A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével és oktatásával, a pedagógiai szakszolgálatok biztosításával, a korai fejlesztéssel és gondozással, illetve a fejlesztő felkészítéssel kapcsolatos közoktatási feladatok segítése, a feladatellátásban közreműködő intézményrendszer működtetése és fejlesztése, az érintett gyermekek, tanulók részére a különleges gondozás igénybevételéhez szükséges eszközök, járművek beszerzésének támogatása, a szülői gondozói tanfolyam megszervezésének segítése céljából a Kormány közalapítványt hoz létre. A közalapítvány bevételei: a központi költségvetés éves költségvetési törvényben, illetve az Egészségbiztosítási Alap a költségvetését meghatározó törvényben megállapított mértékű hozzájárulása, törvényben vagy kormányrendeletben előírt befizetések, illetve természetes személyek, jogi személyek vagy ezek jogi személyiség nélküli társaságainak önkéntes befizetései, valamint az alapító okiratában meghatározott egyéb bevételek. A közalapítvány működéséhez szükséges költségeket a közalapítvány bevételeiből kell fedezni.

(3) Az Oktatási Minisztérium, a szakképesítésért felelős minisztérium költségvetésében kell tervezni azt a többlettámogatást, amely a tankönyv, az ajánlott tantervek, a vizsgakövetelmények és más mérési programok készítéséhez szükséges. Az Oktatási Minisztérium költségvetésében kell tervezni a közoktatás fejlesztésének segítésére, a fenntartók támogatására szolgáló összeget. A minisztériumok költségvetésében kell tervezni az általuk működtetett nevelési-oktatási intézmények költségvetési támogatását. Az Oktatási Minisztérium költségvetésében kell tervezni az általa kötött állami megbízások alapján kifizetésre kerülő támogatás összegét. Az Igazságügyi Minisztérium költségvetésében kell tervezni a büntetés-végrehajtási intézetekben működő nevelési-oktatási intézményekben tanulók után számított költségvetési támogatást.

(4)

### *A magántanulóra, a képzési kötelezettséget teljesítőre és a pedagógiai szakszolgáltatást igénybe vevőre vonatkozó külön rendelkezések*

**120. (1)** Ha a sajátos nevelési igényű tanuló vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarral küzdő tanuló szakértői vélemény alapján

- tanulmányait magántanulóként folytatja, illetve
- a szülő otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségének,

az önkormányzati feladatellátás keretében, a szakértői véleményben megjelölt szakember biztosításáról - külön jogszabályban meghatározottak szerint - az iskolának, a fejlesztő felkészítést nyújtó, illetve a szakértői véleményt készítő intézménynek kell gondoskodnia.

## (2) Meg kell téríteni

a) a pedagógiai szakszolgálatot nyújtó, a korai fejlesztést és gondozást végző, a fejlesztő felkészítést biztosító, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését és oktatását végző intézmény eléréséhez szükséges helyközi utazás költségeit, a gyermeknek, a tanulónak és kísérőjének, továbbá

b) az a) pontban felsorolt gyermek, tanuló szülője részére szervezett gondozói tanfolyam költségét.

(3) A szülőt a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott térítés az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével felmerülő utazási költségek megtérítésére vonatkozó rendelkezések szerint, a szolgáltatást nyújtó intézmény igazolása alapján illeti meg, melyet a társadalombiztosítási igazgatóság, illetőleg a társadalombiztosítási kifizetőhely fizet ki.

(4) A gondozói tanfolyam költségeit a vizsgálatot végző, illetőleg a tanfolyamot szervező közoktatási intézmény fizeti ki. A kifizetéshez szükséges fedezetet az országos közalapítványból kell biztosítani.

(5) A szülőt a pedagógiai szakszolgáltatáson, gondozói tanfolyamon való megjelenés, illetve részvétel napján átlagkeresete illeti meg.

## IX. FEJEZET

### ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

#### *Értelmező rendelkezések*

#### **121. § (1) E törvény alkalmazásában**

1. *alapszolgáltatás*: az óvodai foglalkozás, az iskola, a kollégium által - e törvény alapján - ingyenesen biztosított tanórai és tanórán kívüli foglalkozás, a logopédiai és a dyslexia-megelőző foglalkozás, a mindennapos testedzés, a rendszeres egészségügyi felügyelet, a tanítás kezdete előtti és az étkezés alatti felügyelet, továbbá az iskolában, kollégiumban térítési díj fizetési kötelezettség mellett biztosított tanórai és kollégiumi foglalkozás;

2. *alkalmazotti közösség*: a közoktatási intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében foglalkoztatottak közössége;

3. *aránytalan teher*: ha a gyermek, tanuló az óvodai nevelést, iskolai nevelést és oktatást lényegesen nehezebb körülmények között vagy jelentős költségnövekedés mellett tudja igénybe venni, figyelembe véve a gyermek, tanuló életkorát, sajátos nevelési igényeit (pl. a változás miatt a nevelési-oktatási intézmény eléréséhez szükséges időtartam jelentősen megnövekszik; a nevelési-oktatási intézményt csak tömegközlekedési eszközzel, többszöri átszállással lehet megközelíteni);

4. *állami szerv*: a helyi önkormányzatok és a kisebbségi önkormányzatok kivételével a költségvetési szervek tervezésének, gazdálkodásának, beszámolásának rendje szerint gazdálkodó szerv;

5. *ellenőrzés*: a közoktatási intézmény működésének vizsgálata a hatályos jogszabályok és a nevelési, illetve pedagógiai program alapján;

6. *első szakképesítés*: az iskolai rendszerű oktatás keretében szerzett minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására jogosít;

7. *emelt szintű oktatás*: meghatározott tantárgy ismeretanyagának - kerettantervek szerint - magasabb követelmények, az átlagnál nagyobb tanítási óra felhasználásával történő oktatása;

8. *érdemi válasz*: amelyből megállapítható a megkérdezett, illetve az intézkedésre jogosult személy, szervezet véleménye, döntése, valamint annak indoka;

9. *értékelés*: a közoktatási intézmény, a fenntartó, az ágazati irányítás által meghatározott szakmai célkitűzések összehasonlítása a közoktatási intézmény pedagógiai tevékenységének eredményével;

10. *felmenő rendszer*: az iskolai nevelés és oktatás szervezési rendje, amely alapján tanulmányi és vizsgakövetelményekben változást az érintett legalacsonyabb iskolai évfolyamon kezdve lehet bevezetni;

11. *felügyelet a nevelési-oktatási intézményekben*: a gyermek, tanuló testi épségének megővéséről és erkölcsi védelméről történő gondoskodás, a nevelési-oktatási intézménybe történő belépéstől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a nevelési, illetve a pedagógiai program részeként tartott kötelező, a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt;

12. *fenntartó*: az a jogi személy (helyi önkormányzat, állami szerv, egyházi jogi személy, felsőoktatási intézmény, vállalat, szövetkezet, alapítvány, társadalmi szervezet, nemzeti és etnikai kisebbségi érdek-képviselői szervezet, kisebbségi önkormányzat, egyesület és más jogi személy), illetőleg természetes személy (mint egyéni vállalkozó), amely, illetve aki a közoktatási szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges jogosítvánnyal rendelkezik, és az e törvényben meghatározottaknak megfelelően a közoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik;

13. *iskolai évfolyam*: a pedagógiai programban meghatározott követelmények oktatásának és elsajátításának szakasza;

14. *hátrányos helyzetű gyermek, tanuló* az, aki családi körülményei, szociális helyzete, születési adottsága, örökölt vagy szerzett betegsége, életvitele vagy más ok miatt az átlagosnál nagyobb segítség nélkül a közoktatás-szolgáltatást nem vagy nem megfelelően tudja igénybe venni;

15. *intézményegység*: az a szervezeti egység, amelyik a közoktatási intézmény, többcélú intézmény alapfeladatát (például óvodai nevelés, iskolai oktatás, kollégiumi nevelés, nevelési tanácsadás, könyvtári szolgáltatás) látja el;

16. *jogszabály*: a miniszteri rendelet és ennél magasabb szintű jogszabály, illetve a 11. § (1) bekezdésének u) pontja, a 19. § (2) bekezdése, a 39. § (2) bekezdése, a 40. § (2) bekezdése, az 56. § (3) bekezdése, az 59. § (6) bekezdése, a 61. § (3) bekezdésének a) pontja, a 64. § (2) bekezdésének a) pontja, a 68. § (3) bekezdése, a 115. § (3) bekezdése tekintetében a helyi önkormányzat rendelete;

17. *készségtantárgyak*: az ének-zene, a tánc, a rajz, a testnevelés, a technika-gyakorlati foglalkozás tantárgyak;

18. *körzeti feladat ellátása*: körzeti feladatot lát el a közoktatási intézmény, ha öt év átlagában a szolgáltatásait igénybe vevők legalább ötvenegyszázaléka a székhelytelepülés határain kívül élők közül kerül ki;

21. *második és további szakképesítés*: minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására jogosít, és már meglévő - államilag elismert - szakképesítés birtokában szerzik meg; figyelmen kívül kell hagyni azt az államilag elismert szakképesítést, amelyet iskolarendszeren kívüli oktatásban szereztek;

22. *megfelelő színvonalon való további gondoskodás*: ha az új feltételek között folyó óvodai nevelés, iskolai oktatás, kollégiumi nevelés személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a szabványoknak, a közoktatási törvény 1. és 3. számú mellékletében meghatározott előírásoknak, s továbbra is biztosítottak a meglévő pedagógiai szolgáltatások (pl. a nemzeti vagy etnikai kisebbségi óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás a nyelvi környezetben; nem szűnik meg tagozatos oktatás, fogyatékos gyermekek, tanulók sajátos nevelése és oktatása, tanulási nehézséggel küzdők nevelése, oktatása) igénybevétele;

23. *minőségfejlesztés*: az a tevékenység, amelynek során a közoktatási intézmény folyamatosan biztosítja a szakmai célkitűzések és az intézmény működésének egymáshoz való közelítését, a tanulók, a szülők, a pedagógusok, valamint a fenntartók, továbbá a munkaerőpiac igényeinek kielégítése céljából;

24. *nevelési év*: az óvodában szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak;

25. *nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem közoktatási tevékenység*: a felsőoktatás, a köz- és felsőoktatási kutatás, a gyermekjóléti szolgálat, továbbá a családsegítő szolgálat, a bölcsődei ellátás, a gyermekvédelmi ellátás közül az otthont nyújtó ellátás, valamint a pályaválasztási tanácsadás, a rehabilitáció és habilitáció;

26. *oktatás munkarendje*: az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítására történő felkészítés megszervezésének rendje, amely ha a tanórai foglalkozások száma eléri - az iskolában tanítási év átlagában - az e törvény 52. §-ának (3)-(5) bekezdésében meghatározott kötelező tanórai foglalkozások

- a) kilencven százalékat, nappali oktatás,
- b) ötven százalékat, esti oktatás,
- c) tíz százalékat, levelező oktatás

munkarendje szerint folyó oktatás. Más sajátos munkarend szerint folyik az oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie, illetve, ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot.

27. Országos feladat ellátása: országos feladatot lát el a közoktatási intézmény, ha a szolgáltatásait igénybe vevők legalább ötvenegy százaléka - az intézmény székhelyét leszámítva - legkevesebb öt különböző megyéből (fővárosból) élők közül kerül ki, feltéve továbbá, hogy az adott feladatot ellátó, szolgáltatást nyújtó közoktatási intézményből legfeljebb három működik az országban (például nemzeti etnikai kisebbségi feladatot lát el, vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik)."

28. sajátos nevelési igényű neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek: a gyermek, tanuló külön óvodai neveléséhez, illetve iskolai neveléséhez és oktatásához, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek; magánoktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz, a képzési kötelezettséghez, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása; a foglalkozásokhoz szükséges speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök; a gyermek, tanuló részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása;

29. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista,

b) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperaktivitás);

30. *óraadó tanár*: az a pedagógus, akit polgári jogviszony keretében a munkakörre előírt kötelező óra kevesebb mint negyven százaléka alkalmazzák; 31 *szakalkalmazotti értekezlet*: a vezetőkből és a közoktatási intézmény alapító okiratában meghatározott alapfeladatra létesített munkakörökben közalkalmazotti jogviszony, illetve munkaviszony keretében foglalkoztatottakból állók közössége;

32 *szakmai feladat*: az a pedagógiai tevékenység, amellyel összefüggésben a tanulót a térítési díj-, illetve a tandíjfizetési kötelezettség terheli, így különösen

a) az az iskolai évfolyam, amelyben a tanuló tanulmányait folytatja, illetőleg az a tanítási év, amelyben a tanuló kollégiumi elhelyezést, externátusi ellátást kapott,

b) az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, a szakmai vizsga;

33 *szakmai feladatra jutó folyó kiadások*: az adott feladatra elszámolható működési célú kiadások feladattal arányos része;

34 34. *székhely* az az alapító okiratban meghatározott alapfeladat ellátását biztosító feladatellátási hely, ahol a közoktatási intézmény képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezető munkahelye található;

35 *tagintézmény*: a székhelyen kívül - azonos vagy más településen - működő - azonos vagy különböző feladatot ellátó - intézményegység, ha a székhelytől való távolság, a feladatok jellege miatt az irányítási, képviseleti feladatok a székhelyről nem vagy csak részben láthatók el;

36 *tagozat*: az óvodában, iskolában az alapfeladattal megegyező felnőttoktatásra, fogyatékos gyermekek óvodai nevelésére, illetve fogyatékos tanulók iskolai oktatására, nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelésére, iskolai oktatására, két tanítási nyelvű iskolai oktatásra létrehozott intézményegység;

37 *tanév*: az iskolában, kollégiumban általában szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak;

38 *tanítási nap*: az egyes osztályokban a tanítási órák, illetőleg az e törvény 53. § (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott foglalkozások megtartására fordított nap, amennyiben a foglalkozási órák száma eléri a hármat;

39 *tanórai foglalkozás*: amelynek keretében a tananyag feldolgozása folyik. Tanórai foglalkozás elméleti és gyakorlati tanítási óra lehet. Elméleti tanítási óra minden olyan foglalkozás, amelynek keretében nem gyakorlati képzés folyik;

40 *tanulmányi követelmények nem teljesítése*: ha a tanuló azért kénytelen évfolyamot ismételni, mert év végén elégtelen (1) osztályzatot vagy annak megfelelő minősítést kapott, vagy jogerős fegyelmi büntetéssel a tanév folytatásától eltiltották, illetőleg kizárták az iskolából, vagy a megengedettnél igazolatlanul többet mulasztott, és ezért tanulói jogviszonya megszűnt, továbbá, ha az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztása miatt a tanítási év végén nem volt osztályozható, és a nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét, illetőleg az előírt gyakorlati követelmények teljesítését az igazolatlan mulasztások száma miatt nem engedélyezte, vagy a vizsga folytatásától eltiltották, illetve a vizsgán igazolatlanul nem jelent meg, vagy engedély nélkül távozott;

41 *tanuló- és gyermekbaleset*: minden olyan baleset, amely a gyermeket, a tanulót az alatt az idő alatt, illetőleg tevékenység során éri, amikor e törvény 121. §-a (1) bekezdésének 11. alpontja szerint a nevelési-oktatási intézmény felügyelete alatt áll, ide nem értve a gyakorlati képzés során bekövetkezett balesetet;

42 *tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések*: az óvoda, iskola, kollégium szervezeti és működési szabályzata, házirendje, nevelési vagy pedagógiai programja;

43 *Telephely*: a székhelyen kívül működő szervezeti egység (tanintézmény, kihelyezett osztály, csoport, műhely, gyakorlóhely, iroda, napközi, tanulószoba, konyha stb.) elhelyezését szolgáló feladatellátási hely;

44 *térségi feladat ellátása*: térségi feladatot lát el a közoktatási intézmény, ha öt év átlagában szolgáltatásait legalább ötvenegy százalékban - az intézmény székhelyét leszámítva - kettőnél több megyében, illetve a főváros határain kívül élők veszik igénybe.

(2) Az általános iskolai oktatás a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a (4) bekezdésének alkalmazásában az alapfokú oktatás.

(3) Tanulói viszony a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény alkalmazásában az óvodai nevelésben való részvétel, a tanulói jogviszony és a tanulószerveződéses jogviszony, továbbá a kollégiumi tagsági viszony.

(4) A gyermek napközbeni ellátása a gyermekgondozási segély és az anyasági támogatás igénybevételére való jogosultság megállapításánál rehabilitációs célú foglalkoztatásnak minősül, ha az óvodai nevelést, az iskolai napközis foglalkozást, a kollégiumi elhelyezést a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján veszik igénybe.

(5) Közoktatási intézmény tekintetében felügyeleti szerv a fenntartót, felügyeleten a fenntartói irányítást, szakmai és gazdasági felügyeleten a szakmai és gazdasági ellenőrzést, nevelési-oktatási intézménynél az illetékességi és működési körön a működési (felvételi) körzetet kell érteni.

(6) A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 29. §-ának (2) bekezdésében meghatározott kisebbségi intézmény e törvény alkalmazásában az a közoktatási intézmény, amelynek alapító okirata az e törvény 37. §-ának (5) bekezdésében foglaltak szerint tartalmazza a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátását, feltéve, hogy e feladatokat a közoktatási intézmény ténylegesen ellátja, továbbá óvoda, iskola és kollégium esetében a tanulók legalább huszonöt százaléka részt vett a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelésben, illetve a nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben-oktatásban.

(7) Ahol jogszabály valamely kedvezményre, juttatásra való jogosultságot tanulói jogviszony fennállásához köti, tanulói jogviszony alatt - a tankötelezettsége fennállásának idején - a képzési kötelezettséget is érteni kell.

(8) E törvény alkalmazásában - függetlenül attól, hogy az érintett egyházi jogi személynél az eredeti tulajdonos, fenntartó ki volt - a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló törvény rendelkezései alapján került az egyházi jogi személy fenntartásába a nevelési-oktatási intézmény, ha olyan ingatlanban működik, amelyet az egyházi jogi személy az említett törvény rendelkezései alapján

a) visszakapott,

b) csereingatlanként kapott,  
c) a csereingatlanként kapott telekre épített,  
d) a bekerülési érték legalább hetven százalékában pénzbeli kártalanításból vagy járadékból vásárolt, illetve épített.

(9) Ha jogszabály az óvodai nevelésben résztvevő, a tanulói, kollégiumi jogviszonyban álló, a képzési kötelezettséget teljesítő fogyatékos gyermek részére kedvezményt, juttatást, jogosultságot, kötelezettséget állapít meg, a fogyatékos gyermek, tanuló fogalom alatt a sajátos nevelési igényű gyermeket, tanulót kell érteni.

## *Vegyes rendelkezések*

**122. § (1)** A nem állami szerv, illetve nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény munkaviszony keretében foglalkoztatott pedagógusainak kötelező óraszámára, túlmunka díjazására, pótszabadságára a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A pedagógusok munkabére és pótléka nem lehet kevesebb az azonos feladatot ellátó közalkalmazottaknak járó illetmény és pótlék legkisebb mértékénél.

(2) A felsőoktatási intézmények által fenntartott közoktatási intézmények (gyakorló iskolák, gyakorló óvodák stb.) ellájták az e törvényben meghatározott közoktatási feladatokat, továbbá részt vesznek a pedagógusképzés alap- és továbbképzési feladataiban. Az állami felsőoktatási intézmények által fenntartott közoktatási intézményekre, ideértve a gyakorló óvodát, iskolát és kollégiumot is - a nyilvántartásba vétel és az onnan történő törlés kivételével - az állami nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A közoktatási intézményt fenntartó állami felsőoktatási intézmény is köthet közoktatási megállapodást. Az állami felsőoktatási intézmények által fenntartott közoktatási intézmények feladatellátását biztosító - más célra fel nem használható - összeget az Oktatási Minisztérium költségvetésébe önálló címként be kell építeni.

(3) E törvénynek a közoktatási intézmények működésére, a pedagógusok alkalmazására és foglalkoztatására, jogaira és kötelezettségeire, juttatásaira - beleértve az e törvény 19. §-ának (2)-(6) bekezdésében felsorolt juttatásokat is - és kedvezményeire vonatkozó rendelkezéseit a gyermek gyógyüdülőkben, az egészségügyi és rehabilitációs intézményekben, a büntetés-végrehajtási intézményekben folytatott nevelő és oktató munka esetén is alkalmazni kell. Ezekben az intézményekben a nevelés és oktatás a körülményekhez igazodó pedagógiai program szerint folyhat, és a tanév rendjére vonatkozó előírásoktól el lehet térni. A gyermek- és ifjúságvédő intézményekben foglalkoztatott vezetők és pedagógusok foglalkoztatására, jogaira és kötelezettségeire, juttatásaira és kedvezményeire a kollégiumban foglalkoztatott vezetőkre és nevelőtanárookra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Az e bekezdésben felsorolt intézményekben pedagógus-munkakörben eltöltött időt - az ellátott feladatnak megfelelő nevelési-oktatási intézményben, gyermek- és ifjúságvédő intézmény esetén kollégiumban - pedagógus-munkakörben eltöltött időként kell figyelembe venni.

(4) A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban vizsgálni kell,

a) hogy a könyv a Nemzeti alaptanterv követelményeinek megfelelően alkalmas-e a tantárgy tananyagtartalmának oktatására, továbbá biztosítja-e a szaktudományok megfelelő szintű, tudományos, hiteles, tárgyilagos feldolgozását, az ismereteknek az érintett korosztályoknak megfelelő pedagógiai módszerekkel történő közvetítését,

b) a könyv nyelvezetét, közérthetőségét, stílusát,

c) a könyv technikai kivitelezését, az esztétikai (tipográfia, grafikai szerkesztés, színdinamika), egészségügyi (betűméret, könyvsúly, könyvméret, nyomdafesték) követelményeknek való megfelelést,

d) hogy a könyv alkalmas-e több tanéven keresztül történő felhasználásra,

e) jogszabályban meghatározott más feltételeket és követelményeket.

(5) A közoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján a gyermek, tanuló részére biztosított óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás, kollégiumi ellátás, pedagógiai szakszolgálat, az ezekhez kapcsolódó bármilyen térítési díj, a tandíj elengedése, mérséklése, bármilyen térítési díj, tandíj megfizetéséhez nyújtott támogatás, a természetben nyújtott ellátás (tankönyv, segédkönyv, étkezés, utaztatás) a közoktatási intézmény fenntartójától függetlenül, a személyi jövedelemadó megállapításánál adómentes szolgáltatásnak minősül.

(6) Fegyveres erők, rendvédelmi szervek részére közoktatási intézményt csak az ágazatért felelős miniszter létesíthet és tarthat fenn. A miniszter az e törvény 102-104. §-ában meghatározott fenntartói irányítási jogosítványok gyakorlásával megbízhatja - a közoktatási intézmény létesítése, megszüntetése, tevékenységi körének megállapítása és módosítása kivételével - az ágazatához tartozó szervet, szervezetet vagy intézményt. Ha a fegyveres erők, rendvédelmi szervek által fenntartott közoktatási intézményben, pedagógus-munkakörben olyan

személyt foglalkoztatnak, aki hivatásos állományban van, juttatásaira a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Alkalmazni kell továbbá e törvénynek a pedagógusok jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezéseit, beleértve a kötelező óraszámban történő foglalkoztatásra vonatkozó előírásokat. Nem alkalmazható azonban a szakirodalom vásárlásához, illetve a könyvtári beíratkozáshoz járó támogatásra [19. § (3) bekezdés], továbbá a kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítésre vonatkozó rendelkezésekre [Kt. 118. § (10) bekezdése].

(7) Ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik, a fegyveres erők, rendvédelmi szervek iskolája tanulói jogviszonyt azzal létesíthet és tarthat fenn, aki büntetlen előéletű, magyar állampolgár vagy bevándorlási engedéllyel rendelkezik, hivatásos szolgálatra alkalmas, és a hivatásos szolgálatot vállalja. Ezekben az iskolákban a szervezeti és működési szabályzat a tanulmányi kötelezettség nem teljesítése miatt az évfolyamismétlést kizárhatja.

(8) Ha a szakközépiskola, illetve a szakiskola fegyveres erőknél, rendvédelmi szervezetben folyó hivatásos szolgálat ellátásához szükséges munkakör betöltésére, szakképesítés megszerzésére készít fel, létesítéséhez és működése megkezdésének engedélyezéséhez a szakképesítésért felelős miniszter engedélye szükséges.

(9) Az illetékes miniszter - az oktatási miniszterrel közösen - a fegyveres erők, rendvédelmi szervek működésének sajátosságaira tekintettel - szabályozhatja a tanulók jogaira és kötelezségeire (10-12. §), a pedagógusok jogaira és kötelezségeire (19. §) vonatkozó eltérő rendelkezéseket, a tanulói jogviszony létesítéséhez szükséges egészségügyi követelményeket, pályaalakmassági követelményeket, valamint ezek megállapításának rendjét, a fenntartói irányítási jog ellátásával való megbízást.

(10) Az e törvény 17. §-ának (8) bekezdésében meghatározott határidők számításánál a külföldi munkavégzés idejét figyelmen kívül kell hagyni.

(11) Az érintett országos kisebbségi önkormányzat az e törvény 86. §-ának (5) bekezdésében meghatározott kiegészítő kisebbségi oktatás feladatainak az ellátására nyelvvoktató kisebbségi iskolát létesíthet és tarthat fenn, illetőleg utazó pedagógus hálózatot működtethet. A nyelvvoktató kisebbségi iskolát az oktatási miniszter veszi nyilvántartásba, és adja meg a fenntartónak a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt. Ha a nyelvvoktató kisebbségi iskola önkormányzati vagy más fenntartású iskolában működik, az országos kisebbségi önkormányzat az iskola fenntartójával megállapodásban rendezi az együttműködés kérdéseit, illetőleg az utazó pedagógussal történő feladatellátás keretében megvalósuló együttműködést. A kiegészítő kisebbségi oktatásban a tanuló vendégtanulónaként vesz részt.

(12) Az óvoda, az iskola és a kollégium - az alapító okiratában meghatározott keretek között - a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg a nevelési-oktatási intézményben folyó reklámtevékenység szabályait, a következő rendelkezések figyelembevételével: az óvodában, általános iskolában és általános iskolai tanulókat fogadó kollégiumban tilos a reklámtevékenység, kivéve, ha a reklám a gyermekeknek, tanulóknak szól és az egészséges életmóddal, a környezetvédelemmel, a társadalmi, közéleti tevékenységgel, illetve a kulturális tevékenységgel függ össze.

## *Hatálybalépés*

**123. §** (1) E törvény - a (2)-(6) bekezdésben foglalt kivételekkel - 1993. szeptember 1. napján lép hatályba.

(2) Az iskolai évfolyamok számozására vonatkozó rendelkezéseket 1996. szeptember 1. napjától kell alkalmazni.

(3) A követelményrendszer, a tanítási képzési idő bevezetése:

c) az iskolák 1998. szeptember 1. napjától - a helyi tanterv kivételével valamennyi évfolyamon - alkalmazzák a Nemzeti alaptantervre épített pedagógiai programjukat; a helyi tantervet az iskola első és hetedik évfolyamán, s ezt követően felmenő rendszerben vezetik be, a helyi tanterv bevezetésével egyidejűleg kell bevezetni az e törvény 52. §-ának (3) és (5)-(6) bekezdésében meghatározott tanítási időt is;

d) az alapfokú művészetoktatási intézmények az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadását követő szeptember 1-jétől elkészíthetik és bevezethetik pedagógiai programjukat és helyi tantervüket; a kiadást követő harmadik év szeptember 1. napjától kezdődően a nevelő és oktató munka - valamennyi évfolyamon -

az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készített pedagógiai program és helyi tanterv alapján folyhat. Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadásáig az alapfokú művészetoktatási intézmények a kiadott nevelési-oktatási terveket alkalmazzák;

e) 1996. szeptember 1-jétől

- az óvodában a nevelőmunkát e törvény 24. §-ában meghatározott időkeretben,

- a kollégiumi nevelőmunkát e törvény 53. §-ának (7) bekezdése alapján számított időkeretben

kell megszervezni;

f) 1996. szeptember 1-jétől alkalmazni kell az 1. számú mellékletben foglaltakat - a könyvtárostanárra (tanítóra), valamint a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező óraszámára vonatkozó rendelkezések kivételével -, továbbá az osztálybontásra, egyéni foglalkozásra vonatkozó rendelkezéseket;

g) a száznyolcvanöt napos tanítási évre - valamennyi évfolyamon - 1998. szeptember 1. napjától át kell térni;

h) az 1. számú mellékletnek a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező óraszámára vonatkozó rendelkezéseit a fenntartó döntésétől függően

- 1996. szeptember 1-jétől, vagy

- 1997. február 1-jétől, vagy

- 1997. szeptember 1-jétől kell alkalmazni.

(10) E törvény hatálybalépése nem érinti

a) a hatálybalépése előtt a nem önkormányzati nevelési-oktatási intézmények működésének megkezdéséhez kiadott engedélyeket;

b) a hatálybalépésének napja előtt az általános iskola nyolcadik évfolyamának elvégzésével szerzett alapfokú iskolai végzettség érvényét. Az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező az iskolai oktatás kilencedik évfolyamán folytathatja tanulmányait, illetve a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint részt vehet a szakképzésben;

c) a szakközépiskolában, szakmunkásképző iskolában, szakiskolában szerzett szakképzettség, továbbá a gimnáziumban szerzett érettségi bizonyítvány érvényét;

d) a középiskola negyedik osztályának elvégzésével - 1974 és 1986 közötti időszakban - szerzett középiskolai végzettség érvényét.

(11) E törvény hatálybalépése előtt szerzett érettségi és érettségi-képesítő bizonyítvány az e törvényben meghatározott módon felsőoktatási intézményben való továbbtanulásra jogosít.

(12) E törvény hatálybalépése napján hatályát veszti

a) az oktatásról szóló 1985. évi I. törvénynek és az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény módosításáról rendelkező 1990. évi XXIII. törvénynek (a továbbiakban együtt: oktatási törvény) az óvodai nevelésre, az alap- és középfokú iskolai oktatásra, a diákotthoni kollégiumi nevelésre-oktatásra, az alapfokú művészetoktatásra vonatkozó rendelkezései, továbbá

b) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköréről szóló 1991. évi XX. törvény 96-106. §-a.

## *Átmeneti rendelkezések*

**124. §** (1) Alapműveltségi vizsgát azoktól a tanulóktól lehet első ízben megkövetelni, akik 1998. szeptember 1-jén kezdték meg tanulmányaikat az általános iskola első évfolyamán.

(2)

(4) A Nemzeti alaptanterv bevezetésével összhangban

a) 1996. szeptember 1-jétől 1998. augusztus 31-ig a nevelési-oktatási intézmények az oktatási miniszter által kiadott (jóváhagyott) nevelési-oktatási terveket valamennyi évfolyamon, ezt követően azokon az évfolyamokon, amelyeken a nevelés és oktatás nem a helyi tanterv szerint folyik, szabadon alkalmazhatják, azzal a megkötéssel, hogy a kötelező tanórai foglalkozások száma nem haladhatja meg a nevelési-oktatási tervben található óratervben meghatározott óraszámot; az 52. § (7) bekezdésében és (10) bekezdésének c) pontjában a nem kötelező tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások megszervezésére, egyéni foglalkozásra, osztálybontásra megállapított időkeretet, az 1. számú melléklet Harmadik rész, II. fejezet, 7. pontjában meghatározott időkeretet az iskola által alkalmazott óraterv alapján kell meghatározni, ciklusos óraterv esetén egy ciklusra számítva, azzal az eltéréssel, hogy az óraterv, illetőleg a ciklusos óraterv alapján kiszámított időkeret nyolcvan százaléka használható fel, továbbá, hogy a szakképzés gyakorlati képzésében egyéni foglalkozás nem szervezhető. Addig az időpontig, ameddig a Nemzeti alaptanterv bevezetése nem kezdődik meg, nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók óvodai neveléséhez, iskolai oktatásához az Oktatási Minisztérium nevelési, nevelési-oktatási tervet hagyhat jóvá, feltéve, hogy olyan nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozókról van szó, akiknek a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai neveléséhez, iskolai

oktatásához szükséges nevelési, nevelési-oktatási tervet 1993. szeptember 1-je előtt a művelődési és közoktatási miniszter nem adta ki, illetve nem hagyta jóvá;

b) a szakiskolák a kilencedik és tizedik évfolyamon mindaddig a szakmunkásképző iskolák vagy a szakiskolák részére kiadott nevelési-oktatási terveket alkalmazzák, ameddig a helyi tanterv alapján folyó oktatás felmenő rendszerben történő bevezetése ezeken az évfolyamokon nem történik meg;

c) A szakközépiskolák és a szakiskolák - a párhuzamos oktatás kivételével - [27. § (7) bekezdés c) pont és 29. § (8) bekezdés] - a pedagógiai programok elkészítésénél a közismereti és a szakmai elméleti tantárgyak oktatását átszervezik oly módon, hogy szakképzés csak az iskola felsőbb évfolyamain folyjék, a kerettanterv kiadását követő második év szeptemberétől a kilencedik évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben.

d)

(5)

(8) Az e törvény hatálybalépése előtt - az oktatási törvény 24. §-a alapján - egyedi megoldások alkalmazására, kísérletek folytatására adott engedély szerinti óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás a Nemzeti alaptanterv, illetve az Országos képzési jegyzék kötelező alkalmazását követően új óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban nem indítható. A már megkezdett óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás a kiadott engedély alapján befejezhető. E tekintetben a fenntartó és a nevelőtestület kikéri a szülők véleményét.

(12) Ha a nem magyar állampolgár a (11) bekezdésben foglaltak szerint megkezdte középiskolai tanulmányait, és nem fizetett térítési díjat vagy tandíjat, tanulmányait a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel fejezheti be. Azok a tanulók, akik tanulmányaikat 2001. december 31. előtt kezdték meg, annak fennállásáig, ha az számukra kedvezőbb, a tanulói jogviszony létesítésekor hatályban lévő rendelkezések szerint vehetik igénybe az e törvényben meghatározott szolgáltatásokat. E rendelkezéseket kell alkalmazni az óvodai nevelés, a kollégiumi nevelés és oktatás igénybevételénél is.

(20) A kötelező eszköz és felszerelési jegyzékben foglaltakat a jegyzék kiadását követően az új közoktatási intézmény létesítésénél, illetve működésének megkezdésénél azonnal, a már működő intézmény esetén - a fenntartó által megállapított ütemtervben meghatározottak szerint - a jegyzék kiadását követő öt év után alkalmazni kell.

(21) A nevelési-oktatási intézményt fenntartó helyi önkormányzat, a fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézmény tekintetében rendeletben

a) megállapítja azokat a szabályokat, amelyek alapján az óvoda vezetője, az iskola igazgatója, a kollégium vezetője dönt e törvény 114. §-ában meghatározottakon kívüli további ingyenes ellátásról, a térítési díj és a tandíj összegéről, a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a nem magyar állampolgárt terhelő tandíj elengedéséről, mérsékléséről, továbbá szabályozhat a 121. § (1) bekezdésének 14. alpontjában felsorolt paragrafusok által meghatározott körben;

b) a szaktanácsadói névjegyzékbe való felvételhez további követelményeket határozhat meg, valamint meghatározhatja a szaktanácsadói névjegyzékbe való felvétel eljárási szabályait, az általa fenntartott nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott szaktanácsadók munkaidő kedvezményeit.

(24) A könyvtáros tanárok (tanítók) alkalmazására vonatkozó rendelkezések 2003. szeptember 1-jétől kötelezőek. Ha a közoktatási intézményekben a vezető beosztásban foglalkoztatottak száma eggyel kevesebb, mint amennyit az e törvény 1. számú mellékletének Harmadik része meghatároz, e megbízás kiadása 2003. szeptember 1-jéig nem kötelező. Ha az iskolában, kollégiumban a szabadidő-szervező munkakör nincs betöltve, e munkakör betöltése 2003. szeptember 1-jéig nem kötelező. A 2001/2002. és a 2002/2003. tanévben az e törvény 52. §-ának (7) bekezdése alapján kiszámított időkeret nyolcvan százalékának biztosítása kötelező az általános iskolákban és a szakiskolák kilencedik-tizedik évfolyamán, illetve kilencven százalékának biztosítása kötelező a középiskolák kilencedik-tizenharmadik évfolyamán.

(25)

**125. § (1)** E törvény hatálybalépését követően öt tanévig, illetőleg öt nevelési évig tovább működtethető a helyi önkormányzat, illetve állami szerv által fenntartott, e törvény hatálybalépése előtt létrehozott világnézetileg elkötelezett nevelési-oktatási intézmény. Eddig az időpontig a fenntartói jogokat e törvényben foglaltak szerint rendezni kell.

(2) Ha az (1) bekezdésben megjelölt nevelési-oktatási intézményt nem állami, nem önkormányzati fenntartó átveszi, az átadó helyi önkormányzat, illetőleg, ha az nem vállalja, és a nevelési-oktatási intézmény fenntartása közoktatási érdeket szolgál, az oktatási miniszter köteles az átvétel napjától számított húsz évig tartó időszakra közoktatási megállapodást kötni.

**126. §** E törvény hatálybalépése

a) a tanulóknak az oktatási törvény alapján létesített tanulói jogviszonyát - beleértve a kiegészítő képzésben részt vevőket is - nem érinti, tanulmányaikat a középiskolában, illetve a szakiskolában azokkal a szakmai feltételekkel folytathatják, illetve fejezhetik be, amelyekkel megkezdték. Az új vizsgarendszer bevezetéséig az oktatási törvény

78. §-ában, 80. §-ában, 82. §-ában, 84-86. §-ában, 134. §-ában, 137-139. §-ában meghatározott bizonyítványt kell kiállítani, amely a hivatkozott §-okban foglaltak szerint középiskolai végzettséget tanúsít, illetve munkakör betöltésére képesít. Az új vizsgaszabályzat hatálybalépéséig az alapműveltségi vizsgára és az érettségi vizsgára vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni;

b) a közoktatási intézmények vezetőinek megbízását nem érinti.

**127. § (1) a)** Az alkalmazáskor és a vezetői megbízáskor

- a végzettség szintjének megfelelő tanári szakképesítésnek kell elfogadni a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú iskolai végzettséget tanúsító oklevéllel igazolt szakképesítést, ha a felsőfokú iskolai tanulmányok keretében el kellett sajátítani a tantárgy oktatásának módszertanát; a feltételek meglétéről az oklevelet kiállító felsőoktatási intézmény igazolása vagy a leckeönyv alapján a munkáltató dönt;

- főiskolai szintű iskolai végzettségnek és pedagógus szakképzettségnek kell elfogadni a felsőfokú intézményként, illetve jogelődjeként alapított oktatási intézményben (például óvónőképző intézet, tanítóképző intézet, szaktanár képző) szerzett pedagógus szakképzettséget;

- pedagógus-munkakör betöltésére jogosító oklevélnek kell elfogadni a pedagógia szakos előadói és a nevelőtanári szakképesítést tanúsító felsőfokú iskolai oklevelet;

- egyetemi végzettségnek és szakképzettségnek kell elfogadni a Magyar Testnevelési Főiskola által az 1975. évi 16. törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt kiadott testnevelőtanári szakképzettséget.

b) Az alkalmazáskor és e törvényben meghatározott feltételek esetén a vezetői megbízáskor főiskolai szintű iskolai végzettségnek és pedagógus szakképzettségnek kell elfogadni az óvónőképzőben, a tanítóképzőben, az állami zenekonzervatóriumban szerzett végzettséget.

c) Az alkalmazáskor a képzés szakirányának megfelelő főiskolai végzettségnek kell elfogadni a - képzésről rendelkező jogszabály szerint - felsőfokú végzettséget tanúsító műszaki oktatói, technikus tanári, szakoktatói oklevelet, bizonyítványt.

d) A Gépírá- és Gyorsírástanítókat Vizsgáztató Országos Bizottság által kiállított gépírá- és gyorsírás tanítására jogosító bizonyítvány - az e törvényben meghatározottak szerint pedagógus-munkakör betöltésére jogosító - felsőfokú szakképesítés.

e) Az alkalmazáskor a képzés szakirányának megfelelő középfokú szakképesítésnek kell elfogadni a c) pont hatálya alá nem tartozó, tanfolyami képzésben szerzett műszaki szakoktatói (oktatói) bizonyítványt.

(2) Szakközépiskolában és szakiskolában gyakorlati képzésre - az elméletigényes szakmai képzés kivételével - középiskolai végzettséggel és szakirányú szakmai képesítéssel, valamint ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező szakember, ha a feladatot felsőfokú szakképesítéssel rendelkező pedagógussal nem tudják ellátni.

(3) Ha nincs a képzés szakirányának megfelelő hazai felsőfokú képzés, határozott időre alkalmazható

a) szakközépiskolában, továbbá a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel a szakiskolában a szakmai elméleti és szakmai gyakorlati tantárgyak és a szakmai előkészítő ismeretek, valamint gimnáziumban a munkába állást előkészítő, illetve segítő elméleti és gyakorlati ismeretek oktatására, továbbá minden iskolában a tanórán kívüli foglalkozás megtartásához a képzés szakirányának megfelelő technikus, szakközépiskolai szakképesítéssel, iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett felsőfokú szakképesítéssel és legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkező szakember;

b) alapfokú művészetoktatási intézményben, művészetoktatási szakközépiskolában a gyakorlati és elméleti oktatáshoz középiskolai végzettséggel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező szakember.

(4) Ha nincs a képzés szakirányának megfelelő hazai felsőfokú képzés szakiskolában - az elméletigényes szakmai gyakorlat kivételével - alkalmazható határozatlan időre az is, aki középiskolai végzettséggel és mestervizsgával rendelkezik.

(5) Az artistaképzésben gyakorlati képzésre alkalmazható határozatlan időre az is, aki érettségivel és a művészi pályán szerzett legalább tíz éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

(6) Az (1)-(5) bekezdésben felsorolt iskolai végzettség, képesítés pedagógus-munkakör betöltésére jogosító iskolai végzettség, illetve képesítés. A pedagógus besorolását az elismert, illetve a meglévő végzettségének, képesítésének megfelelően kell elvégezni.

(7) Iskolai, kollégiumi könyvtárostannak (tanítónak) alkalmazható az is, aki az e törvény 17. §-a (1) bekezdésének b)-e) és j) pontban felsorolt - az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító - tanítói vagy tanári végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett felsőfokú vagy középfokú könyvtárosi szakképzettséggel rendelkezik.

(8) Az emelt szintű oktatás kivételével az iskolai oktatás ötödik évfolyamán az adott tantárgy oktatására és pedagógus-munkakör betöltésére jogosít a szakkollégium elvégzését igazoló tanítói végzettség és szakképzettség.

(9) A (2)-(3) bekezdés alapján, határozott időre megállapodás azzal köthető, aki vállalja a munkakör betöltéséhez szükséges - a 17. § (1) bekezdésben előírt -, a (3) bekezdésben meghatározott esetben a felsőfokú pedagógus

szakképesítés megszerzését. Az alkalmazás legfeljebb a felsőfokú tanulmányok elvégzéséhez szükséges időre szólhat. A szerződés legfeljebb további két évre meghosszabbítható akkor, ha a pedagógus önhibáján kívül nem tudta tanulmányait befejezni.

(10) Tanulmányai befejezéséig szóló határozott idejű kinevezéssel alkalmazható a felsőfokú oktatási intézmény utolsó évfolyamos hallgatója is, ha olyan tanulmányokat folytat, amelyben a munkakörére előírt szakképesítést fogja megszerezni.

(11) Általános iskolában és általános iskolai tanulókat fogadó kollégiumban napközi otthoni és tanulószobai foglalkozás megtartására, illetve kollégiumi nevelőtanárként alkalmazható, aki hittanár-nevelő szakos pedagógus végzettséggel rendelkezik.

**128. § (1)** Ha a pedagógus szakképesítése e törvényben meghatározott képesítésnek nem felel meg, és e törvénynek a hatálybalépésekor a pedagógusnak

*a)* a nyugdíjjogosultság eléréséhez szükséges korhatárig tíz évnél kevesebb ideje van, legfeljebb a nyugdíjkorhatár eléréséig változatlan munkakörben tovább foglalkoztatható;

*b)* a nyugdíjjogosultság eléréséhez szükséges korhatárig tíz évnél több ideje van, e törvény hatálybalépésének napjától számított öt év után csak akkor foglalkoztatható tovább pedagógus-munkakörben, ha tanulmányait a felsőfokú pedagógus-szakképesítést nyújtó oktatásban megkezdte.

(2) E törvény hatálybalépésétől számított öt évig alkalmazható a kollégiumban nevelőtanárként, aki hittudományi egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezik. Foglalkoztatására a 127. § (9) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(3) *a)* 2006. szeptember 1-jéig alkalmazható idegen nyelv oktatásra, továbbá idegen nyelven történő nevelésre, oktatásra a megfelelő pedagógus végzettséggel és legalább középfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal vagy azzal egyenértékű okirattal rendelkező pedagógus, feltéve, hogy addig az időpontig megkezdte tanulmányait a megfelelő felsőfokú iskolai végzettséget és szakképzettséget tanúsító oklevél megszerzése céljából. A tanulmányok megkezdése nélkül is alkalmazható e határidő elteltét követően - legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a nyugdíjkorhatárt eléri - az a pedagógus, aki 2002. augusztus 31-ig betölti az ötvenedik életévét, feltéve, hogy legalább tíz év gyakorlattal rendelkezik az adott nyelv tanítása terén. E rendelkezéseket a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nyelv oktatására azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

*aa)* a pedagógusnak az adott nyelvből felsőfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal vagy azzal egyenértékű okirattal kell rendelkeznie, és tanulmányait 2003. szeptember 1-jéig kell megkezdenie,

*ab)* a bolgár, a cigány (romani, illetve beás), a görög, a lengyel, az örmény, a ruszin, az ukrán nyelv oktatására a felsőoktatási tanulmányok megkezdése nélkül, korlátlan határideig alkalmazható az, aki az *aa)* pontban meghatározott feltételeknek megfelel,

*ac)* az e bekezdés *a)* pontjában foglaltak a német nemzetiségi oktatásban nem alkalmazhatók.

*b)* A nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben-oktatásban - az anyanyelv és irodalom tantárgy kivételével - az ötödik évfolyamtól kezdődően a tantárgyak anyanyelven történő oktatására pedagógus-munkakört tölthet be, és vezetői megbízást kaphat az is, aki rendelkezik az e törvény 17. §-ának (1) bekezdésében, illetve 30. §-ának (11) bekezdésében, 127. §-a (1) bekezdésének *a)*-*b)* pontjában vagy (8) bekezdésében meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá felsőfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal, vagy azzal egyenértékű okirattal.

*c)* A nemzeti, etnikai kisebbségi kollégiumi nevelésben pedagógus-munkakört tölthet be és vezetői megbízást kaphat az is, aki megfelel a *b)* pontban meghatározott feltételeknek.

*d)* A nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelésben

- pedagógus-munkakört tölthet be és vezetői megbízást kaphat az is, aki megfelel az e törvény 127. § (1) bekezdése *a)* pont, második gondolatjelében vagy *b)* pontjában meghatározott feltételeknek, továbbá felsőfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal, illetve azzal egyenértékű okirattal rendelkezik,

- pedagógus-munkakört tölthet be az is, aki megfelel az első gondolatjelben meghatározott vagy e § (1) bekezdés *a)* pontjában, illetve (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek és legalább középfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal vagy azzal egyenértékű okirattal rendelkezik.

*e)* A nemzeti, etnikai kisebbségi szakképzésben gyakorlati ismeretek oktatására pedagógus-munkakört tölthet be az is, aki megfelel e törvény 127. §-ának (1) bekezdésének *c)*-*e)* pontjában vagy (2)-(4) bekezdésében meghatározott feltételeknek és legalább középfokú "C" típusú állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal, illetve azzal egyenértékű okirattal rendelkezik.

*f)* Az *a)*-*e)* pontban szabályozott nyelvvizsga bizonyítványt vagy azzal egyenértékű okiratot a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottaknál a besorolásnál és a további szakképesítés után járó illetménynövekedés meghatározásakor figyelmen kívül kell hagyni.

(4) az óvónői szakközépiskolai szakon

a) a képzés e törvény hatálybalépését követő év szeptember 1-jétől óvodai és kollégiumi gyermekfelügyelői, pedagógiai asszisztensi, szabadidő szervezői szakra változik;

b) e törvény hatálybalépése előtt megkezdett tanulmányokat változatlan feltételekkel fejezheti be a tanuló, kérelmére azonban lehetővé kell tenni, hogy az érettségi-képesítő vizsga keretében gyógypedagógiai, továbbá közművelődési alapismeretekből levizsgázzon, és az új szaknak megfelelő végzettséget is megszerezze;

c) kiadott érettségi-képesítő bizonyítvánnyal - kivéve a 128. § (1) bekezdésének a) pontjában és (8) bekezdésében meghatározott feltételnek megfelelő pedagógust - utoljára az 1997. évben lehet óvónői munkakörben alkalmazni a 127. § (9) bekezdésében meghatározott feltételekkel;

d) kiadott érettségi-képesítő bizonyítvánnyal rendelkező, ha 1993. szeptember 1-jétől 1998. december 31-ig gyógypedagógia és közművelődési alapismeretekből vizsgát tesz, megszerzi a b) pontban meghatározott képesítést, a vizsgát az iskola az igényeknek megfelelően szervezi, a vizsgára való felkészülést az iskola kérésre konzultációs foglalkozások szervezésével segíti;

e) szerzett szakképzettség az oktatás finanszírozása tekintetében nem számít első szakképzettségnek.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérően pedagógus-munkakörben továbbra is foglalkoztatható és alkalmazható

a) óvodapedagógusként, aki óvónői szakközépiskolában szerzett érettségi-képesítő bizonyítvánnyal,

b) gép- és gyorsírás tantárgy oktatására, aki gépírás és gyorsírás tanítására jogosító bizonyítvánnyal,

c) szakmai gyakorlati képzésre, aki érettségi bizonyítvánnyal és tanfolyami képzésben szerzett műszaki oktatói vagy szakoktatói bizonyítvánnyal, illetve technikus tanári képesítést tanúsító bizonyítvánnyal,

d) gyógypedagógus-munkakörben, aki óvónői, tanítói, illetve tanári oklevéllel,

e) technika-gyakorlati foglalkozás tantárgy oktatására, aki a szakiránynak megfelelő felsőfokú iskolai, illetve felsőfokú szakoktatói vagy műszaki oktatói végzettséggel és szakképzettséggel,

f) kollégiumban, aki felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel,

g) szakközépiskolában a szakmai elméleti tantárgyak, valamint a tizenegyedik-tizenharmadik évfolyamon a szakmai előkészítő ismeretek oktatására, aki a képzés szakirányának megfelelő főiskolai szintű tanári vagy a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel

rendelkezik abban az esetben, ha a bizonyítvány, oklevél megszerzése óta 1996. szeptember 1. napjáig az adott pedagógus-munkakörben legalább hét év szakmai gyakorlatot szerzett. A műszaki oktatói, szakoktatói munkakörben szerzett gyakorlatba be kell számítani a vállalati gyakorlati oktatásban szerzett gyakorlat idejét is. A szakmai gyakorlat idejének számításánál alkalmazni kell az e törvény 18. §-ának (5) bekezdésében foglaltakat.

(6) Ha a szakiskolában a gyakorlati képzést végző pedagógus nem rendelkezik középiskolai végzettséggel, és e törvény hatálybalépésekor

a) a nyugdíjjogosultság eléréséhez szükséges korhatár eléréséig legfeljebb öt évre van szüksége, a nyugdíjkorhatár eléréséig változatlan munkakörben tovább foglalkoztatható;

b) a nyugdíjjogosultság eléréséhez öt évnél több, de tíz évnél kevesebb időre van szüksége, legfeljebb a nyugdíjkorhatár eléréséig változatlan munkakörben tovább foglalkoztatható, ha legalább tíz év iskolai vagy vállalati gyakorlati oktató munkában szerzett gyakorlata van, a szükséges gyakorlat hiányában e törvény hatálybalépésének napjától számított öt év után csak akkor foglalkoztatható, ha megszerezte a középiskolai végzettséget;

c) a nyugdíjjogosultság eléréséhez szükséges korhatárig tíz évnél több, de tizenöt évnél kevesebb időre van szüksége, e törvény hatálybalépésének napjától számított öt év után csak akkor foglalkoztatható, ha megszerezte a középiskolai végzettséget;

d) a nyugdíjjogosultság eléréséhez szükséges korhatárig tizenöt évnél több időre van szüksége, e törvény hatálybalépésének napjától számított öt év után a 127. § (9) bekezdésében meghatározott feltételekkel lehet foglalkoztatni.

(7) Az e § alapján foglalkoztatott pedagógus (1)-(2) és (4)-(6) bekezdésben felsorolt iskolai végzettsége, képesítése pedagógus-munkakör betöltésére jogosító iskolai végzettség, illetve képesítés és a pedagógus besorolását a meglévő iskolai végzettsége, illetve képesítése alapján kell elvégezni.

(8) Azt a közalkalmazott pedagógust, akinek nincs pedagógus-szakvizsgálata, az iskolai végzettsége és szakképzettsége alapján kell besorolni. Azt a közalkalmazott pedagógust pedig, aki pedagógus szakvizsgálattal rendelkezik, az ezt igazoló oklevél bemutatását követő év első munkanapjától kezdődően a pedagógus-szakvizsga alapján kell besorolni. A pedagógus-szakvizsgálattal egyenértékű a munkakör ellátásához szükséges végzettség és szakképzettség mellett az egyetemi vagy főiskolai szakirányú továbbképzésben szerzett - jogszabályban meghatározott - szakképzettség. A pedagógus-szakvizsgálattal egyenértékű, továbbá a munkakör ellátásához szükséges végzettséghez és szakképzettséghez kapcsolódó szakterületen szerzett tudományos fokozat, valamint a doktori cselekmény alapján szerzett doktori cím.

(9) A kötelező továbbképzésben való részvételt nem lehet megkövetelni attól, aki a 19. § (5) bekezdése hatálybalépésének napján az ötvenedik életévét betöltötte. A pedagógus-szakvizsga bevezetéséig a továbbképzésben való részvételi kötelezettség - jogszabályban meghatározottak szerint - áll be.

(10) Az előírt szakmai gyakorlat megléte esetén - megismételt pályázati eljárás alapján -

a) óvodavezető, illetve általános iskolai igazgató lehet az is, aki középfokú óvónőképzőben, óvónői, illetve középfokú tanítóképzőben szerzett tanítói végzettséggel rendelkezik,

b) alapfokú művészetoktatási intézményben igazgató lehet az is, aki zenekonzervatóriumban szerzett végzettséggel rendelkezik,

feltéve, hogy a korábbi pályázati eljárásban nem jelentkezett olyan pályázó, aki rendelkezik megfelelő szakmai gyakorlattal, valamint az előírt felsőfokú iskolai végzettséggel.

(12) A 127. § (1) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket - ha nemzetközi megállapodás másképp nem rendelkezik - a magyar nevelési-oktatási intézményekben kiállított iskolai végzettségek és szakképzettségek tekintetében lehet alkalmazni. Az e rendelkezések alapján honosított oklevéllel, bizonyítvánnyal rendelkezőt 2004. szeptember 1-jétől kezdődően - a (13) bekezdésben meghatározott kivétellel - akkor lehet pedagógus-munkakörben foglalkoztatni, ha tanulmányait a felsőfokú pedagógus-szakképesítést nyújtó oktatásban megkezdte.

(13) A (12) bekezdésben foglaltaktól eltérően tovább foglalkoztatható

a) a nyugdíj jogosultság eléréséhez szükséges korhatárig az, akinek 1999. szeptember 1. napján a nyugdíj jogosultság eléréséhez szükséges korhatárig tíz évnél kevesebb ideje van hátra,

b) a honosított oklevélnek megfelelő pedagógus-munkakörben az, aki az adott pedagógus-munkakörben 1999. szeptember 1-jéig legalább hét év szakmai gyakorlatot szerzett.

(14) A 2012/2013. tanítási év végéig az ötödik-hatodik évfolyamon, a nem szakrendszerű oktatásban pedagógus-munkakört tölthet be az a tanár, aki a 2007/2008. tanév befejezéséig legalább öt év gyakorlatot szerzett az első-negyedik évfolyamon, továbbá, aki pedagógus-továbbképzés keretében elsajátította a hat-tizenkettő éves korosztály felkészítéséhez szükséges módszereket.

129.§ (1) Annak a gyermeknek, aki az általános iskola első évfolyamán, a tanulmányait az 1998/99. tanévben, illetve azt megelőzően kezdte meg, a tankötelezettsége annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tizenhatodik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a tizennyolcadik életévét betölti.

(2) A tankötelezettség - 6.§ (3) bekezdésében meghatározottak szerinti -kiterjesztésének pedagógiai, jogi, pénzügyi és technikai feltételeit a Kormánynak és a helyi önkormányzatoknak fokozatosan meg kell teremteniük annak érdekében, hogy az átállás ne okozzon fennakadást.

(3) Azok a helyi önkormányzatok, amelyeknek nem volt kötelező elkészíteni az e törvény 85. §-ának (4) bekezdésében szabályozott önkormányzati intézkedési tervet, kötelesek azt legkésőbb 2004. január 31-jéig elfogadni és tizenöt napon belül megküldeni a megyei önkormányzatnak.

(4) A Waldorf-iskolák fenntartói 2003. szeptember 31-ig e törvény szerint felülvizsgálják a fenntartásukban lévő iskolák alapító okiratait, az iskolák az alapító okirat alapján és a Waldorf-követelmények szerint 2003. december 31-ig elkészítik szervezeti és működési szabályzatukat, pedagógiai programjukat. A nem önkormányzati iskola fenntartója - a Magyar Waldorf Szövetség szakvéleményével együtt -2004. február 15-éig az iskola iratait megküldi a székhely szerint illetékes főjegyzőnek.

(5) Az óvodák, iskolák és kollégiumok 2004. június 30-ig felülvizsgálják a pedagógiai programjukat, és megküldik a fenntartó részére jóváhagyás céljából. Ha a fenntartó ötnél több nevelési-oktatási intézmény fenntartásáról gondoskodik, ütemtervet készíthet, amelyben meghatározhatja, hogy melyik nevelési-oktatási intézménynek mikorra kell felülvizsgálnia és benyújtania a pedagógiai programját. Az ütemtervben a pedagógiai program benyújtására vonatkozó legkorábbi időpont 2004. január 15-e lehet. Az általános iskolák helyi tantervének felülvizsgálata két lépcsőben is végrehajtható, a következők szerint: eddig az időpontig elkészítik az első-negyedik évfolyamra vonatkozó rendelkezéseket, és a megadott határidőket követően egy évre az ötödik-nyolcadik évfolyamra vonatkozó rendelkezéseket. E feladatok végrehajtásában közreműködő pedagógusok heti kötelező óraszama legfeljebb heti öt órával csökkenthető, abban az esetben, ha az iskola a Nemzeti alaptanterv alapján maga dolgozza ki a helyi tantervét. Egy pedagógus esetén a csökkentés együttes időtartama nem haladhatja meg a huszonhárom hetet. Az óraszám csökkentés legfeljebb a megadott pedagógus álláshelyek tíz százalékát érintheti. Az óraszámcsökkentés - a megadott keretek között - több pedagógus között megosztható. E rendelkezések alkalmazása esetén a nevelőtestületnek el kell fogadnia a helyi tanterv elkészítésének ütemtervét. Az ütemtervben kell meghatározni a közreműködők feladatait és az ahhoz kapcsolódó órakedvezményt, továbbá a végrehajtás időpontját, a beszámolás és ellenőrzés rendjét.

(6) A közoktatási intézmények 2004. június 30-ig elkészítik, illetve felülvizsgálják a minőségfejlesztési programjukat, és megküldik a fenntartónak jóváhagyás céljából. Ha a fenntartó ötnél több közoktatási intézményt működtet, ütemtervet készíthet a jóváhagyásra történő benyújtásra. Az ütemterv meghatározhatja, hogy mely közoktatási intézménynek, mikorra kell elkészítenie és benyújtania a minőségfejlesztési programját. A fenntartó által elkészített ütemterv a benyújtás legkorábbi időpontjaként 2004. január 31-ét jelölheti meg.

(7) 2008. augusztus 31-ig szakképzési évfolyammal működhet a szakiskola, ha olyan tanulókat készít fel a szakmai vizsgára, akik eredményesen befejezték a tizedik évfolyamot, vagy az adott évben induló tanítási évben betöltik vagy már betöltötték a tizennyolcadik életévüket.

**130. §** (1) A fenntartó a közoktatási intézmény megszüntetéséből, a fenntartásában lévő közoktatási intézményrendszer átalakításából, a feladatellátási kötelezettség teljesítésének módosításából, a pedagógusok kötelező óraszámának, az óvodai csoportok, iskolai osztályok létszámának emeléséből, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, valamint a tanórán kívüli foglalkozások csökkentéséből származó bérmegetakarítást az általa - önállóan vagy közösen - fenntartott közoktatási intézményrendszerrel nem vonhatja el.

(2)

(1) A Waldorf-iskola egységes iskolaként ellátja az általános iskola, a gimnázium és az alapfokú művészetoktatás feladatait. Az egységes iskola legalább nyolc és legfeljebb tizenhárom évfolyammal működhet. A Waldorf-iskola felkészíti a tanulókat az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga letételére. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga teljesítése a magasabb évfolyamra lépés feltétele.

(2) A Waldorf-iskolákban az általános iskolai és gimnáziumi követelmények átadásához pedagógus-munkakör betöltésére jogosító felsőfokú - főiskolai szintű - iskolai végzettségnek és szakképzettségnek kell elismerni a Waldorf-képzés keretében szerezhető Waldorf-képesítést.

(3) A Waldorf iskolában

- a) a tanítói oklevél a nyolcadik évfolyam végéig jogosít pedagógus-munkakör betöltésére,
- b) a technika-gyakorlati ismeretek oktatására pedagógus szakképzettséggel nem rendelkező szakember is alkalmazható.

(4) A Waldorf-iskolák a Waldorf-kerettanterv alapján készítik el pedagógiai programjukat. A Waldorf-kerettantervben kell meghatározni

- a) a Waldorf-iskolákban oktatott tananyagot, követelményeket,
- b) mely évfolyamokon szükséges a művészeti alapvizsga, illetve a művészeti záróvizsga teljesítése a magasabb évfolyamra lépéshez,
- c) azokat az eszközöket és felszereléseket, amelyek a követelmények teljesítéséhez szükségesek, valamint a minőségfejlesztés rendszerét, módszereit és eszközeit.
- e) a Waldorf-pedagógus képzésben részt vevő iskola feladatait,
- d) az alapfokú művészetoktatás követelményeit. Ennek során eltérhetnek az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában meghatározottaktól, azzal a megkötéssel, hogy egyértelműen ki kell derülnie milyen művészeti ágban folyik a felkészítés.

(5) A Waldorf-iskolák vezetési szerkezete a közoktatásról szóló törvény 54-57 §-ától eltérően építhető ki. A Waldorf-iskolák vezetési szerkezetét az iskola szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy minden iskolában kell az egyszemélyes felelős vezető.

(6) Abban a kérdésben, hogy az iskola Waldorf-iskolaként működhet-e a Magyar Waldorf Szövetség szakvéleményét kell beszerezni.

(7) A Waldorf-pedagógiai szakmai szolgáltatások országos pedagógiai szakmai szolgáltató intézménye a Magyar Waldorf Szövetség által létrehozott pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmény.

(8) A Waldorf-képesítés kizárólag a Waldorf-iskolákban jogosít pedagógus-munkakör betöltésére.

**132. §** (1) Az iskolák 2001. szeptember 1-jéig a kerettanterv, valamint e törvény 48. §-ának figyelembevételével felülvizsgálják pedagógiai programjukat. Az ily módon felülvizsgált pedagógiai programot az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben - az e törvény 124. §-ának (4) bekezdésében meghatározottak alkalmazásával - bevezetik.

(2) A kollégiumok a Kollégiumi nevelés országos programjának kiadását követő második év szeptember 1. napjáig felülvizsgálják pedagógiai programjukat.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott esetben a 44. § (1) bekezdésének a szakértői véleményezésre vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

(4) Az általános iskola

a) 1999. szeptember 1. napján - az e törvény 123. §-a (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott első és hetedik évfolyamok helyett - helyi tantervét az iskola első évfolyamán vezeti és a hetedik évfolyamán vezetheti be, továbbá a

második évfolyamon, ezt követően az (1) bekezdésben meghatározott ideig felmenő rendszerben folytatja a bevezetését,

b) azokon az évfolyamokon, amelyeken a helyi tanterv bevezetésére nem került sor, a nevelő-oktató munkát az e törvény 124. §-a (4) bekezdésének a) pontjában meghatározottak szerint végzi,

c) az 1999. szeptember 1. napján induló nyolcadik évfolyamon a nevelő-oktató munkát e törvény 123. § (3) bekezdése c) pontjának vagy az e bekezdés b) pontjának alkalmazásával folytatja.

(5) A hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium, továbbá az általános iskolai és középiskolai vagy szakiskolai feladatot is ellátó többcélú intézmény a nevelő-oktató munkát e törvény 123. § (3) bekezdése c) pontjának vagy az e bekezdés b) pontjának alkalmazásával folytatja.

(6) A tíz évfolyammal működő általános iskolát 2001. július 31-ig át kell szervezni az e törvény rendelkezéseinek megfelelő iskolává. Eddig az időpontig alkalmazni kell a tíz évfolyamos általános iskolákra vonatkozó rendelkezéseket [52. § (1) bek. b) pontja, 78. § (2) bek. d) pontja, 124. § (4) bek. b) pontja].

(7) A települési önkormányzat 2000. július 31-ig elkészíti az e törvény 85. §-ának (4) bekezdésében szabályozott önkormányzati intézkedési tervet, és 2000. december 31-ig megküldi a székhelye szerint illetékes fővárosi, megyei önkormányzat részére. A fővárosi, megyei önkormányzat a fejlesztési tervét 2001. július 31-ig áttekinti, és szükség szerint - e törvény 88. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározottak szerint - átdolgozza.

(8) Az alapfokú művészetoktatási intézmények fenntartói 2000. július 31-ig e törvény 31. §-ának (2) bekezdése alapján felülvizsgálják az általuk fenntartott iskola alapító okiratát, az iskola működését, és szükség szerint kéri a főjegyzőtől a működés megkezdéséhez szükséges engedély módosítását.

(10) A szakiskolák és szakközépiskolák a szakképzési évfolyamaik számát az Országos Képzési Jegyzék felülvizsgálatára kiadott rendeletben meghatározottak szerint vizsgálják felül.

(11) A közoktatási intézmény fenntartója 2000. július 31-ig elkészíti az e törvény 124. § (20) bekezdésében meghatározott - kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak 2003. augusztus 31-ig történő végrehajtásához készített - ütemtervet.

(12) Az ütemtervet a fenntartó a határidőt követő tizenöt napon belül megküldi az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontnak. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont ellenőrizheti az ütemtervben foglaltak végrehajtását. Amennyiben az ütemtervet a fenntartó nem küldi meg vagy nem hajtja végre az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont kezdeményezi az e törvény 93. §-ának (4)-(5) bekezdésében meghatározott intézkedés megtételét. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont eljárására alkalmazni kell az e törvény 107. §-ának (9)-(10) bekezdésében foglaltakat. E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha az eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak alkalmazása kötelező.

### 1. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez

*[A törvény 15. §-ának (3) bekezdéséhez, 16. §-ának (4) bekezdéséhez, 39. §-ának (3) bekezdéséhez és a 118. § (3) bekezdéséhez]*

**A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak létszáma, a költségvetési hozzájárulás megállapításának elvei, a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező óraszám a közoktatási intézményekben**

*Első rész*

### ***A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBEN FOGLALKOZTATOTT VEZETŐK ÉS ALKALMAZOTTAK LÉTSZÁMA***

*A kötelezően foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak*

### *Vezetők*

|    |                                                                                                                |   |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1. | igazgató, óvodavezető minden önálló intézményben                                                               | 1 |
| 2. | igazgatóhelyettes, óvodavezető-helyettes                                                                       |   |
|    | - önálló intézményben                                                                                          |   |
|    | ha a gyermekek, tanulók létszáma a nyolcvanot eléri                                                            | 1 |
|    | iskolában, ha a tanulók létszáma az négyszázat eléri további                                                   | 1 |
|    | - tagintézményenként - a kollégium kivételével - tagintézmény-vezetőnek                                        | 1 |
|    | - intézményegységenként - a kollégium kivételével - intézményegység vezetőnek                                  | 1 |
|    | - nem önálló kollégiumonként kollégiumvezetőnek                                                                | 1 |
|    | - tagozatonként                                                                                                |   |
|    | ha az óvodában a gyermeklétszám az ötvenet, az iskolában a tanulói létszám a nyolcvanot eléri tagozatvezetőnek | 1 |
| 3. | gyakorlati oktatásvezető                                                                                       |   |
|    | szakközépiskolában és szakiskolában iskolánként                                                                | 1 |
| 4. | gyakorlati oktatásvezető-helyettes                                                                             |   |
|    | szakközépiskolában és szakiskolában húsz osztály felett, húsz osztályonként                                    | 1 |
|    | vagy eltérő szakirányú oktatásnál szakirányonként, ha a szakirányban legalább öt osztály van                   | 1 |
| 5. | gazdasági vezető                                                                                               |   |
|    | önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező intézményben                                                          | 1 |

### *Pedagógusok*

#### *Óvodában*

|    |                                                                                                                                                                                                                                    |   |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1. | A pedagógusok, gyógypedagógusok létszámát                                                                                                                                                                                          |   |
|    | - az óvodai csoportok,                                                                                                                                                                                                             |   |
|    | - a kötelező órák száma,                                                                                                                                                                                                           |   |
|    | - a kötelező óraszámra beszámítható tevékenység,                                                                                                                                                                                   |   |
|    | - az óvoda nyitva tartási ideje                                                                                                                                                                                                    |   |
|    | alapján kell meghatározni oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt minden csoportban a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozzon, óvodapedagógusonként napi egy-egy, csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel; |   |
| 2. | logopédus                                                                                                                                                                                                                          |   |
|    | a beszédjavító óvodában tizenöt gyermekenként                                                                                                                                                                                      | 1 |
| 3. | konduktor                                                                                                                                                                                                                          |   |
|    | a konduktív pedagógiai intézmény óvodájában csoportonként és műszakonként                                                                                                                                                          | 3 |
| 4. | utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor                                                                                                                                                                           |   |
|    | ha az óvoda a többi gyermekkel együtt fejleszti a fogyatékos gyermeket, legalább heti öt óra foglalkoztatás keretében, nyolc gyermekenként                                                                                         | 1 |

#### *Iskolában és kollégiumban*

|    |                                                                                            |  |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1. | Az iskolában a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak létszámát                           |  |
|    | - az iskolai osztálylétszám,                                                               |  |
|    | - az osztálybontásra, egyéni foglalkozásra meghatározott időkeret,                         |  |
|    | - a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezésére megállapított órakeret, |  |
|    | - a napközis és tanulószobai foglalkozásokra megállapított órakeret,                       |  |
|    | - a pedagógusok kötelező óraszám                                                           |  |
|    | alapján kell megállapítani.                                                                |  |
| 2. | A kollégiumban pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak létszámát                           |  |
|    | -                                                                                          |  |
|    | - a kollégiumi foglalkozások száma,                                                        |  |
|    | - a pedagógusok kötelező óraszám                                                           |  |
|    | alapján kell megállapítani.                                                                |  |

|    |                                                                                                                                         |   |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 3. | könyvtárostanárr (tanító)                                                                                                               |   |
|    | legalább nyolc évfolyamos általános iskolában, ha az iskolának legalább nyolc osztálya van                                              | 1 |
|    | középiskolában, szakiskolában                                                                                                           | 1 |
|    | kollégiumban, alapfokú művészetoktatási intézményben                                                                                    |   |
|    | kettőszáz tanulóig                                                                                                                      | 1 |
|    | kettőszáz tanuló felett                                                                                                                 | 1 |
|    | többcélú intézményben                                                                                                                   | 1 |
| 4. | konduktor                                                                                                                               |   |
|    | a konduktív pedagógiai intézmény iskolájában osztályonként és műszakonként                                                              | 3 |
| 5. | logopédus                                                                                                                               |   |
|    | beszédjavító iskolában tizenöt tanulónként                                                                                              | 1 |
| 6. | utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor                                                                                |   |
|    | ha az iskola a többi gyermekkel együtt fejleszti a fogyatékos tanulót, legalább heti öt óra foglalkoztatás keretében, nyolc tanulónként | 1 |

*A nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak*

#### *Óvodában*

|    |                                                                                            |     |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. | szakorvos                                                                                  |     |
|    | kizárólag sajátos nevelési igényűeket nevelő óvodában a fogyatékoság típusának megfelelően | 0,5 |
| 2. | gyermek- és ifjúsági felügyelő vagy gyógypedagógiai asszisztens                            |     |
|    | sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő óvodai csoportban                               | 1   |
| 3. | dajka vagy helyette gondozónő és takarító együtt                                           |     |
|    | - a konduktív pedagógiai intézmény óvodájának kivételével - csoportonként                  | 1   |

#### *Iskolában és kollégiumban*

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |   |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1.   | Pedagógiai felügyelő                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |   |
|      | [A 17. § (1) bekezdés j) pontjában, a 30.§ (11) bekezdésében, a 127. § (1) bekezdésében és (11) bekezdésében felsorolt végzettséggel és szakképzettséggel vagy pszichológus, szociális munkás, pedagógiai végzettséggel rendelkező szakember]                                                                                                       |   |
|      | Kollégiumban, nemenként és épületenként 100 tanulóra számítva,                                                                                                                                                                                                                                                                                      |   |
|      | de legalább                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1 |
|      | [A pedagógiai felügyelő foglalkoztatása részmunkaidőben, pedagógus-munkakörben történő foglalkoztatással együtt is megoldható.]                                                                                                                                                                                                                     |   |
| 1. 2 | gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, egészségnevelő                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |
|      | [az iskolatípusnak megfelelő, a 17. § (1) bekezdésének b)-e) és j) pontjában, illetve (2) bekezdésében felsorolt vagy pszichológus, szociális munkás végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakember] általános iskolában, középiskolában, szakiskolában; a foglalkoztatás egy munkakörben, illetve osztott munkakörökben is megszervezhető | 1 |
| 2. 3 | szakorvos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |   |
|      | kizárólag fogyatékosokat nevelő iskolában, kollégiumban, a fogyatékoság típusának megfelelően                                                                                                                                                                                                                                                       | 1 |
| 3. 4 | gyermek- és ifjúsági felügyelő vagy gyógypedagógiai asszisztens                                                                                                                                                                                                                                                                                     |   |
|      | fogyatékosokat nevelő iskolában tizenöt tanulónként                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1 |
|      | a siket, a vak, a középsúlyos értelmi fogyatékos, az önálló helyváltoztatásra képtelen testi fogyatékos, az autista és a halmozottan fogyatékos tanulókat nevelő-oktató                                                                                                                                                                             |   |

|      |                                                                                                                                                                        |     |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|      | iskolában hat tanulónként                                                                                                                                              | 1   |
|      | gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményként működő általános iskolai kollégiumban 1 tizenöt tanulónként                                                            |     |
|      | általános iskolai kollégiumban                                                                                                                                         | 1   |
| 4. 5 | szabadidő szervező<br>az iskolában, kollégiumban, ha a tanulók létszáma eléri a háromszázat                                                                            | 1   |
| 5. 6 | műszaki vezető<br>szakiskolában, ha az legalább százhusz munkahelyes tanműhellyel rendelkezik, illetve ha délelőtt-délután is üzemelő tanműhelye van                   | 1   |
| 6. 7 | ápoló<br>kollégiumban ötszáz tanulóiig                                                                                                                                 | 1   |
|      | ötszáz tanuló felett                                                                                                                                                   | 2   |
|      | kizárólagosan fogyatékosokat fogadó diákotthonban, huszonnégy órára                                                                                                    | 5   |
| 7 8. | hangszerkarbantartó a zeneművészeti művészeti ágban szakmai vizsgára felkészítő<br>szakközépiskolában és szakiskolában, továbbá alapfokú művészetoktatási intézményben |     |
|      | négyszáz tanulóiig                                                                                                                                                     | 1   |
|      | négyszáz tanuló felett                                                                                                                                                 | 2   |
|      | látássérültek iskoláiban tanulói létszámtól függetlenül további                                                                                                        | 0,5 |
| 8. 9 | úszómester<br>tanusodával rendelkező iskolában                                                                                                                         | 1   |

Az utazó szakember hálózat keretében a foglalkoztatás a fővárosi, megyei önkormányzat által kijelölt közoktatási intézményben történik. Az álláshelyeket a fővárosban, illetőleg megyében - a szakértői és rehabilitációs bizottság nyilvántartása szerint - a többi gyermekkel, tanulóval együtt óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban részesített gyermekek, tanulók - a fogyatékoság típusa szerint - létszámát nyolccal, az utazó gyógytestnevelői álláshelyek létszámát az érintett tanulók létszámát tizenkettővel elosztva kell meghatározni. Az osztással - a kerekítés szabályai szerint kialakított - csoportra kell tervezni egy-egy - egy csoport esetén a csoport létszámától függetlenül legalább egy - a feladat ellátásához szükséges szakembert. Az utazó gyógypedagógust, logopédust, konduktort, gyógytestnevelőt stb. a gyermeket, tanulót nevelő, illetve oktató óvoda, iskola megkeresésére a munkáltatói jogot gyakorló közoktatási intézmény vezetője rendeli ki.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős, az egészségnevelő, a szabadidő-szervező és a pedagógiai felügyelő pótszabadságának, valamint juttatásainak meghatározására a pedagógus- munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

#### *További foglalkoztatás a nevelési-oktatási intézményekben*

1. Gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő, karbantartó, fűtő, udvari munkás, portás stb. munkakörökben az ellátandó feladatokról függően kell megoldani a foglalkoztatást.

2. A nevelési-oktatási intézményekben - a feladatokról függően - az I. részben meghatározottakon túl

a) további vezetői megbízások adhatók,

b) a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak létszáma megnövelhető,

c) speciális végzettségű szakemberek (például orvos, pszichológus, szociális munkás, szociálpedagógus, könyvtártechnikus, könyvtáros asszisztens, iskolatitkár (óvodatitkár), szabadidő szervező, pedagógiai asszisztens, oktatástechnikus, számítógép kezelő, számítógép rendszerprogramozó, laboráns, ügyviteli-gépkezelő, munkaügyi, személyzeti és oktatási előadó) foglalkoztathatók.

3. A fenntartó köteles biztosítani a nevelési-oktatási intézmény működtetéséhez szükséges technikai létszámot (a továbbiakban: technikai létszám). A technikai létszám nem lehet kevesebb, mint a pedagógusok teljes munkaidőre számított létszámának

- a) tíz százaléka, de legalább másfél létszám az alapfokú művészetoktatási intézményben,
- b) húsz százaléka, de legalább három létszám szakiskolában, készségfejlesztő szakiskolában, speciális szakiskolában, előkészítő szakiskolában,
- c) harminc százaléka, de legalább négy létszám az óvodában, az általános iskolában, gimnáziumban, szakközépiskolában,
- d) százharminc százaléka, de legalább öt létszám a kollégiumban.

4. Többcélú intézmény esetén a technikai létszámot a következők szerint kell meghatározni:

- a) az ellátott feladatoknak megfelelő intézményre meghatározott százalékok, összegét el kell osztani az ellátott feladatok eggyel megnövelt összegével,
- b) a létszám nem lehet kevesebb, mint az egyes intézményekhez meghatározott létszámok összegének a hetven százaléka.

5. A nevelési-oktatási intézmény vezetője dönti el, hogy a technikai létszám terhére a nevelési-oktatási intézmény működésével összefüggő technikai feladatokat, így különösen a műszaki, ügyviteli, biztonsági, számítástechnikai rendszergazda feladatokat munkavállaló, illetőleg közalkalmazott foglalkoztatásával, polgári jogviszony létesítésével oldja meg.

6. A technikai létszám kereten felül kell megoldani a nevelési-oktatási intézményben működtetett konyha üzemeltetését. A technikai létszámot meg kell emelni az olyan feladatok ellátásához szükséges létszámmal, amelyet a nevelési-oktatási intézmény jogszabály rendelkezései szerint köteles megszervezni (munkavédelem, tűzvédelem, gazdasági szervezet, stb.).

#### *Második rész*

### *A KÖLTSÉGVETÉSI HOZZÁJÁRULÁS MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ELVEI*

1. Az e törvény 118. §-ának (4) bekezdésében a normatív költségvetési hozzájárulásokra meghatározott összegben felül

a) normatív, kötött felhasználású előirányzattal a Belügyminisztérium fejezet Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai cím alatt megtervezett összeggel kell támogatni

- a helyi önkormányzati közoktatási intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak részére a pedagógus-továbbképzés és -átképzés szervezését,

- a megyei (fővárosi) önkormányzati fenntartású pedagógiai szakszolgálatok megszervezését,

- a fővárosi és a megyei közalapítványok szakmai tevékenységét, ezen belül a pedagógiai, szakmai szolgáltatás és a taneszköz-fejlesztést.

b) A Belügyminisztérium fejezet "Nem állami humánszolgáltatások normatív támogatása" alcím alatt kell megtervezni az a) pont első gondolatjelében meghatározott célok igénybevételeinek fedezetét a nem helyi önkormányzati fenntartású közoktatási intézmények számára.

c) Az Oktatási Minisztérium költségvetési fejezetében elkülönített előirányzatként kell megtervezni

- az a) pont első gondolatjeles bekezdésében meghatározott célok igénybevételeinek fedezetét az állami felsőoktatási intézmények által fenntartott közoktatási intézmények számára,

- a közoktatás fejlesztését, megújítását szolgáló tevékenységet, a közoktatás számítógépes hálózatának kiépítését, fejlesztését, működtetését.

d)

2. Az e törvény 118. §-ának (4) bekezdésében a normatív költségvetési hozzájárulásokra meghatározott összegen belül

a) differenciáló tényezőként figyelembe kell venni

- a korai fejlesztés és a fejlesztő felkészítés (képzési kötelezettség) megszervezését,  
- a súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek, tanulók óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását,

- a nem a tartózkodási helyükön, illetve ennek hiányában nem a lakóhelyükön óvodába, általános iskolába járó gyermekeket, tanulókat fogadó óvodát, általános iskolát,

- a fejlesztési tervvel összhangban működtetett intézménytársulás fenntartását,

- az óvodai ellátás, az általános iskolai oktatás megszervezését azokon a településeken, amelyeken a lakosság száma a költségvetési évet megelőző év január 1-jén nem haladta meg a 3500 főt,

- a gyermek és tanulói intézményi étkeztetést,

- az általános iskolai napközi foglalkozás szervezését,

- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelését, iskolai oktatását, a nem kisebbségi két tanítási nyelvű oktatást.

b) Az a) pontban meghatározott szakmai normatívák jogcímeit és összegét, illetve a támogatások főösszegét, valamint az igénybevétel feltételeit az éves költségvetési törvény határozza meg.

3.

4.

### *A normatív hozzájárulás meghatározásakor figyelembe vehető gyermek-, tanulói létszám megállapítása*

1. A normatív hozzájárulás meghatározásakor

a) az óvodába felvett gyermekeket egy gyermekként kell figyelembe venni;

b) a nappali rendszerű iskolai oktatásban azt a tanulót lehet egy tanulóként figyelembe venni, aki az iskolával tanulói jogviszonyban áll; azoknak a tanulóknak a létszámát, akik saját döntésük alapján magántanulók, akik vendégtanulók, illetőleg akik térítési díjat fizetnek, a normatív állami hozzájárulás meghatározásakor nem lehet figyelembe venni;

c) az alapfokú művészetoktatási intézményben azt a tanulót lehet figyelembe venni, aki a hatodik életévét elérte, de huszonkettedik életévét nem töltötte be, a következők szerint:

- egy tanulóként kell figyelembe venni azt, aki részére az iskola a tanítási év átlagában legalább heti négy foglalkozáson való részvételt biztosít, akkor is, ha négynél több foglalkozáson vesz részt, illetve több tanszakra (szakra) jár,

- azoknak a tanulóknak a számát, akik részére az iskola a tanítási év átlagában heti négy tanóra foglalkozásnál kevesebbet biztosít, kettővel el kell osztani,

- az előképző évfolyamra járó tanulók létszámából csak annyi tanuló vehető figyelembe, mint az első alapfokú évfolyamra járó tanulók létszámának 120%-a, ennél a számításnál az előképző évfolyam és az első alapfokú évfolyam tényleges létszámát kell figyelembe venni;

d) az felnőtt oktatásban, a 78. § (6) bekezdése alapján, a nappali oktatás munkarendje szerint oktatott tanulót egy tanulóként, az esti oktatás munkarendje szerint tanulók számát kettővel, a levelező oktatás munkarendje szerint öttel elosztva kell figyelembe venni; a más munkarend szerint oktatott tanulók létszámát a normatív állami hozzájárulás meghatározásakor nem lehet figyelembe venni;

e) a kollégiumi ellátásnál azt a tanulót kell egy tanulóként figyelembe venni, aki a kollégiummal kollégiumi tagsági viszonyt, externátusi jogviszonyt létesített; azoknak a tanulóknak a létszámát, akik a kollégiumi elhelyezésért térítési díjat fizetnek, kettővel el kell osztani;

f) a nem magyar állampolgár gyermeket, tanulót akkor lehet figyelembe venni, ha a magyar gyermekkel, tanulókkal azonos feltételekkel vehet részt a közoktatásban;

g) azt a tanulót, aki tandíjat fizet, a létszám-meghatározásnál figyelmen kívül kell hagyni;

h) az a)-f) pont szerint kell a gyermek, tanuló létszámát figyelembe venni akkor is, ha az e törvény 81. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján fizetési kötelezettséget írnak elő, illetve a 116. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a heti hat órát meghaladó foglalkozásért a tanuló tandíjat fizet.

2. Abban az esetben, amikor a gyermekek, tanulók létszámát el kell osztani, a kerekítés szabályai szerint megállapított létszámot lehet figyelembe venni.

3. A nevelési-oktatási intézménynek kell igazolnia, hogy a gyermeket, tanulót felvette, és részére az előírt szolgáltatások igénybevételét biztosította.

4. Ha gyermekek, tanulók létszáma meghaladja az e törvény 3. számú mellékletének I. részében meghatározott, illetőleg II. részének 7-8. pontja alapján megállapítható maximális létszámot, a maximális létszám feletti gyermekek, tanulók létszámát a normatív hozzájárulás meghatározásakor figyelmen kívül kell hagyni.

### *Harmadik rész*

## *A VEZETŐK ÉS A BEOSZTOTT PEDAGÓGUSOK KÖTELEZŐ ÓRASZÁMA*

*Pedagógus-munkakörök és vezető beosztások, amelyekben a heti törvényes munkaidő kötelező óraszámából és a nevelő-, illetve nevelő-oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal a szakfeladatnak megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll, továbbá az egyes munkakörökre, vezető beosztásokra vonatkozó kötelező óraszámok*

| Vezető beosztás, munkakör | Heti kötelező óraszám |
|---------------------------|-----------------------|
|---------------------------|-----------------------|

### *I.*

#### *A) VEZETŐ BEOSZTÁSOK*

##### *1. Óvodában, gyakorló óvodában*

|                                                                                                                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| a) óvodavezetők                                                                                                                                           |    |
| - 4 vagy több csoportos óvodában, gyakorló óvodában                                                                                                       | 6  |
| - 1-3 csoportos gyakorló óvodában                                                                                                                         | 21 |
| - 1-3 csoportos óvodában                                                                                                                                  | 27 |
| b) óvodavezető-helyettesi, tagintézmény-vezetők, intézményegység-vezetők, tagozatvezetők, tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-helyettesi |    |
| - 4 vagy több csoportos óvodában, gyakorló óvodában                                                                                                       | 24 |
| - 1-3 csoportos gyakorló óvodában                                                                                                                         | 23 |
| - 1-3 csoportos óvodában                                                                                                                                  | 30 |

##### *2. Általános iskolában, gyakorló iskolában*

|                                                                                                                                                                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| a) igazgatói                                                                                                                                                                                                                  |    |
| - 17 vagy több osztályos iskolában                                                                                                                                                                                            | 4  |
| - 9-16 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                                    | 8  |
| - 6-8 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                                     | 12 |
| - 1-5 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                                     | 16 |
| b) igazgatóhelyettesi, tagintézmény-vezetők, intézményegység-vezetők, az igazgatóra tagozatvezetők, tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-megállapított kötelező helyettesi óraszám + 4 óra, legfeljebb 18 óra |    |

### 3. Középiskolában és szakiskolában és gyakorló iskolában

|    |                                                                                                                                                                                         |                 |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| a) | igazgatói                                                                                                                                                                               |                 |
| -  | 12 vagy több osztályos iskolában és minden művészeti szakmai vizsgára felkészítő szakközépiskolában, szakiskolában                                                                      | 2               |
| -  | 9-11 osztályos iskolában                                                                                                                                                                | 4               |
| -  | 5-8 osztályos iskolában                                                                                                                                                                 | 6               |
| -  | 4 vagy kevesebb osztályos iskolában                                                                                                                                                     | 8               |
| b) | igazgatóhelyettesi, tagintézmény-vezetői, intézményegység-vezetői, az igazgatóra tagozatvezetői, tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-megállapított kötelező helyettesi | óraszám + 2 óra |
| c) | gyakorlati oktatásvezetői                                                                                                                                                               | 11              |
| d) | gyakorlati oktatásvezető-helyettesi                                                                                                                                                     | 17              |

### 4. Alapfokú művészetoktatási intézményben, gyakorló iskolában

|    |                                                                                                                                                  |                                        |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| a) | igazgatói                                                                                                                                        |                                        |
| -  | 500 tanulónál több tanulólétszám esetén                                                                                                          | 2                                      |
| -  | 251-500 tanulólétszám esetén                                                                                                                     | 4                                      |
| -  | 101-250 tanulólétszám esetén                                                                                                                     | 8                                      |
| -  | 100 tanulólétszámig                                                                                                                              | 14                                     |
| b) | igazgatóhelyettesi, tagintézmény-vezetői, intézményegység-vezetői, az igazgatóra tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-helyettesi | megállapított kötelező óraszám + 2 óra |

### 5. Kollégiumban, gyakorló kollégiumban

|    |                                         |                                                      |
|----|-----------------------------------------|------------------------------------------------------|
| a) | kollégium igazgatói, vezetői            |                                                      |
| -  | 450 tanulónál több tanulólétszám esetén | 4                                                    |
| -  | 251-450 tanulólétszám esetén            | 6                                                    |
| -  | 101-250 tanulólétszám esetén            | 10                                                   |
| -  | 100 tanulólétszámig                     | 15                                                   |
| b) | igazgatóhelyettesi, vezetőhelyettesi    | az igazgatóra megállapított kötelező óraszám + 4 óra |

### 6. Kizárólag fogyatékos gyermekek, tanulók, nevelését, oktatását ellátó nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó eltérő rendelkezések

#### Óvodában, gyakorló óvodában

|    |                                                                                                                                                        |    |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| a) | óvodavezetői                                                                                                                                           |    |
| -  | 4 vagy annál több csoportos óvodában                                                                                                                   | 4  |
| -  | 2-3 csoportos óvodában                                                                                                                                 | 16 |
| -  | 1 csoportos óvodában                                                                                                                                   | 18 |
| b) | óvodavezető-helyettesi, tagintézmény-vezetői, intézményegység-vezetői, tagozatvezetői, tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-helyettesi |    |
| -  | 3 vagy több csoportos óvodában                                                                                                                         | 16 |
| -  | 1-2 csoportos óvodában                                                                                                                                 | 18 |

#### Általános iskolában, gyakorló általános iskolában

|    |                                  |   |
|----|----------------------------------|---|
| a) | igazgatói                        |   |
| -  | 21 vagy több osztályos iskolában | 2 |
| -  | 12-20 osztályos iskolában        | 4 |

|                                                                                                                                                                                                            |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| - 9-11 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                 | 6  |
| - 4-8 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                  | 10 |
| - 1-3 osztályos iskolában                                                                                                                                                                                  | 12 |
| b) igazgatóhelyettesi, tagintézmény-vezetői, intézményegység-vezetői, az igazgatóra tagozatvezetői, tagintézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-megállapított kötelező helyettesi óraszám + 2 óra |    |

*Kollégiumban, gyakorló kollégiumban*

|                                           |                                                      |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| a) igazgatói, vezetői                     |                                                      |
| - 250 tanulónál több tanulólétszám esetén | 2                                                    |
| - 144-250 tanulólétszám esetén            | 4                                                    |
| - 108-143 tanulólétszám esetén            | 6                                                    |
| - 48-107 tanulólétszám esetén             | 10                                                   |
| - 47 tanulólétszámig                      | 12                                                   |
| b) igazgatóhelyettesi, vezetőhelyettesi   | az igazgatóra megállapított kötelező óraszám + 2 óra |

*A Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézetében*

|                                                                |   |
|----------------------------------------------------------------|---|
| a) óvodavezetői, általános iskola igazgatói                    | 5 |
| b) óvodavezető-helyettesi, általános iskola igazgatóhelyettesi | 7 |

*7. Pedagógiai szakszolgálat intézményeiben*

|                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| a) igazgatói, intézményegység-vezetői, tagintézmény-vezetői                            | 10 |
| b) igazgatóhelyettesi, intézményegységvezető-helyettesi, tagintézményvezető-helyettesi | 14 |

*8. Közös igazgatású közoktatási intézményben, általános művelődési központban*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| a) igazgatói ha az intézményegységenként működő óvoda, iskola, kollégium, pedagógiai szakszolgálat intézményegység vezetését is az igazgató látja el, az óvodai csoportok, iskolai osztályok, tanulók számára tekintet nélkül az intézményegységnek megfelelő intézménytípus igazgatói, vezetői beosztására meghatározott legkisebb óraszám, legfeljebb | 4 |
| b) intézményegység-vezetői, kollégiumvezetői, intézményegységvezető- az intézménytípusnál helyettesi, kollégiumvezető-helyettesi meghatározottak szerint                                                                                                                                                                                                |   |

*B) PEDAGÓGUS ÉS SZAKVIZSGÁZOTT PEDAGÓGUS- MUNKAKÖRÖK*

|                                                                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| - óvodapedagógus                                                                                                     | 32 |
| - óvodapedagógus gyakorló óvodában                                                                                   | 24 |
| - óvodapedagógus, fogyatékos gyermekek óvodájában                                                                    | 19 |
| - óvodapedagógus, fogyatékos gyermekek gyakorló óvodájában                                                           | 13 |
| - nem szaktanítást végző tanító általános iskolában                                                                  | 21 |
| - nem szaktanítást végző tanító gyakorló általános iskolában                                                         | 12 |
| - szaktanítást végző tanító, tanár általános iskolában                                                               | 20 |
| - szaktanítást végző tanító, tanár gyakorló általános iskolában                                                      | 12 |
| - nem szaktanítást végző osztálytanító általános iskola egésznapos (iskolaotthonos) osztályában                      | 21 |
| - nem szaktanítást végző osztálytanító gyakorló általános iskola egésznapos (iskolaotthonos) osztályában             | 12 |
| - nem szaktanítást végző osztálytanító fogyatékos tanulók általános iskolája egésznapos (iskolaotthonos) osztályában | 19 |
| - tanár, gyógypedagógus (terapeuta) fogyatékos tanulók általános iskolájában                                         | 19 |
| - tanár, gyógypedagógus (terapeuta) fogyatékos tanulók gyakorló általános iskolájában                                | 13 |

|                                                                                                                                                                                |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| - tanár középiskolában, szakiskolában                                                                                                                                          | 20 |
| - tanár alapközü művészetoktatási intézményben                                                                                                                                 | 20 |
| - tanár gyakorló középiskolában, szakiskolában, alapközü művészetoktatási intézményben                                                                                         | 10 |
| - tanár, gyógypedagógus (terapeuta) fogyatékos tanulók középiskolájában, szakiskolájában                                                                                       | 19 |
| - napközis foglalkozást, tanulószobai foglalkozást tartó tanító, tanár általános iskolában, középiskolában, szakiskolában                                                      | 23 |
| - napközis foglalkozást, tanulószobai foglalkozást tartó tanító, tanár gyakorló általános iskolában, középiskolában, szakiskolában                                             | 18 |
| - napközis foglalkozást, tanulószobai foglalkozást tartó tanító, tanár, gyógypedagógus (terapeuta) fogyatékos tanulók általános iskolájában, középiskolájában, szakiskolájában | 21 |
| - szakközépiskolai és szakiskolai gyakorlati oktató, szakoktató, fogyatékos tanulók iskolájában műhelyoktató                                                                   | 25 |
| - kollégiumi nevelő                                                                                                                                                            | 26 |
| - kollégiumi nevelő gyakorló kollégiumban                                                                                                                                      | 22 |
| - kollégiumi nevelő fogyatékos tanulók kollégiumában                                                                                                                           | 22 |
| - pszichológus, szociálpedagógus nevelési-oktatási intézményben                                                                                                                | 26 |
| - pszichológus, szociálpedagógus gyakorló nevelési-oktatási intézményben                                                                                                       | 20 |
| - konduktor, logopédus nevelési-oktatási intézményben                                                                                                                          | 19 |
| - konduktor, logopédus gyakorló nevelési-oktatási intézményben                                                                                                                 | 10 |
| - könyvtárostaná (tanító) nevelési-oktatási intézményben                                                                                                                       | 22 |
| - könyvtárostaná (tanító) a gyakorló nevelési-oktatási intézményben                                                                                                            | 12 |
| - könyvtárostaná (tanító)sajátos nevelési igény ű tanulók nevelési-oktatási intézményében és a gyakorló nevelési-oktatási intézményben                                         | 19 |
| - pszichológus, szociálpedagógus, konduktor, logopédus, pedagógus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményben                            | 19 |

## II.

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodájában, iskolájában, kollégiumában pedagógus-munkakört betöltőkre megállapított kötelező óraszámot kell alkalmazni a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat külön, illetve - ha a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók aránya az év első tanítási napján a harminchárom százalékot eléri - együtt nevelő, illetve nevelő és oktató óvodákban, iskolákban, kollégiumokban, tagozatokban, osztályokban, csoportokban foglalkoztatott pedagógusokra.

2. A tanár kötelező óraszámát kell alkalmazni a gyakorlati oktatónál abban az esetben, ha a központi program (tanterv) szerint elméletigényes szakmai tantárgy gyakorlati képzésében tart tanórai foglalkozást.

3. Az állami felsőoktatási intézmények által fenntartott gyakorló óvodában, iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakört betöltőkre megállapított kötelező óraszámot a gyakorló tanítást vezető pedagógusokra (vezető tanárra, gyakorlatvezető óvónőre, tanítóra) kell alkalmazni. A fenntartói gyakorló nevelési-oktatási intézményben e rendelkezéseket a fenntartó egyetértésével lehet alkalmazni.

4. Ha a pedagógust több - különböző kötelező óraszámú - pedagógus-munkakörben foglalkoztatják, vagy több - különböző kötelező óraszámú - vezetői megbízása van, a kinevezésében, munkaszerződésében kell meghatározni, hogy az egyes munkakörökben, vezetői megbízásokban - a végzett tevékenységével arányosan - hány kötelező órát köteles teljesíteni.

5. A pedagógus, vezető kötelező órszáma a fenntartó egyetértésével csökkenthető, ha az ehhez szükséges fedezetet, beleértve a túlmunka díjazását is, a fenntartó többletköltségvetési támogatás nélkül vagy a nevelési-oktatási intézmény saját forrásaiból biztosítja. A csökkentés ideje nem lehet hosszabb egy nevelési évnél, tanítási évnél, azonban több alkalommal meghosszabbítható.

6. A pedagógus kötelező óráját az óvodában a gyermekekkel való közvetlen, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásra, az iskolában és a kollégiumban a tanulókkal való közvetlen foglalkozásra, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásra, kollégiumi foglalkozásra, napközis és tanulószobai foglalkozásra kell fordítani. A gyakorlati oktatásvezető és a gyakorlati oktatásvezető-helyettes a kötelező órája keretében ellátja a tanulók gyakorlati és elméleti képzését, a gyakorlati képzést szervezőknél folyó gyakorlati képzés ellenőrzését. A tanulókkal való közvetlen foglalkozás körébe tartozik az osztály közösségi programjainak és a tanulókkal való egyéni törődés feladatainak [52. § (7) bekezdés] megtartása, azoknak a szakköröknek, érdeklődési köröknek, önképző köröknek, tanulmányi, szakmai és kulturális versenyeknek, házi bajnokságoknak, iskolák közötti versenyeknek, továbbá más

tanórán kívüli foglalkozásoknak [53. § (2) bekezdés *b)-d)* pontja] megtartása, amelyeket az iskolai nem kötelező tanórai foglalkozás időkeretének terhére szerveznek, valamint az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozások [53. § (2) bekezdés *e)* pontja] megtartása, kollégiumban a szabadidő eltöltését szolgáló és az egyéni törődést biztosító foglalkozások [53. § (7) bekezdés] megtartása. Ha a fenntartó egyetértésével a nevelési-oktatási intézmény vezetője nagyobb időkeretet nem állapít meg, óvodában az összes óvodai foglalkozás, kollégiumban az összes felkészítő kollégiumi foglalkozás, iskolában az összes - e törvény 52. §-ának (3) bekezdése alapján tervezett - kötelező tanórai foglalkozás öt százalékanak megfelelő, egy nevelési évre, tanítási évre kiszámított időkeret áll rendelkezésre a nevelési-oktatási intézményben a következő feladatok ellátásához:

a) E keret terhére

- az osztályfőnöki, tanszakvezetői (tagozatvezetői, szakosztályvezetői), tanulócsoporthoz vezetői, szakmai munkaközösség vezetői feladatot ellátó pedagógus heti kötelező órájának teljesítésébe e feladat ellátására heti egy órát be kell számítani,

- ha az iskolában nem kötelező a könyvtárostanárra (tanító) alkalmazása, legalább heti öt órát (napi egy órát) a kötelező óra terhére biztosítani kell a könyvtárostanárra (tanító) részére az iskolai könyvtári feladatok ellátásához.

b) Meghatározott időre adott írásbeli megállapodással a pedagógus kötelező óráját teljesítheti

- a nevelési-oktatási intézmény nevelési programjának, pedagógiai programjának kidolgozásával, felülvizsgálatával összefüggő feladatok ellátásával,

- diákönkormányzatot segítő feladatok, kulturális nevelőtanári feladatok ellátásával,

- a gyermekek, tanulók felügyeletével összefüggő, kollektív szerződésben meghatározott feladatok ellátásával.

8. A pedagógus az óráközi szünetben a tanulók felügyeletével, a következő tanóra előkészítésével összefüggő feladatokat látja el. A teljes munkaidő többi részében - munkaköri feladatként - a pedagógus ellátja a nevelő-, illetve a nevelő és oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal, a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatokat, így különösen: felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, előkészíti azokat, értékeli a gyermekek, tanulók teljesítményét, elvégzi a pedagógiai tevékenységéhez kapcsolódó ügyviteli tevékenységet, továbbá - munkáltató rendelkezései szerint - ellátja azokat a nevelési-oktatási intézmény működésével összefüggő feladatokat, amelyek igénylik a pedagógus szakértelmét, így különösen: részt vesz a nevelőtestület munkájában, az iskola kulturális és sportéletének megszervezésében, a gyermekek, tanulók felügyeletének ellátásában, a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtásában.

9. Az iskolai, kollégiumi könyvtárostanárra (tanító) a kötelező óraszám keretében biztosítja a könyvtár nyitva tartását, a könyvtári órákat. Munkaköri feladatként a teljes munkaidő többi részének hetven százaléka - a könyvtár zárva tartása mellett - a munkahelyen végzett könyvtári munkára (az állomány gyarapítása, gondozása, könyvtári kutatómunka), iskolai kapcsolattartásra, a további harminc százaléka a munkahelyen kívül végzett felkészülésre, könyvtári kapcsolattartásra, állománygyarapításra, továbbá a pedagógus-munkakörrel összefüggő más tevékenység ellátására szolgál.

10. A pedagógiai szakszolgálat intézményében alkalmazott pedagógusok a kötelező óraszám keretében végzik a gyermekek, tanulók vizsgálatával, egyéni vagy csoportos foglalkoztatásával, a tanácsadással, gondozói tanfolyamok megtartásával (a továbbiakban: közvetlen foglalkozás) kapcsolatos feladatokat. A közvetlen foglalkozásra megállapított időn kívül - munkaköri feladatként - látják el a szakértői véleményhez szükséges vizsgálatokat, illetve a közvetlen foglalkozások előkészítésével kapcsolatos feladatokat, a vizsgálatok keretében készített vélemények egyeztetését, a szakértői vélemények elkészítését, biztosítják a folyamatos nyitva tartást, továbbá végzik a gyermek, tanuló fejlődéséhez szükséges egyéb, intézményen kívüli tevékenységet, utaznak a gyermekhez, tanulóhoz.

11. A szakszervezetek tisztségviselőit (Munka Törvénykönyve 25., továbbá a Közalkalmazotti Tanács tagjait és elnökét [Munka Törvénykönyve 62. § (2) bekezdés] megillető munkaidő-kedvezményt a pedagógus kötelező órájának arányos csökkentésével kell kiadni.

12. A pedagógus kötelező óráját az igazgató jogszabályban meghatározottak szerint csökkenti, ha a pedagógus továbbképzésben vesz részt, illetve, ha szakvizsgára készül fel, és a pedagógussal tanulmányi szerződést köt.

13. A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének kötelező órászáma - kivéve, ha a szakközépiskola, illetve a szakiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel - az intézményben szervezett gyermekcsoportok, osztályok számától, az alapfokú művészetoktatási intézményben és a kollégiumban a tanulók létszámától függ.

14. A nevelési-oktatási intézmény és pedagógiai szakszolgálat vezetője a kötelező óraszám és a teljes munkaidő közötti időben látja el a vezetői megbízással kapcsolatos feladatokat.

15. A vezető kötelező óráinak számát - egész tanévre - a tanév első napjának megfelelő állapot szerint kell meghatározni.

16. A vezető kötelező órászámának meghatározásakor figyelembe kell venni

a) az óvodai csoportokat, iskolai osztályokat, iskolai szakképzésben a szakmai elméleti képzésre szervezett osztályokat számuknak megfelelően,

b) a napközis és tanulószobai foglalkozásokat számuknak megfelelően,

c) felnőttoktatásban a nappali és az esti oktatás osztályait, iskolai szakképzésben a szakmai elméleti képzésre szervezett osztályokat számuknak megfelelően, a levelező oktatás osztályait fele részben,

d) a könnyített és gyógytestnevelésben részt vevő tanulók létszámát tizenhat tanulónként, töredék tanulólétszám esetén pedig nyolc főig egy osztálynak.

17. Ha a pedagógus a munkakörére, beosztására megállapított kötelező óránál többet tanít, túlmunkát végez, melyért - jogszabályban meghatározott eljárás szerint megállapított - túlmunkadíj jár. A túlmunkadíj mértékének meghatározásához az óvodában, általános iskolában, középiskolában, szakiskolában, kollégiumban, pedagógiai szakszolgálatban a beosztott pedagógusra megállapított kötelező óraszámot kell alkalmazni abban az esetben is, ha a túlmunkadíjat vezető részére, gyakorló óvodában, iskolában, kollégiumban foglalkoztatott pedagógusnak, illetőleg olyan pedagógusnak állapítják meg, akinek a kötelező óráját e melléklet alapján csökkentik, illetve kötelező órájába meghatározott tevékenységet beszámítanak.

18. Abban az esetben, ha - munkakörébe nem tartozó feladatként - a vezető beosztású pedagógus másik, alacsonyabb kötelező óraszámú vezető beosztás feladatait, illetve a beosztott pedagógus vezető beosztás feladatait látja el, s ennek ideje eléri az öt munkanapot, a pedagógus kötelező óráját az ellátott vezető beosztásra meghatározott kötelező óraszám alapján kell megállapítani.

### III.

#### A teljesítmény-szorzó alkalmazása

1. A munkáltató és a beosztott pedagógus - teljes munkaidőben történő foglalkoztatás esetén - a munkaszerződésben vagy a közalkalmazotti kinevezésben megállapodhatnak abban, hogy a heti teljes munkaidő keretei között az adott munkakörre meghatározott kötelező órát legfeljebb heti hét órával megemelik. A megállapodás időtartama nem lehet rövidebb egy nevelési évnél, egy tanítási évnél, és határozatlan időre is szólhat. A megállapodás alapján a beosztott pedagógus havi illetményét, illetve havi munkabérét teljesítmény-szorzó alkalmazásával meg kell emelni.

2. A teljesítmény-szorzók a következők:

a) heti egy órával történő emelés esetén 1.07;

b) heti kettő órával történő emelés esetén 1.14;

c) heti három órával történő emelés esetén 1.18;

d) heti négy órával történő emelés esetén 1.25;

e) heti öt órával történő emelés esetén 1.35;

f) heti hat órával történő emelés esetén 1.40;

g) heti hét órával történő emelés esetén 1.45.

3. A teljesítmény-szorzó alkalmazásával a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 1. számú mellékletének alkalmazásával megállapított összeget kell megszorozni. A

közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 66. §-a (2)-(4) bekezdésének alkalmazásánál a teljesítmény-szorzót figyelmen kívül kell hagyni.

4. A teljesítmény-szorzó alkalmazásával történő foglalkoztatás esetén rendkívüli munkavégzést – kötelező óra megtartására - csak a Munka Törvénykönyve 127. § (1) bekezdésének b) pontja alapján lehet elrendelni.

5. Az általános iskolában, a középiskolában és a szakiskolában osztályfőnöki, az alapfokú művészetoktatási intézményben tanszakvezetői (tagozatvezetői, szakosztályvezetői), a kollégiumban tanulócsoporthoz vezetői feladatot ellátó pedagógus illetményét, munkabérét - az érintett kezdeményezésére, munkaszerződésének, közalkalmazotti kinevezésének módosításával - a 2/b. pontban meghatározott teljesítmény-szorzóval, a 3. pontban meghatározottak szerint meg kell emelni. A teljesítmény-szorzó alkalmazása esetén a II/7. pont, a) bekezdésének első gondolatjelében szabályozott órakedvezmény nem vehető igénybe, továbbá nem jár az e feladat ellátásához külön jogszabályban meghatározott pedagógus pótlék. Az e pontban szabályozott teljesítmény-szorzó szerinti juttatásra a feladatellátás időtartama alatt jogosult a pedagógus. Az e pont alapján alkalmazott teljesítmény-szorzó nem zárja ki a 2. pontban szabályozott teljesítmény-szorzó alkalmazását. Az e pontban szabályozott és a 2. pontban szabályozott teljesítmény-szorzók alapján járó juttatások összegét külön-külön kell megállapítani, figyelmen kívül hagyva az egyik jogcímen megállapított összeget.

6. A közoktatási intézmény vezetőjének és helyettesének illetményét - munkaszerződésének, közalkalmazotti kinevezésének módosításával - vezetői megbízásának idejére, teljesítmény-szorzó alkalmazásával, vezetői pótlékának folyósítása mellett meg kell emelni, a következők szerint:

a) ha a vezető heti kötelező óraszámja meghaladja a heti hat órát, továbbá - a b)-c) pontban meghatározott kivétellel - azokban a közoktatási intézményekben, amelyekben a vezetőnek nincs kötelező óraszámja, a 2/c. pontban, a helyettes esetében a 2/a. pontban meghatározott teljesítmény-szorzó alkalmazásával,

b) ha a vezető heti kötelező óraszámja nem haladja meg a heti hat órát, továbbá azokban a közoktatási intézményekben, amelyekben a vezetőnek nincs kötelező óraszámja, ha az intézmény körzeti feladatot lát el, a 2/d. pontban, a helyettes esetében a 2/b. pontban meghatározott teljesítmény-szorzó alkalmazásával,

c) ha a vezető heti kötelező óraszámja nem haladja meg a heti két órát, továbbá azokban a közoktatási intézményekben, amelyekben a vezetőnek nincs kötelező óraszámja, ha az intézmény térségi vagy országos feladatot lát el, a 2/e. pontban, a helyettes esetében a 2/c. pontban meghatározott teljesítmény-szorzó alkalmazásával.

## 2. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez

*(A törvény 40. §-ához)*

## **A közoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok**

### *Az alkalmazottak adatai*

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) név, születési hely és idő, állampolgárság;

b) állandó és ideiglenes lakcím, telefonszám;

c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó adatok, így különösen

- iskolai végzettség, szakképesítés, alkalmazási feltételek igazolása,

- munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,

- alkalmazott által kapott kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,

- munkakör, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,

- munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,

- szabadság, kiadott szabadság,

- alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,

- az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,

- az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai, azok jogcímei,

- a többi adat az érintett hozzájárulásával.

2. Az 1. pontban felsorolt adatokat a magasabb vezető tekintetében a munkáltatói jog gyakorlója kezeli.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók a fenntartónak, a kifizetőhelynek, bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, helyi önkormányzatnak, államigazgatási szervnek, a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak, a nemzetbiztonsági szolgálatnak.

4. A közoktatás információs rendszere tartalmazza az egységes pedagógus-nyilvántartást. Az egységes pedagógus-nyilvántartás tartalmazza a pedagógus nevét, születési adatait, a munkahelyének címét és típusát, valamint OM azonosítóját, a végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatokat, a pedagógus kártya számát. A pedagógus-nyilvántartásból személyes adat - az érintetten kívül - csak a pedagógus jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás jogszerű igénybevételeinek megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére.

### *A gyermekek, tanulók adatai*

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) gyermek, tanuló neve, születési helye és ideje, állampolgársága állandó és ideiglenes lakásának címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma;

b) szülő neve, állandó és ideiglenes lakásának címe, telefonszáma;

c) a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok;

d) a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos adatok, így különösen

- felvétellel kapcsolatos adatok,

- a tanuló magatartásának, szorgalmának és tudásának értékelése és minősítése, vizsgaadatok,

- a tanulói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,

- a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fogyatékoságára vonatkozó adatok,

- a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló rendellenességére vonatkozó adatok,
- a tanuló- és gyermekbalesetre vonatkozó adatok,
- a tanuló diákigazolványának sorszáma,
- a tanuló azonosító száma,
- a többi adat az érintett hozzájárulásával.

## 2. Az adatok továbbíthatók

- fenntartó, bíróság, rendőrség, ügyészség, önkormányzat, államigazgatási szerv, nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat,

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékosagra, a beilleszkedési zavarra, tanulási nehézségre, magatartási rendellenességre vonatkozó adatok a pedagógiai szakszolgálat intézményeitől a nevelési-oktatási intézménynek, illetve vissza,

- az óvodai fejlődéssel, iskolába lépéshez szükséges fejlettséggel kapcsolatos adatok a szülőnek, a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek, az iskolának,

- a magatartás, szorgalom és tudás értékelésével kapcsolatos adatok az érintett osztályon belül, a nevelőtestületen belül, a szülőnek, a vizsgabizottságnak, a gyakorlati képzés szervezőjének, a tanulószervezős kötőjének, illetve, ha az értékelés nem az iskolában történik az iskolának, iskolaváltás esetén az új iskolának, a szakmai ellenőrzés végzőjének,

- a diákigazolvány - jogszabályban meghatározott - kezelője részére a diákigazolvány kiállításához szükséges valamennyi adat.

- A gyermek óvodai felvételével, átvételével kapcsolatosan az érintett óvodához iskolai felvételével, átvételével kapcsolatosan az érintett iskolához, felsőoktatási intézménybe történő felvétellel kapcsolatosan az érintett felsőoktatási intézményhez és vissza;

- az egészségügyi, iskola-egészségügyi feladatot ellátó intézménynek a gyermek, tanuló egészségügyi állapotának megállapítása céljából,

- a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek a gyermek, tanuló veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából,

- az állami vizsgák alapján kiadott bizonyítványokat nyilvántartó szervezetnek, a bizonyítványok nyilvántartása céljából.

3. A tanulói azonosító, a tanuló neve és lakóhelye (tartózkodási helye), állampolgársága és az érintett nevelési-oktatási intézmény adatai alapján a közoktatás információs rendszere magában foglalja az egységes tanulói nyilvántartást. A tanulói nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak a tanulói jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére.

4. A nevelési-oktatási intézmény nyilvántartja azokat az adatokat, amelyek a jogszabályokban biztosított kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükségesek.

5. A nevelési-oktatási intézmények a gyermekek, tanulók adatait az iratkezelésre és a tanügyi nyilvántartásokra vonatkozó rendelkezések megtartásával őrizhetik.

## Az adatkezelés a nevelési-oktatási intézményekben

1. A pedagógust és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és a tanulóval kapcsolatos minden olyan tényt és adatot illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. E kötelezettség független a foglalkoztatási jogviszony fennállásától, és annak megszűnése után, határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra esetre, ha alóla az érintett, kiskorú esetén a szülő felmentést adott. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki azokra az adatokra, amelyek e törvény alapján kezelhetők és továbbíthatók.

2. A nevelési-oktatási intézmények a gyermekek, tanulók személyes adatait csak pedagógiai célból, pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs feladatok ellátásához szükséges célból, gyermek- és ifjúságvédelmi célból, iskola-egészségügyi célból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások vezetése céljából, bűncselekmény, szabálysértés felderítése, a büntethetőség és a felelősségre vonás mértékének megállapítása céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelhetik.

3. Adat továbbításra a nevelési-oktatási intézmény vezetője és – a meghatalmazás keretei között – az általa meghatalmazott vezető vagy más alkalmazott jogosult.

4. Az iratkezelési szabályzatban, ha ilyen készítése nem kötelező, a nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatának mellékleteként kiadott adatkezelési szabályzatban kell meghatározni az adatkezelés és továbbítás intézményi rendjét.

## *Az adatok statisztikai célú felhasználása*

A mellékletben felsorolt adatok statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

### 3. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez

*[A törvény 52. §-ának (3)-(7) bekezdéséhez, 53. §-ának (2)-(4) és (7) bekezdéséhez, 65. §-ának (3) bekezdéséhez, 66. §-ának (5) bekezdéséhez, 68. §-ának (2) bekezdéséhez, 123. §-ának (4) bekezdéséhez]*

## **Osztály, csoport létszámhatárok, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szervezésének rendje**

## *Létszámhatárok*

|                                                                                                   | Átlagléttség | Maximális léttség |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------|
| <i>Óvoda</i>                                                                                      |              |                   |
|                                                                                                   | 20           | 25                |
| <i>Iskola</i>                                                                                     |              |                   |
| a) az 1-4. évfolyamon                                                                             | 21           | 26                |
| b) az 5-8. évfolyamon és a szakiskola 9-10. évfolyamán                                            | 23           | 30                |
| c) a 9-13. évfolyamon                                                                             | 28           | 35                |
| d) szakközépiskolai és szakiskolai elméleti képzés<br>szakképző évfolyamon                        | 28           | 35                |
| e) szakközépiskolai és szakiskolai gyakorlati képzés                                              | 8            | 12                |
| f) művészeti szakiskolában és szakközépiskolában szakmai<br>elméleti és szakmai gyakorlati képzés | 10           | 15                |
| g) alapfokú művészetoktatási intézményi oktatás<br>zeneművészeti ágban                            | 8            | 15                |
| más művészeti ágban                                                                               | 10           | 20                |
| <i>Kollégium</i>                                                                                  |              |                   |
| kollégiumi foglalkozásoknál                                                                       | 25           | 27                |
| egyéb időben - nemenként és épületenként -                                                        | 100          | 120               |

## *II.*

### *Az osztályok, csoportok szervezése*

1. Az óvodai csoportokat, iskolai osztályokat oly módon kell megszervezni, hogy az óvodai csoportba, iskolai osztályba felvett gyermekek, tanulók száma ne lépje túl - kivéve a 7-8. pontban meghatározott eseteket - a maximális létszámot.

2. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozók részére az óvodai csoportot, iskolai osztályt akkor is meg kell szervezni, illetve fenn kell tartani, ha ugyanazon kisebbséghez tartozó nyolc gyermek, tanuló szülője kéri.

3. A beszéd- és az enyhe értelmi fogyatékos, a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott, továbbá a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermeket, tanulót - függetlenül attól, hogy a gyermek, tanuló a többi gyermekkel együtt vagy külön vesz részt óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, kollégiumi nevelésben - az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál kettő, a testi, érzékszervi és a középsúlyos értelmi, továbbá az autista gyermeket, tanulót pedig három gyermekként, tanulóként kell számításba venni. Két tanulóként kell számításba venni a felzárkóztató oktatásban [27. § (8) bekezdés] részt vevő tanulót.

4. Összevont osztályokat szervezni az általános iskolában, továbbá a felzárkóztató oktatásban [27. § (8) bekezdés] lehet. Tanév közben osztályt összevonni nem lehet. Összevont

osztályt szervezni - a felzárkóztató oktatás kivételével - legfeljebb három iskolai évfolyam tanulóiból lehet. Ha az iskolában az oktatás csak az első-negyedik évfolyamon folyik, az összevont osztályba valamennyi évfolyam bevonható.

5. Az osztályok csoportokra bonthatók. Csoport több osztály, illetőleg évfolyam tanulóiból is szervezhető. A csoport maximális létszáma az osztály maximális létszámának ötven százaléka.

6. Az iskola összes gyakorlati képzésre fordított kötelező tanítási órája, szakközépiskolai és szakiskolai gyakorlati képzés esetén az előírtnál kisebb létszámú három-hat tanulóiból álló csoportban szervezhető meg, ha a szakképzés központi programja (tanterve) szerint a gyakorlati képzés kislétszámú foglalkoztatást igényel. A szakképzés központi programjának (tantervének) kiadásakor a kislétszámú foglalkoztatás meghatározásához be kell szerezni a pénzügyminiszter egyetértését. A gyakorlati képzésre szervezett csoportok kötelező tanórai foglalkozásának időkeretét csoportonként külön-külön kell számítani.

7. Az óvodai csoportokra, iskolai osztályokra megállapított maximális létszámot legfeljebb húsz százalékkal át lehet lépni a nevelési év, illetőleg a tanítási év indításánál, ha az óvodában csak egy óvodai csoport, illetőleg az iskolában az adott évfolyamon csak egy iskolai osztály indul; továbbá a nevelési év, tanítási év során abban az esetben, ha új gyermek, tanuló átvétele miatt indokolt.

8. Felnőttoktatásban az esti, levelező vagy más sajátos formában folyó oktatás esetén az osztályok maximális létszámára megállapított rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

9. A fenntartó egyetértésével az óvodai csoportok, iskolai osztályok, kollégiumi csoportok az átlaglétszám alapján is megszervezhetők. Az átlag létszámot valamennyi óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának figyelembevételével kell számítani, a maximális óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport megállapítására vonatkozó rendelkezések megtartásával. Az átlaglétszám figyelmen kívül hagyásával működhet az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport, ha azt a fenntartó engedélyezte, és az ehhez szükséges fedezetet a fenntartó többlet-költségvetési támogatás nélkül vagy a nevelési-oktatási intézmény saját forrásaiból biztosítja.

10. Ha az osztály létszáma nem éri el a maximális létszám ötven százalékát, az e törvény 52.§ (7) bekezdése alapján kiszámított időkeretet kétszeresével kell osztani.